

«Βασιλεῦ ! γνωρίζω, ὅτι σύ μου παρέχεις πλουσίαν τὴν φιλοξενίαν σου, καὶ εἶμαι πλήρης εὐνοϊκῶν αἰσθημάτων πρὸς σέ. Ἄκουσε λοιπὸν καὶ κράτησε κκλῶς ἐν τῷ νῷ σου τὰς ὠφελίμους συμβουλὰς τὰς ὁποίας θὰ σοι δώσω. Τίποτε δὲν κρύπτεται ἀπὸ τὴν σκέψιν τὴν ἀπεράντων καὶ ἀπὸ τὴν ἀπειρον γνῶσιν τῶν θεῶν. Ὃταν ὁ Βάκχος ἀνεχώρησεν, ἐπειδὴ ἐγνώριζεν ὅλα ὅσα ἐμελλον νὰ συμβοῦν, μοὶ εἶπε λόγους μυστικούς εἰς τὸ οὖς. Ἰδοὺ αἱ ὀδηγαί τὰς ὁποίας ὁ θεὸς μου προστάτης μοὶ ἐνεπιστεύθη: «Ὃταν ὁ Μίδας ὁ ἀνόητος βασιλεὺς ἐννοήσῃ ὅλην τὴν μωρίαν τῆς εὐχῆς τὴν ὁποίαν ἔκαμε, καὶ ἀποταθῇ πρὸς σέ ἐν τῇ δυστυχίᾳ του μετανοῶν, θὰ τοῦ ἀπαντήσῃς ὡς ἐξῆς :

«Ὑπαγε, ὦ Μίδα, ἀφοῦ θέλεις νὰ λυτρωθῇς ἀπὸ τοῦ μισητοῦ τούτου χρυσοῦ μὲ τὸν ὁποῖον ἡ ἀνοησία σου σὲ ἐφόρτωσε, ὕπαγε εἰς τὸν ποταμὸν ὅστις ῥέει διὰ μέσον τῶν ἀπεράντων κήπων σου· ἀνέλθε τὸ ρεῦμα μέχρις ὅτου εὖρης τὴν πηγὴν του ἥτις κρύπτεται ἐντὸς σπηλαίου τινος τοῦ ὄρους· ἐκεῖ, εἰς τὸ μέρος ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐκβλύζει μεθ' ὀρυκτοῦ, θὰ προτείνῃς τὴν κεφαλὴν σου εἰς τὸ ἀφρίζον νᾶμα καὶ θὰ καθάρῃς εἰς τὸν Πακτωλὸν καὶ τὸ σῶμά σου τὸ μίανθῃ ἐκ χρυσοῦ καὶ τὴν ψυχὴν σου τὴν μίανθῇς ὑπὸ ἐνόχου ἐπιθυμίας. Χύσε ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου ἐπὶ ὅλων τῶν ἀντικειμένων τὰ ὁποῖα ἡ ἀνοησία σου μετέβαλεν εἰς χρυσόν, καὶ τὰ ἄνθη τότε καὶ τὰ δένδρα καὶ τὰ ἄψυχα καὶ οἱ ἄνθρωποι θὰ ἐπαναλάβωσι τὴν προτέραν δύναμιν καὶ ζώῃν ἅμα τὸ ὕδωρ αὐτὸ τὸ σωτήριο τὰ καθάρισμα.»

Μόλις ὁ Σιληνὸς εἶχε τελειώσῃ τοὺς λόγους του καὶ ὁ Μίδας ὥρμησεν ἔξω τῆς αἰθούσης τοῦ συμποσίου καὶ ἔλαβε μέγα ἀγγεῖον ὕδατος χρησιμεῖον πρὸς θέρμανσιν τοῦ λουτροῦ. Δὲν ἀνυστήχησε καθόλου βλέπων τὸ χάλκινον ἀγγεῖον νὰ μεταβάλλεται εἰς χρυσοῦν, διότι ἐγνώριζεν ὅτι ταχέως θὰ λυτρωθῇ τοῦ φοβεροῦ τούτου δώρου. Τρέχει πρὸς τὸ ὑψηλὸν ὄρος ὑπὸ τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται ἡ πηγὴ τοῦ Πακτωλοῦ. Διὰ τελευταίαν φορὰν τὸ χόρτον, τὸ ὁποῖον πατεῖ, τὰ ἄνθη, τὰ δένδρα τὰ ὁποῖα πλησιάζει, αἱ ἀνωφέρειαι εἰς τὰς ὁποίας σύρεται ἀνερχόμενος, σκληρύνονται καὶ κιτρινίζουν. Ἐπὶ τέλους ἀκούει τὸν ροῦν τῆς πηγῆς

καὶ διακρίνει κάτωθεν τοῦ βράχου τὰ νάματα τοῦ ὕδατος λαμπρὰ ἐκ τῆς ἀντανακλάσεως τῆς σελήνης. Ἐμβαπτίζεται δις καὶ τρίς εἰς τὸ ὕδωρ μεθ' ἡδονῆς· ἐπειτα γεμίζει τὸ ἀγγεῖον του τὸ χρυσοῦν, τὸ ὁποῖον ἐξερχόμενον τοῦ ὕδατος γίνεται πάλιν χαλκοῦν.

Σπεύδει νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ ἀνάκτορόν του· σταγόνες τινες χύνονται ἐκ τοῦ ἀγγείου καὶ εἰς τὸν δρόμον του δὲν γίνονται πλέον τὰ ἄνθη καὶ τὰ χόρτα χρυσα. Εἰσελθὼν εἰς τὸ ἀνάκτορόν του πλημμυρεῖ ἐκ τοῦ ὕδατος τὸ χρυσοῦν ἀγαλμα τὸ ὁποῖον γίνεται πάλιν δούλος οἰνοχόος. Χύνει ἐκ τοῦ ὕδατος τῆς σωτηρίας ἐπὶ τῆς κλίνης του, ἐπὶ τῶν ἐπίπλων του, καὶ ὅλα ἐπανέρχονται εἰς τὴν προτέραν κατάστασιν.

Ἐφ' ὅσον διήρκεσεν ἡ νύξ, ἐφ' ὅσον οἱ ὠχροὶ ἀστέρες ἐφώτιζον μόλις τὴν κοιμωμένην γῆν, εὐδαίμων νὰ βλέπῃ τὸν ἰδρωτὰ ῥέοντα ἐκ τῶν κοπιασμένων μελῶν του, ὁ βασιλεὺς ἔκαμε πολλάκις τὸ ταξίδιον τὸ κουραστικὸν ἀπὸ τῶν ἀνακτόρων του εἰς τὴν πηγὴν τοῦ Πακτωλοῦ. Καὶ ὅταν ἡ θεία Ἡὼς ἐφάνη ἐκ τῆς Ἀνατολῆς οἱ καρποὶ ἀνέλαβον τὸ χρῶμα τῆς ζωῆς καὶ ὠρίμαζον πάλιν. Ἡ πρασίνη γλῶσσά ἐγινε πάλιν μαλακὴ καὶ τρυφερὰ, τὰ ῥόδα ἔλαβον τὸ λεπτὸν χρῶμα των, τὰ κρῖνα τὴν ἀπαστράπτουσαν λευκότητά των καὶ οἱ ἐρυθροὶ μήκωνες ἀνήγειρον τὴν κεφαλὴν.

Ἀλλὰ τὰ νάματα εἰς τὰ ὁποῖα ἔρρεε τοῦ Πακτωλοῦ ἡ πηγὴ ἔλαβον ἀποχρώσεις λαμπροκίτρινους καὶ καθ' ὅλον τὸ μήκος τοῦ ρεύματός των μέχρι τοῦ μέρους, εἰς τὸ ὁποῖον ἐχύνοντο θορυβώδη εἰς τὴν θάλασσαν, ἐφαίνοντο ὡς ποταμὸς ἐκ ρευστοῦ χρυσοῦ. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ πλημμύρα τοῦ καθαροῦ ὕδατος, τὸ ὁποῖον ἐξήρχετο ἀενάως ἐκ τῆς πηγῆς, ἔκαμε νὰ ὠχρίσουν αἱ λάμψεις τοῦ Πακτωλοῦ· ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἡμέρας κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Μίδας ἐκαθαρίσθη εἰς τὴν πηγὴν, ὁ ποταμὸς ἐξακολουθεῖ νὰ περιέχῃ ἔχνη χρυσοῦ.

Ὁ βασιλεὺς ἐντοσούτῳ ἐκλείσθη εἰς τὸ δωμάτιόν του. Μολονότι εἶδνατο τὸρὰ νὰ φάγῃ καὶ νὰ πῖνῃ οὔτε ἐσκέπτετο ποσῶς τὸ τοιοῦτον, διότι οὔτε ἐπείνα πλέον, οὔτε ἐδίψα. Ἄν καὶ ἡ κλίνη του κατέστη πάλιν μαλακὴ, καλοῦσα αὐτὸν πρὸς ὕπνον, δὲν ἐσυλλογιζέτο τὸρὰ νὰ ἐξαπλώσῃ τὸ σῶμα του τὸ κεκμηκὸς ἐνδεῶ

μένον πλέον δι' ὑφασμάτων εὐκάμπτων καὶ ἐλαφρῶν.

Κατὰ πρώτην φορὰν ἀπησχόλουν τὸ πνεῦμά του σκέψεις σοβαραί, ὅλα τὰ μαγικὰ συμβάντα, ὅσα ἐγίναν ἀφ' ὅτου οἱ θεοὶ Ἀπόλλων καὶ Βάκχος εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν του, διήρχοντο ἀλλεπάλληλα εἰς τὸν νοῦν του. Ἡρώτα ἑαυτὸν μετ' ἀνησυχίας ὁποῖα τις ἦτο ἡ δύναμις τῶν θεῶν τούτων πρὸς τοὺς ὁποίους ἐν τῇ ἀσεβείᾳ του δὲν εἶχεν ἀπευθύνη ποτὲ ταπεινὰς προσευχὰς καὶ πλουσίας θυσίας.

Ἐμεινε τοιοῦτοτρόπως σκεπτόμενος καθ' ἑλὴν τὴν ἡμέραν εἰς τὸ δωμάτιόν του. Ὃταν ἐπῆλθε ἡ νύξ κατέβη εἰς τὴν αἶθουσαν τοῦ συμποσίου καὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ δείπνου ἔφαγε καὶ ἐπὶ σιωπηλὸς καὶ βυθισμένος ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὰς σκέψεις του. Οἱ συνδαιτυμόνες ἐμιμοῦντο καὶ ἐκεῖνοι τὴν σιγὴν τοῦ βασιλέως των, καὶ δὲν ἤκουε κανεὶς καθ' ὅλην τὴν αἶθουσαν παρὰ μόνον τὰς κραυγὰς καὶ τοὺς γέλωτας τοῦ Σιληνοῦ, τὸν ὁποῖον οἱ ἡδύποτοι οἶνοι καὶ τὰ καρυκεύματα ἔρριπτον εἰς εὐθυμίαν.

Τότε ὁ Μίδας ἀνηγέρθη καὶ ὅλοι ἐθαύμασαν τὴν μετριοφροσύνην τὴν ἀσυνήθη καὶ τὴν σοβαρότητα τοῦ προσώπου του. Ἐνέπλησεν οἶνου ποτήριον πολῦτιμον ἀδαμαντόστικτον, τὸ ὁποῖον ἄλλοτε ὁ Γόρδιος ἐσυνείθιζε νὰ γεμίζει ὕδατος καὶ μέλιτος ὅταν ἀπέτεινε θυσίας πρὸς τοὺς θεοὺς. Ὁ Σιληνὸς καὶ οἱ συνδαιτυμόνες εἶχον τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους ἐπὶ τοῦ βασιλέως· οὗτος ἀνήγειρε τὸ ποτήριον καὶ εἶπε τὰ ἐξῆς διὰ φωνῆς σοβαρᾶς τὴν ὁποίαν πρῶτην φορὰν ἤκουον ἀπὸ τοῦ στόματός του.

«ὦ ! θεοὶ ἀθάνατοι, σεῖς τοὺς ὁποίους ἐν τῇ ὑπερηφανείᾳ μου περιεφρόνησα, σεῖς τοὺς ὁποίους λατρεύω τὸρὰ, ὅτε ἡ αὐστηρά σας διακαισύνη μὲ ἐτιμώρησεν ὅπως μοῦ ἔπραπε, γενῆτε τὸρὰ εὐνοϊκοὶ πρὸς ἐμέ. Κάμετε ὥστε ἡ ἡμέρα αὕτη τῆς μετανοίας μου νὰ εἶνε εὐτυχὴς διὰ τὸν Σιληνὸν καὶ τὸν λαόν μου καὶ ἐμέ, οἱ δὲ υἱοὶ τῶν Φρυγίων νὰ διατηροῦν αἰωνίως τὴν ἀνάμνησιν.»

Εἶπε, καὶ πλησιάζας τὸ ποτήριον εἰς τὰ χεῖλη ἐπὶ τὸν ἀφρίζοντα οἶνον. Ὁ Σιληνὸς καὶ οἱ συνδαιτυμόνες ἠκολούθησαν τὸ παράδειγμα του.

Ὁ Μίδας ἔλαβε πάλιν τὸν λόγον.

«ὦ ! Σιληνέ, εἶπεν, ὦ ! ξένη μου προσφιλέστατε, σύ ὅστις εἶσαι φίλος καὶ ἐμπιστος θεοῦ παντοδυνάμου, ἄκουσε εὐνοϊκῶς τὴν δέησίν μου ! . . . Ἐὰν μέχρι τοῦδε ἤμην ἐνοχος πρὸς τοὺς θεοὺς, τοῦτο προήρχετο ἐκ τοῦ ὅτι δὲν τοὺς ἐγνώριζον ἀρκετὰ ὥστε νὰ τοῖς ἀποδώσω τὴν λατρείαν ἡ ὁποία τοῖς ἀνήκει. Διηρχόμην τὰς ἡμέρας μου ἐν ἀργίᾳ καὶ τὰς ἐσπέρας μου ἀκούων ὡς ἄνθρωπος ἀμαθὴς τὰ ἐπιβλαβῆ ἔσματα τοῦ ἀθλίου ἐκείνου Μαρσύα. Ποτὲ δὲν ἐσκέφθην τοὺς θεοὺς.

Ἀλλὰ σήμερον ὅτε εἰς ξένος ὡς σύ εἰσῆλθες εἰς τὴν κατοικίαν μου, εἶνε καλὸν νὰ με διδάξῃς τὰ τοιαῦτα, ἐμὲ ὅστις εἶμαι ἀμαθὴς. Πρέπει νὰ μου διηγηθῇς τὰς θαυμασίας περιπετείας τῶν θεῶν καὶ νὰ μου ἀπαριθμήσῃς τὰ θαύματα μὲ τὰ ὁποῖα ἀνταμοιβόν τοὺς θνητοὺς οἵτινες τοὺς ὑπηρετοῦν πιστῶς, καὶ τὰς τιμωρίας τὰς ὁποίας ἐπιβάλλουσιν εἰς τοὺς ἀσεβεῖς. . . »

Καὶ ἀμέσως ὁ Μίδας ἤρχισε νὰ ἀποτείνῃ χιλίας ἐρωτήσεις συγκεχυμένας πρὸς τὸν Σιληνόν· τὸν ἡρώτα ἀπὸ ποῦ ἤρχετο ὁ Βάκχος ὅταν ἐπεσκέφθη τὴν Φρυγίαν καὶ ἀπὸ ποῖα μέρη εἶχε περάσῃ ὁποῖα ἦτο ἡ δύναμις τοῦ φοβεροῦ ἐκείνου Ἀπόλλωνος, ὅστις εἶχεν εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν του ἐνδεδυμένος μὲ τὰ ἐνδύματα τῶν ὀδοιπορούντων θνητῶν, ποῖος τέλος εἶνε ὁ μέγας θεὸς Ζεὺς ὁ πατὴρ τοῦ Βάκχου καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος, πρὸς τὸν ὁποῖον ἄλλοτε ἀπέτεινε θυσίας ὁ Γόρδιος.

Ὅπως, κατὰ τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἡ θερμὴ πνοὴ τοῦ θερινοῦ Ζεφύρου τῆκε τὰς χιόνας εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὄρεων, ὁ ποταμὸς ἐπὶ πολὺ χαλιναγωγούμενος ὑπὸ τῶν πάγων ρίπτεται τὸρὰ ἀκράτητος ἐπὶ τῶν πεδιάδων, καὶ ποίμνια καὶ δένδρα καὶ οἰκίαι παρασύρονται εἰς τὴν ὀλιγνῶδη κατάβασίν του, καὶ τίποτε δὲν δύναται νὰ τον κρατήσῃ — τοιοῦτοτρόπως καὶ ὁ Μίδας ἀπέτεινε πλημμύραν ἐρωτήσεων. Ἐπὶ πολὺ ἐμποδισθεὶς ὑπὸ τῆς ἐντροπῆς καὶ τῆς ἀναμνήσεως τῶν σφαλμάτων του, ἔλυσεν τὸρὰ τὴν γλῶσσάν του ὑπὸ τὴν ἐπίρροιν τοῦ γενναίου ποτοῦ τοῦ ὁποῖον τοῦ ἐθέρμαινε καὶ τοῦ ἐνεθάρρυνε τὴν καρδίαν. Οὕτως ἤθελεν ὁ Βάκχος· τοιοῦτον ἦτο τὸ σχέδιον τοῦ ἀθανάτου υἱοῦ τοῦ Διός. Ὁ Μίδας μετανοῶν ἐχρεώσται νὰ ζητήσῃ νὰ μάθῃ τὰ κατὰ τοὺς θεοὺς

διά νά ἀπονεύμῃ ἔπειτα εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν τὰς θυσίας αἱ ὁποῖαι τῷ ἀνῆκον.

Ἐν τοσοῦτῳ ὁ βασιλεὺς ἐξηκολούθει τὰς ἀναριθμήτους ἐρωτήσεις του, τὴν μίαν κατόπιν τῆς ἄλλης οὕτως ὥστε ὁ Σιληνὸς οὐτε λέξιν ἐδύνατο νά τῷ ἀπαντήσῃ. Ἐπὶ τέλους ὁ Μίδας κουρασθεὶς ἐσταμάτησεν, ἡ ἑξαψὶς τὴν ὁποίαν τὸ ποτὸν εἶχε προκαλέσῃ ἔπαυσε τώρα, καὶ λαβὼν παλιν ἡτύχως τὸν λόγον ἀπετάθη τοιοῦτοτρόπως πρὸς τὸν Σιληνόν :

«ὦ! ξένε μου, ἰδοὺ ἐγὼ φλυαρῶν ὡς τρελλός. Ὡς ἡ χάλαζα πίπτουσα ἀντηχεῖ ἀναριθμήτος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους κατὰ τὰς χειμερινὰς καταιγίδας, τοιοῦτοτρόπως καὶ αἱ ἐρωτήσεις μου ἡνωμέναι συρίζουν εἰς τὰ ὦτά σου. Σοὺ εἶνε ἀδύνατον τοιοῦτοτρόπως νά μοῦ ἀπαντήσῃς. Διηγῆσου μου μᾶλλον τὴν ἱστορίαν τοῦ θαυμαστοῦ θεοῦ τὸν ὁποῖον συνοδεύεις, εἰπέ μου πῶς ἐγεννήθη, πῶς ἀνεντράφη, πῶς συνεδέθη μετ' αὐτοῦ, καὶ πῶς ἐταξειδεύσατε μαζί εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς γῆς ἐπισκεπτόμενοι τὰς διαφόρους κατοικίας τῶν θνητῶν.

Ὅλοι οἱ συνδαιτυμόνες ἐσίγων με τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους ἐπὶ τοῦ Σιληνοῦ. Τότε ὁ τελευταῖος οὕτως ἤρχισε τὴν διήγησίν του τοιοῦτοτρόπως :

«ὦ! βασιλεῦ! μακρὰν ἱστορίαν μοῦ ζητεῖς, ἥδη ἡ ὑγρὰ νύξ κατέρχεται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ ἄστρα ἐπικαλοῦνται τὸν ὕπνον. Εἰς γέρον, ὁποῖος ἐγὼ εἶμαι, θὰ ἦτο καλλίτερον νά εὐρίσκειται ἐξηπλωμένος ἐπὶ τῆς μαλακῆς κλίνης του καὶ νά παρὰδίδεται μᾶλλον εἰς ἀνάπαυσιν γλυκεῖαν, παρὰ νά συνομιλῇ ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς νέος ὅστις ἀγνοεῖ τὴν κούρασιν. Ἀλλὰ ἐπιθυμεῖς νά μάθῃς τὴν περίεργον, τὴν θαυμαστήν ἱστορίαν τοῦ θεοῦ προστάτου μου, δὲν σε ἐμπνέει ἀπλῆ περιέργεια, ἀλλ' ἰσχυρὰ θέλησις ὅπως μάθῃς τὰ μυστήρια τῶν θεῶν καὶ καταστής τοιοῦτοτρόπως εὐάρεστος εἰς αὐτοὺς. Διὰ τοῦτο δὲν ἀνθίσταμαι καθόλου εἰς τὴν θέλησίν σου καὶ ἀρχίζω. Σεῖς δούλοι, φέρετέ μου πολλὰ ποτήρια οἴνου ἐκλεκτοῦ ὅπως με συγκρατῇ καὶ με ἐνδυναμόνῃ εἰς τὴν μακρὰν διήγησίν μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΒΑΚΧΟΥ.—Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΑΙΚΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ.—Η ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΠΕΙΡΑΤΩΝ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΤΟΥ

Ἐξῶν πρὸ πολλοῦ μετὰ τῶν Σατύρων, τῶν

ἀδελφῶν μου, εἰς σπήλαιόν τι τοῦ ὄρους Νύσης ὅταν μίαν ἡμέραν ὁ Ἑρμῆς, θεὸς ἰσχυρὸς, καὶ αἱ Νύμφαι μοῦ ἔφερον ἐν μικρὸν παιδίον.

«ὦ! Σιληνέ, μοῦ εἶπεν ὁ Ἑρμῆς ὁ Ζεὺς ὁ βασιλεὺς τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν ἀνθρώπων, με διέταξε νά σου ἐμπιστευθῶ τὸ παιδίον τοῦτο ὅπως το ἀναθρέψῃς. Τὸ παιδίον τοῦτο εἶνε θεός, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Σεμέλης, θυγατὶς τοῦ Κάδμου περιφήμου βασιλέως τῶν Θηβῶν. — Ὀνομάζεται Βάκχος καὶ θὰ εἶνε σεβαστὸς μετὰ τῶν ἀθανάτων. Δὲν δύναμαι νά σοῦ εἰπῶ πῶς ἡ μήτηρ του ἀπέθανε προῶτως. Εἰς τὴν θλίβεράν ταύτην ἀνάμνησιν ἡ καρδιά μου ἐντρομος ὁπισθοχωρεῖ καὶ τρέμει. Μάθε μόνον ὅτι ὁ Ζεὺς θὰ σε ἀνταμείψῃ ἐὰν καταστής καλὸς τροφὸς τοῦ θεοῦ τούτου παιδίου καὶ φανῇς περιποιητικὸς καὶ ἀγαθὸς πρὸς αὐτό.»

Ἀφοῦ ὠμίλησε τοιοῦτοτρόπως ὁ Ἑρμῆς ἐξηφανίσθη, καὶ τὸ μικρὸν παιδίον τὸ ὁποῖον ἔκλειεν ἔμεινε εἰς τὸ μέσον τοῦ σπηλαίου μου ἐξηπλωμένον ἐπὶ τοῦ θαυμασίου ἐξεργασμένου λίκνου του.

Αἱ Νύμφαι αἱ τροφοὶ του, καθυσύχασαν ταχέως τὸν θεὸν ὅστις ἀπεκοιμήθη. Ἦδη τὸ σπήλαιον ὅλον περιεστρώθη ἐκ τῶν κλάδων ἐκείνων τῆς ἀμπέλου, τοὺς ὁπαίους κανεὶς ἀκόμη θνητὸς δὲν ἐγνώριζε καὶ οἱ ὁποῖοι ἦσαν κατάμεστοι ἐκ τῶν ἡδυτάτων ἐκείνων καρπῶν οἱ ὁποῖοι μας δίδουν τὸν ἀκόμη ἡδύτερον οἶνον.

Πλήρης θαυμασμοῦ εἰς τὴν θέαν τοῦ ἀνηκούστου τούτου θαύματος ἔπεσα πρηγῆς καὶ ἐδόξασα τὸν πανίσχυρον Δία. . . Ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὁ Βάκχος ἐμεγάλωνεν ἐπὶ τῶν ὑπαρειῶν τοῦ Νύσης, τοῦ ὄρους τοῦ θαυμαστοῦ με τὰς χιλίας του πηγὰς καὶ τὰ βαθύσκια δάση, κοιμώμενος τὴν νύκτα εἰς τὸ βαθὺ σπήλαιον.

Βεβαίως κατὰ τὸ διάστημα τῶν ἐτῶν τούτων πολλὰ ἡμέραι δυσάρεστοι καὶ κοπιώδεις με ἔταλαιπώρησαν. Ἐνθυμεῖσαι, ὦ Βάκχε! . . . ὅταν αἱ Νύμφαι ἔπαυσαν νά σε θηλάζουν καὶ ἐδέχῃς νά σε διατρέφω ἐγὼ, διότι σε ἡγάπων ὡς τέκνον μου; Καὶ σύ με ἡγάπας μολονότι ἦσο ἀκόμη παιδίον ἀσθενές. Δὲν ἤθελες νά καθήσῃς εἰς τὰ γέυματα, οὔτε νά φάγῃς εἰς τὸ ἀμπελόστρωτον σπήλαιον ἂν δὲν σε ἐλάμβαναν ἐπὶ τῶν γονάτων μου, καὶ πολλάκις ἔχυνες ἐπὶ τῶν φορεμάτων μου τὸν οἶνον καὶ τὰ φαγητά

τὰ ὁποῖα δὲν ἤθελες, καθὼς κάμνουν ὅλα τὰ θηλάζοντα παιδιά ὅταν πλέον χορτάσων. Ἐκοπίασα πολὺ καὶ ἔταλαιπωρήθην χάριν σοῦ τὸν ὁποῖον ἐθεώρουν ὡς τέκνον μου προσφιλέ.

Ἐντοσοῦτῳ ὁ Βάκχος ἐμεγάλωνεν, ὅταν ἦτο παιδίον ὡς παιδίον βεβαίως ἐσκέπτετο ὅταν ὁμως ἡνδρώθη εἶχε τὴν εὐφυῖαν θεοῦ. Δὲν ἤθελε πλέον νά μένῃ ἐντὸς τοῦ σπηλαίου, ἀλλὰ μεθυσμένος ἐκ τοῦ λεπτοῦ νέκταρος τὸ ὁποῖον πρᾶγουν αἱ χονδραὶ σταφυλαὶ ἔτρεχεν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ παρασύρων μαζί του τοὺς Σατύρους τοὺς ἀδελφούς μου καὶ τὰς Νύμφας τὰς τροφούς του, οἱ ὁποῖοι ὅλοι συγκεκνημένοι παρεφέροντο ὡς αὐτὸς ἐν ἀνεκφράστῳ ἡδονῇ.

Αἱ φωναὶ τῶν ἐγέμιζον ὅλον τὸ παρακείμενον δάσος καὶ αἱ περιπλανήσεις τῶν αἱ τρελλαί, στεφανομένων ὄλων διὰ κλάδων ἀμπέλου διήρχον ἡμέρας ὁλοκλήρους πολλάκις.

Κατὰ τὰς μακρὰς αὐτὰς περιπετειώδεις πορείας του συνήντα καὶ φίλους καὶ ἐχθρούς· εἰς τοὺς φίλους του μὲν ἐμάνθανε πῶς νά παράγουν καὶ νά γεύωνται μετὰ φειδούς καὶ περισκέψεως τὸν πολῦτιμον οἶνον ὅστις φέρει τὴν εὐθυμίαν καὶ τὴν παρηγορίαν, εἰς δὲ τοὺς ἐχθρούς του πάλιν ἐνέπνεε τὴν καταστρεπτικὴν συνήθειαν τῆς καταχρήσεως τοῦ οἴνου, ὅστις πινόμενος καθ' ὑπερβολὴν ἐμπνέει εἰς τὰς ψυχὰς τῶν θνητῶν ἀγρίαν μανίαν καὶ τοὺς καθίστα παρομοίους μετὰ τὰ ἄγρια θηρία.

Παντοῦ ὅθεν διήρχετο αἱ ἀμπελοὶ ἐφύτρωνον εἰς τὰς πεδιάδας καὶ τὰς ράχεις τῶν ὀρέων καὶ αἱ σταφυλαὶ ὠρίμαζον καὶ ὁ ἀφρόεις οἶνος ἐπλήρει λαμπρὸς τὰ ποτήρια. Ὅλοι οἱ θνητοὶ τοὺς ὁποῖους ὁ θεὸς ἐπεσκέπτετο ἤρχιζον νά καλλιεργῶσι τὸν θεῖον καρπόν. Ὅλοι οἱ ποιμένες οἱ ὁποῖοι ἀνῆρχοντο τὰ ὄρη μετὰ λευκά ποίμνια τῶν κροβάτων των, καὶ ὅλοι οἱ ἐργᾶται οἱ καλλιεργοῦντες τὰς πεδιάδας ἐψάλλον εἰς τὴν παραφορὰν τῆς χαρᾶς των :

«Δέξου τὰ ἔσματα τὰ ὁποῖα εἰς σὲ ἀποτείνονται, ὦ Βάκχε! Εἰς σὲ οἱ χοροὶ μας, εἰς σὲ αἱ θυσίαι μας! ὦ! θεὸς ἀγαθοεργέ, σὺ ὅστις μᾶς ἔμαθες νά μιγνύωμεν τὸν θεῖον χυμὸν τῆς ἀμπέλου μετὰ τοῦ καθαροῦ ὕδατος τῶν πηγῶν, δέξου τὰς εὐχαριστίας μας.»

Τοιοῦτοτρόπως ἀπομακρυνθέντες τοῦ θεοῦ ὄρους Νύσης, τὸ ὁποῖον οἱ θνητοὶ δὲν γνωρίζουν καὶ τοῦ ὁποῖου τὴν τοποθεσίαν δὲν εἶνε ἐπιτε-

τραμένον κανεὶς νά μάθῃ ποτέ, διετρέξαμεν διαδοχικῶς τὰς θερμοτάτας πεδιάδας τῆς Περσίας, τὴν ἄβυστον γῆν τῆς Μηδίας, τὰς χώρας τῶν Βακτρίων, τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν, τὰς ἀπεράντους πεδιάδας τῆς Ἀσίας, ἡ ὁποία περιλούεται ὑπὸ τοῦ ἀλμυροῦ ὕδατος καὶ κατέχει πολλὰς πόλεις πολυανθρώπους καὶ ὀχυρωμένας με ἀξιόλογα φρούρια. Εἶχα συγκατανεύσῃ νά συνοδεύσω τὸ προσφιλέ τέκνον εἰς τὰ μεγάλα ταξείδιά του διὰ μέσον τῆς ἀπεράντου ἡπείρου.

Ἀλλὰ τότε ὁ Βάκχος μοι εἶπεν :

«ὦ! Σιληνέ, θὰ διέλθω τώρα τὰ κύματα τῆς θορυβούσης θαλάσσης καὶ θὰ φθάσω εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἑλλάδος, πατρίδος τῆς μητρός μου Σεμέλης. Θέλω νά ἴδω τὸν τάφον τῆς καὶ τὴν χώραν τὴν ἰσχυρὰν τῶν Θηβῶν, ὅπου βασιλεῦει ὁ πατήρ τῆς Σεμέλης, ὁ γηραιὸς Κάδμος ὁ πάππος μου. Διότι γνωρίζω ὅτι ἐκ ζηλοτυπίας αἱ ἀδελφαὶ τῆς μητρός μου Ἰνώ, Ἀγαυὴ καὶ Αὐτονόη ἰσχυρίζονται ὅτι δὲν εἶμαι θεός καὶ ὅτι ἡ Σεμέλη δὲν ὑπῆρξε σύζυγος τοῦ παντοδυνάμου Διὸς. Ἠξεύρω ὅτι ὁ υἱὸς τῆς Ἀγαυῆς ὅστις ἔλαβε τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν ἀπὸ τὸν γηραιὸν Κάδμον, ἀνίκανον ἐκ τῆς ἡλικίας νά βασιλεύῃ, με νομίζει ἀπατεῶνα. Λέγουν μάλιστα ὅτι ἀρνεῖται νά φυτεύῃ τὴν ἀμπελον εἰς τὰς πεδιάδας του καὶ ὅτι θέλει νά ἀποκόψῃ καὶ ἐκείνην ἡ ὁποία ἐφυτεύθη ὑπὸ τοῦ σεβαστοῦ Κάδμου. Πρέπει λοιπὸν νά ὑπάγωμεν εἰς τὴν ἰσχυρὰν πόλιν τῶν Θηβῶν.»

Ἐγὼ ὁμως εἶπα εἰς τὸν Βάκχον ὅτι ἤμην πολὺ γέρον ὅπως ἐπιβιβασθῶ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴναραχώδη.

«Ἐχεις δίκαιον, ὦ Σιληνέ, μοῦ εἶπε τότε· θὰ ἀφίσω πλησίον σου εἰς τὴν εὐφορον Ἀσίαν καὶ τοὺς Σατύρους καὶ τὰς Νύμφας, καὶ μόνος μου ἐγὼ θὰ ἀναχωρήσω. Θὰ λάβω τὴν μορφήν θνητοῦ νεανίου καὶ ὅταν τύχῃ ἀνάγκη θὰ δώσω δείγματα τῆς δυνάμεώς μου τῆς θείας διὰ θαυμάτων φοβερῶν. Γνωρίζω νά ἀνταμείβω κατὰ τὴν ἀξίαν τῶν ὅσους μοῦ εἶνε εὐνοϊκοὶ καὶ νά τιμωρῶ ὅπως πρέπει τοὺς ἀσεβεῖς.»

Ἀμέσως ὁ Βάκχος ἐξεκίνησε προχωρῶν πρὸς τὰς ὄχθας τῆς Καρίας καὶ ἀνεφάνη ἐν τῇ θαλάσσῃ ὡς νέος στολισμένος μετὰ χαρίσματα τῆς ἐφηβίας. Ἡ ὥραία του κόμη ἐκυμάτιζεν

ὀπισθεν τῶν ὤμων του καὶ ἔφερεν ὠραῖον ἐρυθρόν μανδύαν εἰς τοὺς νευρώδεις του ὤμους.

Ἐντοσοῦτῳ ὠθούμενοι ὑπὸ ὀλεθρίας εἰμαρμένης οἱ πειραταὶ ἐπλησίαζον πρὸς τὴν ἀκτὴν ἐπὶ μεγάλης νηὸς πολυκώπου. Ἰδόντες τὸν θεὸν συνεννοήθησαν μεταξύ των καὶ εἶπον : « Ὁ νέος οὗτος θὰ εἶνε βεβιαῖος τέκνον ἰσχυροῦ τινος βασιλείας· ἄς τον συλλάβωμεν καὶ τον αἰχμαλωτίσωμεν, ὅπως ὁ πατήρ του μᾶς δώσῃ πλούσια λύτρα διὰ νὰ τον ἐλευθερώσωμεν ὕστερον. »

Ἀμέσως ὤρμησαν καὶ τον συνέλαβον καὶ τον μετέφερον ἐπὶ τῆς νηὸς καί, χαίροντες διὰ τὸ κατόρθωμά των, ἠθέλησαν νὰ τον δέσουν διὰ χαλκῶν ἀλύσεων. Ἀλλ' αἱ ἀλύσεις δὲν ἐδυνήθησαν νὰ περιδέσουν τὸ ἀθάνατον σῶμα τοῦ Βάκχου, καὶ ἔπεσαν ἐκ τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν του, ὁ δὲ θεὸς ἐκάθησε μόνος μειδιῶν ἐπὶ τῆς πρῶρας.

Τότε ὁ πηδαλιούχος, ὅστις ὀδήγει ἀσφαλῶς τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῶν ὀγκουμένων κυμάτων καὶ ἦτο ἀνθρωπὸς εὐσεβὴς καὶ φρόνιμος· ἰδὼν τὸ θαῦμα τοῦτο εἶπεν εἰς τοὺς συντρόφους του :

« Ἀφρονες ! Ποῖος εἶνε ὁ παντοδύναμος οὗτος θεὸς τὸν ὁποῖον συνελαβετε καὶ ἐδέσκατε ! Βεβιαῖος ἢ ναὺς ὅσον ἰσχυρὰ καὶ ἂν εἶνε ἀδύνατον νὰ τον βαστάσῃ. Διότι οὗτος δὲν εἶνε θνητὸς ὡς ἡμεῖς· ὄχι, διαβλέπω εἰς αὐτὸν ἕνα τῶν ἰσχυρῶν θεῶν οἱ ὁποῖοι κατοικοῦν εἰς τοὺς ὑψηλοὺς οὐρανοὺς ! . . . Ἄς σπεύσωμεν γρήγορα νὰ τον ἐπαναφέρωμεν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς· μὴ θέσωμεν χεῖρα ἐπ' αὐτοῦ μήπως ἐγείρῃ τοὺς ἀνέμους τοὺς φοβεροὺς καὶ τὴν τρικυμίαν, καὶ μᾶς ἐπιφέρει ναυάγιον οἰκτρὸν ! »

Οὕτως ὁμίλησεν ὁ πηδαλιούχος, ἀλλ' ὁ ἀρχηγὸς τῶν πειρατῶν ἔμεμψεν αὐτὸν ἀμέσως διὰ τῶν σκληρῶν τούτων λέξεων :

« Δυστυχῆ ! πρόσεχε σὺ εἰς τὸν ἄνεμον τὸν εὐνοϊκὸν καὶ ἐπαγρύπνει ἐπὶ τοῦ ἱστοῦ καὶ τῆς πορείας τῆς νηὸς· αὕτη εἶνε ἡ ἰδική σου ἐργασία ἐν τῷ πλοίῳ. Ὅσον δι' ἡμᾶς θὰ ἴδωμεν τί πρέπει νὰ κάμωμεν τὸν ἀνθρωπὸν αὐτόν. Θὰ τον φέρωμεν μακράν, πολὺ μακράν εἰς Αἴγυπτον, εἰς τὰς ὄχθας τῆς Λυβίας, ἐὰν δὲν μᾶς ὁμολογήσῃ ποῖος εἶνε ὁ πατήρ του. »

Οὕτως ὁμίλησεν ὁ ἀρχηγὸς καὶ ἐσήκωσεν ἀμέσως τὸ ἱστίον, ἡ δὲ ναὺς ἐπροχώρει βοηθου-

μένη ἀπὸ οὐρίον ἄνεμον ἐν τῇ ἡρεμίᾳ τῆς θαλάσσης. Ἀλλ' ἀμέσως φοβερὰ θαύματα ἐφάνησαν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ναυτῶν.

Κύματα ἐξ ἀρωματώδους οἴνου ἐπλημμύρησαν τὸ πλοῖον καὶ μέχρι τοῦ ὕψους τοῦ ἱστοῦ ἠϋζήθη ἄμπελος εὐκαμπτος ἡ ὁποία περιέβαλε τὸν ἱστὸν καὶ πολυάριθμοι σταφυλαὶ κίτριναι καὶ ἰόχροαι ἐκρέμαντο ἐξ αὐτῆς. Ἐντρομος τότε ὁ ἀρχηγὸς διέταξε τὸν πηδαλιούχον νὰ ἐπανεέλθῃ τάχιστα πρὸς τὴν ξηράν.

Ἀλλ' ὁ θεὸς ἠθέλε νὰ δειχθῇ διὰ φοβερωτέρων θαυμάτων, καὶ ἰδοὺ ἀμέσως μετεμορφώθη εἰς λέοντα καὶ ὤρμησεν ἐπὶ τῆς νηὸς ἐκβαλλων φοβεροὺς μυκηθμούς. Ἐπειτα ἔκαμε νὰ ἐμφανισθῇ μία ἄρκτος, ἡ ὁποία ἠγορῶθη μανιώδης, ἐνῷ ὁ λέων τῆς ἐρριπτε βλέμματα σπινθηροβολοῦντα ἐξ ὀργῆς. Τότε τὸ πλήρωμα ἐντρομον κατέφυγεν εἰς τὴν πρύμνην πλησίον τοῦ σοφοῦ πηδαλιούχου.

Ἀλλ' ὁ λέων ὤρμησεν ἀμέσως ἐναντίον αὐτῶν καὶ κατεξέσχισε τὸν ἀρχηγόν. Μελανὸν αἷμα ἤρχισε νὰ ῥέῃ ἐντὸς τοῦ πλοίου καὶ αἱ σταγόνες αὐτοῦ ἐξετινάσσοντο μακράν εἰς τὴν κυανὴν θάλασσαν. Τότε διὰ νὰ ἀποφύγουν τὸν φοβερόν αὐτὸν θάνατον οἱ ναῦται ἐρρίφθησαν ὅλοι εἰς τὴν θάλασσαν, ἀλλὰ διὰ νέου τινος θαύματος μετεμορφώθησαν ὅλοι εἰς δελφίνους, ἀπολέσαντες τὴν ἀνθρωπίνην μορφήν των. Ὁ Βάκχος ἐντοσοῦτῳ ἐνεθυμήθη, ὅτι ὁ φρόνιμος πηδαλιούχος εἶχεν ὁμιλήσῃ ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ εἶχε δεῖξῃ φόβον πρὸς τοὺς θεοὺς. Ἐστράφη λοιπὸν πρὸς αὐτόν, λαβὼν πάλιν τὴν μορφήν ὠραίου νεανίου, καὶ τον καθησύχασε διὰ τῶν ἀκολούθων λέξεων :

— Ἐνθαρρύνθητι, καλὲ πηδαλιούχε, προσφιλέστατε. Κανὲν κακὸν δὲν θὰ ὑποφέρῃς σὺ. Εἶμαι ὁ περιώνυμος θεὸς Βάκχος, γόνος τῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως Κάδμου Σεμέλης, τῆς ἀμέμπτου φίλης τοῦ Διὸς πατρὸς τῶν θεῶν καὶ κυρίου τῶν θνητῶν. »

Ὁ πηδαλιούχος γονυπετήσας τότε ἐλάτρευσε τὸν θεόν. Ἐλαβεν ἔπειτα ποτήριον καὶ ἐνέπλησεν αὐτὸ οἴνου ὅστις ἐξηκολούθει νὰ τρέχῃ ἄφθονος ἐπὶ τῆς νηὸς καὶ ἔθυσεν εἰς τὸν ἀθάνατον υἱὸν τῆς Σεμέλης.

[Ἐπεται συνέχεια]

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΥΠΟ ANDRÉ LAURIE]

[Συνέχεια ἴδε σελίδα 65]

ΙΗ'.

ΤΙ ΕΞΗΜΑΙΝΕΝ Η ΕΠΙΓΡΑΦΗ

«Λοιπόν, θεῖέ μου, ἐλύσατε τὸ πρόβλημα;» ἠρώτησε τὴν ἐπομένην πρωΐαν ὁ Χάνδος τὸν κ. Κλοακέν.

« Νομίζω ὅτι δύναμαι νὰ εἰπῶ ναί », ἀπήντησεν ὁ ἀρχαιολόγος. Δὲν ἦτο δύσκολον διόλου. Ἰδοὺ πῶς συνεπλήρωσα τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ πασσάλου :

I came in this island, september 30th 1659· ὅπερ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον : Ἦλθα εἰς τὴν νῆσον αὐτὴν τῇ 30ῇ Σεπτεμβρίου 1659. Δὲν ἔλειπαν παρὰ μόνον τρία γράμματα· τὸ Α τοῦ *came* τὸ Η τοῦ *this* καὶ τὸ S τοῦ *island*. Ἡ συγκοπὴ *sep* ἀντὶ *september*, εἶνε πολὺ ἐν χρήσει. Νομίζω λοιπὸν ὅτι δὲν χωρεῖ ἡ ἐλαχίστη ἀμφιβολία. »

Ὁ κ. Κλοακέν θὰ ὠμίλει ἀκόμη ἐπὶ μακρόν. Ὁ Χάνδος, μὲ ὀλονοϊκτοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ παρειὰς ἐρυθρὰς ἐκ τῆς συγκινήσεως, τὸν ἤκουεν ἄπλειστος κατὰπληκτος.

« Ὡστε λοιπὸν, θεῖέ μου » εἶπεν ἐπὶ τέλους ἀήφρασις εἶνε ἀγγλικὴ καὶ λέγει : *I came in this island September 30th 1659;*

ΕΤΟΣ 15ον — ΤΕΥΧΟΣ 18ον

— Νομίζω . . . δηλαδή εἶμαι βέβαιος.

— Ἀλλὰ τότε, ἐφέλλισεν ὁ Χάνδος ὥσπερ ὁμιλῶν καθ' ἑαυτόν· « δὲν χωρεῖ ἡ ἐλαχίστη ἀμφιβολία. Ἐξεύρομεν ποῖος ἔβαλεν αὐτὴν τὴν ἐπιγραφὴν καὶ ἐπομένως ποῦ εὐρισκόμεθα. »

— Ποῖος ἐχάραξεν αὐτὴν τὴν ἐπιγραφὴν ; Κάποιος ναυαγὸς ἄγγλος βέβαια. . .

— Ὅχι κάποιος ναυαγὸς ἄγγλος, θεῖέ μου, ἀλλ' ἕνας ναυαγὸς ἄγγλος, πολὺ γνωστός, πολὺ ἐνδοξος . . . ὁ θαλασσοπόρος Ροβινσὼν Κροῦσος, αὐτός, αὐτότατος.

— Τὸ παιδί αὐτὸ εἶνε τρελλόν » εἶπε καθ' ἑαυτόν ὁ κ. Κλοακέν.

Ὁ Χάνδος ἀνέγνωσε τὴν σκέψιν του εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς του.

« Ὅχι, δὲν λέγω ἀνοησίαν, πιστεῦσατέ τοι » ἀνέκραξεν ἐντόνως.

« Ὁ πάσσालος αὐτὸς ἦτο ἐμπειρημένος εἰς τὴν παραλίαν, ἐπὶ τῆς νοτίου ἀκτῆς μιᾶς

νήσου τριγωνικῆς, δεκαπέντε λευγῶν μῆκους, νήσου ἀγνώστου μέχρι σήμερον εἰς τοὺς γεωγράφους, ἐπὶ τῆς ὁποίας εὗρομεν ἤδη τὰ ἔχνη εὐρωπαϊκοῦ συνοικισμού, ναὶ ἢ ὄχι ; Λοιπὸν διαβάστε, διαβάστε ἐδῶ, σὰς παρακαλῶ, θεῖέ μου. »

Καὶ ὁ Χάνδος ἐξαγαγὼν ἐκ τοῦ θυλακίου

ΤΟΜΟΣ 24ος—6

«ΕΠΑΝΗΡΧΕΤΟ ΑΣΘΜΑΙΝΩΝ, ΕΡΥΘΡΟΣ ΕΞ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΣΕΩΣ, ΣΕΙΩΝ ΤΟΝ ΠΛΑΝ ΤΟΥ» (Σελ. 84)

του, μικρὸν τεύχος πεπαλαιωμένον, τὸν Ε' τόμον μιᾶς γαλλικῆς μεταφράσεως τοῦ Ροβινσώωνος Κρούσου, τὸν ἐφυλλομέτρησε πυρετωδῶς, εὔρε μίαν σελίδα καὶ τὴν ἐθεσεν ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ ἀρχαιολόγου.

Ὁ κ. Κλοακὲν ἀνέγνωσεν :

« Ἦγερα παρὰ τὴν ἀκτὴν, ἐφ' ἧς ἐπεβίβασθην, ἓνα ὑψηλὸν πάσσαλον τετράγωνον, μὲ τὴν ἐπιγραφὴν αὐτὴν : *Ἦλθον εἰς αὐτὴν τὴν νῆσον τῇ 30ῇ Σεπτεμβρίου 1659*. (I came in this island September 30th 1659). Ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ πασσάλου τούτου ἔχαραττον καθεκάστην ἡμέραν μίαν γραμμὴν· κάθε ἐπτὰ ἡμέρας ἔχαραττον μίαν διπλασίονα μεγέθους· κάθε πρώτην τοῦ μηνὸς μίαν τριπλασίονα μεγέθους καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐκράτουν τὸ ἡμερολόγιόν μου. »

Ὁ κ. Κλοακὲν δὲν ἐπίστευσεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του. Ἀνέγνωσε καὶ ἐπανεγένωσε τὸ χωρίον, ἐξήτασε τὸν τίτλον καὶ τὴν χρονολογίαν τοῦ βιβλίου καὶ ἐπλησίασε τὸν πάσσαλον, διὰ νὰ διαβεβαιωθῇ ὅτι δὲν ὠνεϊρεύετο. Ἀλλὰ τὰ πάντα ἐσυμψύκουν καὶ ἀνταπεκρίνοντο εἰς τρόπον καταπληκτικόν : ἡ περιγραφὴ τῆς νήσου, ἡ θέσις ἐφ' ἧς εὐρέθη ὁ πάσσαλος, ἡ προφανὴς του ἀρχαιότης, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἐντομαὶ καὶ τέλος ἡ ἐπιγραφὴ, ἀπέτρεπον καὶ τὴν ἐλαχίστην ἀμφιβολίαν.

Καὶ ὅμως ἡ λογικὴ ἠρνεῖτο νὰ παραδεχθῇ ἐν τόσον παράδοξον γεγονός. Δὲν ἐπιστεύετο ἀνεκάθεν, ὅτι ὁ Ροβινσὼν Κρούσος ἦτο πρόσωπον φανταστικόν, ἥρως μυθιστορήματος, πλάσμα τῆς φαντασίας τοῦ Φόε ; Δὲν ἦτο δυνατόν ὅλα αὐτὰ νὰ ἦσαν ἀποτελέσματα ἀπλῆς συμπτώσεως ; . . . Τῇ ἀληθείᾳ ἡ σύμπτωσης ἐπροχώρει πολὺ, μέχρις αὐτῆς τῆς ἡμερομηνίας, τὴν ὁποίαν ἐσημείωνε τὸ βιβλίον. . . .

Ἡ μήπως ἀστειὸς τις θαλασσοπόρος εἶχε χάραξῃ ἀργότερα τὴν ἐπιγραφὴν ἐκείνην καὶ τὴν εἶχεν ἀφίσῃ ἐκεῖ ἐπίτηδες, διὰ νὰ δώσῃ λαβὴν εἰς φανταστικὰς ὑποθέσεις ; Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἄφινε τὸν πάσσαλον ἐκεῖ ὄρατὸν καὶ δὲν θὰ τον ἔθαπτεν ὑπὸ τὴν γῆν.

Ἐπειτα, ἐπὶ δέκα χιλιάδων ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι θὰ τον ἀνεκάλυπτον, πόσοι θὰ ἤμποροῦσαν νὰ ἀναγνώσουν τὴν ἐπιγραφὴν, ὅπως ὁ κ. Κλοακὲν, ἡ πόσοι θὰ εἶχον τὰς ἀπαιτούμενας γνώσεις, διὰ νὰ ἐξαγάγουν τὸ συμπέρασμα, τὸ

ὁποῖον ἐξήγαγεν ἀμέσως ὁ Χάνδος ; Ὅχι, κάτι ἄλλο σπουδαιότερον καὶ ἐκπληκτικώτερον θὰ συνέβαινε.

Καὶ ὁ κ. Κλοακὲν, βυθισμένος εἰς τὰς σκέψεις του, ἐβηματίζεν ἄνω κάτω, ἀναστρέφον τὸ πρόβλημα ὑφ' ὅλας αὐτοῦ τὰς ὀψεις.

« Ἐπὶ τέλους δὲν εἶνε παράδοξον νὰ παραδεχθῇ κανεὶς—ἐλεγε καθ' ἑαυτόν,—ὅτι ὁ Ροβινσὼν ὑπῆρξε πραγματικῶς. Τὸ παιδί αὐτὸ ἔκαμε τὸν Παῦλον νὰ το πιστεύσῃ μὲ πολὺ πειστικὰ ἐπιχειρήματα, πρὶν ἀκόμη ἀποκαλυφθῇ ὁ πάσσαλος, τὸ πειστικώτερον θεβαίως τῶν ἐπιχειρημάτων. Δὲν εἶνε ἡ πρώτη φορά, κατὰ τὴν ὁποίαν πρόσωπον θεωρηθὲν ἐπὶ μακρὸν ὡς φανταστικόν, ἀπεδείχθη κατόπιν καὶ ἀνεγνωρίσθη ὡς ἱστορικόν. Αὐτὸ συνέβη καὶ εἰς πόλεις ὥστε εἴμπορεῖ νὰ συμβῇ καὶ εἰς μίαν μικρὰν νῆσον τοῦ νοτίου Ὠκεανοῦ. Εἰς τὴν ἀρχαιολογίαν πρῶτον ἀρνοῦνται καὶ κατόπι παραδέχονται. Πόσα δὲν εἶπαν, πόσα δὲν ἔκαμαν διὰ νὰ ἐμποδίσουν τὰς ἀνασκαφὰς τῆς Πομπηίας, τὰς ἀνασκαφὰς τῆς Καρχηδόνας. . . . Καὶ ἡ Τροία, ἡ χιμαιρικὴ Τροία, μὲ τὸν βασιλέα τῆς τὸν Πρίαμον ; Ποῖος ποτὲ θὰ ἐπίστευεν εἰς τὴν ὑπαρξίν της, ἂν ὁ Σχλημαν δὲν ἤθελεν ἀνασκάψῃ τὰ ἑρείπιά της, ἀπηνθρακωμένα ἐκ τῆς περιφήμου πυρκαϊᾶς ; Κατὰ τὸν μεσαιῶνα καὶ κατὰ τὴν ἀναγέννησιν, ἐκτὸς μερικῶν καὶ ἀπὸ τοὺς σημερινούς ἀξιολογίμους καθηγητὰς, ἐπίστευον ὅτι καὶ ὁ Ἀγχίσης καὶ ὁ Αἰνείας καὶ ἡ Κασσάνδρα καὶ οἱ ἄλλοι ἦσαν πλάσματα τῆς ὁμηρικῆς φαντασίας. Ἰδοὺ ἐν τούτοις ὅτι ὅλα ἦσαν ἀληθῆ καὶ ὅτι ἀνεκάλυψαν καὶ αὐτὸν τὸν τάφον τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ αὐτὸ τὸ καλλυντήριο τῆς Κλυταιμνήστρας. »

Ἐνῶ ὁ κ. Κλοακὲν ἐσκέπτετο οὕτως, ὁ Χάνδος ἐπάτει ἐπὶ ἀνημμένων ἀνθρώκων. Ἐπερίμενε τὴν ἀπάντησιν τοῦ θεῖου του, ἡ ὁποία θὰ του ἔλεγεν ὀριστικῶς πλέον, ἂν κατήχετο ὑπὸ μονομανίας ἢ ἂν εἶχε σώας τὰς φρένας. Ἐπὶ τέλους, μὴ κρατηθεὶς, ἔσυρε τὸν θεῖόν του ἀπὸ τὴν ἄκραν τῆς ρεδιγκότας καὶ τὸν ἠρώτησε, διὰ φωνῆς πνιγομένης ἐκ τῆς συγκινήσεως :

« Ποία εἶνε ἡ γνώμη σας ; »

Ὁ ἀρχαιολόγος ἀπήντησε, συγκεκινημένος καὶ αὐτός :

« Ἡ γνώμη μου ; ποία εἶνε ἡ γνώμη μου, ἀγαπητόν μου παιδί ; . . . θὰ ἐρευνήσωμεν, θὰ ἐξετάσωμεν, θὰ ἐξελέγξωμεν, θὰ προσπαθήσωμεν νὰ εὕρωμεν καὶ ἄλλας ἀποδείξεις. Ἐν τῷ μεταξύ πρέπει νὰ εἴμεθα ἐπιφυλακτικοί. »

— Ἀλλὰ τότε, ὑπέλαβεν ὁ Χάνδος, μὲ ὀφθαλμούς σπινθηροβολουῦντας ἐκ τῆς χαρᾶς, νομίζετε λοιπὸν ὅτι εἶνε δυνατόν, θεῖέ μου ; Δέν σας φαίνεται ἐντελῶς παράλογον ;

— Διόλου. Ἐχω μόνον ἀνάγκην καὶ ἄλλων ἀποδείξεων καὶ σκοπεύω νὰ τὰς ζητήσω μαζί σου. Πρὸς τὸ παρόν, καλλίτερον εἶνε νὰ μὴ εἴπωμεν τίποτε περὶ τούτου, νὰ κρύψωμεν τὴν γνώμην μας καὶ τὰς ἐλπίδας μας. Καὶ ὅταν ἀποδειχθῶν ἐντελῶς, τότε θὰ εἶνε καιρὸς νὰ τὰς γνωστοποιήσωμεν. »

Ὁ Χάνδος ἐνεπὴδῆσε καὶ ἐκρότησε τὰς χεῖρας :

« ὦ, θὰ εὕρωμεν, εἶμαι βέβαιος ! » ἀνέκραξεν. Ἀλλὰ, θεῖέ μου, οὔτε εἰς τὴν Ἀνθὴν δέν μου ἐπιτρέπεις νὰ το διηγηθῶ αὐτό ; Θὰ χαρῇ τόσον πολὺ ! . . . οὔτε εἰς τὸν Παῦλον, διὰ νὰ μάθῃ ἄλλην φορὰν νὰ εἶνε δύσπιστος ;

— Ἔστω, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ εἶνε ἐχέμυθος.

Ὁ Χάνδος δὲν ἐπερίμενε νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ ἔδεια καὶ ἔτρεξεν ἀμέσως ν' ἀνακοινώσῃ εἰς τὴν Ἀνθὴν καὶ εἰς τὸν Παῦλον τὴν μεγάλην τῆς πρωίας ἀνακάλυψιν. Ἡ Ἀνθὴ ἔδειξε μεγάλην καὶ ἀνυπόκριτον χαρὰν· ὦ, ἦτο καὶ αὐτὴ ἀληθῶς Ροβινσονοπούλα ! . . . Ἀλλ' ὁ Παῦλος ἐξεδήλωσε μᾶλλον ἐκπληξίν, ἀκούσας ὅτι ὁ πατήρ του παρεδέχετο μὲ τόσῃν εὐκολίᾳ ἐν συμπέρασμα τόσον τολμηρόν. Ἀλλὰ πάλιν, ἔλεγε, ἄνθρωπος ἀρχαιολόγος, μὲ τόσας γνώσεις, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ πλανᾶται εἰς τοιοῦτον βαθμόν. Θὰ ὑπῆρχε λοιπὸν ἵχνος ἀληθείας εἰς ὅλα αὐτά. Ὅπως δὴποτε ὑπεσχέθη σιωπὴν.

Ἐν τούτοις ὁ κ. Κλοακὲν ἀνέγνωσε προσεκτικῶς τὸ τομίδιον τοῦ Χάνδου καὶ ἐσημείωσεν ἐπ' αὐτοῦ πολλὰ χωρία, τὰ ὁποῖα ἤμποροῦσαν νὰ τῷ χρησιμεύσουν. Ἐν πρώτοις ἡ περιγραφὴ τῆς νήσου ἀνταπεκρίνετο πληρέστατα πρὸς τοὺς φυσικοὺς καὶ κλιματολογικοὺς χαρακτῆρας ἐκείνης εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκοντο. Κατόπιν τὸ ἐπόμενον χωρίον :

« Ἐξέλεξα μικρὰν πεδιάδα, κειμένην παρὰ τοὺς πρόποδας ὑψηλοῦ λόφου, τοῦ ὁποίου

» τὸ μέτωπον ἦτο σχεδὸν κάθετον, ὡς πρόσφυς
» οἰκίας, οὕτως ὥστε τίποτε νὰ μὴ φθάνῃ μέχρις
» ἐμοῦ ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω. Ἐπὶ τῆς
» προσόψεως ταύτης τοῦ βράχου ὑπῆρχε μία
» ὁπὴ ὁμοία πρὸς εἴσοδον ἢ θύραν ὑπογείου.
» Ἐπὶ τῆς παραλίας καὶ ἀκριβῶς πρὸ τοῦ ἀ-
» νοίγματος τούτου ἀπεφάσισα νὰ ἐμπήξω τὸν
» πάσσαλον τῆς σκηνῆς μου. Ἡ πεδιάς δὲν
» εἶχε πλάτος περισσότερον τῶν ἑκατὸν βερ-
» γίων (1). Τὸ μῆκός της ἦτο σχεδὸν διπλά-
» σιον καὶ ἀπετέλει πρὸ τῆς κατοικίας μου ἐν
» εἶδος πρασίνου τάπητος, ὁ ὁποῖος κατέληγε
» κατερχόμενος ἀκανονίστως ἐξ ὅλων τῶν με-
» ρῶν πρὸς τὴν θάλασσαν. Ἡ θέσις αὕτη εὐ-
» ρίσκετο βορειοδυτικῶς τοῦ λόφου, οὕτως
» ὥστε μ' ἐπροφύλαττεν ἀπὸ τὴν θερμότητα
» ὅλην σχεδὸν τὴν ἡμέραν.

« Πρὶν ἢ τοποθετήσω τὴν σκηνήν μου, ἐ-
» χάραξα πρὸ τοῦ ἀνοίγματος ἐν ἡμικύκλιον,
» τοῦ ὁποίου ἡ ἡμιδιάμετρος ἦτο περίπου δέκα
» βέργια ἀπὸ τοῦ βράχου μέχρι τῆς περιφε-
» ρείας, ἡ δὲ διάμετρος εἴκοσιν, ἀπὸ τῆς μιᾶς
» ἄκρας ἕως τὴν ἄλλην. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον
» τοῦτο ἐνέπηξα βαθύως δύο σειρὰς ἰσχυρῶν
» πασσάλων, μυτερῶν εἰς τὸ ἄκρον τὸ ὁποῖον
» ἐξείχεν ἀπὸ τὴν γῆν πεντέμισυ πόδας. Ἡ
» μία σειρὰ ἀπέιχεν ἐκ τῆς ἄλλης δέκα δακτύ-
» λους. Κατόπιν περιέδεσα τοὺς πασσάλους διὰ
» σχοινίων καὶ τοὺς ὑπεστήριξα δι' ἄλλων
» πασσάλισκων, οὕτως ὥστε ἀπετέλεσα ἓνα
» φραγμόν, τόσον ἰσχυρόν, ὥστε κανεὶς, οὔτε
» ἄνθρωπος, οὔτε ζῶον, θὰ ἤμποροῦσε νὰ τον
» ἐκβιάσῃ ἢ νὰ τον ὑπερβῇ.

» Μετὰ τοῦτο, ἤρχισα νὰ σκάπτω εἰς τὸν
» βράχον καὶ ἀποφέρων τὰ χῶματα καὶ τὰς
» πέτρας, τὰ ἔρριπτεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ περι-
» φράγματος, οὕτως ὥστε ἀπετελέσθη ἐξ αὐτοῦ
» ἓν εἶδος ταράτσας ἡ ὁποία ὑψώθη ἐνάμισυ
» πόδα περίπου ὑπεράνω τοῦ ἐδάφους. Κατ'
» αὐτὸν τὸν τρόπον ἐσχημάτισα ἐν ὑπόγειον,
» τὸ ὁποῖον ἦτο τρόπον τινα ἡ ἀποθήκη τῆς
» οἰκίας μου, ἀκριβῶς ὅπισθεν τῆς σκηνῆς μου. »

Καὶ κατωτέρω :

« Οἱ πάσσαλοι τοῦ φραγμοῦ ἔκαμαν ρίζας
» καὶ ἔγιναν ὑψηλὰ δένδρα καὶ τόσον πυκνά,

(1) Βέργιον (verge) μέτρον ἀγροτικόν, ἰσοδυναμοῦν πρὸς 358 ὀργυίας.

» ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ μαντεύσῃ κανεὶς ὅτι
» ἀπέκρυπτον ἀνθρωπίνην κατοικίαν.»

— Βλέπετε πόσον ἀκριβὲς εἶνε ἡ περιγραφή» εἶπεν ὁ ἀρχαιολόγος πρὸς τὴν Ἀνθὴν καὶ πρὸς τὸν Χάνδον οἱ ὁποῖοι ἐπῆγαν νὰ τον εὕρουν. «Ἐχομεν ὅλας τὰς ἀναγκαίας πληροφορίες, ἀπὸ τῆς θέσεως μέχρι τῆς θέας τοῦ ζητουμένου. Τὸ ζήτημα τώρα εἶνε νὰ εὕρωμεν ἐπὶ τῆς νήσου ἵχνη κατοικίας, ἡ ὁποία ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν περιγραφὴν αὐτήν. Ἐάν τινι ἀνακαλύψωμεν, δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον καμμία ἀμφιβολία. Ἐάν ὄχι, τότε πρέπει νὰ θεωρήσωμεν ὅλ' αὐτὰ ὡς ἀπλὴν σύμπτωσιν καὶ τίποτε περισσότερον.

— Ἡ ἐξωτερικὴ ὄψις εἰμπορεῖ νὰ μετεβλήθῃ» παρετήρησεν ὁ Χάνδος, τὸν ὁποῖον ἐφόδιζε κάπως ἡ ἐπιστημονικὴ αὐτὴ ἀυστηρότης.

— Δὲν εἶνε πιθανόν. Εἰς διάστημα δύο αἰῶνων μία νῆσος ἀκατοίκητος καὶ μὴ ὀφειλομένη εἰς ἡφαιστειώδη αἰτία, ὡς αὕτη, δὲν ὑφίσταται μεγάλας μεταβολάς. Δι' αὐτὸ πρέπει νὰ νᾶναζητήσωμεν τὴν τοποθεσίαν. Θὰ κάμωμεν ὅπως ἔκαμεν ὁ Σχλημαν διὰ νὰ νᾶνακαλύψῃ τὴν Τροίαν. Ἐμελέτησεν ὅλα τὰ ἀρχαῖα κείμενα, συνέλεξεν ὅλας τὰς γεωγραφικὰς πληροφορίες, τὰς ἐσπαρμένας εἰς τὴν Ἰλιάδα καὶ εἰς τὴν Ὀδύσειαν. Συνέκρινε τὰς πληροφορίας αὐτὰς πρὸς ἐκείνας τὰς ἱστορίας ἐξήγαγεν αὐτὸς ὁ ἴδιος μεταβάς ἐπὶ τόπου. Ἐπὶ τέλους, πορευθεὶς μετὰ σταθερότητος πρὸς ἓνα γήλοπον, εἶπεν «Ἐδῶ πρέπει νὰ ἦτο ἄλλοτε ἡ Τροία.» Ἐσκάψεν καὶ εὗρε τὴν πόλιν.

— Λοιπὸν ἐμπρός! ἄς ὑπάγωμεν ἀμέσως» ἀνέκραξεν ὁ Χάνδος, ὀπλιζόμενος διὰ μιᾶς ἀξίνης καὶ ἐνὸς πελέκεως.

«Ἐστω!» εἶπεν ὁ κ. Κλοακέν.

Ἡ Ἀνθὴ ἐζήτησε νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ. Κατ' ἀρχὰς διηυθύνθησαν πρὸς τὸν λόφον, τὸν κείμενον ἐγγύτατα πρὸς τὸν ὄρμον.

«Ὡ, νὰ καὶ ὁ Χάζης ποῦ μᾶς ἀκολουθεῖ κρυφά» εἶπε καθ' ὁδὸν ὁ Χάνδος. «Τὸν εἶδα καλὰ...

— Ἄ, μὰ εἶνε ἀνυπόφορος! «ἀνέκραξεν ἡ Ἀνθὴ.» Δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ κάμῃ ἓνα βῆμα, χωρὶς νὰ τον ἔχῃ ἀπὸ πίσω του.

— Τοῦ ἔκαμα πολλάκις τὴν παρατήρησιν, ἀλλὰ εἶνε ἀδιόρθωτος. Τὸ καλλίτερον εἶνε νὰ μὴ κάμωμεν πλέον λόγον περὶ αὐτοῦ.»

Μετ' ὀλίγον οἱ τρεῖς ἐξερευνηταὶ ἐφθασαν

ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου καὶ ἐπεσκόπησαν τὰ περὶ. Ἀλλὰ δὲν παρετήρησαν καμμίαν τοποθεσίαν, ἀνταποκρινομένην πρὸς τὴν περιγραφὴν τοῦ βιβλίου. Ὁ κ. Κλοακέν τινι ἀνέγνωσεν ἐκ νέου μετὰ προσοχῆς.

«Ἡ πρόσοψις περὶ ἧς ὁ λόγος, εἶπεν, εἶνε χωρὶς ἄλλο ἀπὸ 'πίσω μας, ἀφ' οὗ λέγει ὅτι εὐρίσκεται πρὸς τὸ βορειοδυτικὸν μέρος τοῦ λόφου. Πρέπει λοιπὸν νὰ βαδίσωμεν πρὸς δυσμὰς τοῦ ὄρμου καὶ νὰ ζητήσωμεν ἄλλο σημεῖον ἐπισκοπήσεως.»

Ἀνῆλθον πάλιν ἐπὶ τῆς ἀκτῆς. Ἀλλὰ πρὶν φθάσουν ἀκόμη εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν τοῦ ὄρμου, ὁ Χάνδος, ὁ ὁποῖος ἔστρεφεν ὀπίσω κάθε στιγμὴν, ἀνέκραξε δεικνύων μίαν γραμμὴν λευκὴν ἐπὶ τῆς βορείου πλευρᾶς ἐνὸς λόφου:

«Ἐκεῖ θὰ εἶνε! Βλέπετε τὴν πυκνὴν ἐκείνην φυτεῖαν καὶ ἀπὸ πάνω ὡς μίαν στενὴν λωρίδα πετρῶν ἐκτεινομένων εἰς ἀρκετὸν μήκος; Εἶνε, χωρὶς ἄλλο, ἡ πρόσοψις, σκεπασμένη τώρα ἀπὸ τὰ δένδρα.

Ὁ κ. Κλοακέν δὲν εἶχεν ἀντίρρησην. Διόλου ἀπίθανον νὰ ἦτο καὶ ἐκεῖ, ὁ δὲ Χάνδος ἤρχισε νὰ τρέχῃ δρομαῖος πρὸς τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον εἶχεν ὑποδείξῃ, ἐν ᾧ οἱ ἄλλοι τον ἠκολούθουν βραδέως.

Μετὰ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας ἐπανήρχετο ἀσθμαίνων, ἐρυθρὸς ἐξ εὐχαριστήσεως, σείων τὸν πῖλόν του.

«Ἐκεῖ εἶνε! ἀνέκραξεν. Ἡ μικρὰ πεδιάς, ἡ κατερχομένη πρὸς τὴν θάλασσαν, ἡ πρόσοψις τοῦ βράχου, τὸ περίφραγμα τῶν δένδρων, ὅλα, ὅπως τὰ λέγει τὸ βιβλίον. Τὰ δένδρα αὐτὰ μάλιστα εἶνε τόσο πυκνὰ καὶ τόσο σφιγκτὰ συνδεδεμένα, ὥστε ἀποτελοῦν ἀληθὲς τεῖχος. Εὐτυχῶς μερικὰ ἔχουν ξηρανθῇ καὶ ἀφῆκαν μίαν διόδον. Ἐλάτε γρήγορα, σὰς παρακαλῶ.»

Καὶ ἀπῆλθε πάλιν, χωρὶς νὰ τοὺς ἀναμείνῃ. Ὁ κ. Κλοακέν καὶ ἡ Ἀνθὴ ἐπέσπευσαν τὸ βῆμα, ἀνυπόμονοι καὶ αὐτοὶ νὰ βεβαιωθῶν ἰδιοῖς ὄμμασιν, οὕτω δὲ ἐντὸς δέκα λεπτῶν ἐφθασαν εἰς τὴν μικρὰν πεδιάδα.

Ἦρκει μόνον νὰ τὴν ἴδῃ κανεὶς, διὰ νὰ διαλυθῇ πᾶσά του ἀμφιβολία περὶ τῆς αὐθεντικότητος τοῦ πασσάλου, τῆς νήσου, ὅλης τῆς ἱστορίας. Ἡ μικρὰ πεδιάς εὐρίσκειτο τῷ ὄντι παρὰ τοὺς πρόποδας ἐνὸς λόφου. Εἶχε πλάτος μολὶς ἑκατοντάδων τινῶν ἀγγλικῶν μέτρων, κα-

τῆρχετο μὲ ἐλαφρὰν κλίσιν πρὸς τὴν κοιλάδα, ἔκειτο βορειοδυτικῶς· ὑπερέκειτο αὐτῆς μία πρόσοψις ὑψηλὴ, βραχύδης· τέλος ἀπέναντι τῆς προσόψεως αὐτῆς δένδρα αἰωνόβια, προφανῶς φυτευμένα πλησίον ἀλλήλων διὰ χειρὸς ἀνθρώπου, ἀπετέλουν ἐν κανονικὸν ἡμικύκλιον.

Ἡ μεγαλοπρέπεια τοῦ θεάματος ἦτο ταιαύτη, ὥστε ὁ κ. Κλοακέν ἀπεκαλύφθη αὐτομάτως, ἡ δὲ Ἀνθὴ ἐγονυπέτησεν ἐπὶ τῆς χλόης. Ἐνόμιζον καὶ οἱ δύο ὅτι εὐρίσκοντο ἐνώπιον τάφου. Ἐκεῖ λοιπὸν, ἐκεῖ μέσα· εἶχε ζήσῃ ὁ Ροβινσὼν, μόνος, κατὰμονος, ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη! Ἐκεῖ

εἶχεν ὑποφέρει, εἶχεν ἐργασθῇ, περιμένων ἂν μὴ ἐλπίζων τὴν ἀπολευθέρωσιν του!

Εἰς τὴν ποίησιν αὐτῶν, εἰς τὴν μελαγχολίαν, τὴν ἐκ τῆς θέας τῶν τόπων, ὅπου τόσα ὑπέφερεν εἰς ἀνθρώπος ἀγογγύστως, προσέθετε διὰ τὴν Ἀνθὴ καὶ ἡ ἰδέα ὅτι ὁ ἀνθρώπος αὐτὸς ἦτο προπάππος τῆς. Συνδυάσασα δὲ αὐτὸν ἀμέσως ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς μὲ τὸν πατέρα τῆς, τὸν ὁποῖον προσφάτως εἶχε χάσῃ, ἔχυσεν δάκρυα πικρά.

[Ἐπεται συνέχεια]

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΟΥΦΛΟΥ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Ὁ Μουφλοῦ ἐπανῆλθε, μετ' αὐτοῦ δὲ καὶ ἡ ζωὴ εἰς τὸν Λόλον. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀνέζησε καὶ ἡ μνήμη του ἐπανήρχετο. Ὁ ἱατρός, ὅστις τον ἱάτρευσε ἦτο ὁ Μουφλοῦ. Κάτισχνος ὁ μικρὸς κύων ὡς σκελετός, δὲν ἐκινεῖτο ἀπὸ τὸ πλευρὸν τοῦ Λόλου καὶ τον παρετήρει πάντοτε μὲ τὸ τρυφερόν του βλέμμα. Ὁ Λόλος ἦτο εὐτυχής! Δὲν ἔκαμε καμμίαν ἐρώτησιν. Δὲν εἶχε τὴν δύναμιν νὰ ἐκπλαγῇ. Εἶχε τὸν Μουφλοῦ καὶ τοῦτο τῷ ἤρκει. Ἀλλ' αὐτὸ φεῖ! δὲν ἤρκει εἰς τὴν μητέρα του καὶ τὸν ἀδελφόν του οἱ ὁποῖοι ἐγνώριζον ὅτι ὁ κύων εἶχε πωληθῇ καὶ δὲν εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ τον κρατήσωσιν. Ὁ κύριος τοῦ Μουφλοῦ θὰ τον ἐζήτηι καὶ τότε θὰ ἐδύνατο τάχα ὁ Λόλος νὰ ὑποφέρει δεύτερον χωρισμόν; Ὁ δὲ Λόλος τόσο ἀδύνατος καὶ ἐξηντλημένος ὡς ἦτο θὰ ἀπέθνησκεν!

Ὁ Μουφλοῦ ἐφαίνετο ὅτι εἶχε κάμῃ μακρὰν ὁδοπορίαν. Ἦτο δέρμα μόνον καὶ ὅσῃ, ἀκάθαρτος, μὲ τὸ σῶμα γεμάτον ἀπὸ κτυπήματα. Ἀλλὰ μήπως ὅσον μακρὰν καὶ ἂν ἦτο δὲν ἐδύνατο νὰ τον ἀναζητήσῃ ὁ κύριός του; Τὸ καλλίτερον ἦτο νὰ τον δώσωσι μὲ τὴν θέλησιν των, ἂν δὲν ἤθελον νὰ ἀναμιχθῇ καὶ ἡ ἀστυνομία.

Ἡ μήτηρ ἦτο φοβερὰ ἀνήσυχος, ὁ δὲ Τάσος ὅταν ἐπανήρχετο τὸ ἐσπέρας ἐκ τῆς ἐργα-

σίας ἡρώτα πάντοτε: «Μήπως ἦλθον νὰ ζητήσωσι τὸν Μουφλοῦ;»

Δέκα ἡμέραι παρήλθον χωρὶς κανεὶς νὰ τοὺς ταραξῇ.

Τὴν ἐνδεκάτην ἦτο ἑορτὴ καὶ ὁ Τάσος δὲν ἐργάζετο.

Εἰς ξένος ὑπηρέτης παρουσιάσθη αἰφνης καὶ ἐπρόφερε τὰς λέξεις τὰς ὁποίας τόσο ἐφοβοῦντο: «Μήπως τὸ σκυλί που ἐπωλήσατε εἰς ἓνα κύριον ἀγγλὸν ἐπανῆλθε;»

Ὅταν τῷ ἀπήντησαν καταφατικῶς ὁ ὑπηρέτης διηγήθη ὅτι ὁ κύων ἐγένετο ἀφαντος ἐνῷ εὐρίσκοντο εἰς Ρώμην, ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἀφίξίν των. Ματαίως τὸν ἐζήτησαν παντοῦ, καὶ τότε ὑποπτεύθησαν μήπως εἶχεν ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν παλαιάν του κατοικίαν. Πολλοὶ κύνες εἶχον δεῖξῃ τοιαῦτα δειγματα εὐφυΐας. Διὰ πᾶσαν περίπτωσιν ἐπιστρέφοντες εἰς Φλωρεντίαν τὸν ἀνεζήτησαν καὶ ὁ ὑπηρέτης ἤρχετο νὰ τον λάβῃ, διότι ὁ μικρὸς κύριός του ἦτο ἀσθενὴς καὶ εἶχε μεγάλην λύπην διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ κυναρίου του.

Διαρκούσης τῆς διηγήσεως ταύτης ὁ Τάσος εὐρίσκειτο εἰς τὰ βασανιστήρια. Ἄν ἀπέδιδον τὸν Μουφλοῦ τώρα ἦτο ὡς νὰ ἐφόνευον τὸν μικρὸν ἀδελφόν του!

— Ὁ σκύλος ἐγύριεν ὀπίσω, εἶπε τέλος εἰς τὸν ὑπηρέτην, καὶ βεβαίως οἱ ἀγγελοὶ ἐδείξαν

τὸν δρόμον εἰς τὸ πτωχὸν ζῶν. Ἀπὸ τὴν Ρώμην! Συλλογίσου ἀπὸ τὴν Ρώμην! Μάλιστα, ἐγύρισε ὀπίσω. Θὰ ἔλθω μαζί σου νὰ ὁμιλήσω εἰς τὸν ἄγγελον κύριον πρὶν πάρῃ τὸν σκύλον. Ἐχὼ ἓνα μικρὸν ἀδελφὸν ποῦ εἶνε ἀσθενής. . .

Δὲν ἐδυνήθη νὰ εἴπῃ περισσότερα, διότι τὰ δάκρυα ἐπνίξαν τὴν φωνήν του.

Ὁ ὑπὸν ὑπὸν παρεδόχθη ἐπὶ τέλους τοῦτο, ἀλλ' ἐμεινεν αὐτὸς εἰς τὴν οἰκίαν διὰ νὰ φυλάττῃ τὸν Μουφλοῦ, μήπως τὸν κρύψωσιν. Ἐνας σκύλος, ὁποῦ ἰξίζει χίλια φράγκα καὶ ὁποῦ ἐπιστρέφει μόνος ἀπὸ τὴν Ρώμην εἰς τὴν Φλωρεντίαν δὲν εἶνε ζῶν ἀδιάφορον!

Ὁ Τάσος τὸν ἠ'χαρίστησεν, ἔθεσε τὰ δέκα τραπεζογραμμάτια τῶν ἐκατὸν φράγκων εἰς τὸ θυλακίον του καὶ ἀνεχώρησεν εὐτυχῆς ὅτι ἡ μήτηρ του ἦτο εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ δὲν ἐδύνατο νὰ ἀντιταχθῇ εἰς τὸ σχέδιόν του.

Ἐφθασε τρέχων εἰς τὸ ξενοδοχεῖον καὶ ἠρώτησε ποῦ ἦτο τὸ δωμάτιον τοῦ ἄγγλου κυρίου. Τοῦ εἶπον νὰ περιμένῃ ὀλίγον καὶ ἀνέβησαν νὰ εἰδοποιήσωσι τὸν ξένον.

Ὁ Τάσος ἐμεινεν ἀνυπομονῶν ἡμίσειαν ὥραν, καὶ ἐπὶ τέλους τὸν ὠδήγησαν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ ξένου. Εὐρέθη ἔμπροσθεν ἐνὸς κυρίου μὲ ἀγαθὴν φυσιογνωμίαν, μιᾶς ωραίας κυρίας καὶ ἐνὸς παιδίου ἐξηπλωμένου ἐπὶ μικροῦ ἀνακλίντρου.

— Μουφλοῦ! Ποῦ εἶνε ὁ Μουφλοῦ; ἀνέκραξε μὲ ἀνυπομονησίαν τὸ παιδίον, ἅμα εἶδεν εἰσερχόμενον τὸν Τάσον.

Ὁ Τάσος ἐξέβαλε τὸν πῖλόν του καὶ ἐστάθη εἰς τὴν θύραν.

— Ὁ Μουφλοῦ, ἐξοχώτατε, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐψιθύρισε.

Ὁ μικρὸς ἀφῆκε κραυγὴν χαρᾶς.

— Πῶς! ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν; εἶπεν ὁ ξένος μετ' ἐκπλήξεως. Ἀπὸ τὴν Ρώμην εἰς τὴν Φλωρεντίαν!

— Μάλιστα, ἐξοχώτατε, εἶπεν ὁ Τάσος ὅστις ἠσθάνετο τὸ θάρρος του ἐπανερχόμενον, καὶ τώρα ἔχω μίαν παράκλησιν νὰ σας ἀπευθύνω. Εἵμεθα πτωχοὶ καὶ ἐπειδὴ ἐκληρώθη διὰ τρία ἔτη, ἡ μήτηρ μου συγκατένευσε νὰ πωλήσῃ τὸν Μουφλοῦ διὰ νὰ πληρώσῃ ἀντικαταστάτην. Ἀλλ' ὁ μικρὸς μου ἀδελφός, τὸν ὁποῖον ἐγνώρισεν ἡ Ἐξοχότης σας ἐπεσεν ἄρρωστος καὶ

ἐκινδύνευσε νὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν λύπην του. Ὁ ἱερεὺς τοῦ ἔδωκε τὴν θείαν Μετάληψιν καὶ ἐπρόκειτο νὰ ἀποθάνῃ, ὅταν αἴφνης ἤλθεν ὁ Μουφλοῦ ὅστις ἐπῆδησεν εἰς τὴν κλίνην, ἰσχνὸς καὶ καταλασπωμένος. Ἐκτοτε ὁ Λόλος ἀνέλαβε. Ὁ Μουφλοῦ κάθηται πάντοτε πλησίον του καὶ ὁ Λόλος αἰωνίως τὸ ὄνομά του λέγει «Μουφλοῦ! Μουφλοῦ!» Ἡξεύρω, ἐξοχώτατε, ὅτι ἀγοράσατε τὸν σκύλον καὶ ὁ νόμος εἶνε μὲ τὸ μέρος σας, ἀλλὰ ἐσκέφθην ὅτι ἀφ' οὗ μάλιστα πόσον ὁ Λόλος τὸν ἀγαπᾷ τὸν Μουφλοῦ, θὰ συγκατανεύσετε νὰ μᾶς τὸν ἀφίσετε καὶ νὰ πάρετε πίσω τὰ χίλια φράγκα σας. Ἐγὼ θὰ ἀναχωρήσω διὰ τὸν στρατὸν καὶ ὁ Θεὸς βοηθὸς εἰς ὅσους θὰ μείνουν εἰς τὸ σπιτί!

Καὶ ἀφοῦ εἶπεν ὅλα αὐτὰ ἀσθμαίνων, ὁ Τάσος ἔλαβεν ἐκ τοῦ θυλακίου του τὰ χίλια φράγκα καὶ τα προσέφερε δειλῶς εἰς τὸν ἄγγλον κύριον ὅστις τα ἠρήθη διὰ νεύματος.

— Εννόησες, Βίκτωρ; ἠρώτησε τὸ παιδίον.

Ἀλλ' ὁ Βίκτωρ ἐκρυψε τὸ πρόσωπόν του ἐντὸς τῶν προσκεφαλαίων.

— Ναί, καὶ ἐννόησα. Ὅτι ὁ Λόλος τὸν κρατεῖ καὶ ὅτι ὁ Μουφλοῦ δὲν ἦτο εὐτυχῆς μαζί μου.

Καὶ λέγων τὰς λέξεις αὐτάς ἀνελύθη εἰς δάκρυα.

Τῷντι ὁ Μουφλοῦ ποτὲ δὲν τὸν ἠγάπησε μὲ ὅλας τὰς περιποιήσεις καὶ τὰ γλυκίσματα τὰ ὁποῖα τοῦ προσέφερε, ἅμα δὲ ἐδυνήθη νὰ δραπέτευσῃ διήνυσεν διακόσια μίλια διὰ νὰ εὑρῇ τὰ πτωχὰ παιδιὰ τὰ ὁποῖα δὲν εἶχαν νὰ φάγουν καὶ τὰ ὁποῖα βεβαίως καὶ αὐτὸν θὰ τὸν ἔτρεφον ὅχι λαμπρά. Πτωχὸν παιδίον! Νὰ εἶνε τόσο πλούσιον, νὰ ἔχῃ ὅ τι θέλει καὶ νὰ μὴ κατορθώσῃ νὰ ἀγαπηθῇ ἀπὸ τὸν Μουφλοῦ! Ὁ Τάσος ὅστις δὲν ἠνόει τίποτε ἀπὸ ὅλα αὐτὰ κατέθεσε τὰ τραπεζογραμμάτια ἐπὶ τῆς τραπέζης.

— Ἐὰν θέλετε νὰ τα πάρετε, ἐξοχώτατε, καὶ νὰ μου δώσετε ὀπίσω τὴν ἀποδείξιν ποῦ σας ὑπέγραψε ἡ μήτηρ μου ἐκείνην τὴν ἡμέραν, θὰ παρακαλοῦμεν νύκτα καὶ ἡμέραν διὰ σας ἐγὼ καὶ ὁ Λόλος. Ὅσον διὰ σκύλον, θὰ μάθωμεν ἓνα ἄλλον χοροὺς καὶ παιγνίδια διὰ νὰ διασκεδάξῃ τὸν μικρὸν κύριον. Ὅλοι οἱ σκύλοι μανθάνουν εὐκόλως, Ἐγὼ θὰ ὑπάγω μὲ ὅλην μου τὴν καρδίαν εἰς τὸν στρατὸν. Δὲν

πρέπει νὰ ζητῇ κανεὶς νὰ ἀλλάξῃ τὴν τύχην του, τὸ μόνον ποῦ σας ζητῶ εἶνε νὰ μὴ πάρετε τὸν Μουφλοῦ.

Καὶ συγκεκινημένος ὁ Τάσος ἔφερε τὴν χεῖρά του εἰς τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἀλλὰ καὶ ὁ ἄγγλος κύριος ἦτο λίαν συγκεκινημένος.

— Τί πιστὸ σκυλί! εἶπε μετὰ στεναγμοῦ! Ἐδείχθημεν σκληροὶ μαζί του μολονότι τὸ ἐπεριποιούμεθα πολὺ. Δὲν θὰ σὰς το πάρωμεν ὀπίσω, ἀλλὰ οὔτε σεῖς θὰ γίνετε στρατιώτης, φαίνεσθε τίμιος νέος καὶ ἡ μήτηρ σας ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ σας.

Πάρετε ὀπίσω τὰ χρήματα καὶ εἰς ἀντάλλαγμα γυμνάσατε ἓν ἄλλο σκυλί διὰ τὸν Βίκτωρα. Θὰ ἔλθω νὰ ἰδῶ τὴν μητέρα σου καὶ τὸν Λόλον αὖριον τὸ πρωῒ.

Εἶνε περιττὸν νὰ σας εἴπω τὴν χαρὰν τῆς οἰκογενείας ὅλης, ἅμα ὁ Τάσος ἐπέστρεψε μὲ τόσον καλὰς εἰδήσεις. Ἀμέσως τοῦ εὐρῆκαν ἀντικαταστάτην. Ὁ Μουφλοῦ δὲν ἐδιηγῆθη

ποτὲ τὸ θαυμάσιον ἐνστικτον μὲ τὸ ὁποῖον ἐδυνήθη νὰ εὑρῇ τὸν δρόμον ἀπὸ Ρώμης εἰς Φλωρεντίαν, ἀλλ' εἶνε εὐτυχῆς καὶ ὑγιέστατος.

Τὸν ἐπόμενον χειμῶνα ἡ οἰκογένεια ὅλη μετεκομίσθη εἰς ἓν κτῆμα τὸ ὁποῖον ὁ ἄγγλος κύριος ἠγόρασε πλησίον τῆς Σπέτσιας. Χάρις εἰς τὴν γλυκύτητα τοῦ κλίματος ὁ μικρὸς Βίκτωρ ἀνακτᾷ δυνάμεις καὶ εἶνε ἀχώριστοι φίλοι μὲ τὸν Λόλον. Διέρχονται ὅλην τὴν ἡμέραν παίζοντες εἰς τὸν κήπον μετὰ τοῦ Μουφλοῦ καὶ τοῦ ἄλλου μικροῦ κυναρίου. Ὁ Τάσος εἶνε κηπουρὸς τοῦ κτήματος. Πιθανὸν νὰ ὑπηρετήσῃ βραδύτερον εἰς τὸν στρατὸν, ἀλλὰ προσωρινῶς τὸν ἀφίνουσιν ἡσυχον καὶ εἶνε εὐτυχῆς. Ὁ Λόλος, ὅστις ἐξαίρεται τῆς ὑπηρεσίας ἐνεκεν τῆς χωλότητός του, λέγει ὅτι θὰ γίνῃ ἀνθοπώλης καὶ μάλιστα σπουδαῖος. Ἐντοσούτω μανθάνει νὰ ἀναγινώσκῃ καὶ τοῦτο εἶνε τὸ πρῶτον καλὸν βῆμα εἰς τὰ ὑπερήφανα σχέδιά του.

Ἐκ τῶν τῆς Ouida.

ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

[Συνέχεια· ἴδε σελ. 73.]

Ἐπειτα ὁ θεὸς προσέθεσεν:

— Ὡ δεξιότατε πηδαλιούχε! σὺ ὅστις γνωρίζεις ὅλας τὰς ὁδοὺς τῆς ἀπεράντου θαλάσσης, σὺ πρέπει τώρα νὰ με ὀδηγήσῃς εἰς τὴν πόλιν τῶν Θηβῶν τῆς Βοιωτίας, τόπον τῆς Σεμέλης, τῆς λατρευτῆς μου μητρὸς.

Ὁ πηδαλιούχος ἐνθαρρυνθεὶς ἐκ τῶν λόγων αὐτῶν ἀπήντησεν:

Ὡ θεὲ Βάκχε, υἱὲ παντοδυνάμου πατρὸς καὶ θεοπεσίας μητρὸς, τῷντι γνωρίζω ὅλας τῆς θαλάσσης τὰς ὁδοὺς, ἀλλὰ μοῦ εἶνε ἀδύνατον νὰ σε ὀδηγήσω ἐντὸς τῶν Θηβῶν προφυλασσομένων πανταχόθεν ὑπὸ τειχῶν ὀχυρῶν διότι ἡ πόλις αὕτη εἶνε μεσόγειος ἀπέχουσα πολὺ τῆς θαλάσσης.

Ἐὰν θέλῃς ὁμως θὰ σε ὀδηγήσω εἰς τὴν γλυκεῖάν μου πατρίδα, ἡ ὁποία βρέχεται καὶ θωπεύεται ὑπὸ τῆς θαλάσσης. Ἐκεῖθεν γνωρίζω ὁδὸν εὐκόλῃν ἡ ὁποία θὰ σου ἐπιτρέψῃ νὰ φθάσῃς ἀκόπως εἰς τὴν Βοιωτίαν καὶ τὰς Θηβας. Ἀλλὰ πρὶν ἀναχωρήσῃς ἐλπίζω ὅτε θὰ

καθήσῃς ἐπ' ὀλίγον εἰς τὴν εὐτυχῇ, τὴν εὐφορον Ἀττικὴν, τὴν πατρίδα μου, τὴν προσφιλῇ εἰς τοὺς θεοὺς. Ἡ Ἀττικὴ εἶνε πραγματικῶς ἡ εὐτυχέστερα τοῦ κόσμου διαμονή, ἡ χώρα τῶν εὐκίνητοτέρων ἵππων τῶν γλυκυμολποτέρων ἀηδόνων, αἱ ὁποῖαι εἰς τὰς πράσινας καὶ καταφύτους πεδιάδας τῆς διαχύνουν τὸ ἄρμονικὸν ἔσμα τῶν ὑπὸ τὰ σκιερὰ φυλλώματα τῶν δασῶν, τὰ ἀπρόσβατα εἰς τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου ὅπως καὶ εἰς τὰς ὀλεθρίας τοῦ χειμῶνος πνοάς.

Ἡ Ἀθηναῖα ἀγαπᾷ τὸν τόπον αὐτὸν, διότι πάντοτε ὁ νάρκισσος θαλερὸς ἀνθεῖ ἐν αὐτῷ καὶ τὰ ὕδατα τοῦ Κηφισσοῦ δὲν παύουν ποτὲ νὰ πλάνωνται διὰ τῶν πεδιάδων. Ἀνεξάντλητα τὰ ὕδατα αὐτοῦ καὶ ἀστείρευτα γονιμοποιούν ἀφθόγως καὶ αἰωνίως τὸ εὐφορον ἔδαφος. Εἰς τὴν Ἀττικὴν καλλιτεργεῖται καὶ δένδρον τί θαυμαστόν, τοῦ ὁποῖου ὅμοιον ποτὲ δὲν ἤκουσα ὅτι ὑπάρχει οὔτε εἰς τὴν Ἀσίαν, οὔτε εἰς τὴν ὠρικὴν χερσόνησον τοῦ Πέλοπος· δὲν ἐφυ-

τεύθη ὑπὸ χειρὸς ἀνθρωπίνης ἀλλὰ μόνον του ἐβλάστησε. Τὸ δένδρον τοῦτο εἶνε ἡ ἐλαία μὲ τὰ ὠχρὰ φύλλα, μὲ τοὺς λιπαροὺς καὶ γλυκεῖς καρπούς, ἡ ἐλαία ἡ προσφιλεῖς εἰς τὸν Δία καὶ τὴν Ἀθηνᾶν.

Τίποτε βεβαίως δὲν λείπει εἰς τὴν πατρίδα μου παρὰ μόνον τὸ φυτόν, τὸ σπάνιον ἀκόμη, τὸ ὁποῖον διὰ τῶν θαυμάτων σου ἔκαμες νὰ αὐξηθῇ ἐντὸς τῆς νηὸς. ὦ σεβαστὲ θεέ! ἐλθέ εἰς τὴν Ἀττικὴν· ὁ βασιλεὺς Ἰκάριος εἶνε θνητὸς φρόνιμος καὶ εὐσεβής· θὰ δεχθῇ μὲ εὐγνωμοσύνην τὰς εὐεργεσίας σου καὶ εἶνε ἄξιός νὰ τον κάμης νὰ δοκιμάσῃ καὶ αὐτὸς τοὺς ἡδυστάτους καρπούς τῆς ἀμπέλου.

—Φρόνιμε πηδαλιούχε, εἶπε μειδιῶν γλυκέως ὁ Βάκχος· δέχομαι εὐχαρίστως νὰ με ὁδηγήσῃς εἰς τὴν πλούσιαν Ἀττικὴν, πρὸς τὴν κοιτίαν τοῦ βασιλέως Ἰκαρίου τοῦ εὐνοομένου τῶν θεῶν.

Ἀμέσως τότε ὁ οἶνος ἔπαυσε νὰ ρέῃ ἐντὸς τῆς νηὸς. Ἡ ἀμπελος ἡ περιβάλλουσα τὸν ἱστὸν ἐξηφανίσθη. Ἐμψυχούμενος ὑπὸ θείας δυνάμεως ὁ φρόνιμος πηδαλιούχος κατῴρθωσε, μολοντί μόνος, νὰ ἐκτελέσῃ ἐπιτυχῶς ὅλους τοῦ πλοίου τοὺς χειρισμούς, καὶ νὰ διευθύνῃ ἀσφαλῶς αὐτὸ διὰ τῶν ὑδάτων.

Ὁρθίος ἐπὶ τῆς πρύμνης ὁ Βάκχος ἔψαλλεν ὕμνον θεσπέσιον. Μὲ φωνὴν γλυκεῖαν ἐξύμνει τὸν πατέρα του, τὸν παντοδύναμον Δία, καὶ τὴν μητέρα του, τὴν ἀμειμπτον Σεμέλην, ἡρίθμει τὰ ἀγαθὰ τῆς ἀμπέλου, καὶ ἀνήγγελεν ὅτι θὰ ἐκόμιζεν εἰς ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς Ἑλλάδος τὸν θαυμαστὸν καρπὸν.

Προσελκνύμενοι ἐκ τοῦ ἀρμονικοῦ ἐκείνου ἄσματος, οἱ ἰχθυεὶς ἐξήρχοντο ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς βαθυτάτης θαλάσσης· οἱ ναῦται, οἱ ὁποῖοι εἶχον μεταμορφωθῇ εἰς δελφίνας, ἠκολούθουν τὸ μαλακὸν κύμα ὅπισθεν τῆς νηὸς παρασυρομένης ὑπὸ τοῦ ἀνέμου.

Ἡ μαύρη γῆ τῆς Πάτμου ἐξηφανίσθη ὅπισθεν τῆς νηὸς καὶ ὁ πηδαλιούχος δὲν διέκρινε πλέον αὐτήν. Ἐπειτα ἡ πορεία τοῦ πλοίου ἄφινεν ὀπίσω τῆς τὴν Μύκωνον, τὴν Τήνον καὶ ἡ ἡρεμὸς ἀκτὴ τῆς Ἀνδρου ἀνεφαίνετο τώρα εἰς τὸν σκοτεινὸν ὀρίζοντα. Ἡ νύξ ἠπλώσε τοὺς πυκνοὺς πέπλους τῆς ἐπὶ τῆς ἀπεράντου θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς κατοικουμένης γῆς. Τὸ πλοῖον προεχώρει πάντοτε ἀσφαλῶς

καθ' ὅλην τὴν νύκτα, τοῦ ἀνέμου πνέοντος εὐνοϊκοῦ, καὶ ὁ πηδαλιούχος ἀγρυπνῶν τὸ διηύθυνεν ἀκολουθῶν τὴν εὐθεῖαν ὁδόν.

Ἦδη ἡ Ἥως ἐχρύσωνε μόλις τὸν ὀρίζοντα, ὅτε ἀνεφάνη ἔμπροσθεν τῆς νηὸς ἡ φιλόξενος γῆ τῆς Ἀττικῆς πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου Σουνίου.

Ὁ ἀθάνατος υἱὸς τοῦ Διὸς ἐπήδησε τότε τῆς λέμβου καὶ ἐγκατέλιπε τὸν πηδαλιούχον ἐπὶ τῆς πρῶρας καὶ ἐπάτησε τὸ ἀττικὸν ἔδαφος, ἐνῶ ὁ ἥλιος ἀνέτελλεν.

Ἄλλ' ἰδοὺ, ὦ βασιλεῦ Μίδα, ἡ Ἥως ἀναφαίνεται τώρα εἰς τὴν Ἀνατολήν. Οἱ ἀλέκτορες τῶν περιχώρων τονίζουν τὸ πρωῒν ἔγερτήριόν των. Εἶνε καιρὸς νὰ ἀναπαυθῶμεν, ἄς πῶμεν τελευταῖον ποτήριον εἰς τιμὴν τοῦ Βάκχου τοῦ προστάτου μου καὶ ἄς διευθυνθῶμεν εἰς τὰς κλῖνας μας, ὅπως γευθῶμεν τοῦ γλυκέως ὕπνου τὸν ὁποῖον ὁ Ζεὺς ἀποστέλλει εἰς τοὺς θνητοὺς τοὺς ἔχοντας καθαρὰν τὴν συνείδησίν των. Ὅταν αἱ σκιαὶ τῆς ἐσπέρας ἐπανεέλθουν θὰ σοὺ διηγηθῶ τὰς περιπετείας τοῦ θεοῦ ἐν Ἀττικῇ καὶ Βοιωτίᾳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Ο ΒΑΚΧΟΣ ΕΝ ΑΤΤΙΚῃ. — ΙΚΑΡΙΟΣ ΚΑΙ ΗΡΙΓΟΝΗ.
ΕΟΡΤΑΙ ΤΑΣ ΟΠΟΙΑΣ ΣΥΝΕΣΤΗΕΑΝ ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΤΗΣ
ΑΤΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΤΟΥ ΒΑΚΧΟΥ.

Ὅταν τὸ δεῖπνον ἐτελείωσε πάλιν ὁ βασιλεὺς Μίδα ὅστις ἔφαγε μεμετρημένως, ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Σιληνὸν τὴν συνέχειαν τῆς θαυμασίας τοῦ Βάκχου ἱστορίας. Ὅλοι οἱ συνδαιτυμόνες ἐτοιμάζοντο νὰ ἀκούσουν προσεκτικοί· εἰς τὸ βάθος τῆς ἀπαστραπτούσης αἰθούσης οἱ θεράποντες καὶ οἱ μᾶλλον ἐπιφανεῖς τῶν κατοίκων τῆς χώρας ἐστέκοντο ἐν ἀποστάσει ὅπως ἀκούσουν, τὰς θύρας δὲ καὶ τὴν αὐλὴν ἐπλημμύρει πλήθος γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν καὶ παιδιῶν. Ἐφαίνοντο τόσον πολυάριθμοι ὅσον αἱ χιλιάδες ἐκεῖναι πτηνῶν τὰ ὁποῖα καταφεύγουσιν ὑπὸ τὰ μεγάλα δένδρα ἐν καιρῷ βροχῆς ἢ καταιγίδος.

Τότε ὁ Σιληνὸς ἀφοῦ ἐκένωσε ποτήριον ἀφρώδους οἴνου χωρὶς νὰ ἀπαιτήσῃ περισσοτέρας παρακλήσεις, ἤρχισε τοιοιτοτρόπως :

« Ἐντοσούτῳ ὁ θεὸς Βάκχος ἀφοῦ περιεπάτησε πολλὴν ὥραν ἐπὶ τῆς ἀμμώδους παραλίας, ἀνῆλθεν ἐπὶ τῶν ἀποτόμων βράχων οἱ ὁποῖοι περιέκλειον τὸν ἡσυχον λιμένα καὶ ἐπροφύλασσον αὐτὸν κατὰ τῶν ἰσχυρῶν ἀνέμων καὶ τῆς πλημμύρας. Εἰς τὴν κορυφὴν αὐτῶν ὅπου τὸ κύμα ἤρχετο νὰ θραυσθῇ ἀφρόλευκον, διέκρινε σκοτεινὸν ἄλλὰ καὶ δροσερὸν σπήλαιον τὸ ὁποῖον ἐπροφύλασσετο ἐκ τῶν ἀκτίνων τοῦ Ἡλίου, ὅστις ἤρχιζε τώρα νὰ λάμπῃ διὰ τῶν πυκνῶν κλάδων τῶν ἐλαιῶν, κεκαλυμμένων μὲ ἀργυρὰ φύλλα καὶ στίλβοντας καρπούς. Ἐκ τοῦ βάθους τοῦ σπηλαίου ἀνέβλυξεν ἀστείρευτος πηγὴ τῆς ὁποίας τὰ ὕδατα ἔτρεχον εἰς τὴν πεδιάδα. Ὁ θεὸς ἐπὶ μακρὸν παρετήρησε τὸ μέρος αὐτὸ τὸ ὁποῖον ποτὲ δὲν εἶχεν ἰδῇ. Ἐβλεπεν ἀτραποὺς ἀφανιζομένους εἰς τὸ βάθος τῶν πεδιάδων καὶ ἀγόνους ἐκτάσεις καὶ ἀγροὺς σίτου καὶ πρασίλους λειμῶνας, καὶ δάση ἐλαιῶν μὲ ὠχρὰ φυλλώματα καὶ ἐπὶ τέλους τὰς λευκὰς οἰκίας τῆς πόλεως τοῦ Ἰκαρίου, εἰς τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ διευθυνθῇ, ὅπως μάθῃ ἀσφαλῶς τὴν ὁδὸν τῆς Βοιωτίας.

» Πρὶν ὅμως ἀπέλθῃ εἰς τὴν πεδιάδα ἠθέλησε νὰ ἀπεκδύθῃ τὴν θείαν αὐτοῦ μορφήν διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὸν βασιλέα Ἰκάριον.

« Ἄν ἀληθῶς εἶνε ἀνθρωπος τίμιος καὶ δίκαιος, ὅπως ὁ καλὸς πηδαλιούχος το ἐβεβαίωσε, τότε θὰ δεχθῇ ἕνα ἀπλοῦν ἐπαίτην τὸν ὁποῖον θὰ ἰδῇ ἱκετεύοντα πρὸ τῆς θύρας τοῦ παλατίου του· καὶ τότε μόνον θὰ τον φορτώσω μὲ τόσα δῶρα, ὥστε νὰ εἶνε περίφημος πλέον καὶ ἐπιθυμητὸς μεταξὺ ὄλων τῶν βασιλέων τῆς γῆς.

Ἀμέσως τὰ εὐρώστα καὶ νεαρὰ μέλη του ἐκυρτώθησαν καὶ συνεπτύχθησαν εἰς γέροντος κατεσκευηκότος καὶ ἐξηνητημένου ἐκ τῆς ἀθλιότητος καὶ τῆς ἡλικίας· ἀπεξήρανε τὸ ὠραῖον καὶ τρυφερὸν δέρμα του τὸ ὁποῖον ἀπῆστροπτεν ἐκ τῆς λάμψεως τῆς νυκτός· ἡ θαυμασία του κόμη ἀπέπεσε τῆς κεφαλῆς του καὶ οἱ θελκτικοὶ ὀφθαλμοὶ του σχεδὸν ἐσβέσθησαν. Ἐνεδύθη ράκη τινα ἀκάθαρτα καὶ μαυρισμένα ἐκ τοῦ καπνοῦ· ἔθεσεν ἐπὶ τῶν ὤμων του μανδύαν, καὶ ἐλάφινον δέρμα ἀθλιέστατον, μηδαμινὸν ἐντελῶς, εἰς τὴν χεῖρα δὲ ἔλαβε μακρὰν ράβδον ταξιδιώτου. Τοιοιτοτρόπως μεταμορφωθείς εἰς ἐπαίτην, ἐπροχώρησε πρὸς τὴν πόλιν τοῦ βασιλέως Ἰκαρίου.

Ὁ δρόμος ἦτο ἀτελείωτος διὰ μέσου τῆς πεδιάδος, ὁ δὲ θεὸς ἐπροτίμα τὰς ἐρημότερας ἀτραποὺς διὰ νὰ μὴ παρατηρηθῇ ὑπὸ τῶν διαβατῶν· διέτρεξε τοιοιτοτρόπως τοὺς ἀναρίθμους ἀγροὺς προσβαλλομένους ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ἐνοχλούμενος ὑπὸ τῶν βαρέων ἐνδυμάτων του καὶ μόλις σταματῶν ἐκάστοτε ὑπὸ τὰς πυκνοφύλλους ἐλαίας τὰς ὁποίας εἰς τὸν δρόμον του ἀπῆντα.

Τέλος ἐφθασε καὶ εὗρεν εὐκόλως τὴν διαμονὴν τοῦ βασιλέως Ἰκαρίου. Τὸ κοπιῶδες βῆμα τοῦ θεοῦ ἐκλονίζετο ἐπάνω εἰς τοὺς χάλικας τῆς ὁδοῦ καὶ ἡ ράβδος του δὲν ἐδύνάτο νὰ τον στηρίξῃ· τὸ πρόσωπόν του ἐπλημμύρει ἐκ τοῦ ἰδρώτος καὶ τὰ πενιχρὰ ἐνδύματά του ἦσαν κεκαλυμμένα ἐκ τῆς κόνεως τῆς ὁδοῦ. Τοιοιτοτρόπως μετὰ κόπου ἐπροχώρει ὡς ἀληθὴς ἐπαίτης εἰς τὴν ἀνώμαλον ὁδόν.

Ὁ εὐσεβὴς Ἰκάριος ἐκάθητο ἔξωθεν τῆς θύρας τοῦ ἐπὶ καθαρᾷ καὶ στιλβούσης λίθου. Ἄμα ὡς εἶδεν ἀπὸ μακρὰν τὸν ἐπαίτην ἐρχόμενον ἔτρεξεν εἰς προὔπαντησίν του καὶ ἔλαβε τὰς χεῖράς του λέγων πρὸς αὐτόν :

« ὦ ξένε, καλῶς ἦλθες εἰς τὸν οἶκόν μου. Διότι ὁ Ζεὺς πάντοτε ἀποστέλλει τοὺς πτωχοὺς εἰς τὰς οἰκίας τῶν βασιλέων, τῶν ποιμένων τοῦ λαοῦ. Εἴσελθε νὰ χορτάσῃς διὰ κρεῶν τὴν πείναν σου μαζί μου καὶ ἂν εὐαρεστήσῃς θὰ μοῦ εἴπῃς ἔπειτα τὰς αἰτίαις αἱ ὁποῖαι σὲ ἠνάγκασαν νὰ ταξιδεύσῃς τοιοιτοτρόπως μεθ' ὅλα τὰ γηρατεῖα καὶ τὴν ἀθλιότητά σου. »

Ἀμέσως ὁ Ἰκάριος εἰσῆλθεν εἰς τὸ μέγαρόν του καὶ εἶπε νὰ προετοιμάσουν τὸ δεῖπνον καὶ νὰ θερμάνωσιν ὕδωρ καθαρὸν. Ἐντοσούτῳ ὁ θεὸς ἐκάθητο ἔσωθεν τῆς θύρας ὀρθίος, στηριζόμενος ἐπὶ τῆς ράβδου του. Ἄλλ' ἡ ὠραία Ἡριγόνῃ ἡ θυγάτηρ ἡ ἀμειμπτος τοῦ Ἰκαρίου δὲν ἄφησε πολὺ τὸν θεὸν εἰς τὴν ταπεινωτικὴν ἐκείνην στάσιν. Ἄμα τὸ ὕδωρ ἐθερμάνθη, ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς τὸν λουτήρα καὶ ἀφοῦ τὸν ἔλουσε καὶ τὸν ἠρωμάτησε διὰ παχυμύρων, τὸν ἐνέδωσε χιτῶνα καθαρὸν καὶ μανδύαν πολυτελεῖ.

Ἄλλ' ὁ υἱὸς τοῦ Διὸς δὲν ἤθελε νὰ ἀναλάβῃ ἀκόμη τὴν θείαν αὐτοῦ μορφήν καὶ ὡς γέρον κατὰκοπος καὶ περίλυπος ἔλαβε μέρος εἰς τὸ πλούσιον συμπόσιον. Οἱ ὑπηρέται ἐφέρον τὰ κρέατα τὰ βόεια καὶ τὰ χοίρια ἐπὶ τῆς

τραπέζης, ἐνῶ ἄλλοι ἔχουν ὑδρόμελι εἰς τὰ ποτήρια. Ὅταν πάντες οἱ συνδαιτυμόνες ἐχόρτασαν τὴν πείναν καὶ τὴν δίψαν τῶν ὁ Βάκχος ἀπετάθη πρὸς τὸν βασιλέα, ἀλλὰ ὑποκρινόμενος ἀκόμη, διότι φρόνιμος ὡς ἦτο καὶ προσεκτικός, ἤθελεν εἰς ὅλους νὰ ἀποκρύψῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ μόνον εἰς τὸν σοφὸν Ἰκάριον νὰ ἀποκαλυφθῇ, ὅτι ἦτο προσφιλὴς υἱὸς τοῦ παντοδύναμου Διός.

Διηγῆθη λοιπὸν ὅτι ἐταξίδευε τὰς θαλάσσας ὡς ἔμπορος καὶ ἡ τρικυμία ἔθραυσε τὸ πλοῖόν του κατὰ τῶν βράχων καὶ τὰ κύματα ἐκάλυψαν τὰ πλοῦτά του, καὶ τὰ φορέματά του τὰ πολυτελῆ, καὶ τὰ χρυσὰ σκεύη του. Πτωχὸς τώρα καὶ ἀπλοῦς ναυαγὸς ἐταξίδευεν ἐπαπειτῶν ὅπως φθάσῃ μέχρι τῆς πόλεως τῶν Θηβῶν, τῆς πόλεως τοῦ περιφήμου Κάδμου ὅπου εἶχε φίλον πολῦτιμον. Ἀλλὰ περιπλανᾶτο εὐκόλως, καὶ ἔχασε τὸν δρόμον διότι ἐντελῶς ἠγνόει τὴν χώραν.

Ὁ βασιλεὺς ἐπίστευσεν ἀδιστακτικῶς τὴν ὁμιλίαν αὐτῆν, τὴν ὁποίαν μὲ πολλὴν φαντασίαν καὶ δεξιῶς διηγῆθη ὁ Βάκχος. Ἀπῆντησε λοιπὸν μὲ μεγάλην προθυμίαν καὶ καλωσύνην καὶ ὑπέδειξεν ἀκριβῶς εἰς τὸν θεὸν τοὺς δρόμους οἱ ὁποῖοι ἀσφαλῶς θὰ τον ὡδηγήσουν μέχρι τοῦ ὄρους Κιθαιρώνος. Ἐπειτα ὅταν θὰ κατήρχετο εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους ἐκείνου ἡ πεδιάς τῆς Βοιωτίας θὰ ἐξετείνετο ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ ἀφοῦ ἤθελε διέλθῃ τὸ ρεῦμα τοῦ Ἀσωποῦ θὰ εὕρισκετο πλησίον τῆς περιφήμου πόλεως τῶν Θηβῶν.

«Τώρα, προσφιλέστατε ξένε, εἶπεν ἐπὶ τέλους ἀφοῦ ἐτελείωσε τὰς ὁδηγίας, πρέπει νὰ ἀναπαυθῇς, διότι ἔχεις πολὺν δρόμον νὰ κάμῃς ὅπως φθάσῃς εἰς τὴν πόλιν τοῦ Κάδμου· ἡ δὲ νύξ φθάνει. Ἀμα ὡς ὁ θεὸς Ἥλιος ἀφίγων τὴν θάλασσαν, εἰς τὴν ὁποίαν καθ' ἐσπέραν βυθίζεται, ἀνυψωθῇ εἰς τὸν κυανῶν αἰθέρα ὅπως φωτίσῃ τοὺς Ἀθανάτους καὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς θνητοὺς τοὺς ἐνοικοῦντας τὴν γῆν τὴν γόνιμον, θὰ ἀναλάβῃς πάλιν τὴν πορείαν σου. Πρέπει τώρα νὰ ἐγκαταλείψῃς τὴν αἰθούσαν τοῦ συμποσίου. Ἐχὼ μαλακὰ θερμὰ σκεπάσματα ὅπου οἱ ἐρχόμενοι ξένοι δύνανται νὰ ἀναπαυθῶσιν.

Ὁ Ἰκάριος ἐκοιμήθη εἰς τὸ μᾶλλον ἀπομακρυσμένον μέρος τοῦ οἴκου, ἀφοῦ ἔδωκεν εἰς

τὸν ξένον τοῦ κλίνην τρυφευμένην θαυμασίαν εἰς τὸ πολυτελέστερον τοῦ παλατίου δωμάτιον. Ὅταν δὲ ὁ Ἥως ἡ θυγάτηρ τῆς αὐγῆς ἐφάνη, ὁ βασιλεὺς ἐπήδησε τῆς κλίνης του καὶ ἐπῆγε νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν ξένον τοῦ ὅτι αἱ ὁδοὶ ἐφωτίζοντο τώρα καὶ ἐδύνατο νὰ ἀναχωρήσῃ.

Δὲν εὗρεν ὅμως εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ τὸν ξένον καὶ ἐξελθὼν εἰς τὴν αὐλὴν πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ ἐσταμάτησεν ἐκπληκτος καὶ γοητευμένος.

Ἐμπροσθέν του ἐστέκετο ὁ θεὸς Βάκχος λάμπων ἐκ νεότητος καὶ καλλονῆς, τοιοῦτος ὁποῖον καὶ σύ, ὦ Μίδα, τὸν ἐθαύμασες· καὶ ὁ βασιλεὺς ἐθεώρει μαγευμένος τὸ θαῦμα τὸ ὁποῖον καὶ σύ εἶδες. Πέριξ αὐτοῦ εἰς ὅλα τὰ δένδρα ἐφύτρωνον μεγάλοι, γιγαντιαῖοι ἄμπελοι περιπλέκουσαι τοὺς κλάδους τῶν τοὺς καταφόρτους ἐκ καρπῶν. Ὁ Ἰκάριος καταληφθεὶς ὑπὸ θρησκευτικοῦ τρόμου ἔπεσεν εἰς τὰ γόνατα.

Τότε ὁ Βάκχος ἐμεῖδίασεν ἐλαφρῶς καὶ εἶπε:

«Ἐγέρθητι, ὦ ἀγαθὲ Ἰκάριε. Εἶμαι ὁ Βάκχος υἱὸς πεφιλημένος τοῦ κραταίου Διός. Δὲν σοὶ το ἀνήγγειλα ὅταν εἰς τὸ συμπόσιόν σου ἐκαθήμην, διότι οἱ ὑπῆρέται σου ἐδύναντο νὰ το καταλάβουν· ἐγὼ δὲ θέλω, χωρὶς κανεὶς θνητὸς νὰ με γνωρίσῃ, νὰ φθάσω μέχρι τῆς γεννητῆρας πόλεως τῆς Σεμέλης, τῆς ἐναρέτου μητρὸς μου. Θὰ δοκιμάσω τὰς ἀδελφάς καὶ τὸν ἀνέψιόν της ὅπως καὶ σὲ ἐδοκίμασα, διὰ νὰ ἴδω ἂν πρέπη νὰ χαρίσω καὶ εἰς αὐτοὺς τὸν θεῖον καρπὸν τὸν ὁποῖον καὶ εἰς σὲ ἐδώρησα. Ἄκουσε τοὺς λόγους μου καὶ ἔχε αὐτοὺς πάντοτε ἐντυπωμένους εἰς τὴν μνήμην σου· οἱ μέλανες ἢ ὑπόχρσοι αὐτοὶ καρποὶ τοὺς ὁποῖους θαυμάζεις, εἶνε ἀπείρως ὠραιότεροι εἰς τὴν γεῦσιν ἀπὸ τὰς στιλβούσας ἐλαίας· θὰ ἐκθλιβῇς τὸν ὀπὸν τῶν καὶ θὰ κατασκευάζῃς τοιουτοτρόπως ποτόν, τὸ ὁποῖον θὰ εὐφραίνῃ τὴν καρδίαν σου. Γεύου σωφρόνως ἐκ τοῦ ποτοῦ τούτου καὶ ἔσο εὐτυχής, ὦ ἀγαθοεργὲ θνητὲ ἡγαπημένε παρὰ τῶν θεῶν.»

Ὁμιλήσας τοιουτοτρόπως ὁ Βάκχος ἀνέλαβε τὸ ταχύτερον τὸν δρόμον τοῦ διὰ μέσου τῆς ἀπεράντου πεδιάδος, διαπερῶν ἀκόπως τοὺς χειμάρρους, καὶ ἀνερχόμενος ἡσύχως τὰ ὄρη, εὕρισκετο δὲ ἤδη εἰς τὸ τέρμα τοῦ ταξειδίου

τοῦ ὅταν ὁ Ἥλιος ἔδυσεν ἐκ νέου καὶ οἱ δρόμοι ἐσκοτίσθησαν.

Ἐντοσούτῳ θὰ σας ἐξιστορήσω τὰς δυστυχίας τοῦ δυστυχῆς ἐκείνου Ἰκαρίου, διὰ νὰ σας κάμω νὰ ἐννοήσετε πόσον εἶνε ἀπαράιτητον εἰς τοὺς ἀνθρώπους νὰ μεταχειρίζονται πάντοτε ἐν μέτρῳ τὰ δωρήματα τῶν θεῶν.

Δὲν εἶσαι βεβαίως ὁ μόνος μεταξὺ τῶν βασιλέων, ὦ Μίδα, ὅστις μετεχειρίσθης κακῶς τὰ δῶρα τῶν Ἀθανάτων. Διότι ἡ ψυχὴ τῶν θνητῶν εἶνε πλήρης ματαιότητος καὶ τὸ πνεῦμα τῶν τυφλόν.

Ὁ Ἰκάριος δὲν ἐδύνατο νὰ κορεσθῇ ἐκ τῶν καρπῶν τῆς ἀμπέλου, συνέθλιβε μελανὰς σταφυλὰς εἰς τὸ χρυσοῦν ποτήριόν του καὶ ἔπινεν ἡδονικῶς ἐκ τοῦ θαυμασίου τούτου ποτοῦ. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡγάπα πολὺ τὸν λαόν του δὲν ἤθελε νὰ ἀπολαμβάνῃ αὐτὸς μόνον τῆς εὐτυχίας ἡ ὁποία τοῦ ἐστάλη παρὰ τῶν θεῶν. Ἐγέμισε λοιπὸν μεγάλην, ἀπέραντον ὑδρίαν ἐκ τοῦ οἴνου τούτου καὶ περιῆλθε τὰς ἐξοχὰς προσφέρων εἰς τοὺς ἐργάτας καὶ τοὺς ποιμένας τὸ ποτόν τοῦ Βάκχου. Οἱ ἄνθρωποι ἔπιναν ἄνευ μέτρου, ἀπληστῶς καὶ τάχιστα τὸ ἀγγεῖον ἐκενώθη. Ἀλλὰ τότε σκοτισθέντες ἐκ τῆς καταχρήσεως τοῦ οἴνου, ἐνόμισαν ὅτι ὁ βασιλεὺς τῶν ἡθέλησε νὰ τοὺς δηλητηριάσῃ. Μανιώδεις ὤρμησαν κατ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἐφόνευσαν. Ὅταν ὅμως ἡ μέθη τῶν διελύθη φοβούμενοι διὰ τὴν πρᾶξιν τὴν ὁποίαν ἐξετέλεσαν, ἔθαψαν τὸ σῶμα τοῦ Ἰκαρίου παρὰ τὴν ρίζαν δένδρου καὶ ὑπεχρεώθησαν ὅλοι δι' ὅρκου νὰ μὴ φανερώσωσι ποτὲ τί ἀπέγινεν ὁ βασιλεὺς.

Ἡ ἐνάρετος ὅμως Ἡριγόνη περιπλανᾶτο ἐνθεν κακεῖθεν κλαίουσα καὶ ὀλοφυρομένη, εἰς ἀναζήτησιν τοῦ προσφιλοῦς αὐτῆς πατρός. Ἐπὶ τέλους ἡ Μαῖρα, ἡ πιστὴ αὐτῆς κύων τὴν ὡδήγησεν εἰς τὴν ρίζαν ἐνὸς δένδρου, τὸ ὁποῖον ἐξετείνεν ἄνωθεν μακροὺς τοὺς κλώνους του, καὶ ἐκεῖ σταματήσασα ἤρχισε νὰ ξέη τὸ ἔδαφος. Ταχέως τὸ σῶμα τὸ ἄψυχον τοῦ Ἰκαρίου, ἀκαθάρτον ἐξ αἵματος καὶ οἴνου, ἀνεφάνη εἰς τὸ βάθος τοῦ λάκκου ὅπου τὸν εἶχον δειλῶς ρίψῃ οἱ κακοῦργοι. Εἰς τὸ φοβερόν ἐκεῖνο θέαμα ἡ Ἡριγόνη παράφρων ἐκ τῆς λύπης ἀπέσπασε τὴν ζώνην της, προσέδεσεν αὐτὴν ἐπὶ τινος δένδρου καὶ ἀπηγγονίσθη.

Ἐπειδὴ ἡ κύων Μαῖρα ἐξηκολούθει νὰ ὑ-

λακτῇ λυπηρῶς καὶ πενθίμως, οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες, οἱ παρευρισκόμενοι καὶ κατοικοῦντες εἰς τὴν ἐξοχὴν, ἔτρεξαν ἀμέσως καὶ εἶδον τὸ θλιβερόν συμβάν. Μεγάλῃ ὑπῆρξεν, ἡ ἐντύπωσις καὶ ἡ λύπη τῶν ὅταν εἶδον τὰ πτώματα τοῦ Ἰκαρίου καὶ τῆς Ἡριγόνης. Τὰ ἔθαψαν μετὰ τῶν ἀνηκουσῶν εἰς αὐτὰ τιμῶν ἐντὸς μεγάλου τάφου, ὅστις ἐγείρεται ἐκεῖ διὰ νὰ μαρτυρῇ τὸ γεγονός εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς. Ἡ ἡμέρα ἐκείνη ὑπῆρξε λυπηρὰ δι' ὁλόκληρον τὸν λαόν. Αἱ γυναῖκες ἐκλαίον καὶ ἐφώναζον ἀποσπῶσαι τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς τῶν οἱ δὲ πολεμιστὰι φέροντες τὰ χάλκινα αὐτῶν ὅπλα περιετριγύρισαν τρίς τὸ μνημεῖον.

Μετὰ τὸ φοβερόν τούτο συμβάν οἱ κάτοικοι τῆς Ἀττικῆς μεταχειρίζονται μετὰ φειδῶς τὸν οἶνον· εἰς ὅλον τὸν τόπον καλλιεργεῖται ἡ ἀμπελοσ, ὡς καὶ ὁ ἀργυρόφυλλος ἐλαία πληρεῖς δὲ εὐγνωμοσύνης ὅλοι ἐορταζοῦν κατ' ἔτος τὰς πολυαριθμούς καὶ περιφήμους ἐορτάς πρὸς τιμὴν τοῦ Βάκχου.»

Ὁ Μίδας τὸν διέκοψε τότε : «ὦ ! σεβαστὲ τροφοδότα μεγάλου θεοῦ, εἰπέ μου ταχέως ποῖαι εἶνε αἱ ἐορταὶ αὐταί, ὅπως καὶ ἐγὼ τὰς εἰσαγάγω εἰς τὸν λαόν μου πρὸς δικαίαν τιμὴν καὶ λατρείαν τοῦ Βάκχου, τοῦ ἀγαθοεργοῦ θεοῦ ὅστις μοι ἐδῶρκε τὴν ἀμπελοσ! . . . »

Ὁ Σιληνὸς ἀπήντησε : «Θὰ ἱκανοποιήσω τὴν ἐπιθυμίαν σου, ὦ βασιλεῦ ! Πρέπει κατὰ πρῶτον νὰ σοὶ εἶπω ὅτι κατ' ἔτος τὴν ἐποχὴν τῆς τρυγῆσεως τῶν σταφυλῶν πρὸς κατασκευὴν τοῦ οἴνου, οἱ νέοι τῆς Ἀττικῆς ἀπέδιδον τιμὰς εἰς τὸν Ἰκάριον, γυμναζόμενοι, πηδῶντες καὶ χορεύοντες ἄνωθεν ἄσκού πλήρους οἴνου ἡλειμένου ἐξωθεν δι' ἐλαίου. Τούτο δὲ ἔκαμνον διότι καὶ τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Βάκχος ἐδῶρκεν εἰς τὸν βασιλέα τῶν τῆν ἄμπελον, οὗτος εἶδε μεγάλον ταῦρον ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, τὸν ὁποῖον ἐφόνευσε καὶ ἀπὸ τοῦ ὁποῖου τὸ δέρμα κατεσκεύασε ἄσκον τὸν ὁποῖον ἐνέπλησε οἴνου καὶ ἄνωθεν αὐτοῦ ἐχόρευσε εἰς ἐνδοεῖξιν χαρᾶς καὶ νίκης.

Ἀλλ' εἶνε ἀναριθμητοὶ αἱ ἐορταὶ αἱ τελοῦμεναι πρὸς τιμὴν τοῦ Βάκχου καὶ τοῦ οἴνου.

Καὶ πρῶτον μὲν μία γίνεται τὴν ἐποχὴν τοῦ τρυγητοῦ, ὅταν ὁ οἶνος ρέει ἀφθόνως ἀπὸ τὰς σταφυλὰς πιεζομένης ὑπὸ τοὺς ἀνθρωπίνους πόδας. Προσφέρουν ἐκεῖ εἰς τὸν θεὸν τὸν πρῶ-

τον κατασκευασθέντα οἶνον καὶ οἱ θερισταὶ ψάλλουν ὕμνον πρὸς τὸν υἱὸν τῆς Σεμέλης. Ἐπειτα ἡ χαρὰ πλημμυρεῖ καὶ ἡ εὐθυμία ὅλων τὰ στήθη· καὶ ἀναβαίνοντες ἐπὶ ἀμαξίων με βαμμένον τὸ πρόσωπον, καὶ κεκαλυμμένοι ὑπὸ δερμάτων νεβρῶν, στεφανηφόροι, με τὸν πώγωνα κοσμημένον διὰ γενειάδος ἐκ φύλλων δρυός, οἱ θαυμασταὶ καὶ λάτραι τοῦ Βάκχου διατρέχουν ὅλα τὰ περίχωρα μέχρι τῆς ὥρας καθ' ἣν ὁ ἥλιος βυθίζεται ὑπὸ τὴν θάλασσαν τῆς δύσεως· ἄδουσι δὲ πότε τὰ ἀγαθὰ τοῦ θεοῦ, πότε ὕμνους πρὸς τὸν οἶνον.

Ἐορτάζουσιν ὡσαύτως καὶ κατὰ τὴν ἀνοιξιν. Ἡ ἐορτὴ δὲ αὕτη πάλιν εἶνε τριήμερος. Καὶ τὴν πρώτην μὲν ἡμέραν ὁλόκληρον διέρχονται μεταγγίζοντες τὸν οἶνον ἐκ τῶν ἀσκῶν καὶ τῶν ἐξ ἀργίλλου ἀγγείων, ὅπου παρέμεινεν ὅλον τὸν χειμῶνα. Ἐπειτα γεύονται αὐτοῦ ψάλλοντες ὕμνον πρὸς τὸν θεόν, καὶ προσκαλοῦσι τοὺς φίλους τῶν νὰ γευθῶσιν ἐκ τοῦ θαυμασίου ποτοῦ τοῦ Βάκχου.

Τὴν ἐπομένην γίνεται κυρίως ἡ ἐορτὴ. Ὁ οἶνος ρεεῖ ἄφθονος καὶ οἱ οἰνοπόται ἀμιλλῶνται πῶς θὰ ροφήσῃ τὰ περισσότερα ἀφροστέφανα ποτήρια. Ὅλοι δὲ ἔπειτα μετὰ τὴν κεφαλὴν στολισμένην διὰ ἀνθέων προσφάτως συνειλεγμένων εἰς τοὺς ἀγροὺς παρακάθηνται εἰς συμπόσιον καὶ ἔπειτα ἀφιερώνουν τοὺς στεφάνους εἰς τὸ ἱερόν τοῦ θεοῦ.

Τὴν τελευταίαν ἡμέραν ἐγκλείουν εἰς ἀγγεῖα κατεσκευασμένα ἐξ ὀπτῆς γῆς, διαφόρων εἰδῶν σπόρους, τοὺς ὁποίους βράζουν καὶ προσφέρουν ἔπειτα εἰς τὸν παντοδύναμον Βάκχον. Τοῦτο συμβολίζει τὴν ἐποχὴν αὐτὴν τῆς ἀνοίξεως κατὰ τὴν ὁποίαν ὅλοι οἱ ριφθέντες εἰς τὴν γῆν σπόροι, οἱ κοιμώμενοι καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα βλαστάνουν καὶ ἀναφύονται. Ἡ ἄμπελος ἡ ἱερὰ κοσμεῖται διὰ πρασίνων φύλλων. Ὁ θεὸς ἀναδίδει ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς τὴν βλάστησιν καὶ τὰ πράσινα φύλλα τῆς ἀμπέλου καὶ εἰς αὐτὸν ὀφείλονται αἱ τιμαὶ καὶ ὅλος τῆς εὐγνωμοσύνης ὁ φόρος.

Καὶ ἤδη, φίλοι μου, πρὶν κοιμηθῶμεν ὥς ψάλλωμεν τὸν ὕμνον τοῦ θεοῦ Βάκχου τοῦ θεοῦ τῆς ἀνοίξεως: ὦ! ἀθάνατοι οἱ κατοικοῦντες τοὺς οὐρανούς, δέχθητε τοὺς στεφάνους τῶν

νέων καὶ τὴν ἐξ ἀνθέων ἑαρινῶν προσφορὰν μας! Θύομεν, ἄδοντες ἐπινίκια, πρὸς τὸν παντοδύναμον θεὸν τὸν υἱὸν τῆς Σεμέλης! Χάρις εἰς αὐτὸν τὰ ἄνθη τὰ μυροβόλα ἀνοίγονται εἰς τὴν βαλσαμώδη πνοὴν τοῦ ἄρος. Ἡ ἱερὰ ἄμπελος ἀνθεῖ καὶ τὰ φυλλώματα τὰ συμπαθῆ τῶν ἱῶν καλύπτουν ὅλην τὴν γῆν. Τὰ ρόδα πλέκονται εἰς τὰς κόμας τὰς ξανθὰς καὶ φωναὶ ἁρμονικαὶ ἀκούονται παντοῦ μεμιγμέναι με τοῦ αὐλοῦ τὸ ἄσμα, τὸ ὁποῖον αἰωνίως ἀντηχεῖ ἀπὸ ὕμνους χαρμολύνης: Ζήτω, ὁ Βάκχος, ὁ Βάκχος ὁ υἱὸς τῆς Σεμέλης!»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Ο ΘΕΟΣ ΦΘΑΝΕΙ Εἰς ΒΟΙΩΤΙΑΝ — ΔΙΕΡΧΕΤΑΙ ΤΗΝ ΝΥΚΤΑ ΠΑΡΑ ΤΩ ΧΟΙΡΟΒΟΣΚῶ ΤΟΥ ΚΑΔΜΟΥ. — ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΚΑΔΜΟΥ ΚΑΙ ΤΕΙΡΕΣΙΟΥ

Τὴν ἐπαύριον μετὰ τὸ δεῖπνον ὁ Σιληνὸς ἐξηκολούθησεν οὕτω τὴν ἱστορίαν τοῦ Βάκχου:

«Ἐντοσούτῳ ὁ θεὸς ἔφθασεν εἰς τὸ τέρμα τοῦ ταξειδίου του· διέκρινεν ἤδη τὰ ὑψηλὰ τεῖχη τῶν Θηβῶν φωτιζόμενα ἀπὸ τὰς τελευταίας ἀκτίνας τοῦ δύοντος ἡλίου· ἠδύνατο πρὸ τῆς ἐλεύσεως τῆς νυκτὸς νὰ εἰσέλθῃ καὶ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ βασιλέως Πενθέως. Ἀλλ' ὁ Βάκχος ἤθελε προπάντων νὰ μάθῃ τί ἔλεγεν ὁ βασιλεὺς καθὼς καὶ ὁ λαὸς τῶν Θηβῶν περὶ τῆς ἐναρέτου Σεμέλης καὶ τοῦ υἱοῦ τὸν ὁποῖον ἀπέκτευσεν ἐκ τοῦ Διός. Ἀντὶ λοιπὸν νὰ διασχίσῃ τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν ἐντὸς τῆς πόλεως, παρηκολούθησε στενὴν τινὰ ἀτραπὸν καὶ ἔφθασε τάχιστα διὰ μέσου τῶν δασῶν εἰς τὰ βασιλικά βουστάσια, κατασκευασθέντα μετὰ μεγάλης τέχνης πρὸς ἐνδιαίτησιν τῶν χοίρων τοῦ περιφήμου Κάδμου.

Ὁ χοιροβοσκὸς ἦτο ἐντὸς τῆς οἰκίας του, διότι ἡ νύξ ἤδη ἐπλησίαζεν. Ἦτο ἐπασχολημένος εἰς κατασκευὴν σανδαλίων ἀποκόπτων αὐτὰ ἐκ δέρματος βοός. Ἡ φλόξ τῆς ἐστίας τὸν ἐθέρμαινε, καὶ τὸν ἐφώτιζε συγχρόνως εἰς τὴν ἐργασίαν του. Ὁ Βάκχος προσέλαβε τὴν μορφὴν νεανίσκου, ἐξ ἀνάγκης δῆθεν τινὸς ἐπειγούσης ξαξιδεύοντος, μακρὰν τοῦ προσφίλου πατρός. Μόλις ἐνεφανίσθη ἔμπροσθεν τῆς θύρας ἀμέσως οἱ κύνες ὤρμησαν κατ' αὐτοῦ. Ἀλλ' ὁ χοιροβοσκὸς ἔτρεξε διὰ νὰ τοὺς ἀποδιώξῃ διὰ λίθων καὶ εἶπεν εἰς τὸν θεόν:

— ὦ! ξένε ἀκολούθει με εἰς τὴν κατοικίαν μου. Ὅταν κορέσῃς τὴν πείνην καὶ τὴν δίψαν σου διὰ κρεῶν καὶ οἶνου, μοῦ διηγεῖσαι ἂν ἔχῃς τὴν εὐχαρίστησιν, ποῦ πηγαίνεις, καὶ τι δυστυχίας ὑπέφερες.

Ὁμιλῶν τοιοῦτοτρόπως ὁ χοιροβοσκὸς ὠδήγησε τὸν ξένον τοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας καὶ τὸν ἐσκέπασε διὰ μῆλω τῆς ἐκ δέρματος αἰγὸς καὶ τοῦ παρέθεσε δεῖπνον ἐκ χοιρείου κρέατος καὶ οἶνου παλαιοῦ μεμιγμένου μετὰ ὕδατος ἐκ τῆς πλησίον πηγῆς· καθήσας δὲ πλησίον τοῦ θεοῦ, εὐχαριστημένου ὅτι εὔρε τὸν περιποιητικὸν αὐτὸν ἄνθρωπον, ἤρχισε νὰ τοὺς ὁμιλῇ τοιοῦτοτρόπως:

— ὦ! προσφιλέστατε ξένε, διὰ νὰ σε ἐνθαρρύνω πρὸς ἐξιστόρησιν τῶν δυστυχημάτων σου καὶ διὰ νὰ σε εὐκολύνω νὰ μου εἴπῃς τὸ ὄνομα τῆς πατρίδος σου, θά σου διηγηθῶ ἐγὼ κατὰ πρῶτον τὰ θαυμαστά συμβάντα τὰ ὁποῖα ἔλαβον χώραν εἰς τὴν Βοιωτίαν τὴν ὁποίαν τώρα ἐπισκέπτεσαι. Εἶμαι γέρον καὶ πολλὰ θαύματα συνέβησαν εἰς τὸν καιρὸν μου, τὰ ὁποῖα ὅλα ἀνεξαίρετως ἐνθυμοῦμαι. Κύριός μου εἶνε ὁ περιώνυμος Κάδμος, θνητὸς ὁμοιάζων πολὺ πρὸς τοὺς θεούς, πανίσχυρος τῶν Θηβῶν βασιλεὺς — τοῦ ὁποῖου νομίζω περιττὸν νὰ σου ὑπενθυμῆσω τὴν δόξαν. Δὲν ὑπάρχει ἐλαχίστη γωνία κατοικουμένη εἰς τὴν ὁποίαν ἡ φήμη τῆς δόξης του νὰ μὴν ἔφθασε.

Ὁ βασιλεὺς εἶχε τέσσαρας ἐναρέτους θυγατέρας, τὴν Ἀγαθήν, τὴν Αὐτονόην, τὴν Ἰνὴν καὶ τὴν Σεμέλην. Τὴν τελευταίαν αὐτὴν ἡγάπα περισσότερο, διότι ἐγεννήθη ὅταν αὐτὸς ἤρχιζε πλέον νὰ γηράσκῃ. Αὕτη λοιπὸν ἡ Σεμέλη ἀκριβῶς ἔγινε σύζυγος τοῦ παντοδυναμοῦ Διός, καὶ ὁ Κάδμος ὑπερηφανεύετο διὰ τοῦτο. Ἀλλὰ τότε, ὦ ξένε μου, φοβερὸν συμβᾶν μᾶς ἐπληξε. Δὲν δύναμαι βεβαίως ἐγὼ νὰ σου φανερῶσω τὰ μυστήρια τῶν θεῶν, διότι δὲν εἶμαι ἄλλο παρὰ υἱὸς δούλου γεννηθεὶς διὰ τὴν ἐργασίαν καὶ διὰ τὴν ὑπακοὴν πρὸς τοὺς κυρίους του ὅστις δὲν δύναται νὰ ἀσχολῇται εἰς ὅσα δὲν τὸν ἐνδιαφέρουν...

Μίαν νύκτα, λοιπὸν, ἡ καταιγὶς ἐξεργάγη μανιωδῶς. Αἱ ἀστραπαὶ διεδέχοντο τὰς ἀστράπας καὶ ὁ θόρυβος ὁ τρομερὸς τοῦ κεραυνοῦ ἀντήχει μέχρι τῶν βαθυτέρων τοῦ Κιθαιρώ-νος κοιλάδων. Ὁ Ζεὺς διασχίζων τὸ πυκνὸν κάλυμμα τῶν νεφῶν ἔρριπτε διὰ τῶν ἀπαστρα-

πτουσῶν χειρῶν τοῦ τὸν κεραυνόν. Ἡ γῆ ἔτρεμεν ἐπὶ τῶν αἰωνίων θεμελίων τῆς· τὰ ζῷα ἔφευγον περίτρομα, καὶ φοβισμένοι οἱ ἄνθρωποι ἐμένομεν κεκλεισμένοι εἰς τὰς οἰκίας μας τὰς ὁποίας ἐκλόνιζεν ἡ καταιγὶς...

Τὴν αὐγὴν, ὅταν ὁ ἥλιος ἔλαμψεν ἐκ νέου εἰς τὸν γαλήνιον πλέον οὐρανόν, οἱ ὁδοιποροὶ οἱ ἐρχόμενοι ἐκ Θηβῶν μᾶς ἀνήγγειλαν ὅτι ἡ ἐνάρετος Σεμέλη εἶχε φονευθῇ ὑπὸ τοῦ κεραυνοῦ καὶ ὅτι δὲν ἔμενον πλέον ἢ μόνον τὰ καπνίζοντα ἑρείπια τοῦ κατεδαφισμένου παλατίου τῆς.

Προσβληθεὶς ἐκ τῆς φοβερᾶς αὐτῆς δυστυχίας ὁ πατήρ περιετυλίχθη εἰς τὸν μανδύαν του καὶ ἔμεινεν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐξηπλωμένος ἐπὶ τῆς κλίνης του χωρὶς νὰ ὁμιλῇ καθόλου καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ καὶ νὰ φάγῃ τίποτε. Τότε ὁ περίφημος Τειρεσίας ὁ ἀγαπητὸς τῶν θεῶν ἦλθε πρὸς αὐτόν. — Ὁ Τειρεσίας, υἱὸς τοῦ Εὐήρους γνωρίζει ὅλων τῶν ἀθανάτων τὰ μυστήρια καθὼς καὶ τῶν θνητῶν. Τυφλωθεὶς ὑπὸ τῆς Ἡρας καὶ μὴ δυνάμενος νὰ βλέπῃ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὰ πράγματα τὰ ὁποῖα βλέπουν οἱ ἄνθρωποι, ἐπροικίσθη ὑπὸ τοῦ Διὸς μετὰ τὴν δύναμιν νὰ διαγινώσκῃ τὸ παρελθὸν καὶ τὸ μέλλον, καὶ ὅλας τὰς σκέψεις τῶν ἄλλων θνητῶν οἰοιδήποτε καὶ ἂν εἶνε ἐκτὸς τοῦτου ἐννοεῖ τὴν γλῶσσαν τῶν πτηνῶν τὰ ὁποῖα, καθὼς γνωρίζεις, ἀνακοινοῦν μεταξὺ τῶν τὰ μυστήρια τῶν θεῶν· τέλος ἡ Ἀθηναῖα τοῦ ἐδώρησε ῥάβδον θαυμαστὴν διὰ τῆς ὁποίας δύναται νὰ διευθύνεται εἰς οἰονδήποτε δρόμον θέλει ὡς ὁ θνητὸς ὁ προικισμένος μετὰ τὴν ὀξυτέραν ὄρασιν.

Ὁ περίφημος αὐτὸς μάντις ἦλθεν εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Κάδμου καὶ ἔμεινεν ἐπὶ πολὺ συνδιαλεγόμενος μετ' αὐτοῦ. Τί του εἶπε, δὲν γνωρίζω, ὦ ξένε μου, διότι οἱ χοιροβοσκοὶ δὲν φαντάζονται ποτε περὶ τίνος δύναται νὰ ὁμιλῇ εἰς μάντις εὐνοοῦμενος παρὰ τῶν θεῶν καὶ εἰς βασιλεὺς πανίσχυρος.

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον καλῶς γνωρίζω εἶνε, ὅτι ὁ Κάδμος ἐπαρηγορήθη ἐκτοτε καὶ μετὰ τὴν καρδίαν πλήρη ὑπερηφανείας ἔλεγεν εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τοῦ βασιλείου του: «Ἡ Σεμέλη, ἡ θυγάτηρ μου ἡ ἐνάρετος, ἦτο ἀναμφιβόλως ἡ προσφιλὴς τοῦ Διὸς σύντροφος. Δι' αὐτοῦ ἀπέκτευσεν υἱὸν ὀνομαζόμενον Βάκχον, τοῦ ὁποῖου ὁ Σιάτυρος Σιληνὸς ἀνέλαβε τὴν

ἐκπαίδευσιν, ἐκεῖ κάτω εἰς τὰ βάθη τῆς εὐφύρου Ἀσίας. Ὅταν πλησιάζῃ ὁ καιρὸς, τότε ὁ ἀθάνατος θεὸς Βάκχος θὰ ἔλθῃ νὰ δεῖξῃ εἰς ἡμᾶς τὴν παντοδυναμίαν του.

Ὁ βασιλεὺς ἀνήγειρε, πλησίον τῶν ἀνακτόρων, τάφον εἰς τὴν Σεμέλῃν, καὶ ὁ τάφος αὐτὸς ἐκαλύφθη ἀμέσως ὑπὸ τῶν κλάδων τῆς ἀμπέλου.

Τοιοῦτοτρόπως ἡ χώρα τοῦ Κάδμου ἀπέκτησε τὸ θαυμάσιον φυτὸν αὐτό, τὸ ἄγνωστον εἰς τοὺς γείτονάς μας, ὁ δὲ σοφὸς Τειρεσίας φρονεῖ ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου ὁ Ζεὺς ἠθέλησε νὰ δεῖξῃ τὴν θεότητα τοῦ Βάκχου, τὸν ὁποῖον ἀκόμη δὲν εἶδομεν νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν περίφημον πόλιν τῶν Θηβῶν καὶ τὸν ὁποῖον πάντοτε περιμένομεν.

Ἀλλὰ τὰ ἔτη παρήρχοντο, ὁ Κάδμος βαρυνόμενος ἐκ τῶν ἐτῶν δὲν ἐλάμβανεν οὐδὲμίαν εἰδήσιν περὶ τοῦ θείου ἐγγόνου του. Ἡ πρεσβυτέρα τῶν θυγατέρων του Ἀγαύη τῷ παρέστησεν ὅτι ἦτο πολὺ γέρων τώρα διὰ βασιλεὺς καὶ ὅτι ὁ καιρὸς εἶχεν ἐπέλθῃ κατὰ τὸν ὁποῖον ἔπρεπε νὰ παραδώσῃ τὸ σκῆπτρον του εἰς τὸν νεκρὸν Πενθέα τὸν ὁποῖον εἶχεν ἀποκτήσῃ ἐκείνη ἐκ τοῦ ἥρωος Ἑχίονος.

Ὁ Κάδμος ἔκαμεν ὅ,τι ἐπεθύμει ἡ θυγάτηρ του, ἐγκατέλειπε τὴν πόλιν καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἐξοχικὴν του κατοικίαν. Τότε ἡ ἀχαριστία τῶν θυγατέρων του ἀπεδείχθη, τὸν ἐγκατέλειψαν ἐν μέσῳ τῶν ἀγρῶν καὶ ἀπηγόρευσαν εἰς αὐτὸν νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς Θήβας. Τώρα δὲν ἔχει οὔτε κλίνην μαλακὴν εἰς τὴν καλύβην εἰς τὴν ὁποίαν κατοικεῖ, οὔτε σκέπασμα καθαρὸν, οὔτε μανδύαν. Ἀλλὰ τὸν χειμῶνα κοιμάται μὲ τὸν δούλον του εἰς τὴν τέφραν πλησίον τῆς ἐστίας, καὶ σκεπάζει τὸ σῶμα του διὰ ρακῶν, τὸ δὲ θέρος ὡς μόνον στῶμα τοῦ ρίπτουν ἐπὶ τῆς γῆς ὀλίγα ξηρὰ φύλλα. Εἶνε περίλυπος πάντοτε καὶ κλαίει διὰ τὴν τύχην του τὴν σκληράν, προπάντων δὲ διὰ τὸ γῆρας του, τὸ ὁποῖον τον βαρύνει καὶ ἐμποδίζει αὐτὸν νὰ καταστρέψῃ τὰ μισητὰ σχέδια τοῦ ἐγγόνου του. Διότι πρέπει νὰ μάθῃς ὅτι ὁ Πενθεὺς ἐξεργίζωσεν ὅλας τὰς ἀμπέλους αἱ ὁποῖαι ἐβλάστησαν εἰς τὰς πεδιάδας τῆς Βοιωτίας, ἀλλὰ μὲ ὅλας του τὰς προσπάθειας δὲν ἐδυνήθη νὰ καταστρέψῃ ἐκείνας αἱ ὁποῖαι περιστέφουν τὸ μνήμα τῆς Σεμέλης, οὔτε

ἐτόλμησε νὰ ἐγγίσῃ ἐκείνας αἱ ὁποῖαι αὐξάνουν εἰς τὸ κτῆμα τοῦ Κάδμου καὶ τῶν θεραπόντων του· ἐγεύθη κατὰ τὸ δαῖπνον τοῦ προῖοντος τῆς ἰδικῆς μου ἀμπέλου, προσφιλέστατε ξένε, καὶ εὐχαριστῶ καθημερινῶς τὸν θεὸν Βάκχον, τὸν ὁποῖον ἀκόμη δὲν γνωρίζω, διὰ τὰ δῶρά του. Τώρα λοιπὸν πού σου διηγήθην ἐγὼ τὰ συμβάντα τῆς χώρας μου εἶνε καὶ ἡ ἰδική σου σειρὰ νὰ με μάθῃς τὰ θαυμαστά γεγονότα τῆς χώρας σας ἐκ τῆς ὁποίας ἔρχεσαι.

Ἄλλ' ὁ Βάκχος εἶπεν: «ὦ! σεβαστὲ γέρων, μὴν ἐκπλαγῆς ἐάν σου ἀπαντῶ διὰ βραχέων. Μάθε ὅτι δὲν εἶνε τώρα καιρὸς διὰ μακρυγορίας, ἀλλὰ δι' ἔργα ταχέα. Διότι εἶμαι εἰς ἐκ τῶν πιστῶν ὑπαδῶν τοῦ θεοῦ Βάκχου καὶ αὐτὸς μὲ ἔστειλεν ἐκ τῶν εὐφύρων τῆς Ἀσίας πεδιάδων, ὅπου εὐρίσκεται, εἰς τὴν περίφημον πόλιν τῶν Θηβῶν· μὲ διέταξε νὰ βεβαιωθῶ ἂν πραγματικῶς ὁ Πενθεὺς ἐξεργίζωσεν τὴν ἀμπέλον καὶ ἂν δεικνύεται πάντοτε ἀληθῶς βασιλεὺς ἀσεβῆς. Μοὶ εἶπες ὅ,τι ἤθελα νὰ ἡξεύρω. Ἀφῆσέ με τώρα νὰ κοιμηθῶ ἐν εἰρήνῃ, διότι εἶμαι κοπιασμένος ἐκ τοῦ δρόμου. Ὅταν δὲ ἡ Ἥως ἀναλάβῃ εἰς τὴν Ἀνατολὴν μὲ ἐξυπνᾷς καὶ με ὁδηγεῖς εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ γηραιοῦ Κάδμου διὰ νὰ σκεφθῶ μετ' αὐτοῦ περὶ τῶν μέσων μὲ τὰ ὁποῖα θὰ τιμωρήσωμεν τὸν Πενθέα διὰ τὴν ἀσεβειάν του καὶ θὰ ἰδρῶσωμεν εἰς Θήβας τὴν λατρείαν τοῦ θεοῦ Βάκχου.

Ὁ χοιροβοσκὸς ἔκαμεν ὅπως ὁ ξένος τοῦτον διέταξε. Τὴν αὐγὴν ἐξύπνησεν αὐτὸν καὶ ταχέως ἐξεκίνησαν καὶ οἱ δύο πρὸς τὸ κτῆμα τοῦ Κάδμου. Ἐκεῖ ἀνεγείρετο μία οἰκία καὶ πέριξ αὐτῆς ταπειναὶ καλύβαι ὅπου ἔτρωγον καὶ ἐκοιμῶντο οἱ δούλοι οἵτινες εἰργάζοντο διὰ τὸν βασιλέα. Ἄλλ' ὁ Βάκχος μετὰ τοῦ χοιροβοσκοῦ δὲν εὗρον τὸν γέροντα εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ οἱ δούλοι ὁμοίως εἶχον φύγῃ διὰ νὰ συνάξουν ἀκάνθας πρὸς ἐπιδιώρθωσιν τῆς καλύβης των. Ἐπὶ τέλους ἀνεῦρον τὸν Κάδμον εἰς γωνίαν τινὰ ἀπομεμακρυσμένην, ἀπησχολημένον νὰ ἐκριζώνῃ χόρτα. Παλαιὸς χιτῶν ρακώδης ἐσκεπάζε τὰ μέλη του, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ἔφερε πιλίδιον ἐκ δέρματος αἰγὸς τὸ ὁποῖον ἡῤῥανε τὴν ἀθλιότητα τοῦ ἐξωτερικοῦ του. Ὁ γέρων εἰργάζετο ἐπιπόνως.

Εἰς τὴν θείαν τοῦ πατρὸς τῆς μητρός του, ὁ Βάκχος συνεκινήθη μέχρι τῶν μυκῶν τῆς καρδίας του. Ἐσταμάτησε παρὰ τινὰ μηλίαν καὶ ἐκλαυσεν ἐπὶ πολὺ. Ἄλλ' ὁ Κάδμος στρέψας τὴν κεφαλὴν διέκρινε τὸν νεανίαν ἐκείνον τὸν ἄγνωστον, ὅστις ἐκλαίεν ἔμπροσθέν του· κατὰπληκτος, εἰδισταξὲ νὰ του ἀποτείνῃ τὸν λόγον διὰ νὰ τον ἐρωτήσῃ ποῖος ἦτο καὶ τί ἤθελεν εἰς τὸ κτῆμα του.

Ἄλλ' ἰδοὺ ὁ μάντις Τειρεσίας, ὅστις ἐκάστην πρωΐαν συνήθιζε νὰ ἐπισκέπτεται τὸν Κάδμον, προὐχῶρι μὲ βήματα μεγάλα πρὸς αὐτόν. Λαμπρόχρωμος ταινία συνεκράτει τὴν πάλλευκον κόμην του ἡ ὁποία προσέπιπτεν εἰς πυκνοὺς βοστρύχους ὀπισθεν τῆς κεφαλῆς του, καὶ ἡ ἄφθονος γενειάς του, ἀπαστράπτουσα ὡς ἡ χιὼν τῶν ὀρέων, ἠπλοῦτο ἐπὶ τοῦ στήθους του. Ἐκράτει ράβδον εἰς τὴν δεξιάν του καὶ ἐνόσφ προὐχῶρι ἔλαμπεν ἡ χαρὰ εἰς τὸ πρόσωπόν του καὶ ἠτένιζε τὸν Κάδμον καὶ τὸν θεὸν μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς οἱ ὁποῖοι δὲν ἔβλεπον.

«Κάδμε, ἀνέκραξεν, ἔχεις λοιπὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ νὰ μὴ βλέπῃς; Καὶ πρέπει ἐγὼ, τυφλὸς γέρων ὅπως εἶμαι, νὰ σου ἀναγγείλω ὅτι ὁ θεὸς υἱὸς τοῦ παντοδυναμοῦ Διὸς καὶ τῆς ἐναρέτου Σεμέλης εἶνε ἐδῶ ἔμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν σου, κλαίων εἰς τὴν ἐνατένισιν τῆς ἀθλιότητός σου; ὦ Κάδμε, ἀναγνώρισε τὸν θεὸν Βάκχον, ὅστις ἦλθε μέχρι τῆς κατοικίας σου, λαβὼν τὸ σῶμα καὶ τὴν μορφήν νεανίου θνητοῦ, διὰ νὰ σε δοκιμάσῃ».

Ἀμέσως ὁ Βάκχος ἀπεξεδύθη τὴν ἀνθρωπίνην μορφήν του, ἠνορθώθη, καὶ ἐφάνη εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Κάδμου ὑψηλὸς καὶ εὐρωστος μὲ τὸ βλέμμα λάμπον ἐκ θείας λάμψεως καὶ τὰς παρειὰς ροδοχρούς ἐξ αὐλοῦ τινὸς χρώματος. Ἐκράτει θύρσον εἰς τὴν χεῖρα, δῆμα δὲ ἐλάφινον προσέπιπτεν ἐπὶ τῶν ὤμων του καὶ τὸ μέτωπόν του ἐστεφανόυτο ὑπὸ κλάδων κισσοῦ.

Τὰ γόνατα τοῦ Κάδμου παρελύνοντο ἐκ τῆς συγκινήσεως καὶ ἡ καρδιά του ἀνεσκίρτα. Ἐνηγκαλίσθη τὸν προσφιλῆ υἱὸν τῆς Σεμέλης καὶ τον ἐκράτησεν ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἐπὶ τοῦ στήθους του. Ἐπειτα ἤρχισε νὰ κλαίῃ ἐκ χαρᾶς ὑπὸ τὸν σφιγκτὸν ἐναγκαλισμὸν τοῦ θεοῦ, καὶ θὰ ἐκλαίεν ἐπὶ πολλὴν ὥραν, ἂν ὁ Τειρεσίας δὲν ἐλάμβανε τὸν λόγον ὡς ἐξῆς:

«Ὁ καιρὸς ἐπείγει, ὦ Κάδμε. Τὸ ἄσμα τῶν

πτηνῶν μοῦ εἶπεν ὅτι ὁ υἱὸς τῆς Σεμέλης ἐρχεται διὰ νὰ ἐγκαταστήσῃ τὰ ἱερὰ μυστήρια. . . . Ἡξεύρω ὡσαύτως ὅτι ὁ ἀσεβῆς βασιλεὺς Πενθεὺς εἶνε ἀπὼν ἐκ τῆς πόλεως τῶν Θηβῶν, καὶ πολεμεῖ μακράν κατὰ τῶν ἐχθρῶν του. Ἀς σπεύσωμεν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν πόλιν μετὰ τοῦ θεοῦ διὰ νὰ τον γνωρίσῃς εἰς τὸν λαόν σου. . . .

— Θὰ χρησιμεύσω ὡς ὁδηγὸς εἰς τὰ γηρατεῖά σου, ὦ Τειρεσία, ἀπήντησεν ὁ Κάδμος, μὲ ὄλην μου τὴν ἡλικίαν εἶμαι ἀκόμη ἱκανὸς πρὸς τοῦτο. Μᾶλλον δὲ ὁ θεὸς καὶ τοὺς δύο θὰ μας ὁδηγήσῃ ἀκόπως ἐκεῖ κάτω. Μὲ ὄλην μας τὴν ἡλικίαν ἂς φέρωμεν θαρραλέως εἰς τὰς ἀδυνατούς χεῖρας μας τὸν θύρσον τοῦ Βάκχου.»

Καὶ ἰδοὺ ὁ θεὸς ἐν ὄλῃ του τῇ λαμπρότατῃ — ὅπως τὸν εἶδες καὶ σύ, ὦ Μίδα, ὅταν εἰσῆλθε εἰς τὰ ἀνάκτορά σου ἐπὶ κεφαλῇ τῆς συνοδίας του — ἐβάδιζε πρὸς τὴν πόλιν τῶν Θηβῶν, σκεπασμένος διὰ τοῦ δέρματος τῆς ἐλάφου μεταξὺ τῶν δύο γερόντων, οἱ ὁποῖοι ἀνέκραζον: «Ἰδοὺ ὁ υἱὸς τοῦ παντοδυναμοῦ Διὸς καὶ τῆς ἐναρέτου Σεμέλης! Εὐοί! Δόξα εἰς τὸν Βάκχον! . . .»

Οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες τῶν περιχώρων καταλαμβάνομενοι ὑπὸ θρησκευτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἔτρεχον ὀπισθεν τοῦ θεοῦ Βάκχου κινουντες ἀνωθεν τῆς κεφαλῆς των κλάδους ἀμπέλου καὶ ἔκραζον: «Εὐοί! Δόξα εἰς τὸν Βάκχον. ὦ Θῆβαι, πόλις ἡ ὁποία παρήγαγεν τὴν Σεμέλῃν, στεφανώσου μὲ κισσὸν ὅπως ὑποδεχθῇς τὸν θεὸν ὅστις εἰσέρχεται εἰς τὰ τεῖχη σου! Στολίσου μὲ ἀνθισμένους κλάδους ἀειπρασίνου σμίλακος καὶ μὲ φύλλα δρυὸς καὶ πεύκης. ὦ γυναῖκες, στολισθῆτε, καὶ ταχέως ὅλαι· ἄνδρες ἀφίστατε τὴν ἐργασίαν σας καὶ γυναῖκες τὰ ἐργόχειρά σας, δοξάσατε διὰ τῶν χειρῶν σας τὸν θεὸν Βάκχον. Εὐοί! Δόξα εἰς τὸν Βάκχον! . . .»

Καὶ ὁ υἱὸς τῆς Σεμέλης ἐτάχυνε τὴν πορείαν του παροτρύνων καὶ ἀναζωογονῶν διὰ τῶν κραυγῶν του τὰ πλήθη τὰ ὁποῖα τον ἠκολούθουν. Ἡ μακρὰ κόμη του ἐκυμάτιζεν ἐπὶ τῶν ὤμων του εἰς τὰς θωπείας τοῦ ἀνέμου καὶ ὅλοι ἤκουον τοὺς ἤχους τῆς θείας φωνῆς του: «Ἐμπρός, ἔμπρός, ἂς ἀντηχοῦν τὰ μουσικὰ ὄργανα πρὸς τιμὴν τοῦ θεοῦ σας. Οἱ ἀρμονικοὶ ἤχοι τοῦ αὐλοῦ ἂς ταχύνουν τὴν

πορείαν σας» ἔλεγε· καὶ ὡς οἱ νεοσσοὶ ἀκολουθοῦν τὴν μητέρα των, παρασυρόμενοι εἰς ταχείαν πορείαν διὰ μέσου τῶν ἀπεράντων πεδιάδων, οὕτω ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἔτρεχον παράφοροι ἐκ χαρᾶς.

Ἀλλὰ ἦλθεν ὁ καιρὸς νὰ ἀποσυρθῶμεν εἰς τὰ δωμάτια μας, ἐξηκολούθησεν ὁ Σίληνός. Αὐριοῦν θὰ σας εἶπω πῶς ὁ Βάκχος ἐξεδικήθη κατ' ἐκείνων οἱ ὅποιοι δὲν ἤθελον νὰ λάβουν μέρος εἰς τὰς θείας τελετάς· Χαῖρε, υἱὲ καλλικομε τῆς Σεμέλης! Θὰ ἀποκαλύψω τὴν δόξαν σου τὴν ἀκτινοδόλον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Μίδα, τοῦ ξενίζοντός με, καθὼς καὶ τοῦ λαοῦ του!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Η ΤΙΜΩΡΙΑ ΤΩΝ ΘΥΓΑΤΕΡΩΝ ΤΟΥ ΜΙΝΥΟΥ.
Η ΥΠΕΡΦΑΝΕΙΑ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΝΘΕΩΣ.

Ὁ Βάκχος εὗρθε καὶ εἰς τὰς Θήβας ἐκ θροῦς ὅπως καὶ εἰς τὴν εὐφορον Ἀσίαν. Ἐπωφελουμένη τῆς ἀπουσίας τοῦ Πενθέως ἡ μήτηρ του Ἀγαυὴ ἐπεσκέπτετο ὅλους τοὺς κατοίκους, καὶ ἔλεγεν εἰς αὐτούς, ὅτι ὁ Κάδμος βεβαρυμένος ἐκ τῆς ἡλικίας καθὼς καὶ ὁ τυφλὸς μάντις Τειρεσίας εἶχον ἀπατηθῇ ὑπὸ ἐνὸς ἀγύρτου τὸν ὅποιον ὁ βασιλεὺς ἤθελε τιμωρῆσαι κατὰ τὴν ἐπάνοδόν του, καθὼς καὶ ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἐώρτασαν τὰς ἀσεβεῖς ἐκείνας ἐορτάς. Ἀκολουθοῦσαι τὸ παράδειγμα τῆς ἀδελφῆς των ἡ Αὐτονόη καὶ ἡ Ἰνώ, ἐπεσκέπτοντο καὶ αὐταὶ τὰς γυναῖκας καὶ ἔλεγον εἰς αὐτάς ὅτι ἡ Σεμέλη δὲν ὑπῆρξε ποτὲ σύζυγος τοῦ Διός, καὶ ὅτι ὁ Βάκχος καὶ ἂν ἦτο υἱὸς τῆς Σεμέλης, δὲν ἦτο ἄλλο ἢ ἀπλοῦς θνητός, ἐχθρὸς τῶν θεῶν.

Οὕτω πολλαὶ γυναῖκες ἐπίστευσαν τὰς συκοφαντίας ταύτας καὶ ἀπέφυγον νὰ λάβουν μέρος εἰς τὰ θεῖα μυστήρια. Ὁ Βάκχος ἀπεφάσισε νὰ ἀποδείξῃ διὰ σημείων πασιφανῶν τὴν δυνάμιν του.

Ὁ μάντις Τειρεσίας εἶχεν ἀναγγεῖλῃ κατὰ παραγγελίαν τοῦ θεοῦ, ὅτι εἶχεν ἔλθῃ ἡ ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ γυναῖκες θὰ ἐώρταζον θαυ-

μασίαν ἐορτὴν πρὸς τιμὴν τοῦ Βάκχου. Εἶχε διατάξῃ κυρίας καὶ δούλας νὰ διακόψουν τὴν ἐργασίαν καὶ νὰ καλύψουν διὰ δερμάτων ἐλάφου τὸ στήθος των καὶ νὰ λύσουν τὴν κόμην των καὶ στεφανωμέναι διὰ κισσοῦ καὶ κρατοῦσαι θύρσους εἰς τὰς χεῖρας νὰ συναχθῶσι πρὸς ἐορτάσιν τοῦ θεοῦ.

Αἱ περισσότεραι τῶν Θηβαίων γυναικῶν ὑπήκουσαν εἰς τὴν φωνὴν τοῦ σοφοῦ Τειρεσίου, καὶ προσέφερον θυσίαν εἰς τὸν Βάκχον, ᾄδουσαι ὕμνους πρὸς αὐτὸν καὶ ἐορτάζουσαι ἐν γένει εὐσεβῶς τὰ θεῖα μυστήρια.

Ἡ Ἀγάθη ὅμως εἶχε πείσῃ τὰς θυγατέρας τοῦ Μινύου, ἐνὸς τῶν ἀρχόντων τῆς πόλεως, νὰ ἀποφύγῃσι τὰς θείας τελετάς. Αἱ κόραι αὗται ὑπήκουσαν καὶ ἐκλείσθησαν εἰς τὸ δωμάτιόν των, καὶ ἐνῶ ἔξω ἀντήχει ὁ θόρυβος τῆς εὐθύμου ἐορτῆς, ἐκεῖναι εἰργάζοντο τὸν βάμβακα ὑφαίνουσαι θαυμάσια ὑφάσματα, καὶ μὴ ἀφίνουσαι οὐδὲως τὰς δούλας των νὰ ἀναπαυθῶν. Ἡ λευκόλενος πρεσβυτέρα θυγάτηρ τοῦ Μινύου Ἀλκιθόη διασκεδάζει τὴν ἐργασίαν τῶν ἀδελφῶν τῆς καὶ τῶν δούλων διηγούμενη χίλια ψευδῆ ἱστορήματα διὰ τὴν Σεμέλην καὶ τὸν υἱόν της. Ὅλοι γελῶσιν αἱ ἀνόητοι. Ἡ ἐργασία προχωρεῖ μετὰ ζήλου καὶ ἡ περιφρόνησις των πρὸς τὸν θεὸν καὶ οἱ λόγοι των οἱ ἀσεβεῖς μολύνουν τὴν ἐορτήν....

Ἀλλ' ἰδοὺ αἴφνης ὅλοι διακόπτονται ἄφωνοι ἐκ τῆς φρίκης· ἐκ τῶν παραλυομένων χειρῶν των πίπτουσι τὰ ὑφάσματα καὶ ὠχρότης θανάσιμος καλύπτει τὰ πρόσωπά των.

Ἀκούουν πραγματικῶς νὰ φθάνουν εἰς τὰ ὦτα των ἦχοι μουσικῆς μυστηριώδους τὴν ὁποίαν δὲν βλέπουν πόθεν προέρχεται. Κυμβάλων κτυπήματα ὑπόκωφα ἀναμιγνύονται μὲ τῶν αὐλῶν τοὺς συριγμούς. Ὁ μῦρτος καὶ ὁ κρόκος καὶ ὁ λίβανος ἀναδίδουν τὰς ἰσχυρὰς εὐωδίας των, καὶ ὁ ὕμνος τοῦ Βάκχου ἀντηχεῖ ἐντὸς τοῦ οἴκου τῶν ἀσεβῶν γυναικῶν. Κατὰ πληκτὰ τὰ πλήθη τρέχουν καὶ εἰσέρχονται εἰς τὸ δωμάτιον εἰς τὸ ὁποῖον αἱ θυγατέρες τοῦ Μινύου ἐκλείσθησαν διὰ νὰ δοθῶσι εἰς τὰς ἀσεβεῖς ἐργασίας των. Θαύματα ἀνεκδιήγητα παρουσιάζονται τότε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν Θηβαίων.

(Ἔπεται συνέχεια.)

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΥΠΟ ANDRÉ LAURIE]

[Συνέχεια· ἴδε σελίδα 81]

Ἐν τούτοις ὁ Χάνδος εἶχεν ἐξερευνήσῃ τοὺς πρόποδας τοῦ βράχου.

Ἐπέστρεψε κατὰ κοπος καὶ ἀπογοητευμένος, λέγων ὅτι ἐστάθη ἀδύνατον νὰποκαλύψῃ ἔστω τὸ ἐλάχιστον ἴχνος εἰσόδου ἢ κατοικίας.

Ὁ κ. Κλοακὲν δὲν ἦτο ἄνθρωπος ἀποθαρρυνόμενος τόσο γρήγορα. Ἐγνώριζεν, ὅτι, προκειμένου περὶ ἀρχαιολογικῶν ἐρευνῶν, δὲν πρέπει νὰ βασιζεταί τις εἰς τὰς ἐπιφάσεις, οὔτε νὰ σπεύδῃ ν' ἀποκρίνεται. Διεϊσδύσας καὶ αὐτὸς διὰ τοῦ ρήγματος, τὸ ὁποῖον ἀφῆκε διοδὸν εἰς τὸν ἀνεψιόν του, ἤρχισε νὰ κρούῃ τὰ πτενῶν τοῦ βράχου.

Δὲν ἠπατήθη. Εἰς τὴν εἰκοστὴν κρούσιν, ὁ βράχος ἀπήχησεν ὡς κενός.

Ἐκβιάσας κατόπιν ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὡς νὰ ἐξεβίαζε θύραν, μεταχειρισθεὶς τῶρα τὸ κοπτερόν μέρος τοῦ πελέκεως, δὲν ἐβράδυνε νὰνοῖξῃ μίαν ὀπὴν μελανὴν πρὸς τι κε-

νόν, ἐκ τοῦ οὐοῦ ἐξήρχετο ἀήρ ὑγρός. Ἡ ὀπή ἐπλατύνθη μετ' ὀλίγον καὶ ἔλαβε τὰς διαστάσεις μικρᾶς θύρας. Συντρίμματα φυτικά καὶ μεταλλικὰ εὐθρυπτά τὴν εἶχον σκεπάσῃ διὰ τῆς ἐπενεργείας τοῦ χρόνου.

ΕΤΟΣ 15ον — ΤΕΥΧΟΣ 19ον

Ἐν σπήλαιον ἐπαρουσιάσθη τότε κατὰ τὸ ἡμῖς πληρὲς καὶ αὐτὸ ἀπὸ διαφορὰ συντρίμματα τὰ ὁποῖα εἶχον καλύψῃ τὸ ἔδαφος καὶ προσλάβῃ ὅψιν χαλικώδους ἀμμοκονίας. Ἄλλ' ὅτι ἐφάνετο ἐν τῷ ἡμίφωτι ἥρκει νὰποδείξῃ ὅτι τὸ σπήλαιον εἶχε κατοικηθῇ.

Σανίδες σκοληκόβρωτοι, δοκοὶ ξυλῖνοι καὶ σιδηροῖ, ἀπὸ μερικὸς τῶν ὁποίων ἐκρέμαντο ἀκόμη ράκη δερματος ἢ ὑφάσματος, δύο ἢ τρία ἀγγεῖα ἀμορφα καὶ εὐρωτιῶντα, διεκρίνοντο ἐκεῖ μέσα.

Ἦτο περισσότερον ἂν ὅτι ἐχρειάζετο διὰ νὰ σχηματίσῃ κανεὶς γνώμην ὀριστικὴν.

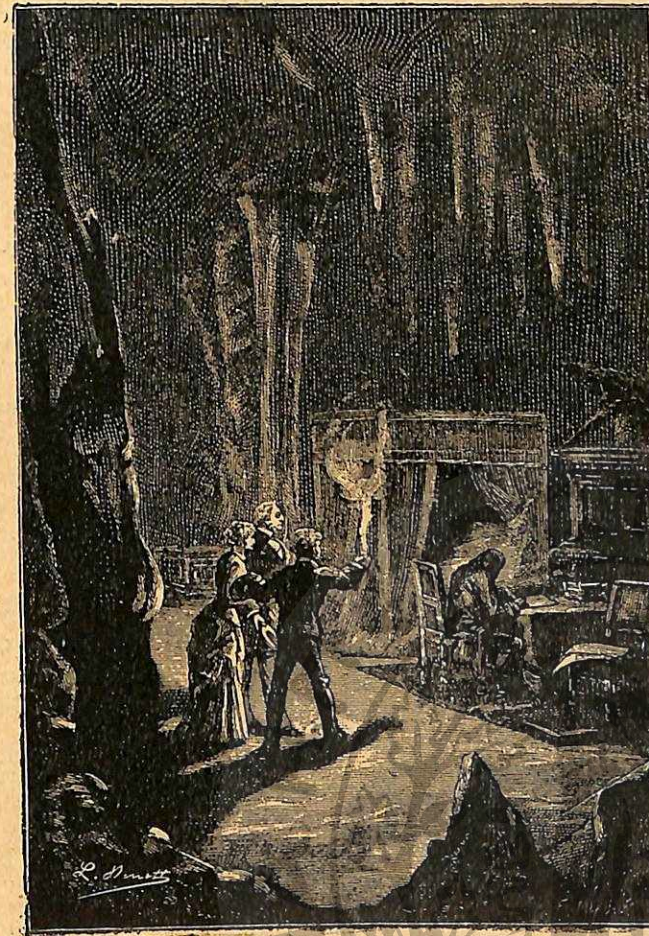
Ὁ κ. Κλοακὲν καὶ ὁ Χάνδος ἐπέστρεψαν πλησίον τῆς Ἀνθῆς, ἡ ὁποία τοὺς ἐπερίμενε ἐξωθεν τοῦ περιφράγματος καὶ οἱ τρεῖς ἐξεκίνησαν πρὸς τὸν ὄρμον.

Ἦσαν βαθύτατα συγκινημένοι καὶ ἐβιάζον ἐν σιγῇ. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ὁ κ. Κλοακὲν ἀφῆκεν ἐλευ-

θέραν διέξοδον εἰς τὰς σκέψεις, τὰς ὁποίας ἀνεύκλου :

«Εἶνε βέβαια ἀπὸ τὰς περιεργότερας ἀνακαλύψεις ποῦ νὰ ἔγιναν ποτέ! ἀνέκραξε, καὶ ἡμποροῦμε νὰ ποῦμε, παιδιὰ μου, ὅτι δὲν

ΤΟΜΟΣ 24ος—7

« ΕΠΕΣΤΡΕΦΕ ΤΑ ΝΩΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΠΙΣΚΕΠΤΑΣ ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΦΑΙΝΕΤΑΙ ΟΤΙ ΕΤΑΡΑΧΘΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΝ ΤΩΝ (Σελ. 100)

ἐχάσαμε τὸ πρῶτό μας ! . . Εἰς τὸ ἐξῆς δὲν θὰ ἔχωμεν δικαίωμα νὰ παραπονεθῶμεν διὰ τὸ ναυάγιόν μας. Νάποδείξωμεν, ὅτι ὁ Κρούσος εἶνε πρόσωπον ἱστορικὸν καὶ συγχρόνως νὰ εὐρώμεν τὴν νῆσον εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε ριφθῇ ! . . Νὰ προσθέσωμεν ἐν κεφάλαιον εἰς τὰ χρονικά τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἄλλο ἀμέσως εἰς τὰς γεωγραφικὰς τῆς γνώσεις ! . . Ἄ ! ὄχι, δὲν ἐχάσαμεν τὸ πρῶτό μας ! Καὶ ἐγὼ που ἤμουν ἀπηλπισμένος, διότι δὲν ἠμπόρεσα νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν Αἴγυπτον, τὰς Ἰνδίας καὶ τὴν Καμβόδην ! . . Μὲ τὴν πλάκα τοῦ Κανδαχάρ ἀφ' ἐνὸς καὶ μὲ τὴν νῆσον τοῦ Ροβινσῶνος ἀφ' ἑτέρου, ὦ, θὰ ἔχω βέβαια πῶς νὰ δικαιολογήσω τὸ ταξιδιόν μου πρὸ τῶν ὁμμάτων καὶ τῶν δυσκολωτέρων ἀκόμη κριτικῶν.

— Καὶ εἰς τὸ ἐξῆς δὲν θὰ μφισβητοῦν πλέον τὴν γενεαλογίαν μου, προσέθεσεν ὁ Χάνδος ἀνεγείρων τὴν κεφαλὴν.

— Αὐτό, εἶνε ἄλλο ζήτημα. Ἀναμφισβήτητος ἢ ὄχι, ἡ πετριά σου, ἀγαπητόν μου παιδί, μᾶς ἐβοήθησε σπουδαίως νὰ λύσωμεν αὐτὸ τὸ πρόβλημα.

— Ὅπως δὴ ποτε εἰμποροῦμεν τώρα νὰ ανακοινώσωμεν τὸ πρᾶγμα εἰς ὅλους; τί λέτε, θεῖέ μου; ἠρώτησεν ἡ Ἀνθή.

— Χμ ! . . θὰ ἦτο ἴσως φρονιμώτερον νὰ μὴ εἰπωμεν ἀκόμη τίποτε εἰς κανένα. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀρχαιολογικὰς ἀνακαλύψεις, πρέπει νὰ εἶνε κανεὶς πάντοτε ἐπιφυλακτικός. Πρῶτον εἶνε τὸ ζήτημα τῆς προτεραιότητος, τὸ ὁποῖον καμμίαν φορὰν εἶνε δύσκολον νὰ κανονισθῇ, ὅταν πολλὰ πρόσωπα συγχρόνως μάθουν τὸ μυστικόν. Ἐκτός τούτου εἶνε ἀνάγκη νὰ προφυλαχθῇ ἡ ἀνακάλυψις ἀπὸ τὴν ἀδιάκριτον καὶ συχνὰ κακοποιὸν περιέργειαν. Εἰμπορεῖ, π. χ. νὰ αποφασισθῇ νὰ κάμωμεν ἀνασκαφὰς τακτικὰς μέσα εἰς τὸ σπήλαιον, καὶ ποῖος ἡξεύρει μήπως αἱ ἀνασκαφαὶ αὗται δὲν φέρουν εἰς φῶς σπουδαῖα ἀντικείμενα, νομισματόσημα ἴσως καὶ νομίσματα ! . . Ποῖος μᾶς ἐγγυᾶται τώρα, ἂν τὸ πρᾶγμα διασαλπισθῇ, ὅτι δὲν θὰ εὐρεθῇ κανεὶς ἄλλος νὰ μας προλάβῃ... Καλλίτερα λοιπόν, διὰ καλὸν καὶ διὰ κακόν, ἡ ἀνακάλυψις νὰ μείνῃ μεταξύ μας.

— Ἔτσι εἶνε ! πρέπει νὰ φυλάζωμεν τὸ μυστικόν, ἀνέκραξεν ὁ Χάνδος. Ἄς τοὺς ἀφήσωμεν ὅλους εἰς τὴν ἀγνοίαν των καὶ ἐπὶ τινὰ

καιρὸν ἀκόμη ἄς εἴμεθα ἡμεῖς οἱ μόνοι εἰς τὸν κόσμον, ποῦ γνωρίζομεν ποῦ κεῖται ἡ νῆσος τοῦ Κρούσου. Εἶνε δικαίωμά μας, ἐπὶ τέλους !

— Ἄν καὶ ἠμπορούσαμεν νὰ το εἰπώμεν καὶ αὐτὸ εἰς τὸν Παῦλον, εἶπε μετὰ δειλίας ἡ Ἀνθή.

« Ἀφ' οὗ ἤδη ἡξεύρει τὴν ἀρχήν, πρέπει νὰ μάθῃ καὶ τὸ τέλος » εἶπεν ὁ Χάνδος. « Ἀλλὰ μὰ τὴν ἀλήθειαν δὲν τὸ ἀξίζει. Ποτὲ δὲν ἠθέλησε νὰ πιστεύσῃ τὴν γενεαλογίαν μας. . .

— Καὶ ὁμως δὲν θὰ ἦτο κακόν νὰ εὐρώμεν καὶ ἄλλας ἀποδείξεις πρὶν εἰπώμεν τίποτε, υπέλαθεν ὁ κ. Κλοακέν, τὸν ὁποῖον αἱ ἐξῆς τῆς ἐπιστημονικῆς πολεμικῆς καθίστων ἐξόχως δύσκολον καὶ πρὸς ἑαυτὸν εἰς τὸ ζήτημα τῶν ἀποδείξεων.

« Τὸ εὐτυχές αὐτὸ βιβλίον δὲν κάμνει λόγον καὶ περὶ μιᾶς ἄλλης κατοικίας τοῦ Ροβινσῶνος, τὴν ὁποίαν ἀπεκάλεϊ ἐπαυλίαν του ;

— Ὡ, δὲν ἦτο τίποτε αὐτὴ. Μία σκηνὴ ἀπλουστάτη εἰς μίαν τῶν δυτικῶν κοιλάδων. Ἀλλ' ὑπῆρχε καὶ ἐν κρησφύγετον, ἐν σπήλαιον, τοῦ ὁποῖου κάμνει θαυμασίαν περιγραφὴν. . . »

Ἐφυλλομέτρησε ταχέως τὸ βιβλίον καὶ εὗρε τὸ ζητούμενον χωρίον :

« Εὐρισκόμην ὑπὸ θόλον ἐγειρόμενον εἰς ὕψος εἴκοσι περίπου ποδῶν, καὶ εἰμπορῶ νὰ βεβαιώσω, ὅτι καθ' ὅλην τὴν νῆσον τίποτε δὲν ὑπῆρχεν ὠραιότερον καὶ μάλλον ἀξιοθέατον ἀπὸ αὐτὸ τὸ ὑπόγειον. Τὸ φῶς τῶν δύο κηρίων, τὰ ὁποῖα εἶχον ἀνάψῃ, ἀντανεκλάτο κατὰ μυρίους τρόπους ἐπὶ τῶν τοίχων. Δὲν ἡξεύρω νὰ εἰπῶ ποῖα εἶνε ἡ αἰτία τοῦ φαινομένου τούτου, ἂν ὑπῆρχον ἐκεῖ μόνον ἀδάμαντες, ἄλλοι πολύτιμοι λίθοι ἢ χρυσοί, ἂν καὶ τὸ τελευταῖον τοῦτο μοὶ φαίνεται τὸ πιθανώτερον. Ἐὰν μὲν λέξει εἶνε τὸ ὠραιότερον σπήλαιον, τὸ ὁποῖον εἰμπορεῖ κανεὶς νὰ φαντασθῇ. Τὸ ἑδάφος τοῦ εἶνε ὁμαλόν, χαλικόστρωτον. Οὔτε ἔχνης ἐρπετοῦ, καμμία ἀναθυμίασις, καμμία ὑγρασία. »

Ἡ ἀνάγνωσις αὕτη ἔκαμε τὸν κ. Κλοακέν νὰ λάβῃ ὀριστικὴν ἀπόφασιν.

« Λοιπόν, ἐννοεῖται, δὲν θὰ εἰπώμεν τίποτε εἰς τὸν Παῦλον » εἶπε. « Θάναζητήσωμεν κρυφὰ αὐτὸ τὸ σπήλαιον καὶ ἂν το ἀνακαλύψωμεν, καὶ οἱ πλέον δύσπιστοι δὲν θὰ ἔχουν πλέον νάντιτάξουν τίποτε ! »

ΙΘ'.

Η ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΕΧΕΙ ΤΗΝ ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ
ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΚΙΝΑΥΝΟΥΣ ΤΗΣ

Τὸ σπήλαιον δὲν ἀνεκαλύφθη μετὰ τῆς αὐτῆς εὐκολίας, μετὰ τῆς ὁποίας καὶ τὸ φρούριον, — διότι οὕτως ἀποκαλεῖ ὁ Ροβινσῶν τὴν πρῶτην του κατοικίαν.

Ἀπὸ τῆς ἐπιούσης ὁ κ. Κλοακέν, συνοδούμενος ὑπὸ τοῦ Χάνδου καὶ τῆς Ἀνθῆς, ἐτέθη εἰς κίνησιν. Ἐφρόντισε νὰ παραλάβῃ μαζί του πελέκει, ἀξίνας καὶ σχοινία, χωρὶς νὰ λησμονήσῃ τὰ ἐγγχωρίου κατασκευῆς κηρία καὶ δλόκληρον προμήθειαν πυρείων. Ἀλλ' εἰς μάτην ἐξηρευνήθησαν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας τὰ βραχὺ μέρη τῆς νήσου. Ἐστάθη ἀδύνατον νὰ εὐρεθῇ τι ὁμοιάζον πρὸς εἰσοδὸν σπηλαίου.

Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι αἱ πληροφορίες τὰς ὁποίας κατεῖχον, ἦσαν πολὺ ὀλιγώτερον ἀκριβεῖς ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι τοὺς ἐβεβήθησαν πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ φρουρίου. Τὸ βιβλίον ἔλεγε μόνον ὅτι τὸ σπήλαιον ἦτο « εἰς τὸ δάσος » ὅτι ἡ εἰσοδὸς του, πολὺ χαμηλὴ, ἐκρύπτετο « ὀπίσθεν ἐνὸς μεγάλου βράχου », καὶ ὅτι ἀκόμη ὁ βράχος αὐτὸς ἦτο « σκεπασμένος ἀπὸ δενδρύλλια », τὰ ὁποῖα ὁ Ροβινσῶν ἐδέησε νὰ κόψῃ, διὰ νὰ παρατηρήσῃ τὸ σπήλαιον, ὕστερον ἀπὸ πολλὰς ἐπισκέψεις εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο. Εἰς διάστημα διακοσίων ἐτῶν, τὰ δενδρύλλια εἶχον καιρὸν νὰ φυτρώσουν πάλιν καὶ ἴσως νὰ γίνουν δένδρα μεγαλοπρεπῆ. Διὰ τοῦτο πολὺ ὀλίγον ἐφαίνετο πιθανόν ὅτι θὰ εὐρουν τὸ μαγικὸν ἐκεῖνο κρησφύγετον. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἡ τύχη ἠμποροῦσε νὰ εὐνοήσῃ τὰς ἐρεῦνας· ἐξ ἄλλου οἱ τρεῖς ἐρευνῆται ἀφωσιώθησαν ἐπὶ τέλους εἰς τὸ ἔργον των τόσον ἐμπαιθῶς, ὥστε τοῖς ἦτο ἀδύνατον πλέον νὰ αποφασίσουν νὰ το ἐγκαταλείψουν ἄνευ ἀποτελέσματος.

Οὕτω δὲν ἀποχωρίζοντο ποτέ, περιπλανώμενοι ἀνά τὰ δάση, ἐξερευνῶντες τοὺς θάμνους, κτυπῶντες τὸν γρανίτην τοῦ βράχου, διὰ νὰ ἴδουν μήπως πουθενὰ ἀντηχεῖ ὡς κενός, καὶ προπάντων μὴ ἀφίνοντες « ὑψηλὸν βράχον » χωρὶς νὰ τοι τριγυρίσουν καὶ νὰ κόψουν ὅλα τὰ ἐπ' αὐτοῦ δενδρύλλια. Δυστυχῶς ἡ νῆσος ἦτο μεγάλη, τὰ δάση πυκνὰ καὶ ἡ ἐργασία αὕτη θὰ παρετείνετο ἐπὶ πολὺ ἄνευ ἀποτελέσματος, ἂν ἐν παράδοξον σημεῖον δὲν ἤρχετο πρὸς βοήθειαν τῶν ἐξερευνητῶν.

Τὸ σημεῖον τοῦτο, ἡ ἀνακάλυψις τοῦ ὁποῖου ὀφείλεται εἰς τὴν Ἀνθήν, ἦτο μία σειρά ἐντομῶν, ἀρκετὰ προσφάτων καὶ χαραγμένων κατὰ διαστήματα ἐπὶ τοῦ κορμοῦ τῶν μεγαλύτερων δένδρων. Δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ἐφαίνετο, ὅτι κάποιος ἐσημείωνεν ἕνα δρόμον, τὸν ὁποῖον ἤθελε νὰ νενεῦρῃ.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην εὕρισκοντο πρὸς βορρᾶν, ὄχι μακρὰν τοῦ ὄρμου, ὁ ὁποῖος εἶχε διατηρήσῃ τὸ ὄνομα « Ὀρμος τῶν Ἰχνῶν τοῦ γυμνοῦ ποδός » — μέρος ἐκ τῶν ὀλιγώτερον συχνάζομένων ἐν τῇ νήσῳ.

Ποῖος ἄρα γε νὰ ἐσημείωσεν οὕτω τὰ δένδρα; Ὁ κ. Κλοακέν ἐσκέφθη ὅτι πιθανόν νὰ ἦτο κανεὶς ἀπὸ τοὺς στρατιώτας τῆς Ἡρας καὶ τῷ ἦλθεν ἡ ὑπόνοια ἐκ τούτου ὅτι ἴσως ὁ δρόμος ἦγε πρὸς τὸ σπήλαιον. Ἡ ὑπόθεσις ἦτο πολὺ φυσικὴ. Ὁ Χάνδος τὴν παρεδέχθη, προβαλὼν μάλιστα ὡς ἐπιχείρημα καὶ τὸ γεγονός τῶν ἰχνῶν τοῦ γυμνοῦ ποδός, τὸ ὁποῖον ἀκόμη δὲν εἶχε διαφωτισθῇ. Ἰσως διὰ νὰ μὴ ἀποκαλύψῃ τὸ μυστικόν του καὶ ἀναγκασθῇ νὰ ὁμολογήσῃ τί ἔκαμνεν ἐκεῖ, ὁ αὐτοῦργος τῶν ἰχνῶν ἐκείνων εἶχεν ἀρνηθῇ νὰ φανερωθῇ.

Οὕτως ἢ ἄλλως τὰ ἰχνη ἐκεῖνα κάπου θὰ τοὺς ὠδήγουν. Καὶ μὲ τὴν περιέργειαν ἐκείνην, φυσικὴν δι' ἐρευνητὰς, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχον εὐρὴν τίποτε ἐπὶ δύο ἐβδομάδας, ἠκολούθησαν τὰς ἐντομὰς. Μετὰ πορείαν ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας, ἐβεβαιώθησαν πλέον ὅτι ἀκολουθοῦν ἰχνη ὁδοῦ, χαραχθέντα ὑπὸ ἀνθρωπίνης χειρός. Ἦσαν ὅλα εἰς τὸ ἴδιον ὕψος ἐπὶ δένδρων τοῦ αὐτοῦ εἶδους καὶ τοῦ αὐτοῦ σχεδὸν πάχους, τόσον δὲ μεγάλα καὶ καταφανῆ, ὥστε θὰ ὑπέθετέ τις ὅτι ἐχαράχθησαν μάλλον πρὸς κοινὴν ἢ πρὸς ἀτομικὴν χρῆσιν.

Οἱ ἐξερευνηταὶ ἠκολούθησαν ἀπὸ ἡμισείας ὥρας περίπου, διὰ μέσου δενδρυλλίων καὶ θάμνων, τὴν ὁδὸν ἣ ὁποῖα οὕτω τοῖς ἦτο διαγεγραμμένη, ὅταν ἔφθασαν εἰς μέρος γυμνόν τοῦ ὁποῖου ἐδέσποζεν εἰς βράχος ἐπίσης γυμνός.

Εὕρισκοντο εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ τόσον ἀναζητηθέντος σπηλαίου ! Οὔτε χαμηλόν, οὔτε δύσκολον πρὸς διάβασιν ἦτο τὸ ἀνοιγμα· ἀπεναντίας ἐφαίνετο ἐπίτηδες πλατυνθέν. Ἡ Ἀνθή, πολλῶν δὲ μάλλον ὁ κ. Κλοακέν καὶ ὁ Χάνδος δὲν ἐδίστασαν νὰ διεισδύσουν.

Εὐρέθησαν τότε εἰς ἓν εἶδος προδόμου ὑπο-

γείου, όπου οί ὀφθαλμοί των, ἀκόμη θαμβώ-
μένοι ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν φῶς, δὲν διέκριναν
εἰς τὴν ἀρχὴν εἰμὴ τοιχώματα ἐνθεν καὶ ἐνθεν
πολὺ ἀνώμαλα. Ἀλλὰ μόλις ἤναψαν τὰ κη-
ρία των, παρετήρησαν εἰς τὸ βάθος μίαν δευ-
τέραν ὀπὴν. Τότε δὲν τοῖς ἔμενεν ἀμφιβολία
ὅτι εὐρίσκοντο εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ Ροβινσῶνος.
Ἡ περιγραφή τῶν ὄντι ἀνέφερε ρητῶς τὸ μέρος
αὐτὸ τῆς εἰσόδου ἐν εἶδει προδόμου.

Καὶ ἐδῶ ἀκόμη ἡ διόδος ἦτο ἐλευθέρα. Ὁ
Ροβινσῶν ὠμίλει περὶ μιᾶς στενωποῦ, μήκους
δέκα μέτρων, τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ διέλθῃ
κανεῖς ἔρπων. Ἡ δὲ στενωπὸς αὕτη εἶχε
γίνῃ ἀληθὴς διάδρομος, ὅπου ἐδύνατό τις νὰ
σταθῇ ὄρθιος.

Διήλθον αὐτὸν οἱ τρεῖς ἐξερευνηταὶ καὶ εὐ-
ρέθησαν εἰς τὸ καθεαυτὸ σπήλαιον. Θέαμα
ἀνηκούστου λαμπρότητος, ὑπερβαῖνον πᾶσαν
περιγραφὴν, καὶ αὐτὴν τὴν τοῦ Ροβινσῶνος,
ἐπαρουσιάσθη τότε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν των. Τὰ
τοιχώματα τοῦ σπηλαίου, ἀποτελούμενα ἀπὸ
παντοειδῆ κρυσταλλώματα, κομψὰ καὶ φαν-
ταστικά, ἀντενάκλων κατὰ μυρίους τρόπους
τὸ φῶς τῶν κηρίων καὶ ἐφαίνοντο ὡς ἐσπαρ-
μένα δι' ἀδαμάντων ἀληθινῶν. Ὁ ὀφθαλμὸς
ἐθαμβοῦτο ἀπὸ τὴν λάμψιν αὐτῶν, ὥστε κατ'
ἀρχὰς πολὺ ἀτελῶς διέκρινε τὴν ἑκτασιν καὶ
τὰς λεπτομερείας τοῦ ἀπεράντου τούτου σπη-
λαίου, τὸν θόλον τοῦ τὸν ὑψηλὸν ὧς τινος γοτ-
θικῆς ἐκκλησίας, τὴν λεπτὴν καὶ μαλακὴν
ἄμμον, ἡ ὁποία ἐξετείνετο ὑπὸ τοὺς πόδας ὡς
τάπητος περσικός.

Ἀλλὰ μόλις ἐξοικειούμενον τὸ βλέμμα ἐ-
σταμάτα ἐπὶ ἀντικειμένων παραδόξων, τὰ ὁ-
ποῖα κανεῖς δὲν ἐπερίμενε νὰ εὕρῃ εἰς τοιοῦτο
μέρος. Ἦσαν δὲ ταῦτα : μία κλίνη μεγάλη
μὲ οὐρανίαν, πολυθρόναι, κιθῶτια, μία βι-
βλιοθήκη ὑλοσκεπῆς, εἰς μεγάλος καθρέπτης,
ἐν ὠρολόγιον τῆς τραπέζης, μία θήκη μὲ ἀ-
σημικά καὶ περαιτέρω, εἰς διαχώρισμα ἰδιαί-
τερον τὸ ὁποῖον ἐσχημάτιζεν ἐν εἶδος γρα-
φείου, μία εὐρεῖα τράπεζα ἐργασίας, κεκαλυμ-
μένη ἀπὸ βιβλία καὶ χειρόγραφα, ἐπὶ μιᾶς δὲ
ἑδρας—πρᾶγμα παράδοξον !—πρὸ τῆς τρα-
πέζης αὐτῆς, τῆς ἀνευ φωτός, ἐκάθητο ἄν-
θρωπός τις καὶ ἔγραφε.

Εἰς ἄνθρωπος μ' ἐνδυμασίαν ἐποχῆς Λου-
δοβίκου ΙΔ', μὲ περοῦκαν φαιάν, μὲ περιτρα-

χήλιον λευκόν, μὲ ἐνδυμα κόκκινον καὶ κομβία
μετάλλιναν. Ἔστρεφε τὰ νῶτα πρὸς τοὺς ἐπι-
σκέπτας, χωρὶς νὰ φαίνεται ὅτι ἐταράχθη διό-
λου ἀπὸ τὴν παρουσίαν των.

Ὁ κ. Κλοακὲν ἐπλησίασε νὰ χαιρετήσῃ
καὶ νὰ ζητήσῃ συγγνώμην. . . Ἀλλ' ἔμεινεν
αἰφνιδίως κατὰπληκτος καὶ τὸ κηρίον κατέ-
πεσεν ἐκ τῶν χειρῶν του. Ὁ ἄνθρωπος ἐκείνος
—τὸ βωδὸν ἐκεῖνο πρόσωπον,—ἦτο μομία !

Ἡ ἄσαρκος χεὶρ του ἐκράτει ἀκόμη μίαν
παλαιὰν γραφίδα ἐκ πτεροῦ χηνός. Αἱ κεναὶ
κόγχαι τῶν ὀφθαλμῶν του, διὰ μέσου ὀμμα-
τοῦαλιῶν, ἐφαίνοντο ὡς βυθισμένοι εἰς τὴν ἀ-
νάγνωσιν φύλλου μεμβράνης κονιορτώδους. Τὸ
κιτρινισμένον μέτωπόν του ἐκλινε πρὸς τὴν
τράπεζαν ἐν τῇ στάσει τῆς μελέτης. Ἡ ὀ-
φθαλμαπάτη ἦτο πλήρης. Ἐνόμιζε τις ὅτι
εὐρίσκετο ἐνώπιον ἀνθρώπου ζῶντος. Πολλὰ
τῶν ὑπογείων ἔχουν τὴν ιδιότητα νὰ διατη-
ροῦν οὕτω, σχεδὸν αἰωνίως, τὰ φθαρτὰ ἀνθρώ-
πινα λείψανα.

Ἀπὸ πόσων ἄρα γε ἐτῶν ἡ αἰώνων εὐρί-
σκετο ἐκεῖ, εἰς τὸ βάθος τοῦ σπηλαίου τῆς
ἐρήμου νήσου, καθήμενος πρὸ τοῦ γραφείου
ἐκείνου καὶ ξηραίνόμενος βραδέως ἐπὶ τῆς ἑ-
δρας, ἐφ' ἧς τον εἶχε καταλάβῃ ὁ θάνατος !
Ποῖος ἦτο ; Ποῖον ἦτο τὸ ὄνομά του καὶ τίς
ἡ ἱστορία του ; Ποῖαι αἱ εὐτυχίαι του καὶ
τίνα τὰ παθήματά του ;

Ὁ κ. Κλοακὲν δὲν εὗρε καιρὸν νὰ προβάλῃ
αὐτὰς τὰς ἐρωτήσεις. Ἐπρεπε νὰ φροντίσῃ
περὶ τῆς Ἀνθῆς, ἡ ὁποία ἐν τῇ πρώτῃ στιγμῇ
τῆς φρίκης καὶ τοῦ τρόμου, ἐπὶ τῇ τρομερᾷ
ἐκείνῃ θεᾷ, ἐφαίνετο ἔτοιμος νὰ λιποθυμήσῃ.

Μετ' ὀλίγον συνῆλθεν, ἀφυπνίσθη ὡς ἐξ ὀ-
νείρου, ἐξηπλωμένη ἐπὶ τῆς μεγάλης κλίνης
μὲ τὴν οὐρανίαν. Φιάλη ὕδατος ψυχροῦ, ἡ
ὁποία εὐρέθη ἐκεῖ κατὰ καλὴν τύχην, συνετέ-
λεσεν εἰς τὸ νὰ τὴν ἐπαναφέρῃ ἐντελῶς εἰς
τὰς αἰσθήσεις της. Ὁ κ. Κλοακὲν ἐν τῇ τα-
ραχῇ του, δὲν ἐπρόσεξεν εἰς τὴν παράδοξον
αὐτὴν σύμπτωσιν. Φιάλη ὕδατος, μέσα εἰς
τὸν τάφον ἐκείνον, ἀκόμη ὑγρὰ ἐκ τῆς πηγῆς
ὅπου εἶχε βυθισθῇ. . . Ἀ, πολὺ ἀπροσδόκητα
πράγματα τοὺς συνέβαινον σήμερον.

[Ἐπεταὶ συνέχεια]

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

[Συνέχεια· ἴδε σελ. 87.]

Τὰ ὑφάσματα εἰς τὰ ὁποῖα ἡργάζοντο πρα-
σινίζουν τώρα καὶ ἀρχίζουν νὰ καλύπτονται
ὑπὸ φύλλων κισσοῦ. Τὰ ἐργαλεῖα διὰ τῶν
ὁποίων ὑφαίνουν μεταβάλλονται εἰς κλάδους
ἀμπέλου. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐπλησίαζεν ἡ
ἡμέρα πρὸς τὸ τέλος της. Ἦτο ἡ στιγμή ἡ
ἀμφίβολος κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἥλιος ἐξαφα-
νίζεται ἀπὸ τὴν Δύσιν, χωρὶς ἡ νύξ νὰ ἀπλώ-
σῃ ἀκόμη τὸν μαῦρον πέπλον της ἐπὶ τῆς γῆς·
ἡ στιγμή κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ φῶς τῆς ἡμέρας
καὶ τῆς νυκτός τὸ σκότος φαίνονται ὡς νὰ
πολεμοῦν μεταξύ των. . . Αἱ δᾶδες αἱ ρητι-
νώδεις τὰς ὁποίας κανεῖς δὲν κρατεῖ ρίπτουν
παντοῦ ζωηρὸν φέγγος καὶ ὅλον τὸ οἶκημα
φωτίζεται. Φαντάσματα τερατώδη ἀγρίων
θηρίων ἀφίνουσιν ἀπαισίας ὠρυγας.

Αἱ τρεῖς ἀδελφαὶ θέλουν νὰ φύγουν. Ἀλλὰ
ἄγνωστος δυνάμεις τὰς συγκρατεῖ εἰς τὴν θέ-
σιν εἰς τὴν ὁποίαν ὅλην τὴν θείαν ἡμέραν
εἰργάζοντο ἀσεβῶς. Ὁ θόρυβος καὶ τὰ φῶτα
ἐπαυξάνουσι τὴν ἀγωνίαν των· θέλουν νὰ κρᾶ-
ξουν βοήθειαν, ἀλλ' οὐδεμία φωνὴ ἐξέρχεται
τοῦ λαίμου των.

Ἐνῶ ὁ κόσμος ὅλος τὰς παρετῆρει μετὰ
τρόμου, αἴφνης γίνεται σκότος βαθύτατον, καὶ
μόλις ὑπὸ τὴν ὥχραν ὄψιν τῆς Σελήνης, κρυ-
πτομένης πάντοτε ὑπὸ τὰ νέφη βλέπουν τὰς
θυγατέρας τοῦ Μινύου αἱ ὁποῖαι κατόρθωσαν ἐπὶ
τέλους νὰ ἐγερθῶν. Ἀλλὰ δὲν εἶνε πλέον γυ-
ναῖκες, ἔχασαν τώρα τὴν ἀνθρωπίνην μορφήν
των, τὰ σώματά των λελεπτυσμένα καλύ-
πτονται ὑπὸ λεπτοτάτης μεμβράνης καὶ
ἰσχναὶ διαφανεῖς πτέρυγες περιβάλλουν τοὺς
βραχίονάς των. Τὰ σκότη, τὰ βαθέα σκότη δὲν
ἐπιτρέπουν νὰ ἴδουν τὴν μεταμόρφωσιν των.
Ἀλλ' ἡ Σελήνη, ἡ ὁποία ἀναφάνεται αἴφνης
διὰ τῶν νεφῶν, δεικνύει αὐτὰς μεταμορφω-
μένας εἰς ἀηδῆ τέρατα τὰ ὁποῖα συγκρατοῦν-
ται εἰς τὸν ἀέρα διὰ πτίλων καὶ πτερυγῶν δια-
φανῶν. . .

Αἱ δυστυχεῖς ἤθελον νὰ ἐξηγήσουν εἰς τοὺς
παρισταμένους ὅτι ἐκδικητικώτατος θεὸς τὰς
τιμωρεῖ, κραυγάζουν, ἀλλ' ἡ φωνὴ των δὲν ὀ-
μοιάζει πλέον πρὸς λαλιὰν ἀνθρωπίνην. Ψίθυ-

ρος ὅξυς ὅμοιος πρὸς ἐκεῖνον τῶν ποντικῶν
ἐξέρχεται τοῦ λάρυγγός των.

Ὅμοιαι μὲ ποντικούς, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐπέτων
ἀνευ πτερῶν, τὰ δυστυχῆ θύματα τοῦ θεοῦ
κρύπτονται ταχέως αἰσχυρόμενα. Ἡ κατοικία
των καταβυθίζεται ὑπὸ τὴν γῆν μὲ τρομερὸν
θόρυβον. Ἐκ τοῦ ἀπαστράπτοντος παλατίου
τοῦ Μινύου δὲν ἀπομένουν πλέον ἢ ἐρείπια τὰ
ὁποῖα καλύπτει ὁ κισσὸς καὶ ἡ ἄμπελος ἡ
ἀνθοῦσα. Εἰς τὸ μέσον τῶν ἐρείπιων αἱ θυγα-
τέρες τοῦ Μινύου, νυκτόβια πτηνὰ, δυσσοῖωνα,
πετοῦν ἐκβάλλοντα κραυγὰς ὀξείας.

Ἐν τοσοῦτῳ οἱ κάτοικοι τῶν Θηδῶν κα-
ταληφθέντες ὑπὸ θρησκευτικοῦ τρόμου ἀπο-
μακρύνονται μὲ μεγάλα βήματα ἐκ τοῦ μέρους
ὅπου ἀνηγείρετο ἄλλοτε μεγαλοπρεπῶς τὸ μέ-
γαρον τοῦ Μινύου καὶ πηγαίνουν εἰς ἀπάντη-
σιν τῶν πιστῶν ὁπαδῶν τοῦ Βάκχου.

Ἡ τιμωρία τῶν δυστυχῶν τούτων γυναικῶν
δὲν μετέλλαξε τὴν ἀσεβῆ ψυχὴν τῆς Ἀγαύ-
ης καὶ τῶν ἀδελφῶν της. Δισταζὼν νὰ τι-
μωρήσῃ τὰς θυγατέρας τοῦ Κάδμου, τοῦ λα-
τρευτοῦ πάππου του, ὁ θεὸς ἀπεφάσισε νὰ πα-
ραδειγματίσῃ αὐτὰς διὰ τῆς φρικτῶδους τύχης
τῶν θυγατέρων τοῦ Μινύου. Ἀπεναντίας ἡ
Ἀγαύη, ἡ Αὐτονόη καὶ ἡ Ἰνώ ἀκολουθοῦ-
μεναι ὑπὸ γυναικῶν τὰς ὁποίας αἱ ψευδολο-
γίαι των εἶχον προσελκύσῃ, ἡρνοῦντο νὰ ἀνα-
μιχθῶσιν εἰς τὸ εὐσεβὲς πλῆθος καὶ ἐφαίνοντο
γελῶσαι μεταξύ των περὶ τοῦ θεοῦ Βάκχου,
ἰσχυρίζόμεναι πάντοτε ὅτι ἄλλη τις θεότης θὰ
ἐτιμώρησε τὰς θυγατέρας τοῦ Μινύου δι' ἐγ-
κλημα ἄγνωστον εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

Ἡ περιφρόνησις αὕτη ἐξήντησε πλέον τὴν
μακρὰν ὑπομονὴν τοῦ θεοῦ, τοῦ παντοδυνάμου
υἱοῦ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Σεμέλης. Ἀποφασίζει
καθ' ἑαυτὸν ὅπως αἱ γυναῖκες αὐταὶ αἱ ἀσεβεῖς
ἐορτάσωσιν αἱματηρὰς ἐορτὰς ἀφοῦ δὲν θέλουσι
χαρμσύνους.

Τῶνόντι ματαίως αἱ θυγατέρες τοῦ Κάδμου
καὶ αἱ σύντροφοὶ των θέλουν νὰ ἐπιστρέψουν
εἰς τὰς οἰκίας των ὅπως κάμνουν οἱ ἄνθρωποι
οἱ πιστοὶ εἰς τοὺς θεοὺς, οἱ ὁποῖοι μετὰ ἡμέραν
δοξολογίας τοῦ θεοῦ πηγαίνουν καὶ ἀπολαμ-

θάνουν ὑπνον ἤρεμον καὶ γλυκύν. Αἴφνης παρὰφορος μανία τὰς καταλαμβάνει καὶ ὁρμῶσιν ἀκάθεκτοι—διότι τοιαύτη εἶνε ἡ θέλησις τοῦ θεοῦ — ἐξω τοῦ τείχους τῶν Θηβῶν. Εἰς τὸν δρόμον των ἀρπάζουν ἐκ τῶν χειρῶν τῶν ὀπαδῶν τοῦ Βάκχου, οἱ ὅποιοι ἐπιστρέφουν, τὰ ἱερὰ σύμβολα τῆς λατρείας τοῦ θεοῦ.

Παρασυρόμεναι ὑπὸ δυνάμεως ἀνωτέρας ἡ ὁποία τὰς κυριαρχεῖ καὶ τὰς ὑποτάσσει, ὁρμῶσιν ἐν τῇ μέσῳ τῆς συνοδείας ἡ ὁποία ἐπιστρέφει εὐσχήμως εἰς τὰς Θήβας. Τὰ χαρκτηριστικά τοῦ προσώπου των εἶνε βθέως ἡλλωμένα. Ἡ κόμη των λυτὴ κρέμαται ἐπὶ τῶν ὤμων, τὰ δὲ στήθη των πάλλουν καὶ ἡ καρδιά των παραφέρεται ὑπὸ μανίας φοβεράς.

Δυστυχεῖς γυναῖκες, τὰς ὁποίας σκληρῶς τιμωρεῖ ὁ θεός! Ἐκάλυσαν διὰ δερμάτων ἐλάφου τὰ στήθη των καὶ ἐστεφανώθησαν διὰ στεφάνου κισσοῦ, τρέχουσαι πάντοτε εἰς τὰ ὄρη χωρὶς τίποτε νὰ δύναται νὰ τὰς σταματήσῃ, πηδῶσαι διὰ μέσον τῶν ἀνωφερῶν, τῶν ἀνωμάτων βράχων καὶ τῶν λοφίσκων τῶν ἀποτόμων τοῦ Κιθαιρώνας.

Κάτοικοι τινες τῶν Θηβῶν ἠθέλησαν νὰ ἀκολουθήσουν τὰς θυγατέρας τοῦ Κάδμου καὶ τὰς συντρόφους των, ὅπως τὰς σταματήσωσι καὶ τὰς ἐπαναφέρουν ἐντὸς τῆς πόλεως. Ἀλλὰ ματαίως. Ὡς ἔλαφοι ταχύποδες διαφεύγουν τῶν χειρῶν τῶν διωκτῶν των. Ἡ ὠρυγὴ των ὀξυτάτη, ἀπαισία ἀκούεται μέχρι τῆς πόλεως καὶ ἀφπνίζει τὰ παιδία φοβισμένα ἐντὸς τῶν οἰκῶν καὶ κάμνει αὐτὰ νὰ συσφίγγωνται εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρός των.

Ὅταν ἡ Ἥως ἐφώτισε τὴν Ἀνατολὴν ὁ λαὸς συνήχθη εἰς τὴν δημοσίαν πλατεῖαν· μεγάλη ταραχὴ συνεῖχεν ὅλους καὶ ἡρωτῶντο μεταξὺ των τί πρέπει νὰ πράξουν, καὶ πῶς τάχα θὰ ἦτο κατορθωτὸν νὰ ἐπαναφέρουν εἰς τὴν πόλιν τὰς μανιώδεις ἐκεῖνας γυναῖκας.

Ἐντοσούτῳ ἔφθασε καὶ ὁ βασιλεὺς Πενθεὺς περικυκλωμένος ὑπὸ τῶν μαχητῶν του νικητῆς καὶ ὑπερήφανος.

Ἀμέσως οἱ σοφοὶ γέροντες τῆς χώρας τοῦ διηγῆθησαν τὰ συμβάντα· τὴν εἴσοδον τοῦ Βάκχου εἰς τὴν πόλιν συνοδευμένου ὑπὸ τοῦ Κάδμου καὶ τοῦ Τειρεσίας, τὰς ἐορτάς αἱ ὁποῖαι ἐπηκολούθησαν, τὴν καθιερωθεῖσαν λατρείαν τοῦ θεοῦ, τὴν τιμωρίαν τῶν θυγατέρων τοῦ Μινύου καὶ

τέλος τὴν αἰφνιδίαν παραφροσύνην τῆς Ἀγαύης, τῆς Αὐτονόης, τῆς Ἰνούς καὶ τῶν συντρόφων των. Τοῦ τὰ ἐξέθεσαν λεπτομερῶς καὶ κατὰ τάξιν. Τίποτε δὲν παρέλειψαν οἱ φρόνιμοι γέροντες, ὅπως κάμωσι τὸν βασιλέα νὰ ἐννοήσῃ ὅτι τὰ θαύματα ταῦτα ἦσαν ἔργον θεοῦ ἰσχυροῦ.

Ἀλλ' ὁ Πενθεὺς πλήρης περιφρονήσεως ἤκουε τοὺς γέροντας καὶ ἠρνεῖτο νὰ πιστεύσῃ τὰ λεγόμενά των.

«ὦ φίλοι μου, τοῖς ἀπήντησεν ὅταν ἐτελείωσαν τὴν διήγησίν των, ὦ φίλοι μου, πόσον εἴσθε εὐκολόπιστοι. Τοιουτοτρόπως λοιπόν, ἐπειδὴ ἦλθεν ἓνας ἀγύρτης μὲ τὴν καλῶς βοστροχωμένην κόμην του καὶ τὴν ἀρωματισμένην κεφαλὴν του καὶ μὲ ὅλας τὰς χάριτας μὲ τὰς ὁποίας ἡ θεὰ Ἀφροδίτη στολίζει τοὺς εὐνοούμενους της, τὸν ἐπιστεύσατε.

Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ὁ ἄγνωστος θέλει νὰ σας ἐκμάθῃ τὰ μυστήρια τοῦ Βάκχου καὶ ἰσχυρίζεται, ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶνε ὁ Βάκχος, περὶ τοῦ ὁποίου κανεὶς ποτὲ ἐν Βοιωτίᾳ δὲν ὠμίλησε! Καὶ σεῖς, πτωχοὶ ἀφελεῖς μὲ τὸ ἐλαφρὸν πνεῦμα, τὸν ἀκολουθεῖτε ὡς ἀγέλη! Προσέτι λέγετε, ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἐτιμώρησε τὰς θυγατέρας τοῦ Μινύου μεταβαλὼν αὐτὰς εἰς νυκτόβια πτηνὰ, καὶ καταστρέψας τὸ λαμπρὸν παλάτιόν των, καὶ ὅτι ἠνάγκασε τὴν μητέρα καὶ τὰς θεῖας μου μαζὶ μὲ τὰς πιστὰς πρὸς αὐτὰς γυναῖκας νὰ φεύγωσιν εἰς τὰ ὄρη καταληφθεῖσαι ὑπὸ αἰφνιδίας παραφροσύνης...

Λοιπόν, φίλοι μου, σὰς λέγω ἐγὼ, ὅτι ὅλα θὰ μεταβληθοῦν τώρα ὅτε ἐπέστρεψα ἐγὼ μὲ τοὺς γενναίους καὶ πανόπλους συντρόφους μου. Σεῖς, γέροντες ἐξησθενημένοι, καὶ σεῖς, δειλοὶ νεανῖαι, κατελείφθητε ὑπὸ τοῦ φόβου ὅστις σκοτίζει τῶν δειλῶν τὴν καρδίαν. Ἀλλ' ἀκούσατέ με: ἐνόσφω εἶμαι ἐγὼ μαζὶ σας οὔτε δυστύχημα κανὲν θὰ ἐπέλθῃ εἰς τὰς ὀχυράς Θήβας καὶ τὸν λαόν μου, οὔτε ἐχθρὸς κανεὶς, ἔστω καὶ θεὸς ἂν εἶνε, θὰ τολμήσῃ νὰ ἀντισταθῇ καθ' ἡμῶν. Ὅσον δι' αὐτὸν ὁποῦ μοῦ λέγετε βεβαίως ἀγύρτης θὰ εἶνε καὶ ταχέως θὰ τον τιμωρήσω. Ὁ ξένος ὅστις αὐτονομάζεται Βάκχος, υἱὸς τῆς Σεμέλης καὶ τοῦ Διὸς, θὰ κρεμασθῇ ὅπως του ἀξίζει εἰς ἀτιμωτικὴν ἀγχόνην... Τὸ ὀρκίζομαι εἰς τὴν ἀσπίδα μου. Ὡστε μὴ αἰσθάνεσθε κανένα φόβον ἐνόσφω ἔχετε ὡς βασιλέα τὸν Πενθεῶ.

Βεβαίως ὁ ἀγύρτης αὐτὸς θὰ κρεμασθῇ καθὼς καὶ ὅλοι ὅσοι λαμβάνουν μέρος εἰς τὰς ἐορτάς του. Μὴ λησμονήσετε καθόλου τοὺς λόγους μου. Σεῖς ὅλοι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, οἱ ὅποιοι ἐδώσατε προσοχὴν εἰς τοὺς λόγους του καὶ δὲν ἐπιστρέφετε τώρα ὑπὸ τὰς διαταγὰς μου, μάθετε ὅτι θὰ σας συλλάβω διὰ τῶν γενναίων συντρόφων μου. Θὰ σας κρεμάσω ὅλους καὶ θὰ ἴδωμεν κατὰ πόσον ὁ Βάκχος θὰ δυνηθῇ νὰ σας λυτρώσῃ, ἐν τῇ παντοδυναμίᾳ του.

Ὅσον διὰ τὰς γυναῖκας αἱ ὁποῖαι ἀπῆλθον εἰς τὰς κορυφὰς τοῦ Κιθαιρώνας μετὰ τῆς μητρὸς καὶ τῶν θεῶν μου, ἐγὼ αὐτὸς θὰ ὑπάγω πρὸς ἀναζήτησίν των καὶ θὰ τὰς ἐπαναφέρω εἰς τὴν πόλιν χωρὶς καμμία ἐξ αὐτῶν νὰ μου διαφύγῃ.

Ἄν ὁ ἀγύρτης αὐτὸς μετεχειρίσθῃ μαγικόν τι ποτὸν διὰ νὰ τὰς κάμῃ νὰ παραφρονήσουν, τότε ταχέως θὰ ἐπανέλθωσιν εἰς ἑαυτὰς, διότι τὸ δηλητήριον θὰ χάσῃ ἐπὶ τέλους τὴν ἐνέργειάν του. Ἄν ἀπεναντίας ἐφυγὼν μὲ τὴν θέλησίν των ἐνθουσιασμένοι καὶ αὐταὶ ἀπὸ τὴν ἀσεβῆ ταύτην λατρείαν, τότε θὰ τὰς συλλάβω καὶ θὰ τὰς ρίψω εἰς τὰς φυλακάς. Οὔτε τὴν μητέρα μου Ἀγαύην δὲν θὰ λυπηθῶ καὶ θὰ δώσω τέλος πάντων πέρας εἰς τὴν παραφροσύνην αὐτὴν ἡ ὁποία συνταράττει τὴν πόλιν τῶν Θηβῶν.»

Μόλις ὁ Πενθεὺς ἐτελείωσε τὴν ὑπερήφανον αὐτὴν ὁμιλίαν, καὶ οἱ Θηβαῖοι ἐψιθύριζον μετὰξὺ των ἀποδοκιμάζοντες ὅλοι τὸν βασιλέα των, ἀλλὰ μὴ τολμῶντες νὰ ἀντιταχθοῦν—ὁ τυφλὸς μάντις Τειρεσίας καὶ ὁ ἐξησθενημένος Κάδμος, ἐφάνησαν ἀμφοτέροι εἰς τὸ ἀπέναντι ἄκρον τῆς πλατείας. Ἀλλὰ μὲ ὅλας τὰς προσπαθείας των ἐβάδιζον ἐπιπόνως, διότι τὸ πλῆθος τῶν Θηβαίων ἦτο ἄπειρον ἐνεκα τῶν σπουδαίων γεγονότων. Ὅλοι ἤρχοντο νὰ ἀκούσουν τοὺς λόγους τοῦ Πενθεῶς, καὶ ἄνευ σεβασμοῦ πρὸς τὸν ἰσχυρὸν ἄλλοτε βασιλέα καὶ τὸν μάντιν τὸν εὐνοούμενον παρὰ τῶν θεῶν, ὠθουν τοὺς δύο γέροντας καὶ παρέσυρον αὐτοὺς ἀπὸ τῆς εὐθείας.

Ὁ Κάδμος καὶ ὁ Τειρεσίας διηυθύνοντο πρὸς τὸν βασιλέα, ὅπως ἐπαναφέρωσιν αὐτὸν εἰς τὴν εὐσέβειαν καὶ λυτρώσωσιν αὐτόν, ἂν ἦτο δυνατόν, ἐκ τῆς φοβεράς τοῦ θεοῦ ἐκδική-

σεως. Ἀλλ' ὁ ἄφρων υἱὸς τοῦ Ἐχίονος καὶ τῆς Ἀγαύης δὲν τοῖς ἔδωκε καιρὸν νὰ ἐκθέσωσι τὰς φρονίμους συμβουλὰς των.

Μόλις τοὺς εἶδε νὰ ἐρχονται, ἐπιπόνως διασχίζοντες τὸ πυκνὸν πλῆθος, ὅμοιοι μὲ λέμβους ἐλαφρὰς κλυδωνιζόμενας εἰς τὰ ἰσχυρὰ κύματα, τοὺς ἐφώναξεν ἐμποδίζων αὐτοὺς νὰ ὁμιλήσουν:

«ὦ! θαῦμα θαυμάτων! Ἴδου ὁ μάντις Τειρεσίας κεκαλυμμένος διὰ δέρματος ἐλάφου καὶ—πρᾶγμα ἐντελῶς γελοῖον—ὁ πατὴρ τῆς μητρὸς μου ὠπλισμένος διὰ θυροῦ. Ἐρυθριῶ, ἄφρονες, ἐρυθριῶ διὰ σὰς. Ἐμπρός, πάτερ, ρῖψε τὸν κισσὸν αὐτόν ὅστις βαρύνει ἀνωφελῶς τὴν ἀδύνατον χεὶρά σου. Ὁ ἄηρ τῆς πόλεως δὲν εἶνε καλὸς δι' ἀνθρώπους τῶν ὁποίων τὸ πνεῦμα ὑπὸ τῆς ἡλικίας κατέστη ἀσθενέστερον τοῦ παιδικοῦ. Ἐμπρός, ἀνδρεῖοι μου, πλησιάσατε τὸν γηραιὸν Κάδμον καὶ ὑποστηρίξατε αὐτόν μὲ τὰς στιβαράς χεῖρας ὅπως δυνηθῇ καὶ ἐπιστρέψῃ ἐκεῖ κάτω εἰς τὸ ἐξοχικόν του κτῆμα ἀπὸ τοῦ ὁποῖον δὲν ἔπρεπε ποτὲ νὰ ἐξέλθῃ... Πήγαινε, ὦ πάτερ τῆς μητρὸς μου, εἰς τὰς ἀπιδέας σου μὲ τοὺς παχεῖς καρπούς καὶ ἐπασχολήσου κόπτων τὰ ἄγρια χόρτα. Πρόσεχε προπάντων μὴ τρυπηθῇς ἀπὸ τὰς ἀκάνθας. Κάμε τὴν γεροντικὴν σου ἐργασίαν μὲ τοὺς δούλους σου καὶ ἄφισε εἰς τοὺς νέους καὶ τοὺς ὑγιεῖς τὴν φροντίδα νὰ ὁμιλοῦν καὶ νὰ ἐνεργοῦν. Εἰς ἐμὲ ἀνήκει πᾶσα φροντίς, εἰς ἐμὲ ὅστις εἶμαι ὁ μόνος κύριος ἐδῶ. Κανεὶς θνητὸς ἢ θεὸς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα ἐντὸς τῶν Θηβῶν νὰ ἀντιταχθῇ εἰς ὅ,τι θέλω!

Ὅσον δι' ἐσέ, ἐξηκολούθησεν ὁ Πενθεὺς ὁμιλῶν πρὸς τὸν μάντιν Τειρεσίαν, ἐνῶ οἱ ἐνοπλοὶ στρατιῶται παρέσυρον τὸν σεβάσμιον Κάδμον ἐξω τῆς δημοσίου πλατείας καὶ τῆς πόλεως τῶν Θηβῶν,—ὅσον δι' ἐσέ, γέρον κακόβουλε, μήπως νομίζης τάχα ὅτι θὰ μείνης ἀτιμώρητος διὰ τὴν τόσῃ σου ἀναίδειαν; Ἐπαφελήθης τῆς τρέλλας τοῦ Κάδμου, ὅπως παρασύρῃς αὐτόν εἰς τοὺς σκοπούς σου. Ἀλλὰ μὴ φοβεῖσαι, γνωρίζω ἐγὼ νὰ τιμωρῶ τοὺς ψευδομάντις. Ἐμπρός, ὑπνέται, σύρατε τὸν γέροντα τοῦτον εἰς τὸν σκοτεινὸν λάκκον ὀπισθεν τοῦ παλατίου μου. Ἄς ταφῇ ζωντανός. . . Σπεύσατε νὰ ἐκτελέσητε τὰς διαταγὰς μου.

Ἄλλοι πάλιν ἄς τρέξουν νὰ κατεδαφίσουν τὴν

οικήαν του ἐκεῖ ὅπου λέγει ὅτι τὰ πτηνὰ τοῦ φανερόνουν τὸ μέλλον. Μὴν ἀφίσετε τίποτε. Ρίψατε εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τὰ στέφανα του τὰ ἱερὰ καὶ τὰ σήματά του ! . .

Καὶ σεῖς, θαρραλέοι σύντροφοί μου, οἱ ὅποιοι με ἐβοηθήσατε νὰ νικήσω τοὺς ἐχθρούς μου, συνοδεύσατέ με τώρα πηγαίνω εἰς τὰ ὄρη πρὸς ἀναζήτησιν τῆς μητρὸς μου καὶ τῶν ἀδελφῶν της καὶ τῶν γυναικῶν αἱ ὁποῖαι τὰς συνοδεύουν. «Ὅλοι ἐγίναν μανιώδεις διὰ τῆς παυουργίας καὶ τῶν φαρμάκων ἐνὸς ἀγύρτου !»

Ἦδη οἱ δοῦλοι εἶχον σύρη τὸν τυφλὸν μάντιν καὶ ὁ λαὸς ἔμενεν ἄφωνος ἐκ τῆς ἐκπλήξεως. Ἀκούοντες τοὺς ἀσεβεῖς λόγους τοῦ Πενθέως οἱ κάτοικοι τῶν Θηβῶν ἡσθάνοντο τὴν καρδίαν των παγώνουσαν ἐκ φρίκης καὶ ὠχρότης ἐκάλυπτε τὰ πρόσωπά των. Ὡς ἐὰν ὁ ἥλιος ἤθελεν ἐκλείψει ἔμπροσθέν των, προμηνύων κακόν, ἢ κανὲν ἄγαλμά των ἤθελε ἀναιτίως καταρῦσαι, οἱ Θηβαῖοι ἔτρεμον περιμένοντες βεβαίαν τοῦ θεοῦ τὴν ἐκδίκησιν.

Ἄλλ' ἰδοὺ φθάνει κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἕνας βοσκὸς μετὰ τὸ πρόσωπον ἡλλοιωμένον ἐκ τοῦ φόβου καὶ τὰ ἐνδύματα λευκὰ ἐκ τοῦ κονιορτοῦ. Ὁ θόρυβος τῶν ἡχηρῶν βημάτων του ἐκάλυψε τὴν σιωπὴν ἣ ὁποία ἡπλοῦτο βαρεῖα ἐπὶ τῆς πόλεως τῶν Θηβῶν.

Τὸ πλῆθος ἠνοίγετο ἔμπροσθέν του καὶ τοῦ ἄφινε τόπον διὰ νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ Πενθέως ὅστις τὸν ἠκολούθει διὰ τοῦ βλέμματός, ἐκπληκτός. . .

Ὅταν ὁ βοσκὸς ἔφθασεν ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως ἐσταμάτησεν ἀσθμαίνων, μόνις δυνάμενος νὰ κρατηθῇ εἰς τοὺς πόδας του.

Ἐπὶ τέλους ὠμίλησεν :

— «ὦ ! Πενθεῦ ! εἶπεν ὁ κραταῖε βασιλεῦ τῆς ἐνδόξου πόλεως τῶν Θηβῶν, φθάνω ἐκ τοῦ Κιθαιρώνας τοῦ ὁποίου τὴν κορυφὴν στέφει αἰωνίως ἡ χιών διὰ τῶν λαμπρῶν της νιφάδων. . .

— Τί σπουδαῖον ἔχεις νὰ μου ἀναγγείλῃς;

— Ἐρχομαι, βασιλεῦ, ἐδῶ, διὰ νὰ ἀναγγείλω εἰς ἐσὲ καθὼς καὶ εἰς τοὺς κατοίκους τῶν Θηβῶν τὰ παράδοξα συμβάντα, τὰ ἀπίστευτα θαύματα, τῶν ὁποίων παρέστην αὐτόπτης μάρτυς. Ἄλλ' ὅ,τι εἶδον ἦτο τόσον παράδοξον ὥστε φοβοῦμαι μήπως με τιμωρήσῃς ὡς ἄγγελον ψευδῶν εἰδήσεων !

— Ὅμιλει ἀφόβως.

— Ἰδοὺ λοιπόν, βασιλεῦ, τί ἔχω νὰ σου ἀναγγείλω :

Ἡ ἀγέλη τῶν βοῶν τὴν ὁποίαν ἔβοσκα, ὅπως κάμνω πᾶσαν πρωΐαν, ἤρχιζε ἡδὴ νὰ ἀνέρχεται τὸ ὄρος ἥτο ἡ ὥρα κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἥλιος θερμαίνει διὰ τῶν πρώτων του ἀκτίνων τὴν γῆν. . .

Τότε παρετήρησα εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Κιθαιρώνας τρεῖς ὁμίλους γυναικῶν αἱ ὁποῖαι ἐκοιμῶντο αἱ μὲν στηριζόμεναι εἰς τοὺς κορμούς τῶν πετελεῶν, αἱ δὲ ἐξηπλωμέναι ὑπὸ τὴν σκιάν των πυκνῶν δρυῶν. Μετὰ τὴν πρώτην ὁμάδα ἐκοιμάτο ἡ Αὐτονόη, ἡ Ἀγαυὴ ἡ σεβαστὴ μήτηρ σας μετὰ τὴν δευτέραν καὶ μετὰ τὴν ἄλλην ἡ ἀδελφὴ της Ἰνώ. Αἰφνης ἀφύπνισθαι ἐκ τῶν μυκηθμῶν τῶν βοῶν ἡ μήτηρ σας ἀνεπήδησεν ἔντρομος ἐκβαλοῦσα φοβερὰν κραυγὴν. Ἀμέσως ὅλοι αἱ γυναῖκες ἡγέρθησαν. Ἐλυσαν τὴν κόμην των ὅλοι καὶ ἐνεδύθησαν δέρματα ἐλάφων καὶ ἐστεφανώθησαν διὰ κισσοῦ καὶ σμίλακος καὶ φύλλων δρυός. . . Ἀμέσως ἐκτύπησε μία ἐξ αὐτῶν διὰ τοῦ θυροῦ της καὶ ἰδοὺ ὕδωρ διαχυγὲς ἀνέβλυσεν ἐκ τοῦ ἐδάφους. Ἄλλη ἔπειτα ἀφῆκε τὴν δαδὰ της ἀνημμένην νὰ καταπέσῃ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ ἄλλη πηγὴ οἴνου ἀφρίζοντος ἐξῆλθε τῶν προπόδων τοῦ ὄρους. Ἐκείναι αἱ ὁποῖαι ἤθελον νὰ πῶσι γάλα δὲν εἶχον ἄλλο νὰ πρᾶξωσι παρὰ μόνον νὰ σκάψουν ὀλίγον τὴν γῆν διὰ τῶν δακτύλων των, ὅπως ἀναβλύσῃ τὸ ἀδιαφανὲς ρευστόν. Πολλοὶ βοσκοὶ συνήχθησαν πλησίον μου καὶ ὅλοι κρυμμένοι ὀπισθεν τῶν δένδρων, παρετηροῦμεν ἐκπληκτοὶ τὰ θαύματα ταῦτα μετὰ τὴν ψυχὴν κατεχομένην ὑπὸ θρησκευτικοῦ τινος φόβου. Ἀλλὰ τότε Θηβαῖοι τινες οἱ ὅποιοι ἕως χθὲς τὰς ἠκολούθουν μᾶς ἐπλησίασαν καὶ μᾶς εἶπον τὰ ἐξῆς :

Ποιμένες ! σεῖς οἱ ὅποιοι πατεῖτε τὰς ἱερὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων, βοηθήσατέ μας νὰ ἀποσπάσωμεν τὴν μητέρα τοῦ Πενθέως ἐκ τοῦ μέσου τῶν τρελλῶν ἐκείνων γυναικῶν. Βεβαίως ἡ πράξις μας θὰ εἴναι ἀρίστη εἰς τὸν βασιλέα ὅστις θὰ ἐπανεέλθῃ νικητὴς εἰς τὰς Θήβας καὶ θὰ μᾶς ἀνταμείψῃ γενναίως !

Μᾶς ἐφάνη ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ καλῶς ὠμίλησαν, ἄλλως τε καὶ ἡ ἰδέα τῆς ἀνταμιβῆς ἐκυρίευσεν τὴν καρδίαν μας. Τότε ἐκρύφθημεν

πλησιέστερων των, ὀπισθεν τῶν θάμνων, καὶ ἐνῶ αἱ ἄλλαι ἔπαίζον τοὺς θυρσοὺς των καὶ ἐπεκαλοῦντο μετὰ δυνατὰς κραυγὰς τὸν Βάκχον, τὸν υἱὸν τοῦ Διός, καὶ ἡ Ἀγαυὴ παρεμέρισεν ὀλίγον, ἐγὼ ὁρμήσας ἐκ τοῦ μέρους εἰς τὸ ὁποῖον ἤμην κρυμμένος προσεπάθησα νὰ τὴν συλλάβω. Ἀλλ' ἐκείνη ὀπισθοχώρησε φωνάζουσα : «Καταδιωκόμεθα, ὦ πισταὶ μου σύντροφοι, ἀπὸ ἀνθρώπων ἀσεβεῖς. Ἀκολουθήσατέ με, ἀκολουθήσατέ με ὀπλισμένοι μετὰ τοὺς θυρσοὺς σας.» Ἡμεῖς ἐντοσούτῳ ἐσπεύσαμεν νὰ φύγωμεν φοβούμενοι μήπως γίνομεν θύματα τῆς μανίας των. Καὶ μολοντί ἄοπλοι, ἐπέπεσαν μολοντοῦτο κατὰ τῶν ποιμνίων τὰ ὁποῖα ἀνεφαίνοντο ἐδῶ καὶ ἐκεῖ εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους. . . Ἐδύνασο, βασιλεῦ, ἂν εὐρίσκεσθαι ἐκεῖ, νὰ ἴδῃς μίαν ἐξ αὐτῶν νὰ συλλαμβάνῃ παχεῖαν ἀγέλαδα εἰς τὰς χεῖράς της καὶ νὰ ξεσχίξῃ αὐτὴν εἰς τεμάχια. Αἱ ἄλλαι διὰ τοῦ ἰδίου τρόπου κατεξέσχισαν ὅλα τὰ ποίμνια.

Τὰ κέρατα καὶ οἱ πόδες τῶν ζώων, ἦσαν ἀνηρτημένα, αἱματόφυρτα πάντοτε εἰς τοὺς κλάδους τῶν δένδρων τὰ ὁποῖα ἔσταζον αἷμα. Οἱ ἄγριοι ταῦροι ἐπετίθεντο κατὰ τῶν ἀόπλων νεανίδων ἄλλα ταχέως μολοντοῦτο ἐρίπτοντο χαμαὶ ὑπ' αὐτῶν καὶ τὸ δέριμα των ἀπεσπάτο εἰς ὀλιγώτερον καιρὸν ἀπὸ ὅσον θέλετε διὰ νὰ ὑψώσετε τὸ βλέμμα.

Ἐπειτα ὤρμησαν ταχεῖαι εἰς τὴν ἀπέραντον πεδιάδα τὴν ὁποίαν βρέχει ὁ Ἀσώπης διὰ τῶν εὐεργετικῶν ρευμάτων του. Ἰδοὺ αὐταὶ τώρα αἱ ὁποῖαι ὡς ἐχθραὶ προσβάλλουσι τὰ διάφορα χωρία τῶν προπόδων τοῦ Κιθαιρώνας ἡ Ὑσία ἡλώθη. Αἱ Ἐρυθραὶ μόνον ἐρείπια ἔχουν τώρα νὰ ἐπιδείξουν. Τὰ τέκνα ἀποσπῶνται ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τῶν κατὰτρόμων μητέρων. Τὰ ἀκόντια τὰ ριπτόμενα ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν μόνις ἐγγίζουσιν ἀβλαβῶς τὰ δέρματα τῶν γυναικῶν, ἐνῶ ἀπεναντίας οἱ θυροὶ προξενοῦσι τραύματα θανάσιμα.

Ἐπὶ τέλους ἀπηυδνημένοι ἐκ τῆς ἀνθρωποθυσίας αἱ γυναῖκες ἀνέρχονται πάλιν τὸν Κιθαιρῶνα. Τὰ ἄγρια θηρία χορεύουσι καὶ ὠροῦνται μετ' αὐτῶν. Θὰ ἔλεγέ τις μάλιστα ὅτι ἡ γῆ ἀνασκίρτη ὑπὸ τοὺς πόδας των.

Αὐτὰ εἶνε, βασιλεῦ, τὰ παράδοξα θαύματα καὶ τὰ λυπηρὰ δυστυχήματα τὰ ὁποῖα ἤθελα νὰ σοὶ ἀνακοινώσω.»

Ἀδυνατῶν νὰ συγκρατήσῃ ἐπὶ πλέον τὸν θυμὸν ὅστις ἐπλημμύρησε τὴν καρδίαν του, ὁ Πενθεὺς ἐκραύγασεν ἀμέσως :

«Ἄς σπεύσωμεν. Ὅσοι δύνανται νὰ χειρισθῶσι τὸ δόρυ καὶ νὰ ταυνύσῃ τὸ τόξον ἄς συνενωθῶσι μεθ' ἡμῶν. Ἄς τρέξωμεν πρὸς τὸ ὄρος. Ἄλλ' ἄς ζητήσωσιν ὀλίγοι ἐξ ὑμῶν εἰς ὅλην τὴν πόλιν τὸν παράδοξον αὐτὸν ἀγύρτην, ὅστις εἰσήγαγε τὴν νέαν καὶ ἀσεβὴ ταύτην λατρείαν. Ὅταν τὸν συλλάβετε τὸν ἄθλιον αὐτὸν φέρετέ μου τὸν δεμένον ἔμπροσθέν μου. Καὶ τότε θὰ δυννηθῇ μετὰ τῶν τρελλῶν τὰς ὁποίας θὰ φέρω ἀπὸ ἐκεῖ κάτω, νὰ τελέσῃ ἐορτὰς αἱματηρὰς τὰς ὁποίας δὲν περιμένει ὁ ἄθλιος ! Ἡ ὥρα του ἐσήμανε.

— Δὲν ἔχεις πολὺ νὰ με ἀναζητήσης, διότι εἶμαι ἐδῶ, ὀπισθεν σου, ὦ βασιλεῦ Πενθεῦ, δοξασμένε υἱὲ τοῦ Ἐχίονος καὶ τῆς Ἀγαυῆς !»

Ἀκούων τὰς λέξεις ταύτας προφερομένας μετὰ ἡρεμον καὶ ἐπιτακτικὸν ὄφος ὁ Πενθεὺς ἐστράφη κατὰπληκτός. Ὁ Βάκχος ἐστέκετο ἐν τῷ μέσῳ τῆς δημοσίου πλατείας στεφανωμένος διὰ κισσοῦ μετὰ τὸν θυρσὸν ἀνὰ χεῖρας, ἀπαστράπτων ἐκ θείας καλλονῆς. Κανεὶς μετὰ τῶν συνοιθρισμένων δὲν τὸν εἶχεν ἰδῆ ἐρχόμενον.

«Ἰδοὺ αὐτός ! Ἰδοὺ ὁ ἀγύρτης συλλάβετέ τον, δέσατέ τον σφιγκτὰ μετὰ τὰς ἀλύσεις» ἀνεκραύγασεν ὁ Πενθεὺς.

Καὶ ὁ λαὸς δὲν ἀναγνώριζε πλέον τὴν φωνὴν τοῦ βασιλέως του, ἀλλὰ νομίζει ὅτι ἀκούει τοὺς ὠρυγμούς θηρίου συλληφθέντος εἰς παγίδα.

Τὰ δεσμὰ πίπτουσιν ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ θεοῦ καὶ μάτην οἱ σύντροφοι τοῦ βασιλέως πειρῶνται νὰ τὸν δέσωσιν. Ὁ Βάκχος παρετήρει ἀτενῶς τὸν βασιλέα, καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸ λογικὸν τοῦ δυστυχούς υἱοῦ τῆς Ἀγαυῆς ἐσκοτίζετο, ἐσθύνετο νικημένον ἐκ τῆς φλογὸς τοῦ παντοδυνάμου ἐκείνου βλέμματος.

«Ἐρχου τώρα μαζί μου ἐπὶ τοῦ ὄρους Κιθαιρώνας, εἶπεν ἐπὶ τέλους ὁ θεός· ἐγὼ θὰ σε ὀδηγήσω πρὸς τὴν μητέρα σου Ἀγαυὴν ἀπὸ τοὺς δρόμους τοὺς ὁποίους δὲν γνωρίζεις. Ἀλλὰ ἐνδύσου πρῶτον τὰ σήματα τῆς λατρείας τοῦ Βάκχου. Μετεμφίεσου ὅπως ἀπατήσης τὰς γυναῖκας αἱ ὁποῖαι θὰ νομίζουν ὅτι εἶσαι σύν-

τροφός των· καὶ θὰ σε ἀκολουθήσωσιν ἄνευ δυσπιστίας εἰς τὴν πόλιν ὅπου θέλεις νὰ τας ἐπαναφέρῃς.

Ὁ Πενθεὺς ἐστερημένος λογικοῦ καὶ θελήσεως, ἐνεδύθη πειθηνίως τὸ δέρμα τῆς ἐλάφου, ἐστεφανώθη διὰ κισσοῦ, ἔλαβε τὸν θυρσὸν εἰς τὴν χεῖρα καὶ ἠκολούθησε τὸν ἐκδικητὴν θεόν. Φοβισμένοι εἰς τὴν θεάν τοῦ Βάκχου ὅστις εἶχε καταστήσῃ ἥρεμον ὡς ἀρνίον τὸν ὑπερήφανον καὶ ἀτίθασσον βασιλέα των, οἱ Θηβαῖοι ἠκολούθουν εἰς σεβαστὴν ἀπόστασιν τὸν θεόν, ὅστις ἐπροχώρει μετὰ τοῦ Πενθέως.

— ὦ! θαυμάσιον θέαμα, ἔλεγεν ὁ δυστυχής. Βλέπω δύο ἡλίους καὶ δύο Θήβας ἐπταπύλους. Καὶ σὺ ὅστις περιπατεῖς ἐμπροσθέν μου φαίνεσαι ὡς ταῦρος. Τῶντί τοι πόνος μετεμορφώθης εἰς ἄγριον ζῷον; Εἰπέ μου λοιπόν, ὁδηγέ μου, θὰ ἐδυνάμην νὰ πάρω εἰς τοὺς ὤμους μου τὸ ὄρος Κιθαιρῶνα μαζὶ μὲ τὰς γυναῖκας αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται ἐπ' αὐτοῦ;

— Δύνασαι ἂν θέλῃς. Ἄλλοτε δὲν εἶχες φρόνησιν, τώρα ὅμως συζητεῖς καθὼς πρέπει.

— Εἶνε χρεῖα νὰ πάρωμεν μοχλοὺς ἢ νὰ το ξεριζώσω τὸ ὄρος μὲ τὰς χεῖρας μου καὶ νὰ το φέρω εἰς τὴν ἀγκαλιά μου; Ὁχι ὁμως! Δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ μεταχειρισθῶ βίαν κατὰ τῶν γυναικῶν.

— Καλὰ. Κρύψου τώρα ὑπὸ τὰ δένδρα, πολμηρὲ καὶ ἐπιδέξιε κυνηγέ. Θὰ τας συλλάβῃς κύκλω τὰς γυναικας ὅπως λέγεις, ἐκτός ἂν δὲν σε συλλάβουν πρότερον αὐταί.

Ἐπὶ τέλους ἔφθασαν ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὅπου αἱ γυναῖκες ἀνεπαύοντο.

Ἄλλ' ὁ Πενθεὺς δὲν τας ἔβλεπε κατὰ διαταγὴν τοῦ θεοῦ. Τότε ὁ βασιλεὺς εἶπε: ὦ! ὁδηγέ μου, οἱ τόποι εἰς τοὺς ὁποίους ὄλονεν εὐρισκόμεθα εἶνε ἔρημοι καὶ οὐδαμοῦ δὲν βλέπω τὴν θεῖαν μου καὶ τὰς συντρόφους τῆς.

Τότε ὁ Βάκχος ἀρπάσας χονδρὸν κλάδον ἰτέας μὲ τὰς χεῖρας του κατεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἀφοῦ ἐτοποθέτησεν ἐπ' αὐτοῦ τὸν βασιλέα, ἀφῆκε μὲ προσοχὴν νὰ ἀνορθωθῇ. Μόλις ὁ δυστυχὴς υἱὸς τῆς Ἀγαύης εὐρέθη ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ δένδρου καὶ ἐδύναντο αἱ γυναῖκες νὰ τον ἴδωσι, ὁ Βάκχος ἐκραύγασε: «Ἰδού, σύντροφοι μου, σὰς ἔφερον ἐκεῖνον, ὅστις σὰς περιφρονεῖ καὶ σὰς καθῶς καὶ ἐμὲ καὶ τὴν λατρείαν μου. Ἐκδικηθῆτέ τον».

Ἀστραπὴ ἀνέλαμψε τότε φωτίσασα τὸ δάσος. . .

Καταληφθεῖσαι ὑπὸ μανίας αἱ γυναῖκες ὤρμησαν πρὸς τὸ δένδρον εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὁποῦ ἐβλεπον τὸν δυστυχῆ Πενθέα. Ἐρριψαν κατ' αὐτοῦ τοὺς θυρσοὺς των, ἔρριψαν πέτρας καὶ ἔπειτα βλέπουν, ὅτι οὐδὲν ἀποτέλεσμα ἐπέφερον, ἠνώθησαν ὅλοι καὶ ἐξερρίζωσαν τὸ δένδρον, ὃ δὲ δυστυχὴς Πενθεὺς ἐπεσε κάτω κραυγάζων, — διότι κατὰ θέλησιν τοῦ Βάκχου τὸ λογικόν του ἐπανῆλθε τώρα, καὶ ἐγνώριζεν ὅτι θὰ ἀποθάνῃ. Πρώτῃ ἡ Ἀγαυὴ ἐρρίφθη μανιώδης, ἔκφρων κατ' αὐτοῦ. Τότε ὁ δυστυχὴς ἐκβάλλει τὰ γυναικεῖα φορέματα τὰ ὁποῖα εἶχεν ἐνδύθῃ κατὰ τὰς συμβουλὰς τοῦ ἐκδικητοῦ θεοῦ. Ἡθέλησε νὰ ἐναγκαλισθῇ τὴν μητέρα του, καὶ ἐφώναζε μεγαλοφώνως ὅπως τον ἀναγνωρίσῃ:

«ὦ! μῆτέρ μου, φιλτάτη μου μῆτερ! Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀγαπητός σου υἱὸς ὁ Πενθεὺς, τὸν ὁποῖον ἐγέννησες εἰς τὰ μεγαλοπρεπῆ παλάτια τοῦ περιφήμου Ἐχίονος πατρός μου. Μὲ ἀνέθρεψες μὲ τὸ γάλα σου. . . Λάβε εὐσπλαγχνίαν, μῆτέρ μου, καὶ μὴ φονεύσῃς τὸν προσφιλῆ σου υἱὸν Πενθέα βασιλέα τῶν ἐπταπύλων Θηβῶν!»

Ἄλλ' ἡ Ἀγαυὴ δὲν ἤκουε τίποτε ἔκφρων ἐκ τῆς μανίας τὴν ὁποίαν ὁ Βάκχος τῆς ἐνέπνεε. Μὲ τὰ χεῖλη ἀφρίζοντα μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπερμέτρως ἠνεωγμένους, ἔλαβε τὴν ἀριστερὰν χεῖρα τοῦ δυστυχοῦς βασιλέως καὶ τοῦ ἀπέσπασε τὸν βραχίονα. Ἡ Ἰνώ ἡ Αὐτονόη καὶ αἱ Βακχίδες, ὅλοι ἐξέσχισαν τὸ σῶμα τοῦ δυστυχοῦς, ὅστις ὠρύετο κατ' ἀρχὰς ἔπειτα λιποψυχῶν ἐστέναξε καὶ ἔπειτα τέλος ἐσιώπησε καθ' ὅλοκληρίαν. Ἦτο νεκρός. Τότε ἡ μῆτηρ του ἐκάρφωσε τὴν κεφαλὴν του ἐπὶ ἐνὸς θυρσοῦ νομίζουσα ὅτι ἦτο κεφαλὴ λέοντος.

Ὑπερήφανος διὰ τὴν λείαν τῆς εἰσῆλθεν ἀκολουθουμένη ὑπὸ τῶν συντρόφων τῆς εἰς τὰς Θήβας. Εἰς τὴν πλατεῖαν περιέμενον περίλυποι, ὁ Κάδμος μετὰ τῶν προϋχόντων τῆς πόλεως. Γνωρίζων ἕνεκεν τῆς μαντικῆς του δυνάμεως πάντα ὅσα συνέβησαν, ὁ σοφὸς Τειρεσίας ἐκάθητο μακρὰν τῶν ἄλλων βυθισμένος εἰς σκέψεις πενθίμους.

«ὦ! πάτερ μου, ἀνέκραξεν ἡ Ἀγαυή,

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι.

ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΘΕΩΝ. — ΚΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΚΥΒΕΛΗ. —
Ο ΖΕΥΣ ΚΑΘΙΣΤΑΤΑΙ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΑΘΑΝΑΤΩΝ

Ὁ Σιληνὸς ἐσιώπησε, καὶ ὅλοι ἔμενον ἀκίνητοι καὶ περίσκεπτοι. Οἱ συνδαιτυμόνες καὶ ὁ ἔξωθεν τῶν θυρῶν ἀκροώμενος λαὸς ἐφαίνετο κατάπληκτος.

Ἐπὶ δύο ἐσπέρας εἶχε διαρκέσῃ ἡ ἱστορία, καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἦσαν πτόν τὰ φῶτα μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἡ Ἥως ἐρρόδιζε τὰ κράσπεδα τῆς Ἀνατολῆς, ὁ Σιληνὸς ὠμίλει περὶ τοῦ θαυμαστοῦ θεοῦ Βάκχου.

Τὴν τρίτην ἡμέραν ἀφοῦ τὸ δεῖπνον ἐτελείωσεν ὁ Μίδας ὠμίλησε τοιοῦτοτρόπως πρὸς τὸν Σιληνόν.

«ὦ! προσφιλῆ μου ξένε, σήμερον ἐνῶ περιδιαβάζομεν εἰς τὸν κῆπον σὲ ἐρώτησα ἀκόμη περὶ τῆς ἱστορίας τοῦ Βάκχου καὶ μοῦ ἀπήντησες ὅτι ἔμαθα ὅτι περὶ αὐτοῦ οἱ θνητοὶ ἐπιτρέπεται νὰ γνωρίζουν. Σὲ ἠρώτησα τότε νὰ με πληροφορήσῃς πότε ὁ ἀνθρώπος ἐνεφανίσθη τὸ πρῶτον ἐπὶ τῆς εὐφόρου γῆς καὶ νὰ ἀπαριθμήσῃς τῶν θεῶν τὰς περιπετείας. Νὰ μὰς εἴπῃς τὰ θαύματα τὰ ὁποῖα οἱ ἀθάνατοι ἐποίησαν καὶ τὴν λατρείαν ἢ ὁποῖα τοῖς ἀπεδόθη ὑπὸ τῶν εὐσεβῶν ἀνθρώπων ὡς καὶ τὰς τιμωρίας μὲ τὰς ὁποίας παιδεύουσι τοὺς ἀσεβεῖς.

Μοὶ ὑπεσχέθης ὅτι θὰ μου ἀπαντήσῃς ἀπόψε ἐμπροσθεν τῶν Φρυγῶν.

ὦ! Σιληνὲ προσφιλῆ μου ξένε, περιμένω τὴν ἀπάντησίν σου. Θὰ μου ἱκανοποιήσῃς τάχα τὴν δίψαν τῆς μαθησέως τὴν ὁποίαν αἰσθάνομαι; Σκέψου ὅτι μὰς μένουν ὀλίγαι ἡμέραι μέχρις οὗτο ὁ προσφιλὴς σου προστάτης καὶ θεὸς ἐπιστρέψῃ. Εἰς τοῦτο τὸ διάστημα δύνασαι νὰ φωτίσῃς τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς ὅτινές σε ἱκετεύουν.

Ὁ Σιληνὸς τότε ἀπήντησε τοιοῦτοτρόπως:

«ὦ! βασιλεῦ Μίδα, φίλε προσφιλέστατε, τώρα ὅτε ἐτελείωσα τὴν ἱστορίαν τοῦ Βάκχου τοῦ προστάτου μου θεοῦ, μοῦ ζητεῖς νὰ σου διηγηθῶ κατὰ τάξιν τὰς θαυμασίας περιπετείας τῶν ἄλλων θεῶν, καὶ νὰ σου ἀριθμῶ τὰ ἀναρίθμητα θαύματα καὶ τὰς τιμωρίας καὶ τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα ἐξέτέλεσαν. Γνωρίζω καλῶς, ὅτι δὲν σε ὠθεῖ ἐνοχος περιέργεια νὰ ἐκμάθῃς τὰ θεῖα μυστήρα τὰ ὁποῖα ἀποκρύ-

φέρω εἰς τὸ παλάτιόν μας πολύτιμον λείαν. Εἶνε ἡ κεφαλὴ λέοντος τὸν ὁποῖον ἐφόνευσα».

Ἄλλ' αἶφνης ἀντήχησεν ὁ κεραυνός. Ἀστραπὴ ἐφώτισε τὸν αἰθέρα καὶ αἱ θυγατέρες τοῦ Κάδμου μετὰ τῶν συντρόφων των ἀνέκτησαν τὸ λόγικόν.

«Δυστυχία μου! Δυστυχία μου! Ὁχι δὲν εἶνε λείων, εἶνε ὁ Πενθεὺς, ὁ προσφιλὴς μου υἱὸς τὸν ὁποῖον ἐφόνευσα, ἐγὼ ἡ μῆτηρ του, ἡ μῆτηρ του ἡ ὁποία τὸν ἐγέννησε! Κατηραμένη, κατηραμένη ἐγὼ!»

Εἰς τὰς κραυγὰς τῆς Ἀγαύης, αἱ σύντροφοί τῆς ἐπλησίασαν καὶ ἀναγνωρίσασαι τὴν αἱματοφόρτον κεφαλὴν τοῦ περιφήμου βασιλέως τῶν Θηβῶν Πενθέως, ἔφυγαν προτροπάδην ἐκβάλλουσαι γοεράς κραυγὰς ἀπελπισίας.

Ὁ Κάδμος καὶ οἱ ὑπηρέται τοῦ ἔθαψαν τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ σῶμα τοῦ Πενθέως, τὸ ὁποῖον εὗρον διαμελισμένον εἰς τὰς ράχεις τοῦ Κιθαιρῶνος. Ὅταν ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πόλιν ὁ Τειρεσίας τοῖς ἀνήγγειλε καὶ πάλιν ἄλλο τρομερὸν δυστύχημα.

«Μόλις ἐξῆλθες τῆς πόλεως τῶν Θηβῶν, ὁ βασιλεῦς, ἡ δυστυχὴς Ἀγαυὴ ταλαιπωρουμένη ὑπὸ τῆς θλίψεως, ἐκλείσθη εἰς τὰ δωμάτια τῆς τίλλουσα τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς τῆς. Διὰ φωνῶν γοερῶν ἔκραζε τὸν υἱὸν τῆς τὸν Πενθέα. Τὴν ἠκούομεν ἐπὶ πολλὴν ὥραν κλαίουσαν, ἔπειτα δὲ μὰς ἐφάνη ὅτι εὐρίσκετο εἰς τὰν ἀγωνίαν τοῦ θανάτου.

Τότε εἰς ἐκ τῶν προϋχόντων διέρρηξε τὴν θύραν καὶ εὗρομεν τὴν Ἀγαυὴν ἀπηγγονισμένην. Ἡ θυγάτηρ σου, ὁ βασιλεῦ Κάδμε, ἀπέθανεν, ὡς ἀπέθανε καὶ τῆς θυγατρὸς σου ὁ υἱός.»

Τοιοῦτος ὑπῆρξεν, ὁ Μίδα, ὁ θάνατος τῆς περιφήμου Ἀγαύης καὶ τοῦ ἰσχυροῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν Πενθέως. Ἐτιμωρήθησαν καὶ οἱ δύο διὰ τὴν ἀσέβειάν των πρὸς τὸν Βάκχον τὸν ἀθάνατον θεόν.

Χαῖρε, ὦ υἱὲ τῆς ἀμέμπτου Σεμέλης! σὺ ὅστις τιμωρεῖς σκληρῶς τοὺς ἀσεβεῖς, δείξου εὐνοϊκὸς εἰς τοὺς θνητοὺς οἱ ὁποῖοι πλήρης σεβασμοῦ σε δοξάζουν!

πτονται συνήθως από τούς κοινούς θνητούς. Ἡ ἀγάπη τῆς μαθήσεως καὶ ἡ προθυμία νὰ φανῇ ἀρεστότερος εἰς τούς θεούς σὲ ὧθεϊ εἰς τὴν ἀνυπομονησίαν τὴν ὁποίαν ἔχεις.

Πρέπει ὅμως νὰ ἐννοήσης, ὅτι ἂν σοῦ διηγήθην τόσον λεπτομερῶς καὶ μὲ τοιαύτην ἀκρίβειαν τοῦ Βάκχου τὴν ἱστορίαν, τοῦτο προῆλθε ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Βάκχος ἀνετράφη ὑπ' ἐμοῦ, εἶνε ὁ προστάτης μου θεὸς καὶ τίποτε δὲν κρύπτει ἀπὸ ἐμέ.

Ὅσον διὰ τὰ συμβάντα τὰ ὁποῖα ἐπῆλθον ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ κόσμου, αὐτὰ δὲν τα εἶδον καὶ μόνον διὰ τῆς φήμης τὰ γνωρίζω, οὔτε δύναμαι ἀκριβῶς νὰ σοῦ τα διηγηθῶ. Πολλὰ πράγματα μένουν ἄγνωστα καὶ εἰς ἐμέ. Μόνον ὁ Ζεὺς, ὁ παντοδύναμος κύριος τῶν ἀνθρώπων καὶ πατὴρ τῶν θεῶν, θὰ εἶχε τὴν δύναμιν νὰ σοῦ ἐκθέσει λεπτομερῶς τὴν ἱστορίαν τὴν ὁποίαν ζήτηῖς.

Ἀληθῶς ὑπῆρξεν ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν γῆ καὶ θάλασσα ἦσαν συγκεχυμέναι καὶ οὔτε ὑψηλὰ ὄρη ὑπῆρχον, οὔτε μουρμουρίζοντες ποταμοί. Οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ζῷα δὲν ὑπῆρχον ἀκόμη, αὐτοὶ δὲ οἱ ἀθάνατοι θεοὶ δὲν εἶχον ἀκόμη γεννηθῆ, διότι ὁ οὐρανὸς ἢ λαμπρὰ αὐτῶν κατοικία δὲν εἶχεν ἐξέλθῃ τοῦ χάους.

Παντοῦ ἠπλοῦτο ἡ νύξ. Ἡ σελήνη μὲ τὰς ἀργυρᾶς ἀνταυγείας καὶ ὁ πύρινος ἥλιος δὲν εἶχον ἀκόμη ἀναφθῆ. . . Ἀλλὰ σοῦ το λέγω ἀληθῶς, ὦ Μίδα! οὔτε οἱ θεοὶ αὐτοὶ δὲν γνωρίζουν τὰ ἀβέβαια γεγονότα, τὰ ὁποῖα συνέβησαν πρὶν ἢ ὁ Ζεὺς καταστῇ κύριος θεῶν καὶ ἀνθρώπων, οὐρανοῦ καὶ γῆς. Καὶ ὁ Ζεὺς δὲ αὐτὸς, ἦτο παιδίον κατ' ἀρχὰς, τὸ ὁποῖον δὲν ἐγνώρισε παρὰ μόνον ὅ,τι τὰ παιδία τῆς ἡλικίας του γνωρίζουν.

Θὰ δοκιμάσω ὅμως πρὸς χάριν σου νὰ σοῦ διηγηθῶ κατὰ δύναμιν καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τῶν Ἀθανάτων, τινὰ ἐκ τῶν μυστηρίων τοῦ κόσμου ἀπὸ τῆς ἀπαρχῆς αὐτοῦ.

ὦ Ζεῦ! ὕψιστε θεέ, παντοδύναμε πάτερ τοῦ φρονίμου Βάκχου, ἐπίτρεψον εἰς ἐμέ νὰ ἐπαναλάβω ὅ,τι μίαν φορὰν ἤκουσα, ὅπως ὠφελήθῃ ὁ πιστὸς σου λάτρης Μίδας, ποιμὴν τῶν Φρυγίων λαῶν! Μὲ τὴν συγκατάθεσίν σου, ἅς δυνήθῃ νὰ ἀποκαλύψω τὰ μυστήρια τὰ ὁποῖα εἶνε τεθαμμένα εἰς τὴν σκοτίαν τοῦ παρελθόντος!»

Ἐκστομίσας τὰς λέξεις ταύτας ὁ Σιληνὸς ἐσηκώθη ἐκ τῆς ἑδρας του καὶ ἐξῆλθε τοῦ παλατίου μακρὰν τῶν συνδαιτυμόνων καὶ ἰκέτευσε τούς θεούς, μετὰ σεβασμοῦ, γονυκλινής.

Ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἰκέτευσε τὸν Δία, τοῦ ὁποίου ἀπλῆ τῆς κεφαλῆς κίνησις ἀρκεῖ τὸν κόσμον ὅλον νὰ συγκλονήσῃ. Αἶφνης ἐπεκράτησε βαθεῖα σιγή. Τὰ πτηνὰ ἐπὶ τῶν πλησίον δένδρων ἔπαυσαν τὰ ἑσπερινὰ τῶν ᾠσματα. Ἐπειτα ἀστραπὴ διέσχισε τὴν σκοτίαν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὁ κεραυνὸς ἀντήχησε μὲ κρότον φοβερόν.

Τότε ἀνεγερθεὶς ὁ Σιληνὸς εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ συμποσίου καὶ ἐπανήρχισε τὴν ὁμιλίαν του:

«ὦ Μίδα, εἶπεν, ὁ Ζεὺς ὁ παντοδύναμος τὸ ἐπιτρέπει. Ἐπαναρχίζω λοιπόν, τὰς διηγήσεις μου. Τώρα, βασιλεῦ καὶ σὲς ἄνδρες Φρύγες, ἀκούσατε μετὰ σεβασμοῦ τὰ μυστήρια τῶν θεῶν.»

Ἰδοὺ τώρα κατὰ σειρὰν αἱ διηγήσεις τὰς ὁποίας ὁ Σιληνὸς ὁ προστατεύμενος τοῦ θεοῦ Βάκχου, ἐξιστόρησε ἐκάστην ἐσπέραν εἰς τὴν ἀπέραντον αἴθουσαν τῶν ἀνακτόρων τοῦ Μίδα, ἀπὸ τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἀνάπτουν τὰς δαδὰς μέχρι τῆς ὥρας καθ' ἣν ἡ Ἥως ἀναφαίνεται εἰς τὴν Ἀνατολήν. Ἰδοὺ κατὰ σειρὰν αἱ διηγήσεις τὰς ὁποίας ἀκούραστος ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ Φρύγιοι ἤκουον, ἐνῶ ὁ υἱὸς τῆς Σεμέλης ὁ θεῖος Βάκχος ἀφήσας τὸν προσφιλῆ του Σιληνὸν ξενιζόμενον εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Μίδα, περιέτρεχε τὰς ἀγόνους πεδιάδας καὶ τὰ μέρη τὰ ἀφιλόξενα, ὅπου οἱ ἄνθρωποι ἔχουν τὴν καρδίαν σκληροτέραν καὶ τῶν βράχων ἀκόμη.

Εἰς τὴν ἀπαρχήν, πρὸ τῆς γεννέσεώς τῆς θαλάσσης τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ, τοῦ θόλου τοῦ κόσμου, τὸ Χάος μόνον ἐβασίλευε, ὄγκος ἀδρανῆς, μάζα συγκεχυμένη τῶν στοιχείων.

Ὁ ἥλιος δὲν ἔλαμπεν ἀκόμη καὶ οὔτε ἀθάνατοι θεοὶ, οὔτε ἄνθρωποι, οὔτε ζῶ ἔνυπῆρχε. Τὸ Χάος διήρκεσεν ἐπὶ αἰῶνας αἰώνων.

Ἐπειτα ἐγεννήθησαν οἱ θεοὶ τούς ὁποίους δὲν γνωρίζομεν, ἐπειδὴ δὲν διήρκεσε μέχρι τῆς ἐποχῆς μας ἡ βασιλεία των, ἀλλὰ κατεστράσαν ὅλοι καὶ ἐνικήθησαν ὑπὸ τοῦ Διὸς καὶ

τῶν ἄλλων Ἀθανάτων, οἱ ὁποῖοι τώρα κυβερνοῦν τὸ Σύμπαν.

Ὑπακούοντα καθὲν εἰς τὴν ψυχὴν ἢ ὁποῖα τὰ διευθύνει τὰ στοιχεῖα ἐχωρίσθησαν, λαβόντα ἕκαστον τὴν θέσιν ἢ ὁποῖα τῷ ἦτο προσδιωρισμένη.

Τὸ φῶς ἀνέλαμψε καὶ ὡς ἐκ τῆς ἐλαφρότητός του ἀνῆλθεν ἀμέσως εἰς τὸν θόλον τοῦ οὐρανοῦ. Βαρεῖα ἡ γῆ ἔπεσε καὶ ἐχωρίσθη ὑπὸ τῶν ἀέρων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Τὸ ὕδωρ κατέφυγεν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς γῆς καὶ ἐξῆλθε βραδύτερον διὰ νὰ περικυκλώσῃ τὴν στερεὰν αὐτῆς ἐπιφάνειαν.

Ὅταν ὁ χωρισμὸς αὐτὸς τῶν στοιχείων ἐπετελέσθη, ἡ ἄνισος μάζα μετεβλήθη τοιοιτοτρόπως ὥστε νὰ σχηματίσῃ στρογγύλην τινα σφαῖραν. Πέριξ αὐτῆς ἐχύθησαν αἱ θάλασσαι ἐξογκούμεναι ἐκ τοῦ μανιώδους φυσήματος τοῦ ἀνέμου.

Ἐπειτα οἱ ποταμοὶ ἤρχισαν νὰ κυλῖωνται μεταξὺ τῶν ὄχθων των καὶ ἄνωθεν τῆς γῆς ἐσηκώθησαν τὰ ὄρη ὑπερύψηλα, ἄνισα, σκεπασμένα μὲ βράχους καὶ μεταξὺ αὐτῶν αἱ κοιλάδες ἠνοίχθησαν.

Τότε διὰ πρώτην φορὰν ὁ ἥλιος ἔλαμψε καὶ ἤρχισε νὰ ἀκολουθῇ τακτικὴν τινα πορείαν διὰ μέσου τῶν οὐρανῶν. Ἡ νύξ καὶ ἡ ἡμέρα διεδέχοντο κανονικῶς ἀλλήλας καὶ ἡ ὥρα τοῦ σκότους ἐφωτίζετο ὑπὸ τῶν ὠχρῶν λάμψεων τῆς Σελήνης.

Τεθαμμένα πρῶτον εἰς τὴν σκοτίαν τοῦ Χάους τὰ ἄστρα ἀνεφάνησαν τώρα εἰς τὴν ἔκτασιν τοῦ οὐρανοῦ, ἕκαστον εἰς τὴν θέσιν ἢ ὁποῖα τοῦ προσδιωρίσθη. Καὶ ἐντοσοῦτ' ἡ γῆ κατωκείτο ὑπὸ θηρίων, τὰ ὕδατα ὑπὸ ἰχθύων καὶ οἱ ἀέρες ὑπὸ ταχυπτέρων πτηνῶν. Ὁ καιρὸς ὅμως δὲν εἶχεν ἔλθῃ ἀκόμη ὅπως ἀναφανῇ καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς.

Οἱ κύριοι τοῦ κόσμου τότε ἦσαν ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἡ θεὰ τῆς γῆς. Ἀπέκτησαν οὗτοι πολλὰ τέκνα περίφημα διὰ τὴν ἀνδρίαν των καὶ τὸ γιγαντιαῖον αὐτῶν ἀνάστημα. Τὰ παιδία ὅμως αὐτὰ ἐμειοῦντο ὑπὸ τοῦ πατρὸς των, καὶ δι' αὐτὸ ὁ τελευταῖος οὗτος τα ἐφόνευεν καὶ τὰ ἔθαπτεν ὑπὸ τὴν γῆν, χαίρόμενος διὰ τὴν πρᾶξίν του, ἐπειδὴ τοιοιτοτρόπως ἤλπιζεν ὅτι θὰ ἡσφάλιζε βασιλείαν διαρκῶς ἐπὶ τοῦ κόσμου.

Ἡ μήτηρ των ὅμως τὰ ἐλυπεῖτο καὶ παρπονεῖτο εἰς τὸν σύζυγόν της, ὅστις δὲν ἔπαυε νὰ φονεύῃ τὰ τέκνα του. Τότε ἐσκέφθη ἐκείνη νὰ τον καταστρέψῃ καὶ κατασκευάσασα μεγάλον χαλύβδινον δρέπανον ἔκραξε τούς υἱούς της καὶ τοὺς εἶπε:

— ὦ προσφιλῇ μου τέκνα, σὲς τὰ ὁποῖα ἐγεννήθητε ὑπὸ ἐνόχου πατρός, ἂν θέλετε νὰ με ὑπακούσετε, θὰ ἐκδικηθῶμεν ἐκείνον ὅστις φονεύει τὰ τέκνα του.

Ἐκείνη ὠμίλησε τοιοιτοτρόπως, ὅλα ὅμως τα κατέλαβεν ὁ τρόμος καὶ κανὲν δὲν ἐτόλμα νὰ ἀπαντήσῃ. Ἐπὶ τέλους ὁ πανουργότερος τῶν υἱῶν τῆς θεᾶς, ὁ συνετὸς Κρόνος εἶπεν εἰς τὴν λατρευτὴν μητέρα του.

— Σοῦ τὸ ὑπόσχομαι, μήτέρ μου, ὅτι θὰ ἐκτελέσω ἐγὼ τὴν ἐκδίκησιν ταύτην. Πραγματικῶς ἐγὼ δὲν σέβομαι τὸν πατέρα μου, διότι πρῶτος ἐφάνη σκληρὸς φονεύσας τὰ τέκνα του. Δός μου τὸ χαλύβδινον δρέπανον.

Τοιοῦτοι ὑπῆρξαν οἱ λόγοι τοῦ θεοῦ Κρόνου.

Ἡ μήτηρ του περιχαρὴς τοῦ ἔδωκε τὸ δρέπανον μὲ τούς κοπτεροὺς ὀδόντας καὶ τον ἐτοποθέτησε κρυφίως εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ κοιτῶνος τοῦ θεοῦ. Ὅταν ἡ νύξ ἐπῆλθεν ὁ θεὸς ἀνέβη εἰς τὸ δωματίον.

Ὁ δυστυχὴς! Μόλις ἀπεκοιμήθη, ἔσπευσεν ὁ υἱὸς του καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ τραχήλου καὶ κατεκερμάτισεν αὐτὸν διὰ τοῦ δρεπάνου ὡς στάχυν.

Τότε ἤρχισεν ἡ βασιλεία τοῦ Κρόνου, τοῦ φονέως τοῦ πατρὸς του. Ἐνυμφεῖθη τὴν θεῖαν Κυβέλην μετὰ τῆς ὁποίας ἀπέκτησε πολυάριθμα τέκνα. Ἀλλ' ὁ σώφρων θεὸς ἐγνώριζεν, ὅτι ἐν ἐκ τῶν τέκνων του θὰ τον ἐδάμαζε καὶ θὰ τον κατέστρεφε, ὅπως καὶ αὐτὸς ἐφόνευσε τὸν πατέρα του. Διὰ τοῦτο κατεβρόχθιζε τὰ τέκνα του καθ' ὅσον ἐγεννῶντο, ὥστε κανὲν νὰ μὴ δύναται νὰ του διαφιλονικήσῃ τὴν παντοδυναμίαν του.

Ἡ Κυβέλη ἐλυπεῖτο πολὺ διὰ τοῦτο. Ἀλλ' ἡ θεὰ τῆς γῆς ἐδίδαξε τὴν σύζυγον τοῦ υἱοῦ της τὸ μέσον διὰ τοῦ ὁποίου ἐδύνατο νὰ διατηρήσῃ τὰ τέκνα της ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ πατρὸς των. Τὸ μέσον τοῦτο συνίστατο εἰς τὸ νὰ διαφυλάττῃ ἐπιμελῶς μακρὰν ἀπὸ τὰ ὄμματα τοῦ πατρὸς τὰ τέκνα, εἰς αὐτὸν δὲ νὰ δίδῃ ἕνα λίθον ἐπιμελῶς κρυμμένον ὑπὸ ὑφά-

σματα, ὅπως τον καταδροχθίζη ἀντὶ τοῦ τέκνου του.

Ἡ πανουργία αὐτὴ ἐπέτυχε καὶ ὁ Κρόνος κατέπινε λαιμάργως τὰς πέτρας, νομίζων ὅτι τρώγει τὰ τέκνα του.

Διὰ τοῦ μέσου τούτου ἡ Κυβέλη ἐδυνήθη νὰ σώσῃ τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας τῆς— παντοδυνάμους θεοὺς οἱ ὅποιοι βασιλεύουν εἰς τὴν γῆν καὶ θάλασσαν. Τὰ τέκνα ταῦτα ἦσαν ὁ Ζεὺς τοῦ ὁποίου ὁ κεραυνὸς κλονίζει τὴν γῆν, ἡ Ἥρα ἡ λευκώλενος ἀδελφὴ καὶ σύζυγός του, ἡ Δήμητρα, ἡ ὁποία αὐξάνει τοὺς κιτρίνους στάχους, ὁ Ποσειδὼν ὅστις ἐξεγείρει ἢ κατευνάζει τὰ ἡχηρὰ κύματα, ὁ Πλούτων τοῦ ὁποίου τὸ βασίλειον ἐκτείνεται κάτωθεν τῆς γῆς καὶ τοῦ ὁποίου εἶνε ἄκαμπτος ἡ καρδιά.

Ὅλοι οἱ Ἀθάνατοι εἶνε υἱοὶ ἢ ἐπίγονοι τῆς περιφήμου Κυβέλης. Διὰ τοῦτο ὀνομάζεται μήτηρ θεῶν καὶ εἶνε παρ' ὅλων σεβαστή. Ὅταν αὐτὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν λαμπρὰν τοῦ Διὸς κατοικίαν, ὁ κύριος θεῶν καὶ ἀνθρώπων ὀπισθοδρομεῖ ἔμπροσθέν τῆς μετὰ σεβασμοῦ, ἐνθυμούμενος, ὅτι αὐτὴ τον ἔσωσε καὶ δὲν καταδροχθίσθη ὑπὸ τοῦ σκληροῦ πατρός.

Τῷ ὄντι μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ Διὸς ἡ θεὰ τῆς γῆς προεῖπεν εἰς τὴν Κυβέλην, ὅτι ἦτο προωρισμένον τὸ παιδίον αὐτὸ νὰ κατανικήσῃ διὰ τῆς δυνάμεως τῶν χειρῶν του τὸν σῶφρονα πατέρα του Κρόνον. Αὐτὸς θὰ ἐλάμβανε τὴν ὑψίστην ἀρχὴν καὶ θὰ διέτασσε τοὺς Ἀθανάτους.

Διὰ τοῦτο ἡ Κυβέλη ἐφρόντισε νὰ κρύψῃ ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Κρόνου ἐπιμελέστερον τὸ παιδίον αὐτό, ὅπως ἀσφαλίσθῃ ἐντελῶς κατὰ τῆς σκληρότητός του.

Μίαν νύκτα ἐνῷ ὁ Κρόνος ἐκοιμάτο εἰς τὴν πολυτελεστάτην κατοικίαν του, ἡ θεὰ, φέρουσα τὸ παιδίον εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς, διευθύνθη ταχέως εἰς τὴν νῆσον Κρήτην καὶ ἐκεῖ ἔκρυψε τὸ τέκνον τῆς εἰς τι σπήλαιον ὑπὸ τὰ πυκνὰ δάση τοῦ ὄρους Ἰδης.

Ὁ Ζεὺς ἠῤῥα ταχέως. Αἱ μέλισσαι τῆς Κρήτης ἀπέκρινον χάριν αὐτοῦ τὸ ἡδύτερον αὐτῶν μέλι καὶ το ἐναπέθετον αἱ ἴδιαι εἰς τὸ στόμα του. Ἡ αἰξ Ἀμάλθεια τὸν ἐπλησίαζε μὲ τοὺς μαστοὺς ἐξογκωμένους ἐκ τοῦ γάλακτος, καὶ περιστεραι τοῦ ἔφερον εἰς τὸ στόμα τὴν ἀμβροσίαν, ἐνῷ μέγας ἀετὸς τοῦ προσέφερε ὑπὸ τὴν

πτέρυγάν του τὸ νέκταρ. — Γνωρίζεις, ὦ Μίδα! ὅτι ἡ ἀμβροσία εἶνε ἡ θεία τροφή τῶν θεῶν καὶ τὸ νέκταρ τὸ ἀρωματωδὲς αὐτῶν ποτόν, χιλιάκις ἡδύτερον καὶ τοῦ οἴνου ὅστις εὐφραίνει τοὺς ἀνθρώπους.

Ὁ Ζεὺς λοιπὸν ἠῤῥα ἐν ῥώμῃ καὶ εὐφύῃ καὶ δὲν εἶχε πλέον τὰ ἀδύνατα μέλη, οὔτε τὰς ματαίας ἐπιθυμίας τῶν παιδίων, καὶ ὅταν ἡνδρώθη ἐπανῆλθεν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐδάμασε διὰ τῆς ἀκατανικήτου δυνάμεώς του τὸν θεὸν Κρόνον, ὅπως καὶ αὐτὸς διὰ τῆς πονηρίας του εἶχε νικήσῃ τὸν πατέρα του.

Μολονότι ὁμοῦς ὁ Κρόνος δὲν ἔζη πλέον, ὁ Ζεὺς ἔλαβε μετὰ μεγάλου κόπου τὴν βασιλείαν. — Εἶχε λάβῃ ὡς σύζυγόν του τὴν σῶφρονα Ἥραν τὴν λευκώλενον. Εἰς τὸν ἀδελφόν του Ποσειδῶνα ἔδωκε τὴν διοίκησιν τῶν ἀπείρων θαλασσῶν, εἰς δὲ τὸν Πλούτωνα ἐκείνην τῶν ὑπογείων ἀδύσσω.

Ὅλοι οἱ θεοὶ καὶ αἱ θεαὶ αἱ καταγόμεναι ἐκ τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Κυβέλης ὑπήκουον πιστῶς εἰς τὸν ἀδελφὸν Δία καὶ τὸν ἐβοήθουν, εἰς τὰ σῶφρονα σχέδιά του. Οἱ ἀρχαῖοι ὁμοῦς θεοὶ οἱ γεννηθέντες ἐκ τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ ὡς ἀδελφοὶ τοῦ Κρόνου δὲν ἤθελον νὰ ὑποταχθοῦν εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ των. Ἐπὶ ἀναριθμητὰ ἔτη διήρκεσεν ὁ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ Διὸς πόλεμος, φοβερὸς καὶ ἀπαίσιος.

Ὡς Μίδα, μὴ νομίσῃς ὅτι εἶνε εὐκόλον νὰ σοῦ διήγηθῶ τὰς φοβεράς αὐτὰς μάχας. Καὶ δέκα γλώσσας καὶ δέκα στόματα ἂν εἶχον καὶ φωνὴν ἀκούραστον καὶ στῆθος χαλύβδινον, δὲν θὰ ἐδυνάμην νὰ ἀπαριθμήσω τὸ πλῆθος τῶν θείων μαχητῶν οἱ ὅποιοι ἔλαβον μέρος εἰς τὴν πάλην αὐτὴν τὴν φοβεράν, τὴν ὁποίαν ἄλλως τε δὲν εἶδα.

Τὸν καιρὸν ἐκείνον οἱ Σάτυροι οἱ ἀδελφοὶ μου καὶ αἱ ἀδελφαὶ μου αἱ Νύμφαι, εἶχον καθῶς καὶ ἐγὼ γεννηθῇ κατὰ θέλησιν τοῦ Διός. Ἐκατοικούσαμεν εἰς χλοερὰ σπήλαια, πλησίον εἰς ῥύακας διαυγεῖς. Ἐντοσούτῳ ὁ θόρυβος τῆς μάχης ἔφθανε μέχρις ἡμῶν. Αἱ Νύμφαι καταληφθεῖσαι ὑπὸ τρόμου ἐκρύπτοντο εἰς τοὺς καλαμῶνας, ἐγὼ δὲ μετὰ τῶν ἀδελφῶν μου δὲν ἐξηρχόμην ποτὲ ἀπὸ τὰ σπήλαιά μας τὰ προφυλαττόμενα ἀπὸ πυκνῶν δασῶν.

Ἡ ἀπέραντος θάλασσα ἀντήχει μετὰ δυνάμεως καὶ ἡ γῆ φρικτῶς ἐμυκάτο καὶ τὰ

ὄρη ἔτρεμον ἐπὶ τῶν βάσεών των. Οἱ τερατώδεις Γίγαντες εἶχον φοβεράν δύναμιν. Ἐπὶ τῶν ὤμων των ἐφύοντο ἑκατὸν βραχίονες καὶ ἑκαστός ἐξ αὐτῶν εἶχε πενήκοντα κεφαλὰς αἱ ὁποῖαι ἐξεῖχον ἄνωθεν τῶν ρωμαλέων μελῶν των.

Ἐξερίζωνον τὰ ὄρη ἐκ τῶν βάσεών των καὶ τὰ ἔθετον τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ἄλλου, ὅπως ἐπ' αὐτῶν ἀνέλθωσι μεχρι τοῦ οὐρανοῦ ὅπου κατῴκει ὁ υἱὸς τοῦ ἀδελφοῦ των Κρόνου.

Ἄλλ' ἡ ψυχὴ τοῦ Διὸς ἐνεπλήσθη θάρρους καὶ ὁ θεὸς ἀναπτύσσων ὅλην αὐτοῦ τὴν δύναμιν ὤρμησεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Τότε ἀντήχησεν ὁ κεραυνὸς καὶ φωτειναὶ αἱ ἀστραπαὶ ἐπιπτον ἐκ τῶν μυωδῶν χειρῶν του καταρρίπτουσαι μακρὰν τὸ θεῖον πῦρ. Πανταχόθεν ἡ γῆ ἐκαίετο καὶ τὰ μέγала δάση ἐσπινθύριζον. Ἀπερραντος ἡ θάλασσα ἐκύλιε πύρινα κύματα καὶ ἀτμός θερμὸς ἐσκέπαζε τοὺς Γίγαντας. Ἐπὶ πολὺν καιρὸν ἡ πυρκαϊὰ ἐκτυφλωτικὴ ἐφώτιζε τὴν μάχην τῶν θεῶν. Ἐπὶ τέλους οἱ Γίγαντες ἐνίκηθησαν. Ὁ Ζεὺς τοὺς ἔδεσε τότε καὶ τοὺς ἐνέκλεισεν εἰς τὴν ὑπόγειον ἄβυσσον τὴν ὁποίαν οἱ Ἀθάνατοι ὀνομάζουσι Τάρταρον.

Ὡς Μίδα, πρόσεξον καλῶς εἰς τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους θὰ σοῦ εἴπω: Μία ἀσπίς σιδηρὰ ριπτομένη ὑπὸ τῆς στιβαρᾶς χειρὸς θεοῦ θὰ ἐκυλίετο εἰς τὸν ἀέρα τὸν ἐλαφρὸν ἐπὶ ἐννέα ἡμέρας καὶ ἐννέα νύκτας καὶ μόνον τὴν δεκάτην θὰ ἔφθανεν ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐὰν τῶρα ὁ Ζεὺς ἤθελεν ἐπιτρέψει νὰ εἶνε ἡ γῆ εὐδιαπέραστος ὅπως ὁ ἀήρ, ἡ αὐτὴ ἀσπίς ριπτομένη ἀπὸ τοῦ ἐδάφους θὰ ἔκαμνεν ἐννέα ἡμέρας καὶ ἐννέα νύκτας καὶ μόνον τὴν δεκάτην θὰ ἔφθανεν εἰς τὸν Τάρταρον. Διότι ἡ ἄβυσσος εἶνε τόσο μακρὰν ὑπὸ τὴν γῆν ὅσον καὶ ἡ γῆ ὑπὸ τὸν οὐρανόν. Ἄλλ' ὁ Τάρταρος εἶνε περιφραγμένος διὰ χαλκίνου τείχους, καὶ ἀδύνατον νὰ ὑπάγῃ τις ἐκ τῆς γῆς πρὸς αὐτόν. Εἶνε ἄπειρόν τι σκοτεινὸν βυθισμένον εἰς φρικτὴν νύκτα τὸ ὅποιον κανεὶς ἀστὴρ δὲν φωτίζει. Εἶνε τὸ βασίλειον τοῦ ὑποχθονίου θεοῦ, τοῦ παντοδυνάμου Πλούτωνος, τοῦ ὁποίου ἄκαμπτος εἶνε ἡ καρδιά.

Οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἀνακαλύψουν τὰς ὁδοὺς αἱ ὁποῖαι ἄγουσιν εἰς αὐτόν καὶ ἂν κανεὶς σὰς εὕρισκε καὶ ἔφθανεν εἰς τὰς χαλκίνας πύλας, πάλιν δὲν θὰ ἐδύνατο, ἐπὶ

μῆνας καὶ ἔτη καὶ αἰῶνας ἂν ἐπεριπάτει, νὰ φθάσῃ εἰς τὸ βάθος καὶ θὰ παρέρυετο ὑπὸ φοβεράς καταγίδος εἰς τὸ μέσον τοῦ σκότους.

Εἰς τὴν ἄβυσσον αὐτὴν τὴν ὑποχθόνιον ἐκλείσθησαν διὰ παντός οἱ Γίγαντες. Ἐκτοτε πολλὰ ἔτη παρῆλθον. Ὁ Ζεὺς ἐπανάφερε τὴν εἰρήνην ἐν τῷ κόσμῳ καὶ εἶνε τῶρα ὁ παντοδύναμος κύριος θεῶν καὶ ἀνθρώπων. Βεβαίως πάντοτε τοιοῦτος θὰ ἦνε, διότι τίς θνητὸς ἢ Ἀθάνατος θὰ ἦτο τόσοσιν παράφρων ὥστε νὰ ἀμφισβητήσῃ τὴν παντοδυναμίαν του καὶ νὰ προκαλέσῃ αὐτόν εἰς ἀνισὸν πάλην.

Ὡς Ζεῦ, υἱὲ τοῦ Κρόνου, ὁ παντοδύναμος καὶ παμμέγιστος, σὺ ὅστις ρίπτεις τὸν κεραυνόν, γενοῦ εὐνοϊκὸς πρὸς ἡμᾶς καὶ δέξου τὰς διηγήσεις μου ταύτας μὲ τὴν συνήθη σου ἀγαθότητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤΟΥ ΔΙΟΣ.— ΓΕΝΝΕΣΙΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ.
ΑΙ ΠΡΩΤΑΙ ΓΕΝΝΕΑΙ.

Τῶρα, ὦ Μίδα, θὰ σοῦ διηγηθῶ συμβάντα τὰ ὁποῖα θὰ σε εὐχαριστήσουν. Πραγματικῶς ὅλα τὰ ἀνθρώπινα θὰ σε ἐνδιαφέρουν ὡς ἄνθρωπον καὶ ἡ ἱστορία τῶν πρώτων γεννεῶν δὲν θὰ σοῦ εἶνε νομίζω ἀδιάφορος.

Ὅταν μετὰ τὴν ἐξολόθρευσιν καὶ τὴν τρομερὰν τιμωρίαν τῶν Γιγάντων, τῶν ἀδελφῶν τοῦ Κρόνου, ὁ Ζεὺς κατέστη ἀπόλυτος κύριος τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς ἀμέτρου θαλάσσης ἐσκέφθη ἐπὶ πολὺ τί θὰ ἐπραττε. Ἐξελθὼν τῆς κατοικίας του τῆς μεγαλοπρεποῦς ἐκῆθησεν εἰς τὸ μέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐκεῖθεν παρετήρησεν ἐπὶ πολὺ τὴν ἀγρον θαλάσσαν καὶ τὴν ἔρημον γῆν, ἡ ὁποία ἀπέραντος ἐξετείνετο ὑπὸ τοὺς πόδας του. Τὰ ἄγρια θηρία τοῦ ὄρους, τὰ πτηνὰ τὰ οἰκοῦντα τὸν ἀέρα καὶ οἱ ἰχθύες οἱ κολυμβῶντες ἀκούραστοι ἐπὶ τῶν γαλανῶν κυμάτων, ὅλα αὐτὰ τὰ ζῷα, μικρὰ μέγала, εἶχον καταστραφῇ ἐξολοθρευθέντα ὑπὸ τοῦ πυρὸς διαρκούσης τῆς πάλης μεταξύ θεῶν καὶ Γιγάντων.

Περίλυπος ἔμενεν ὁ Ζεὺς βλέπων ἔρημον καὶ σιωπηλὴν τὴν φύσιν ὅλην. Τότε διέταξεν

ὅλα τὰ εἶδη τῶν ζώων τὰ βαδίζοντα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ τὰ πλανώμενα ἐν τῷ ἀέρι καὶ τὰ κολυμβῶντα εἰς τὸ ὕδωρ νὰ ἐξέλθωσιν ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς ποτιζομένης ὑπὸ τῆς βροχῆς, καὶ ἀναζωογονουμένης ὑπὸ τοῦ Ἡλίου, νὰ πληθυνθῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ εἰς τῆς θαλάσσης τὰς ἀβύσσους.

Καὶ ἰδοὺ ὅλα τὰ γένη καὶ τὰ εἶδη τῶν ζώων ἐνεφανίσθησαν πάλιν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀναρίθμητα εἶδη ἰχθύων ἐγεννήθησαν ἐντὸς τῶν ὑδάτων.

Τότε ὁ θεὸς ἐσκέφθη, ὅτι ἔπρεπε νὰ δημιουργήσῃ τὰ γένη τῶν ἀνθρώπων. Οἱ ἄνθρωποι θὰ εἶχον κατὰ διαταγὴν τοῦ Διὸς τὴν διάνοιαν πολὺ ἀνωτέραν τῶν ζώων, ἀλλὰ καὶ πολὺ κατωτέραν συγχρόνως ἀπὸ ἐκείνην τῶν θεῶν, ἀντὶ δὲ νὰ ἀναπέμπωσιν ἀγρίας ἐνστικτους κραυγὰς, θὰ εἶχον ἑναρθρον λόγον καὶ θὰ ἐδύναντο τοιοῦτοτρόπως νὰ συνδιαλέγωνται μετὰ τῶν θεῶν ὅταν θὰ ἦτο ἀνάγκη.

Ὁ παντοδύναμος λοιπὸν Ζεὺς ἐποίησε τοὺς ἀνθρώπους, ὅπως καὶ τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῷα, Ἐξερχόμενοι τῆς γῆς τῆς ὁποίας οἱ ἀνοικτοὶ πόροι ἀνέδιδον χυμὸν ὅμοιον μὲ ἀφρώδες γάλα, εὗρισκον εὐκόλως τροφήν εἰς τὸ γόνιμον ἔδαφος καὶ τὴν κλίνην μαλακὴν εἰς τὸ πυκνὸν καὶ εὐκαμπτον χόρτον τῶν πεδιάδων. Ἀπὸ παιδιὰ ἠνδρουντο ταχέως καὶ ἐγίνοντο ρωμαλέοι. Οἱ ἐκ τῶν σπλάγχχνων τῆς γῆς ἐξερχόμενοι τότε ἄνθρωποι ἦσαν πολὺ ἰσχυρότεροι ἀπὸ τοὺς σημερινούς.

Οἱ πρωτόγονοι ἄνθρωποι δὲν ἠσθάνοντο οὔτε τὰ δῆγματα τοῦ ψύχους, οὔτε τὰ φλογερὰ τοῦ ἡλίου βέλη. Οἱ ἄγριοι καρποὶ καὶ τῶν δρυῶν αἱ βέλαντοι τοὺς ἔτρεφον πλουσιοπαρόχως. Ἐμμενον γυμνοὶ ἀκόμη μὴ γνωρίζοντες νὰ καλυφθῶσι μὲ δέρματα ζώων, καὶ ὅταν ἡ βροχὴ ἢ ὁ ἀνεμος ἔδερν τὰ σώματά των κατέφευγον εἰς τὰ βαθέα σπήλαια ἢ ὑπὸ τὰ πυκνότατα δένδρα.

Ἐπὶ ἑκατομμύρια ἔτη ἔζησαν τοιοῦτοτρόπως οἱ ἄνθρωποι παρόμοιοι μὲ τὰ ζῷα, ἐπειδὴ ὁ παντοδύναμος Ζεὺς ἤθελε νὰ χαλιναγωγῇ τὰ πάθη των καὶ τὴν ὑπερηφάνειαν.

Αὐτὸ εἶνε τὸ μόνον ἀκριβὲς γεγονός, ὃ Μί-

δα! Μὴ πιστεύσῃς τὰς ψευδεῖς διηγήσεις κατὰ τὰς ὁποίας οἱ ἄνθρωποι ἐγεννήθησαν συγχρόνως μὲ τοὺς θεοὺς, καὶ ὅσα ἄλλα ἀκόμη ψεύδη διηγοῦνται τὰ ὁποῖα θὰ σου εἴπω διὰ νὰ μὴ ἀπατηθῇ ποτὲ ἐξ αὐτῶν. Ἰδοὺ λοιπὸν τί διηγούνται.

«Εἰς τὴν ἀπαρχὴν ὁ Κρόνος ἐγκατέστησεν εἰς τὴν γῆν τὴν ἐποχὴν τοῦ χρυσοῦ, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἔζων ὡς οἱ θεοὶ ἐν πλήρει εὐτυχίᾳ καὶ ἀναπαύσει. Οὔτε ἐργασίαν, οὔτε πόνους, οὔτε γῆρας ἐγίνωσκον. Μέχρι τέλους τῆς ὑπάρξεώς των διετήρουν τὴν ρωμαλεότητα καὶ τὴν καλλονὴν τῶν ποδῶν καὶ τῶν χειρῶν, καὶ διεσκεδάζον ἀφρόντιδες εἰς συμπόσια. Αἰωνία ἀνοιξίς, αἰωνία βλάστησις, διηνεκὴς ὑπαρξίς καρπῶν γλυκυτάτων, ποταμοὶ γάλακτος, ρύακες νέκταρος, δένδρα μελιτοφόρα καθίστων τὴν γῆν τόπον διηνεκοῦς ἀπείρου εὐδαιμονίας.

Ἐπειτα οἱ Ἀθάνατοι παρήγαγον τοὺς ἀνθρώπους τὰς ἀργυρὰς ἐποχὰς οἱ ὁποῖοι ἦσαν τόσον κατώτεροι τῆς προκγουμένης, ὅσον καὶ ὁ ἀργυρὸς εἶνε κατώτερος τοῦ χρυσοῦ. Ὁ Ζεὺς ὅστις ἐβασίλευε τότε ἐπὶ οὐρανοῦ καὶ γῆς ἔδωκεν εἰς τὰ ἔρπετα τὸν δηλητηριώδη αὐτῶν ἰόν, διέταξε τοὺς λέοντας νὰ καταβροχθίζωσι τοὺς θνητοὺς, ἐστέρεισε τοὺς ποταμοὺς τοῦ γάλακτος καὶ τοὺς ρύακας τοῦ νέκταρος. Δὲν ἦτο πλέον αἰωνία ἡ ἀνοιξίς ἀλλ' ἠκολούθει καὶ τὸ καυστερὸν θέρος καὶ ὁ ἄγριος χειμὼν καὶ τὸ ἀσταθὲς φθινόπωρον· καὶ οἱ δυστυχεῖς βεβαρυμένοι ὑπὸ τῶν τέκνων των, ἄδικοι πρὸς ἀλλήλους, ἔζων ἐπὶ ὀλίγον χρόνον καὶ μετὰ τὸν θάνατόν των ἐθάπτοντο εἰς τὰς ὑπογείους ἀβύσσους.

Ἐπειτα ἐγεννήθησαν οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ. Ὅμοιοι μὲ ρωμαλέας δρῦς, ζωηροὶ, βίαιοι οἱ θνητοὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, παρεδίδοντο αἰωνίως εἰς φοβεροὺς πολέμους, καὶ ἡ καρδιά των ἦτον ὡς χάλυψ σκληρά. Αἱ κατοικίαι των ἦσαν ἐκ χαλκοῦ καὶ κατὰ θέλησιν τῶν θεῶν ἐμάχοντο διὰ χαλκίνων ὤπλων. Ἀλληλοφονευθέντες ἐξέλειψαν ὅλοι τὰ φέροντες ἀδόξως εἰς τὸν Τάρταρον.

(Ἐπεταὶ συνέχεια).

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΥΠΟ ANDRÉ LAURIE]

[Συνέχεια· ἴδε σελίδα 97]

Ἐν τούτοις ὁ Χάνδος, μόλις εἶδε τὴν ἀδελφὴν του συνερχομένην, ἐπλησίασε θαρραλέως τὴν μοῖαν καὶ ἤρχισε νὰ τὴν ἐξετάζῃ προσεκτικῶς, ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη, ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ κηρίου του. Ἡ καρδιά του ἔπαλλεν ὀλίγον τι ζωηρότερον τοῦ συνήθους κατὰ τὴν ἐπισκόπησιν ταύτην. Ἀλλ' ὅσῳ περισσώτερον τῷ ἐνέπνεε τὴν φρίκην καὶ τὸν φόβον, τόσον περισσώτερον ἐνόμιζεν ἑαυτὸν ὑποχρεωμένον νὰ ὑπερникήσῃ τὰ αἰσθήματα ταῦτα, συμφώνως πρὸς τὸν ἰδιαιτέρον αὐτοῦ κώδικα περὶ ἀτομικῆς ἀνδρείας. Οὕτω, ἅμα ἡ πρώτη στιγμή τῆς συγκινήσεως παρήλθεν, ἀνέλαβεν ὅλην του τὴν ψυχραιμίαν· ἐδοκίμασε μάλιστα καὶ νὰ γελάσῃ.

«Εἶνε ἐνδεδυμένος ὅπως ὁ κ. Γόλδιγκ, ὁ ἡθοποιός, εἰς τὴν κωμῳδίαν ἐκείνην τοῦ Μολιέρου, ποῦ εἶδαμεν εἰς τὴν Καλκούτταν!» ἔλεγε. «Φαίνεται ὅτι ὁ δυστυχὴς αὐτὸς κύριος ἔκαμνε ὅπως ὁ Βυφῶν, ὁ ὁποῖος συνείθιζε νὰ στολίζεται πρὶν ἀρχίσῃ τὴν ἐργασίαν του. Μόνον ἡ ἐνδυμασία του δὲν εἶνε καὶ πολὺ τῆς ὥρας· μοῦ φαίνεται ὅτι δὲν θὰ ἐκέρδιζε πολὺ ἀν ἐξετίθετο εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας... Νομίζετε, θεῖέ μου, ἀληθινά, ὅτι εὐρίσκεται ἐδῶ ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῆς βασιλείας Ἀννης καὶ τοῦ Μαλβορούγου;

— Τοῦτο τοῦλάχιστον φαίνεται πιθανόν, εἶπεν ὁ κύριος Κλοακὲν πλησιάζων.

— Ὡ νά, ἔχει καὶ ρωλόγι μὲ ἀλυσίδα. Τί λέτε, θεῖέ μου, κάμνει νὰ το ἰδῶ καὶ νὰ ψάξω τὲς τσέπες του;

— Διατί ὄχι; Δὲν ἔχομεν λωποδυτικὰς διαθέσεις· ὁ σκοπὸς μας εἶνε ἀπλῶς νὰ διευκρινήσωμεν αὐτὸ τὸ μυστήριον.

Μόλις ἔλαβε τὴν ἀδειαν ὁ Χάνδος καὶ ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ θυλακίου τῆς μοῖας ἐν χρυσῶν ὠρολόγιον, βαρὺ καὶ ὀγκῶδες, ὡς ἀληθινὸν κρομμύδιον.

Ἐπὶ τῆς ἐκ σμίλτου πλακὸς ἀνεγινώσκοντο αἱ λέξεις: «Chapman, Poultry».

— Poultry εἶνε ἓνας ὁρόμος τοῦ Λονδίνου, εἶπεν ὁ Χάνδος. «Φαίνεται, ὅτι ὁ δυστυ-

ΕΤΟΣ 15ον — ΤΕΥΧΟΣ 20ον

χὴς αὐτὸς ἄνθρωπος ἦτο ἄγγλος, ὅπως ἡμεῖς.»

Καὶ ἐξηκολούθησε τὴν ἀναδίφησιν του. Εἰς τὸ δεξιὸν θυλάκιον εὗρε μίαν καπνοθήκην ἀργυρᾶν, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπῆρχεν ἀκόμη κόνις μελανή, καὶ τρία ἀργυρᾶ νομίσματα, ἐν τῶν ὁποίων ἔφερε τὴν εἰκόνα τῆς βασιλείας Ἀννης ἀκριβῶς. Εἰς ἄλλο θυλάκιον εὗρεν ἐν μέγα μανδηλίον μὲ τετράγωνον, μίαν θήκην ὀμμα-τοῦαλίαν καὶ μίαν ἐπιστολὴν—μίαν παλαιὰν ἐπιστολὴν, κιτρινισμένην, φαγωμένην, ἀλλὰ φέρουσαν ἀκόμη εὐκρινῇ τὰ ἴχνη σφραγίδος ἐκ πρασίνου κηροῦ. Ὅπισθεν ὑπῆρχον λέξεις τινὲς ἐσβεσμένοι, δυσανάγνωστοι.

«Δὲν εἶνε ἀδιακρισία, πιστεύω, νὰ ἀναγνώσω τὴν ἐπιγραφὴν. Μόνον διὰ νὰ μάθω τὸ ὄνομα...»

Ἐξαίφνης ἀφῆκε κραυγὴν ἐκπλήξεως:

— Θεῖέ μου!.. Ἀνθὴ!.. Μήπως ὄνειρεύομαι;... Διαβάστε, σὰς παρακαλῶ!..

Ὁ κ. Κλοακὲν ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἀνέγνωσε τὴν ἐξῆς διεύθυνσιν:

Senor Robinson Crusoe

York.

«Ὅπως ὁ Χάνδος, κατ' ἀρχὰς δὲν ἐτόλμησε καὶ αὐτὸς νὰ πιστεύσῃ τοὺς ὀφθαλμούς του. Ἀλλὰ δὲν ἔχωρει ἀμφιβολία. Ἡ ἐπιστολὴ ἦτο αὐθεντικωτάτη, ἐπὶ παλαιῷ χάρτου, γεγραμμένη πορτογαλιστί, σχετικῇ πρὸς τὰς βραζιλιανὰς φυτείας τοῦ Ροβινσῶνος Κρούσου, χρονολογούμενη ἐκ Λισσαβῶνος ἀπὸ 9 Ἰανουαρίου 1715.

«Ἀνήκουστον!... ἐψιθύρισε ὁ ἀρχαιολόγος. Πρέπει νὰ πιστεύσωμεν ὅτι εὐρίσκειθα πρὸ τοῦ λειψάνου αὐτοῦ τοῦ Ροβινσῶνος Κρούσου;

— Ὡ ναί, θεῖέ μου! τὸ πιστεύω, εἶμαι βέβαιος!... Κάτι τι μυστηριώδες καὶ ἐνδόμυχον μοῦ το λέγει!

— Δὲν φοβοῦμαι πλέον διόλου! ἀνέκραξε καὶ ἡ Ἀνθὴ μετὰ παραφορὰς, ἐγειρομένη ἐκ τῆς κλίνης, εἰς τὸ χεῖλος τῆς ὁποίας ἐκάθητο. Ἀγαπητέ μου, δυστυχῇ μου πρόπαππε! ἐδῶ

ΤΟΜΟΣ 24ος—8

λοιπόν ἀπέθανες μόνος, κατάμονος, χωρίς κα-
νένα σου τέκνον νά σε περιστοιχίζῃ.

— Αὐτὴ ἡ περγαμηνὴ θά μας εἶπῃ ἴσως
πῶς καὶ διατί, ὑπέλαθεν ὁ Χάνδος, ἀρπάζων
τὸ κατασκευασμένον ἔγγραφον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου
ἐκλινεν ἀκόμῃ ἡ χεὶρ τοῦ νεκροῦ.

Καὶ το ἔδειξε πρὸς τὸν κ. Κλοακέν, ὁ ὁ-
ποῖος ἀνέγνωσεν ἀρκετὰ εὐχερῶς τὰς πρώτας
γραμμάς, γραφῆς κανονικῆς μὲν ἀλλ' ὀλίγον τρε-
μούσης :

«This is my will. On the eighth day
of March A. B 1717, I Robinson Crusoe,
of York in Yorkshire, in the Kingdom of
England, being 84 years old, sound in
body and mind, although much weakened
by age. . .»

Δηλαδή :

«Αὕτη εἶνε ἡ διαθήκη μου. Τὴν ὀγδόην
ἡμέραν τοῦ Μαρτίου, ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1717,
ὁ ὑποφαινόμενος Ροβινσὼν Κροῦσος, ἐξ Ἑλ-
λῆς τῆς ἐν Ἑσθονίᾳ τοῦ βασιλείου τῆς
Ἀγγλίας, ἄγων τὸ ὀγδοηκοστὸν τέταρτον ἔ-
τος τῆς ἡλικίας μου, ὑγιὲς τὸ σῶμα καὶ τὸ
πνεῦμα, ἂν καὶ λίαν καταβεβλημένος ὑπὸ τοῦ
γῆρατος...»

Ὁ κ. Κλοακέν ἐξηκολούθει τὴν ἀνάγνωσιν
του, ὅταν ὑπόκωφος κρότος, πολλαπλασια-
σθεὶς ὑπὸ τῆς ἡχοῦς, ἀντήχησεν αἰφνης εἰς τὸ
ἐσωτερικὸν τοῦ σπηλαίου καὶ τον ἔκαμε νάνε-
γείρῃ τὴν κεφαλὴν ἐμφοβος, ὅπως τὸν Χάνδον
καὶ τὴν Ἀνθὴν. Ὁ Χάνδος ἔσπευσε πρὸς τὸν
πρόδομον μὲ τὸ κηρίον εἰς τὴν χεῖρα.

«Εἴμεθα κλεισμένοι ! ἀνέκραξε μετ' ὀλίγον.
Μία θύρα κλείει τὸν διάδρομον καὶ μου εἶνε
ἀδύνατον νά τὴν ἀνοίξω».

Ὁ κ. Κλοακέν καὶ ἡ Ἀνθὴ ἔτρεξαν πρὸς
αὐτὸν καὶ ἐβεβαιώθησαν περὶ τοῦ ἀληθοῦς τῆς
πληροφορίας. Θυρόφυλλον βαρὺ καὶ μέγα ἐκ
δρυός, τὸ ὁποῖον δὲν εἶχον παρατηρήσῃ καὶ
εἰσερχόμενοι, ἔφραττε τὴν διόδον. Ἄν
καὶ τὸ κλεῖθρον καὶ οἱ μοχλοὶ εὐρίσκοντο ἔ-
σωθεν, ἐν τούτοις αἱ ἡνωμέναι προσπάθειαι
καὶ τῶν τριῶν δὲν κατάρθωσαν νά το ἀνοίξουν.
Φαίνεται ὅτι ἡ θύρα ἐκλειδώθη ἢ ἄλλως πως
ἐσπερώθη ἔξωθεν.

Τί συνέβαινε ; Ἦτο ἄρα γε τυχαῖον τὸ

πράγμα ἢ εἶχον ἐμπέσῃ εἰς παγίδα, εἰς ἐνέ-
δραν ; ὁ κ. Κλοακέν μάλιστα ἔλαβε καιρὸν νά το
συλλογισθῇ.

Θυρὶς ἡνοίχθη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θυροφύλλου
καὶ τὸ πλαίσιον τῆς θυρίδος ταύτης περιέβαλε
τὴν τρομερωτέραν, τὴν εἰδεχθεστέραν εἰκόνα,
τὴν ὑποῖαν ἐδυνατό τις νά φαντασθῇ εἰς πα-
ρόμοιον μέρος — τὸ διαβολικὸν πρόσωπον τοῦ
Ρανᾶ.

Ναί, τοῦ Ρανᾶ, τοῦ Δουλίπ Ρανᾶ, τοῦ
Τὸ-Χό, τοῦ Κρᾶ - Ὁγκ Δίγκ-Κι — οἰονόηποτε
καὶ ἂν ἦτο τὸν ὀνόματά του ! τοῦ ἀθλίου δολοφόν-
του, τὸν ὁποῖον εἶχεν ἴδῃ ὁ κ. Κλοακέν πί-
πτοντα εἰς τὴν θάλασσαν ἐν τῇ παραφορᾷ
του... Δὲν εἶχε λοιπὸν ἀποθάνῃ !.. Εἶχεν ἐπι-
ζῆση τῆς φρικτῆς ἐκείνης τιμωρίας διὰ νά συ-
νεχίσῃ καὶ συμπληρώσῃ τὴν σειρὰν τῶν ἐγ-
κλημάτων του ; ... ἢ μήπως ἦτο τὸ φάσμα
του ; . . .

Φεῦ ! ἦτο ἐκεῖνος, ὁ ἴδιος ! Τὸ αὐτὸ ἄγριον
καὶ παράφορον βλέμμα, ἡ αὐτὴ ρίς ὡς ὀρνέου
ἀρπακτικοῦ, ἡ αὐτὴ ὠχρὰ ὄψις, οἱ αὐτοὶ ὀ-
ξεῖς ὀδόντες, ὡς τίγρεις, διαφανόμενοι με-
ταξὺ δύο χειλέων λεπτῶν. Ὁ Ρανᾶ ! Ἐ-
βλεπε τὰ θύματά του ἡμικλείων τοὺς ὀφθαλ-
μούς, χωρίς νά προφέρῃ λέξιν.

«Δουλίπ Ρανᾶ !» ἀνέκραξεν ὁ κ. Κλοακέν,
ὁρμῶν κατ' αὐτοῦ. «Εἶσαι πρίγκηψ καὶ καθὼς
μας εἶπες ὀνομάζεσαι ὁ Δίκαιος. Ἐν ὀνόματι
τῆς Δικαιοσύνης λοιπὸν, ἀνοίξε τὴν θύραν αὐ-
τὴν εἰς ἡμᾶς, οἱ ὁποῖοι τίποτε δὲν σου ἐκά-
μαμεν ... »

Εἰδὸς τι μειδιάματος ἰχνογραφήθη ἐπὶ τῆς
μορφῆς τοῦ Ρανᾶ. Ἀλλὰ σχεδὸν ἀμέσως ἡ φυ-
σιογνωμία του ἀνέλαβε τὴν προτέραν γαλή-
νην. Ἦτο λοιπὸν τρελὸς αὐτὸς ὁ ξένος, ὥστε
νά νομίζῃ ὅτι θά ἐμάλασσε τὴν καρδίαν ἐνὸς
ἀφγανῶ διὰ λόγων ;... Οἱ Εὐρωπαῖοι φλυα-
ροῦν πάντοτε ἀνωφελῶς δὲν ὑποτάσσονται
ποτέ εἰς τὸ πεπρωμένον των. . . Ἀγγλος ἢ
Γάλλος ἀδιάφορον. «Ὅλοι σκυλιά !..

Αὐτὰ ἐξέφραζον οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Ρανᾶ, ἐὰν
τῷ ὄντι ἐξέφραζαν τίποτε.

Ὁ κ. Κλοακέν ἐνόησε τὴν γλῶσσάν του
καὶ ἐσιώπησεν. Ὁ Χάνδος καὶ ἡ Ἀνθὴ, ὠχροὶ
καὶ κατὰπληκτοι, παρευρίσκοντο ὡς βωβὰ πρό-
σωπα ἐν τῇ φρικτῇ ταύτῃ σκηνῇ. Διατί τους
ἐμίσει λοιπὸν ὁ ἄθλιος ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον συν-

ντων ἀκόμῃ φῖαν φορὰν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ των ;
Διατί τους κατεδίωκεν οὕτω ; Δὲν ἤξευραν
τίποτε. Ἀλλὰ, κεκλεισμένοι ζῶντες ἐν τῷ
τάφῳ ἐκείνῳ, μεταξὺ τοῦ λειψάνου τοῦ προ-
πάπου των καὶ τοῦ δρυίνου ἐκείνου θυροφύλ-
λου, ὅπου ἐμόρφαζεν ἡ ἀπεχθὴς ὄψις τοῦ δο-
λοφόνου τοῦ πατρὸς των, ἀπέβαλον πλέον πᾶσαν
ἐλπίδα ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ ἀκάμπτου καὶ σκλη-
ροῦ πεπρωμένου.

«Οἱ σύντροφοί μας θά παρατηρήσουν τὴν
ἀπουσίαν μας, θά σε ἀνακαλύψουν καὶ θά σε
ἐκδικηθοῦν !» εἶπεν ὁ κ. Κλοακέν μετ' ὀλί-
γον.

«Δέν με ἀνεκχλύσαν ἐδῶ ἐξ μῆνας καὶ
θά με ἀνακαλύψουν τώρα ;» ἤξιωσε ν' ἀπαν-
τήσῃ ὁ Ρανᾶ. «Ἐλαβα τὰ μέτρα μου. Ἦ
ἔσδοτος τοῦ σπηλαίου ἐσκεπάσθη, ὥστε νά μὴ
εἶνε δυνατόν νά τὴν εὕρῃ κανεὶς. Ἐχὼ ζωο-
τροφίας. Σεῖς δὲν ἔχετε. Θάποθάνετε τῆς πεί-
νης !»

Ὁ τόνος τῆς φωνῆς ἐκείνης, ὁ ἥρεμος καὶ
ἀποφασιστικὸς, δὲν ἐπέτρεπεν ἀντιρρήσεις.

Ὁ κ. Κλοακέν ἠτοιμάζετο νάποσυρθῇ εἰς
τὸ βάθος τοῦ σπηλαίου, μετὰ τῶν δύο παιδίων.
Μία λέξις τοῦ Ρανᾶ τον ἐκράτησεν. Ἦ φυσιο-
γνωμία του ἐφωτίσθη ὑπὸ ἀκτίνος ἐνδιαφέ-
ροντος.

«Ἐχεις μαζί σου τὸ Ζραῖμφ ;» ἠρώτησεν.

Ὁ ἀρχαιολόγος ἐνόησεν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ
τῆς πλακὸς τοῦ Κανδαχάρ καὶ φῶς ἐλπίδος
ἀνέλαμψεν ἐν τῇ διανοίᾳ του. Πρὸς στιγμὴν
ἐπίστευσεν ὅτι τὸ λύτρον ἐκεῖνο θά ἤρκει διὰ
νά ἐξαγοράσῃ τὴν ζωὴν τῶν δύο παιδίων καὶ
τὴν ἰδικήν του.

«Ναί, ἔχω μαζί μου τὸ Ζραῖμφ !» ἀνέ-
κραξεν ἐξάγων τὴν πλάκα ἐκ τοῦ θυλακίου του
καὶ δεικνύων αὐτὴν ὑπὸ τὸ φῶς τῶν κηρίων.

«Τὸ θέλεις, Ρανᾶ ; Δός μας τὴν ἐλευθερίαν
καὶ σοῦ το δίδω.»

Ἦ θυσία δὲν ἦτο μικρά διὰ τὸν ἀρχαιολό-
γον ἀλλὰ διὰ νά σώσῃ τὴν ζωὴν τῆς Ἀνθῆς
καὶ τοῦ Χάνδου, θά εἶδε καὶ τὴν ἰδικήν του.
Φλόξ πόθου ἀνέλαμψεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς
τοῦ Ρανᾶ. Ἀλλ' ἐμειδίασε.

«Αὔριον, εἶπε περιφρονητικῶς, θά μου δώ-
σῃς τὸ Ζραῖμφ γιὰ ἓνα πορτοκάλι· μεθαῦριο
γιὰ μία ρῶγα σταφύλι. Τὰ παιδιὰ μόνον εἶνε
ἀνυπόμονα. Οἱ ἄνδρες ξεύρουν νά περιμένουν.

Ὁ Ρανᾶ θά λάβῃ τὸ Ζραῖμφ γιὰ τίποτα
καὶ σεῖς θάποθάνετε.

— Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ! διατί θέλεις τὸν θά-
νατόν μας ; τί σου ἐκάμαμεν ; » ἀνέκραξε
παράφορος ὁ κ. Κλοακέν.

«Τί μου ἐκάματε ;» ὑπέλαθεν ὁ Ρανᾶ ὡς
ἐκπλαγεὶς καὶ σκανδαλισθεὶς ἐκ τῆς τόσης αὐ-
θαδείας. «Ἐρωτᾷ !.. Καὶ τὰ παιδιὰ αὐτὰ νά
εἶνε ἐκείνου ὁ ὁποῖος πρῶτος ἠπλώσε χεῖρα
βέβηλον ἐπὶ τοῦ Ζραῖμφ !.. Καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος
νά το κρατῇ ὑπὸ τὰ ὄμματα μου ! . . . Μὰ
λοιπόν, σκύλε, δὲν ἤξεύρεις τί εἶνε αὐτὸ τὸ
Ζραῖμφ ;.. Ἀγνοεῖς λοιπὸν ὅτι τὸ ἅγιον αὐτὸ
φυλακτόν, φυλαττόμενον ἀπὸ ἀμνημονεύτων
χρόνων εἰς τὸ Ραμ-Μοχούν, ἐξασφαλίζει εἰς
τὸν κίτοχόν του τὴν βασιλείαν τοῦ Κανδαχάρ
καὶ τὴν αὐτοκρατορίαν τῆς κεντρῆς Ἀσίας ;...
Καὶ ζητεῖς χάριν ; Ζητεῖς χάριν ἀπὸ τὸν
Δουλίπ Ρανᾶ τὸν Δίκαιον, τὸν Πατέρα καὶ τὸν
Μέγαν Διδάσκαλον τῶν Ἀδελφῶν τῆς Γῆς
καὶ τοῦ Οὐρανοῦ ;»

Καὶ ἔτριζαν οἱ ὀδόντες τοῦ Ρανᾶ καὶ οἱ ὀ-
φθαλμοὶ του ἐξέπεμπον φλόγας ὑπερφηανείας
καὶ ἀγρίας εἰρωνείας...

Τῶν Ἀδελφῶν τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς !

Τὸ φοβερὸν τοῦτο ὄνομα ἐξήγει τὰ πάντα εἰς
τὸν κ. Κλοακέν. Ἦξευρεν ὅτι ἡ ἐγκληματικὴ
αὕτη ἐταιρία, ἐξηπλωμένη ἀπὸ τινων ἐτῶν εἰς
ὅλην τὴν Ἀνατολήν, σκοπεῖ τὴν ἐξόντωσιν
τῶν Εὐρωπαίων ἀδιακρίτως. Διαιρεῖται εἰς
δύο μεγάλας αἱρέσεις. Ἡ πρώτη, ἐπικρα-
τοῦσα κυρίως παρὰ τοῖς Σίνοις καὶ τοῖς Μα-
λαίοις, παραδέχεται τὴν χρῆσιν τοῦ σιδήρου
καὶ τοῦ δηλητηρίου, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ἐξῆς πα-
ράδοξον ὅρον : τὸ ὄπλον τοῦ ὁποῖου ἐγένετο χρῆ-
σις κατὰ τὴν δολοφονίαν, πρέπει νάφινεται ἐν
τῇ κατοικίᾳ τοῦ δολοφονουμένου. Οὕτω εἰς ἀρ-
τοποῖος τῆς Καντῶνος ἐδοκίμασεν ἐσχάτως νά
δηλητηριάσῃ ὁλόκληρον τὴν εὐρωπαϊκὴν αὐτοῦ
πελατείαν, ἀναμίξας ἀρσενικόν — εὐτυχῶς εἰς
μικρὰν δόσιν, — ἐν τῇ ζύμῃ τοῦ λευκοῦ ἄρτου·
οὕτω ἀκόμῃ εἰς τὰς πολυπληθεῖς δολοφονίας, αἱ
ὁποῖαι τῷ 1882 ἀνεστάτωσαν τὴν Σαίγκον καὶ
τὴν Κοχιγκίαν, πάντοτε τὸ φονικὸν ὄπλον εὐ-
ρίσκετο εἰς τὸν τόπον τοῦ ἐγκλήματος.

Ἡ δευτέρα αἵρεσις, πλέον ἐξηπλωμένη εἰς
τὸ Ἀφγανιστάν καὶ εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἀσίαν,
σκοπεῖ ἐπίσης τὴν ἐξόντωσιν τῶν Εὐρωπαίων,

ἀλλὰ δι' ἄλλης μεθόδου· ὁ δολοφόνος ὀφείλει νὰ μὴ χύσῃ τὸ αἷμα τοῦ θύματός του, οὔτε νὰ φέρῃ ἐπ' αὐτοῦ τὰς χεῖρας. Ἡ ἐκδίκησις ἐξασκείται ἀδιακρίτως ἐφ' ὅλων τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας τοῦ καταδικασθέντος.

Αἱ λέξεις λοιπὸν ἐκείναι Οὐρανὸς καὶ Γῆ ἔλεγον πρὸς τὸν κ. Κλοακὲν κατὰ ποίου τυφλοῦ φανατισμοῦ εἶχε νὰ παλαίσῃ.

Διὰ τοῦτο, στρέψας τὰ νῶτα πρὸς τὸ ἀνθρωπόμορφον ἐκεῖνο τέρας, ἔσυρε μεθ' ἑαυτοῦ

τὰ δύο παιδία εἰς τὸ βάθος τοῦ σπηλαίου. Εἶτα, καθήσας μετ' αὐτῶν πλησίον τοῦ σκελετοῦ, — ὡς διὰ νὰ τα θέσῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ προπάππου των, ὁ ὁποῖος τόσα εἶχεν ὑποφέρει, — ἐσταύρωσε τὰς χεῖρας καὶ περιέμενε.

Ἡ θυρίς εἶχε κλεισθῇ.

[Ἐπεταὶ συνέχεια]

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

[Συνέχεια· ἴδε σελ. 101.]

Τώρα εἶνε ἡ σιδηρᾶ ἐποχή. Οἱ ἄνθρωποι εἶνε αἰωνίως βεβαρυμένοι ὑπὸ ἀθλιότητος καὶ δυστυχίας καθ' ὅλην τῆς ἡμέρας τὴν διαρκείαν, καὶ τὴν νύκτα δὲ οἱ θεοὶ τοὺς ἀποστέλλουν φρικτὰ ὄνειρα. Ἐὰν οἱ σημερινοὶ ἄνθρωποι εἶνε μοχθηροί, οἱ υἱοὶ των θὰ εἶνε ἀκόμη μοχθηρότεροι. Οὔτε δικαιοσύνη, οὔτε εὐσπλαγχνία, οὔτε ἀγαθότης θὰ ὑπάρχῃ πλέον εἰς τὸ μέλλον. Ἡ ἄμετρος καὶ αἰωνία λύπη θὰ εἶνε τῆς ἀνθρωπότητος ὁ κλῆρος».

Ἰδοὺ, ὦ Μίδα! τὰ ψεύδη τὰ ὁποῖα διασπείρουν οἱ ἀμαθεῖς μάντιες, οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ κολακεύουν τοὺς ἀνθρώπους, λέγοντες εἰς αὐτούς, ὅτι ἐγεννήθησαν ταῦτοχρόνως μετὰ τοὺς θεοὺς.

Ἰδοὺ τώρα ὅλη ἡ ἀλήθεια ὡς θὰ σοὺ τὴν διηγηθῶ.

Ἐπὶ πολὺν καιρὸν οἱ ἄνθρωποι ἔζων εἰς ἀγρίαν κατάστασιν. Ἐχοντες πεποιθησιν εἰς τὴν ἐκτακτὸν ῥώμην τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν των, κατεδίωκον εἰς τὰ δάση τὰ ἄγρια θηρία καὶ τα κατεσπάρασσαν διὰ τῶν χειρῶν των.

Ὅτε τοὺς κατελάμβανεν ἡ νύξ, ἐξηπλόνοντο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ ἐσκεπάζοντο μετὰ κλάδους. Εἰς τὸ σκότος ἐνίοτε οἱ φοβεροὶ λέοντες ἢ οἱ ἔχοντες ὀξεῖς ὀδόντες κάπροι ἐφώρμων ἐναντίον των. Συνήπτετο φοβερὰ πᾶλη· οἱ ἄνθρωποι ἐσῆκονον πέτρας, τὰς ὁποίας δέκα ἄνθρωποι σήμερον μαζί δὲν δύνανται νὰ σηκώσωσι καὶ τὰς ἐξεσφενδόνιζον κατὰ τοῦ λέοντος ἢ τοῦ κάπρου· ἀλλ' ὁσάκις δὲ κατάρθουν νὰ φονεύ-

σωσι τὸ θηρίον καὶ εἶχον κατασπαρχθῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐξέβαλον ὠρυγὰς περιτρέχοντες ὡς τρελλοὶ ἀπὸ τὸν πόνον τὸ δάσος· διότι δὲν ἤξευρον ἀκόμη τὴν τέχνην τῆς ἐπιδέσεως καὶ θεραπείας τῶν πληγῶν.

Ἀλλ' ὁ καιρὸς παρήρχετο· ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὁ Ζεὺς ἐκέντριζεν αὐτοὺς διὰ τοῦ κέντρου τῆς ἀνάγκης, ἡ δὲ πείρα ἐγένετο ἀλληλοδιαδόχως παντὸς εἶδους τέχνας. Τοιουτοτρόπως οἱ θνητοὶ ἠδυνήθησαν νὰ κάμωσι νὰ ἐκπηδήσῃ τὸ πῦρ ἀπὸ τὰς φλέβας τοῦ χάλικος ὅπου κρύπτεται καὶ νὰ θέτωσι τὸν σπῆρον εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς γῆς ὅπουθεν αὐξάνουν τὰ σπαρτά. Ἠρχισαν νὰ σκάπτουν κορμούς δένδρων καὶ δι' αὐτῶν ἔπλεον τοὺς ποταμούς, ἔπειτα δὲ ἐταξειδεύον καὶ εἰς τὴν θάλασσαν ὅταν οἱ ναῦται ἔμαθον νὰ διακρίνωσι τὴν κίνησιν τῶν ἄστρον. Ἐξέλεξαν τὸν κύνα ὡς πιστὸν σύντροφον, εἴτε διὰ νὰ ὁδηγῇ τοὺς βοῦς καὶ τὰ πρόβατα εἰς βοσκήν, εἴτε δὲ νὰ διώκῃ τὰ ἄγρια θηρία μέχρι τοῦ βάθους τῶν δασῶν.

Τότε κατεργάζοντο τὸν σίδηρον καὶ κατεσκεύαζον χρήσιμα ἐργαλεῖα. Τοιουτοτρόπως ἐγεννήθησαν αἱ τέχναι.

Οἱ ἄνθρωποι ἵδρυσαν μεγάλας πόλεις, τὰς ὁποίας περιεκύκλωσαν μετὰ στερεὰ τεῖχη. Οἱ βασιλεῖς, οἱ ποιμένες τῶν λαῶν, ἔθεσαν νόμους δικαίους, ἐπροστάτευσαν τοὺς καλοὺς πολίτας καὶ ἐτιμώρησαν τοὺς κακοὺς.

Οἱ ἄνθρωποι ἦσαν εὐτυχεῖς· ἀλλ' ὁ Προμηθεὺς συνετάραξε τὰ πάντα· καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐτιμωρήθη σκληρῶς, καὶ μεγάλως,

ἀθεραπεύτου δυστυχίας τῶν ἀνθρώπων ἐγένεν κῆτος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤΟΥ ΔΙΟΣ. — ΑΛΛΑΖΟΝΕΙΑ ΚΑΙ ΤΙΜΩΡΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΜΗΘΕΟΥ. — ΕΠΙΜΗΘΕΥΣ ΚΑΙ ΠΑΝΔΩΡΑ. — ΑΘΛΙΟΤΗΣ ΚΑΙ ΚΑΚΙΑ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ. — ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΛΥΚΑΟΝΟΣ. — Ο ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΣ. — ΔΕΥΚΑΛΙΩΝ ΚΑΙ ΠΥΡΡΑ.

Ὁ Προμηθεὺς ἦτο υἱὸς τοῦ Ἰαπετοῦ, ἐνὸς τῶν ἐχθρῶν τοῦ Διὸς Γιγάντων. Αὐτὸς ὅμως ἦτο σύμβουλος καὶ φίλος τοῦ Διός, ὅστις τον ἡγάπα, καὶ τον προσεκάλει εἰς τὴν τράπεζάν του.

Ὁ υἱὸς τοῦ Ἰαπετοῦ ἠθέλησε νὰ καταστήσῃ τοὺς ἀνθρώπους ἐτι περισσότερον ἐπιτειδεῖους, καὶ νὰ τοὺς διδάξῃ διαφόρους τέχνας ὅπως φανῇ εὐεργέτης των.

Ἦλθε πρὸς τοὺς κυριωτέρους τῶν βασιλέων καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς. — Ὡ ἄνθρωποι, εἰσθε ἀνὴρτοι νὰ θαυμάζετε τὸν μέγαν Δία... Ἐγὼ δύναμαι νὰ τον ἀπατήσω. Εἶδате μὲ ποῖαν ἀπληστίαν ἀγαπᾷ τὰ πλούτη καὶ τὰς τιμὰς· θυσιάζετε εἰς αὐτὸν ὁλόκληρα τὰ θύματα, τοιουτοτρόπως δὲ τὰ ποιμνία σας, ὅσον μεγάλα καὶ ἂν εἶνε, θὲ ἐρημωθῶσι. Ἀλλ' ἐγὼ θὰ συνάψω ἐν ὀνόματί σας σύμβασιν μετ' αὐτοῦ, ὅπως εἰς τὰς θυσίας ἔχωσι καὶ οἱ ἄνθρωποι μέρος τῶν θυμάτων ὅπως αὐτὸς τὸ ἴδικόν του. Καὶ νὰ εἰσθε βέβαιοι ὅτι τὸ μέρος σας δὲν θὰ εἶνε τὸ χειρότερον· ἐγὼ εἶμαι πονηρότερος ἀπὸ τὸν πατέρα τῶν θεῶν.

Τότε ἔσφαξε μέγαν βῶν καὶ τον διένειμεν εἰς δύο μέρη. Εἰς τὸ ἓν ἔβαλε τὸ κρέας καὶ τὰ παχέα σπλάγχνα, εἰς δὲ τὸ ἕτερον μέρος τὰ κόκκαλα καὶ τα ἐσκέπασεν ἐπιτηδεῖως μετὰ παχὺ τρῶμα λίπους. Θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι ἦτο τὸ καλλίτερον μέρος τοῦ θύματος.

Προσεκάλεσε τότε τὸν Δία, ὅστις ἦλθεν εὐθύς.

— Ἐνδοξε υἱὲ τοῦ Κρόνου, τοῦ εἶπεν ὁ Προμηθεὺς, ἐκλεξε ἐκ τῶν δύο τούτων μεριῶν τὸ ἓν. Καὶ ὅρισε ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον θέλῃς τὴν χεῖρά σου νὰ εἶνε πάντοτε ἰδικόν σου, τὸ δὲ ἄλλο νὰ ἀνήκῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

Ἀλλ' ὁ Ζεὺς δὲν ἠπατήθη· ἐμάντευσε τὴν ἀπάτην· καὶ διὰ τῶν δύο χειρῶν ἀνεσήκωσε τὸ λίπος τὸ καλύπτον τὰ ὀστά, καὶ πλήρης

ὀργῆς, ἐμέμφθη τὸν Προμηθεά ὅτι ἠθέλησε νὰ τον ἀπατήσῃ.

Ἀλλὰ δὲν τον ἐτιμώρησεν ἀκόμη· διότι ἐνεθυμείτο ὅτι ἄλλοτε ἦτο σύμμαχος του καὶ σύμβουλος.

Ἀλλ' ὁ Προμηθεὺς ὑπερηφανεύετο ἐτι μάλλον καὶ ἔλεγεν ὅτι ὁ Ζεὺς δὲν ἐτόλμα νὰ τον τιμωρήσῃ.

— Ὡ δυστυχεῖς θνητοί, ἔλεγεν· ἐγὼ σας ἀγαπῶ καὶ θὰ σας προστατεύσω· θὰ σας διδάξω τὰ ἱατρικὰ μετὰ τὰ ὁποῖα ἱατρεύονται ὅλαι αἱ ἀσθένειαι· θὰ σας κάμω ἰσχυροὺς, ὡς θεοὺς· θὰ σας δώσω ἐν θεῖον δῶρον· ὅσον τὸ νέκταρ καὶ ἡ ἀμβροσία τῶν θεῶν εἶνε ἀνώτερα ἀπὸ τὸ νερόν τὸ ὁποῖον πίνετε καὶ τὸν ἄρτον τὸν ὁποῖον τρώγετε, τόσον τὸ οὐράνιον πῦρ εἶνε ἀνώτερον ἀπὸ τὸ πῦρ τῆς γῆς. Αὐτὸ τὸ πῦρ θὰ σας φέρω ἐγὼ, καὶ θὰ φωτίσῃ τὸ πνεῦμά σας καὶ θὰ γίνῃ φωτεινὸν ὅπως τῶν θεῶν.

Ὁ πολυμήχανος υἱὸς τοῦ Ἰαπετοῦ κατάρθωσε νὰ κλέψῃ ὀλίγον οὐράνιον πῦρ, ἔκρυψε δὲ τὴν φλόγα εἰς τὸ κοῖλον ἐνὸς καλάμου διὰ νὰ τὴν φέρῃ κρυφίως εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

Ἀλλ' ὁ Ζεὺς βλέπει τὰ πάντα· ἐνόησε τὴν ἀσεβῆ κλοπὴν καὶ τότε, διὰ νὰ τον τιμωρήσῃ, διέταξε νὰ τον καρφώσωσιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ χιονισμένου Καυκάσου.

Ματαίως ὁ Προμηθεὺς, καρφωμένος ἐπὶ τῶν φοβερῶν βράχων ἐπεκαλεῖτο τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς θεοὺς.

— Ὡ, ἄνερμοι καὶ πηγαὶ καὶ κύματα καὶ γῆ, καὶ σὺ Ἥλιε, τοῦ ὁποίου οἱ ὀφθαλμοὶ βλέπουν τὰ πάντα. Ἰδέτε εἰς ποῖαν κατάστασιν μ' ἔφερον ὁ Ζεὺς!...

Οὐδεὶς ὅμως ἤκουε τοὺς θρήνους του. Μόνον αἰετὸς τις ἤρχετο εἰς τὸ ὄρος, ἐκάστην πρωΐαν, ἐφώρμα ἐπὶ τοῦ Προμηθεὺς καὶ κατέτρωγε τὸ ἡπάρ του· ἀλλ' ἀνεγεννᾶτο τοῦτο τὴν νύκτα καὶ ὁ φοβερός αὐτὸς αἰετὸς ἐπανήρχετο τὴν ἀκόλουθον πρωΐαν.

Τοιαύτη εἶνε ἡ τιμωρία τοῦ Προμηθεὺς, δὲν θὰ διαρκέσῃ αἰωνίως· ἀλλ' ἡ ἡμέρα αὕτη, ὦ Μίδα, δὲν εἶνε γνωστὴ.

Ἐν τούτοις πεισθέντες εἰς τοὺς λόγους τοῦ Προμηθεὺς οἱ ἄνθρωποι ἐγιναν ἀλαζόνες καὶ ἐπίστευαν ἑαυτοὺς ὁμοίους πρὸς τοὺς ἀθανάτους. Δὲν ἐλάτρευον πλέον τοὺς θεοὺς, οὐδὲ ἐθυσιάζον πρὸς αὐτούς. Τότε ὁ Ζεὺς ἀπεφάσισε

νά τους τιμωρήσει. Προσεκάλεσε τὸν Ἡφαίστον, τὸν θεὸν τοῦ πυρός, καὶ εἶπε:

— Υἱέ μου, ἐτοίμασε ἐν δῶρον, τὸ ὁποῖον θὰ προσφέρουν ὅλοι οἱ θεοὶ ὁμοῦ εἰς τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων. Λάβε χῶμα καὶ κατασκεύασε γυναικᾶ· ἃς εἶνε ὠραία ὅσον αἱ ἀθάνατοι θεαί. ἃς ἔχῃ ὅλα τὰ χαρίσματα· ἀλλ' ἐντὸς αὐτῆς θέσε ψυχὴν διεστραμμένην, ὅπως με ἐκδικήσῃ διὰ τὴν κακίαν τῶν ἀνθρώπων.

Ὁ Ἡφαίστος κατασκεύασεν ἐν τῷ ἄμα κόρην ὠραιότατην καὶ ἔφερεν αὐτὴν ἐνώπιον τῶν θεῶν. Ἡ Ἀθηνα τῇ ἔδωκε λαμπρὰν ἐσθῆτα καὶ ἔθηκεν ἐπὶ κεφαλῇς αὐτῆς χρυσοῦν στέμμα· ὁ Ἑρμῆς τῇ ἔδωκε τὸ θέλγητρον τοῦ λόγου καὶ πνεῦμα ἀπατηλὸν διὰ νὰ παρασύρῃ εἰς τὸ κακὸν τοὺς ἀνθρώπους. Ἐπειδὴ δὲ ὅλοι οἱ θεοὶ ἔδωκαν εἰς αὐτὴν ἐν δῶρον διὰ τοῦτο ὠνομάσθη *Πανδώρα*.

— Τὸ δῶρον τὸ ὁποῖον κάμνω πρὸς τοὺς ἀνθρώπους δὲν εἶνε ἀκόμη ἀρκετόν. Εἰς τὴν Πανδώραν δίδω ἐν κιβώτιον, ἐκ κέδρου, λαμπρὰ γεγλυμμένον, μὲ ποικίλα κοσμήματα, ἔργον τοῦ Ἡφαίστου, τὸ ὁποῖον θὰ το προσφέρῃ εἰς τὸν σύζυγόν της. Τὸ δῶρον θὰ περιέλθῃ ἀσφαλῶς εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ἐπιμηθέως.

— Δὲν ἤξεύρεις, πάτερ μου, ὅτι ὁ πανοῦργος Προμηθεὺς παρήγγειλεν εἰς τὸν Ἐπιμηθέα νὰ μὴ δεχθῇ τίποτε ἐκ μέρους τῶν θεῶν;

Ὁ Ἐπιμηθεὺς εἶνε ἀσυλλόγιστος ἀνθρώπος· δὲν θὰ ἐνθυμηθῇ τοὺς λόγους τοῦ ἀδελφοῦ του· ἀλλὰ θὰ δεχθῇ καὶ τὴν Πανδώραν καὶ τὸ δῶρόν της. Σὺ ὁ ἴδιος μάλιστα θὰ υπάγῃς εἰς αὐτὸν τὴν Πανδώραν.

Πράγματι, ὁ Ἑρμῆς κρατῶν ἐκ τῆς χειρὸς τὴν Πανδώραν ἀκτινοβολοῦσαν ἐκ κάλλους τὴν ἔφερεν εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Ἐπιμηθέως!

Ὁ Ἐπιμηθεὺς ὠδήγησεν αὐτὴν μὲ χαρὰν εἰς τὴν ὠραίαν κατοικίαν του. Ἡ Πανδώρα ἤνοιξε τὸ κιβώτιον καὶ διὰ μιᾶς ἐξῆλθον ἐν σωρῷ αἱ φιλονεικίαι καὶ οἱ πόλεμοι, αἱ ἀσθένειαι καὶ αἱ συμφοραί, αἱ κλοπαὶ καὶ τὰ κακούργηματα, αἱ φροντίδες καὶ αἱ λύπαι, ὅλα τὰ κακά, δι' ὧν ὁ Ζεὺς ἐπλήρωσε τὸ ὀλέθριον κιβώτιον. Ὁ Ἐπιμηθεὺς περίτρομος ἐκλείσει τὸ κάλυμμα, ἀλλ' ἦτο ἄργά· ὅλα τὰ κακά εἶχον ἐξέλθῃ καὶ διασκορπισθῇ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Μόνῃ ἡ Ἑλπίς ἔμεινεν εἰς τὸ βάθος. Διὰ

τοῦτο δὲν ἡδυνήθη νὰ ἔλθῃ νὰ παρηγορήσῃ τοὺς θνητοὺς.

Ἀλλ' ἐφ' ὅσον οἱ ἀνθρώποι ἐγίνοντο χειρότεροι, τόσον ἡ μισητὴ κακία ἠῤῥανεν εἰς τὰς καρδίας των. Δὲν ἐσυλλογίζοντο τοὺς θεοὺς, οὐδ' ἐθυσίαζον εἰς αὐτούς. Ὁ δὲ Ζεὺς ἐπληροφορεῖτο ὅτι τὸ ἀνθρώπινον γένος ἐγίνετο καθ' ἐκάστην ἀσεβέστερον, καὶ ἀδικώτερον.

Τότε ἀπεφάσισε νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν γῆν διὰ νὰ βεβαιωθῇ ἰδίοις ὄμμασι περὶ τῆς κακίας τῶν ἀνθρώπων.

Λαβὼν μορφήν ἐπκίτου διηυθύνθη πρὸς τὴν ὄρεινὴν Ἀρκαδίαν, ὅπου ἐβασίλευεν ὁ Λυκάων. Οἱ υἱοὶ τοῦ ἰσχυροῦ καὶ πλουσίου βασιλέως τὸν ὑπεδέχθησαν μὲ περιφρόνησιν· φονεύσαντες δὲ ἐν παιδίον ἔβρασαν αὐτὸ καὶ το παρέθεσαν ὡς φαγητὸν εἰς τὸν ξένον.

Ὁ θεὸς ὀργισθεὶς ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν· ἡ δὲ ὀργὴ συνεσωρεύετο ἐν τῇ καρδίᾳ του ὅπως τὰ θυελλώδη νέφη εἰς τὸν οὐρανόν.

Ἐπειτα διηυθύνθη πρὸς αὐτὸν τὸν Λυκάωνα.

Ἀναλαβὼν τὴν θεῖαν μορφήν του εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν περὶ τὴν ἐσπέραν. Ἀλλὰ μολοντί ἦτο καταφανὲς ὅτι ὁ Ζεὺς, ὁ πατὴρ τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων ἦτο ἐκεῖ οὐδεὶς τὸν ἐβλεπεν οὐδὲ τῷ ἐδείκνυε σεβασμὸν τινα.

Ὁ Ζεὺς εἰσῆλθεν εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Λυκάωνος· παρεκάλεσε δὲ νὰ τον ὀδηγήσωσιν εἰς μέρος τι ὅπου νὰ κατακλιθῇ. Ὁ βασιλεὺς εἶπε μὲ περιφρόνησιν· ν' ἀπλώσωσι μίαν προβιὰν κάτω ἀπὸ μίαν στοάν.

Μόλις ὁ Ζεὺς ἐξηπλώθη εἰς τὴν πενιχρὰν ἐκείνην κλίνην, προσεποιήθη ὅτι ἀπεκοιμήθη. Ὁ Λυκάων ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἀνακτόρου καὶ εἶπε πρὸς τὸν λαόν του·

— Πραγματικῶς ὁ ξένος οὗτος δισχυρίζεται ὅτι εἶνε ὁ μέγας Ζεὺς· ὅστις τὸν ἴδῃ ἐννοεῖ ὅτι εὐρίσκεται ἐνώπιον ἐνὸς Ἀθανάτου. Ἀλλ' ἡμεῖς δὲν τοὺς λογαριάζομεν τοὺς θεοὺς, καὶ θὰ ἰδῇτε πῶς ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου θὰ φονευθῇ ἀπὸ τὴν χεῖρά μου.

Ὁ Λυκάων τότε ἐπέστρεψεν εἰς τὴν βασιλικὴν κατοικίαν του κρατῶν φοβερόν πέλεκυν· ὁ θεὸς ἔμελλε νὰ σφαγῇ ὡς βοῦς. Ἀλλ' ὁ Ζεὺς δὲν ἐκοιμάτο καθ' ἣν στιγμὴν ὁ ἀσεβὴς βασιλεὺς ἦλθεν ὑπὸ τὴν στοάν, ὁ θεὸς ἀνωρθώθη ἐπὶ τῆς κλίνης ὅπου ἔκειτο καὶ παρέτρησεν ἀσκαρδαμικτεῖ τὸν Λυκάωνα· ὁ πέλεκυς

ἐπέσεν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ κακούργου· δύναμις δὲ ἀνωτέρα ἐκράτει τοὺς πόδας τοῦ ἀκινήτου.

Εὐθὺς ὁ φοβερὸς ἥχος τοῦ κεραυνοῦ ἀντήχησεν εἰς τὰ ὄρη τῆς Ἀρκαδίας καὶ ἐν μιᾷ στιγμῇ κατέκλυσε τὰ ἀνάκτορα τοῦ κακοῦ βασιλέως· οἱ ἀνθρώποι κατελήφθησαν ὑπὸ φρίκης.

Τότε ὁ Ζεὺς ἤγγισε τὸν Λυκάωνα διὰ τῆς χειρὸς του. Οὗτος περίτρομος ἠθέλησε νὰ δμλήσῃ, νὰ ζητήσῃ οἶκτον· ἀλλ' ἀντὶ λόγων ἐξῆλθον ὠραγαὶ ἀπὸ τὸ στόμα του. Ἐφυγεν εἰς τὰ ὄρη μετεβληθεὶς εἰς λύκον. Ἐφῶρμα δὲ εἰς τὰ ποίμνια καὶ κατεσπάραζεν αὐτά.

Ὁλος ὁ λαὸς τῆς Ἀρκαδίας προσπίπτει μὲ ἱκεσίας εἰς τοὺς πόδας τοῦ πανισχύρου θεοῦ. Ἀλλ' ἦτο πλέον ἄργά· ὁ Ζεὺς ἀπεφάσισε νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἀνθρώπους, πλήρης δὲ ὀργῆς ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οὐρανόν.

Ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἐσυλλογίζετο τί νὰ πράξῃ. Νὰ καύσῃ τὴν γῆν; ἀλλ' ἐσκέφθη ὅτι αἱ φλόγες ἡδύναντο νὰ πυρπολήσωσι τὸν οὐρανὸν καὶ ὅτι πολὺ καλλίτερον θὰ ἦτο νὰ καταστρέψῃ τὸν κόσμον διὰ τοῦ κατακλυσμοῦ.

Ἦτο ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ στάχυν, ὠριμάσαντες ἀπὸ τὴν θερμότητα τοῦ θέρους, κιτρινίζουν εἰς τοὺς ἀγρούς. Οἱ ἀνθρώποι ἤτοιμάζοντο ἤδη νὰ θερίσουν, ὅτε ἔξαφνα οἱ ἄνεμοι ἐπνευσαν μὲ ὁρμὴν πρωτοφανῇ.

Οἱ στάχυν ἐξερριζώθησαν, ἡ δὲ καταιγὶς παρέσυρεν εἰς μαύρας δίνας τὰ ἄχυρα τὰ ὁποῖα εἶχεν ἀφαιρέσῃ ἡ πνοὴ τῆς θυέλλης.

Τὰ νέφη συσσωρευθέντα εἰς τὰ ὕψη τοῦ οὐρανοῦ ἐξερράγησαν ὀρμητικῶς· χεῖμαρροι καταπλημμυροῦσι τὰς ἡσύχους πεδιάδας, τὰς ὁποίας εἶχε καταστήσῃ γονίμους ἡ ἐργασία τῶν βοῶν. Οἱ ποταμοὶ ὑπερεκχειλίζουσι· τὰ ὕδατα εἰς τὴν φοβεράν ὁρμὴν των παρασύρουσι τὰ δένδρα τῶν δασῶν, τὰ ποίμνια, τοὺς ἀνθρώπους. Τὰ κτίρια κρημνίζονται καὶ παρασύρονται ὑπὸ τοῦ ὕδατος.

Φρίκη καὶ τρόμος κατέλαβε τοὺς ἀνθρώπους. Πολλοὶ οὐδ' ἐπεχείρουν καὶ νὰ σωθῶσιν, ἀλλ' ἐγκατελείποντο εἰς τὸ ῥέῃμα τὸ ὁποῖον τοὺς ἤρπαζε καὶ τοὺς ἐβύθιζεν. Ἄλλοι τολμηρότεροι, προσεπάθουν νὰ κατασκευάσουν σχεδίαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας νὰ σωθῶσι μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των. Ἀλλ' ἐν ᾧ ἡσχολοῦντο εἰς τὸ νὰ κόψουν τὴν ὁρμὴν ἢ τὴν ἐλάτην, τὰ κύματα τοῦ

ὕδατος ἀνέβαινον ὁλονὲν καὶ τοὺς παρέσυρον.

Οἱ κατοικοῦντες εἰς τὰ παράλια καὶ ἔχοντες πλοῖα πολὺκωπα μὲ ὑψηλὸν ἰστόν καὶ πλατεῖα πανία ὤρμησαν εἰς τὰ πλοῖά των. Καὶ ἔπλεον τυχαίως φερόμενοι τῇδε κάκεισε ὑπὸ τοῦ σκάφους, τὸ ὁποῖον δὲν ὑπήκουε πλέον εἰς τὸ πηδάλιον. Ἐβλεπον δὲ μετ' ἐκπλήξεως τὸν λύκον νὰ κολυμβᾷ πλησίον τῶν προβάτων. Οἱ λέοντες καὶ αἱ τίγρεις προσεπάθουν ματαίως νὰ συγκρατηθῶσιν εἰς τὰ πλευρὰ τοῦ πλοίου· κουραζόμενοι, ἐξηφανίζοντο εἰς τὴν ἄβυσσον. Καὶ αὐτὰ τὰ πτηνὰ, μὴ εὐρίσκοντα γῆν διὰ νὰ ἀναπαυθῶσιν, ἐπιπτον ἐξηντηγμένα εἰς τὸ νερόν.

Ἀλλὰ καὶ οἱ καταφυγόντες εἰς τὰ πλοῖα δὲν ἐσώθησαν ἐκ τοῦ θανάτου. Τὰ κύματα ὅμοια πρὸς βουνὰ φοβερά ἐκρημνίζοντο ἐπὶ τῶν πλοίων· ἡ καταιγὶς ἔθραυε τὸν ἰστόν· ἐξέσχιζε τὰ ἰστία, τὰ πλοῖα ἀναποδογυρίζοντο καὶ ἐβυθίζοντο, καὶ οὕτω οἱ κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος ἀπωλέσθησαν ὅλοι, διότι ἦσαν ἄδικοι καὶ ἀσεβεῖς.

Ἀλλὰ τότε ἔζων εἰς τὴν Βοιωτίαν δύο ἐνάρετοι καὶ δίκαιοι ἀνθρώποι, ὁ Δευκαλίων καὶ ἡ Πύρρα· αὐτοὺς ἐν τῇ δικαιοσύνῃ του ἠθέλησε νὰ σώσῃ ὁ Ζεὺς. Τὸ πλοιαρίον των λοιπὸν ἀνέβη ἡσύχως εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Παρνασσοῦ, ὑψηλοῦ βουνοῦ, τὸ ὁποῖον μόνον ἐξ ὅλων δὲν εἶχε καλυφθῇ ὑπὸ τῶν ὕδατων.

Τότε ἔπαυσεν ἡ βροχὴ, ἡ θάλασσα ἀπεσύρθη, οἱ ποταμοὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν κοίτην των. Οἱ βράχοι ἐξήρχοντο τῶν ὕδατων, ἡ δὲ γῆ ὑψοῦτο ἐφ' ὅσον τὸ ὕδωρ ἐταπεινοῦτο. Τέλος δένδρα ἐφάνησαν.

Ὁ Δευκαλίων καὶ ἡ Πύρρα ἐξῆλθον τοῦ πλοιαρίου των καὶ κατέβησαν ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ βουνοῦ εἰς τὴν πεδιάδα. Ὅτε εἶδον ἔρπον τὴν γῆν, μεγάλη λύπη τοὺς κατέλαβε. Πῶς ἦτο δυνατόν νὰ ζήσωσι μόνοι, ἄνευ τῆς βοηθείας τῶν ἀνθρώπων. Ἦσαν ἤδη γέροντες καὶ λίαν ἐξησθενημένοι ὑπὸ τῆς ἡλικίας.

Ὁ Δευκαλίων καὶ ἡ Πύρρα ἐγονυπέτησαν καὶ παρεκάλεσαν τὸν Δία. Ὅτε ἀνηγέρθησαν ἤκουσαν φωνὴν μυστηριώδη.

— Ὁ Δευκαλίων, ζήτησε ὅ,τι θέλεις καὶ ἡ παράκλησίς σου θὰ εἰσακουσθῇ· διότι σὺ εἶσαι μόνος ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁ ἔχων ἀγνὴν καρδίαν καὶ χεῖρα ἐντιμὸν.

— Ὡ θεέ, ἀπήντησεν ὁ Δευκαλίων, ἡ Ἑλλάς κατεστάφη ὑπὸ τῶν ὑδάτων. Σὲ ἰκετεύομεν ἅς γεννηθῶσιν ἐκ νέου γενεαὶ ἀνθρώπων· πῶς νὰ ζήσωμεν ἔρημοι ; . .

— Θὰ ἰδῇτε καὶ πάλιν ἀνδρας καὶ γυναῖκας ἐπὶ τῆς γῆς, ἂν καλύψετε τὸ πρόσωπόν σας μὲ τὸν μανδύας σας καὶ βαδίσετε, ῥίπτοντες ὀπίσω σας τὰ ὅσῃ τῆς μητρὸς σας.

Ἡ φωνὴ ἐσίγησεν ὁ Δευκαλίων ἐσυλλογίζετο τί νὰ ἐσήμαινον οἱ λόγοι οὗτοι. Μετὰ βαθείαν σκέψιν ἐστράφη πρὸς τὴν σύντροφόν του καὶ εἶπε·

— Ὡ Πύρρα, ὦ ἀγαπητὴ μου σύζυγος, λησμονεῖς ὅτι οἱ ἀνθρώποι κατ' ἀρχὰς ἐξῆλθον ἀπὸ τὰ σπλάχνα τῆς γῆς ; Ἡ γῆ εἶνε ἡ μήτηρ μας καὶ τὰ ὅσῃ τῆς εἶνε οἱ λίθοι.

Καὶ συμφώνως πρὸς τὴν διαταγὴν τῆς θείας φωνῆς ἐκάλυψαν τὸ πρόσωπόν των καὶ ἔρριπον ὀπισθέν των λίθους.

Ὅτε ὁ ἥλιος ἔδυε, τὴν ὥραν καθ' ἣν ὁ γεωργὸς ἐπιστρέφει μὲ τοὺς βοῦς του ἀπὸ τὸν ἀγρόν, ὁ Δευκαλίων καὶ ἡ Πύρρα ἔπαυσαν νὰ ῥίπτουν λίθους καὶ ἐστράφησαν νὰ ἴδουν τί συνέβη. Ἡ πεδιάς ἦτο πλήρης ἀνθρώπων, οἱ λίθοι τοὺς ὁποίους εἶχε ῥίψῃ ὁ Δευκαλίων ἐγίναν ἀνδρες, ὅσους ἔρριψεν ἡ Πύρρα γυναῖκες. Οἱ δύο σύζυγοι γονυπετίσαντες ἐξέφρασαν τὴν εὐγνωμοσύνην των εἰς τὸν παντοδύναμον Δία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤΟΥ ΔΙΟΣ (τέλος). ΦΙΛΗΜΩΝ ΚΑΙ ΒΑΥΚΙΣ.

Τοιοιουτρόπως εἰς ὀλίγον χρονικὸν διάστημα αἱ προνοητικαὶ συμβουλαὶ τοῦ Διὸς ἐγέμισαν πάλιν δι' ἀνθρώπων τὴν Ἑλλάδα, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐρημώσῃ ὁ κατακλυσμός. Ἐκ τῶν ἀνθρώπων τοὺς ὁποίους παρήγαγον οἱ λίθοι τοῦ Δευκαλίωνος καὶ τῆς Πύρρας δὲν εἶνε ὅλοι καλοὶ· εἶνε καὶ κακοί, ὅχι ὅμως τόσοι ὥστε ἐξ αἰτίας των νὰ καταστραφῇ ὁ κόσμος· μόνον οἱ κακοὶ τιμωροῦνται, ἐνίστε βραδύνει νὰ ἔλθῃ ἡ τιμωρία ἀλλὰ πάντοτε ἔρχεται.

Ἄλλως τε ὁ Ζεὺς καταβαίνει ἀκόμη ἐνίστε εἰς τὴν γῆν ὅπως συνήθιζε νὰ κάμνῃ ἄλλοτε. Καταβαίνει ἀγνώστος καὶ βεβαιούται διὰ τῶν ἰδίων του ὀφθαλμῶν περὶ τῆς δικαιοσύνης ἢ τῆς ἀδικίας τῶν ἀνθρώπων, τοὺς τιμωρεῖ δὲ

ἢ τοὺς ἀνταμεῖβει, ἀναλόγως τῶν πράξεων των.

Ἡμέραν τινὰ ὁ Ζεὺς λαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸν υἱόν του Ἑρμῆν κατέβη εἰς τὴν γῆν. Οἱ δύο θεοὶ ἐνδεδυμένοι πτωχικὰ ἐνδύματα ἔφθασαν περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου εἰς πόλιν τινὰ. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐκάθηντο εἰς τὰς εὐρείας ὁδοὺς, πρὸ τῶν θυρῶν των καὶ συνδιελογοντο. Οἱ ξένοι ἐζήτησαν φιλοξενίαν ἀλλ' οὐδεὶς ἐστράφη νὰ τοὺς ἴδῃ. Ἐπροχώρησαν καὶ ἔκρουσαν διαφόρους θύρας, ἀλλ' οἱ ἐντὸς αὐτῶν κατοικοῦντές τοὺς ἀπεδίωξαν· ὑπὲρ τὰς χιλιάς οἰκίας εἶχεν ἡ πόλις, ἀλλ' οὐδεμία ἠνοιχθῇ διὰ νὰ τοὺς φιλοξενήσῃ.

Ἐπλησίαζεν ἡ νύξ· τὰ δάση τὰ ὅποια σείει ὁ ἄνεμος, ἡ θάλασσα τὴν ὁποίαν συνταράττει ἡ καταιγὶς εἶχον ἡσυχάσῃ. Ὅλοι ἦσαν σιωπηλοὶ εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τὴν ἐξοχὴν.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ Ζεὺς διέκρινεν ἐντὸς τῆς πόλεως ἐπὶ μικροῦ λόφου πτωχικὴν καλύβην καλαμόπλεκτον καὶ ἀχυροσκεπῆ, ἐκ τῆς ὁποίας ἐξήρχετο ἀσθενὲς φῶς.

Ὁ Ζεὺς καὶ ὁ Ἑρμῆς διηυθύνθησαν πρὸς τὴν καλύβην ἐκείνην καὶ παρετήρησαν διὰ μέσου τῶν ρωγμῶν τῶν κακῶς συντηρησμένων σανίδων τῆς θύρας. Εἶδον ἐντὸς αὐτῆς δύο γέροντας, ἕνα πολιότριχον γέροντα καὶ γραῖαν κυρτωμένην ὑπὸ τῶν ἐτῶν ν' ἀγρυπνώσι μολονότι ἡ νύξ εἶχε προχωρήσῃ. Καὶ ὁ μὲν γέρων εἰργάζετο κοιλαίνων κορμὸν δένδρου καὶ κατασκευάζων κύπελλα, ὅτε δ' ἔκουράζετο ἐκ τῆς ἐργασίας ἐκείνης ἐπλεκε καλὰ θιὰ ἐκ βρύων. Ἡ δὲ γραῖα καθημένη πλησίον του ἐψάλλε θρησκευτικὰ ᾠσματα δοξολογούσα τὸν Δία. Συγχρόνως δὲ ὕφαινε.

Ὁ Ζεὺς καὶ ὁ Ἑρμῆς ἔκρουσαν τὴν θύραν τῆς καλύβης διὰ τῆς ῥάβδου των καὶ εἶπον·

— Καλοὶ ἀνθρώποι, λυπηθῆτε δύο ξένους που δὲν ἔχουν ποῦ νὰ περάσουν τὴν νύκτα των.

Ὁ γέρων καὶ ἡ γραῖα καθὼς ἤκουσαν τὰς φωνὰς τῶν ἀγνώστων ἔπαυσαν τὴν ἐργασίαν καὶ τὸ ᾠσμὰ των.

— Βαῦκις, καλὴ μου φίλη, εἶπεν ὁ γέρων, πῆγαινε ν' ἀνοίξῃς τὴν θύραν εἰς τοὺς ξένους που ζητοῦν τὴν φιλοξενίαν μας, διότι τοὺς ξένους τοὺς στέλλει ὁ Ζεὺς.

Ἡ θύρα ἀνοίγεται καὶ ὁ Ζεὺς καὶ ὁ Ἑρμῆς

κύπτουν τὸ ὑψηλὸν των ἀνάστημα διὰ νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν χαμηλὴν κατοικίαν.

— Καλοὶ μου ἀνθρώποι, εἶπεν ὁ γέρων ἀπλόνων ἀλληλοδιαδόχως τὴν χεῖρα του εἰς τοὺς ἀγνώστους, καλῶς ἤλθατε εἰς τὴν πτωχικὴν καλύβην μας, ὅπου κατοικῶ τόσα ἔτη τώρα μὲ τὴν ἀγαπητὴν μου γυναῖκα, τὴν Βαῦκίδα. Ἄν θέλετε νὰ μάθετε τὸ ταπεινὸν ὄνομά μου, μὲ λέγουν Φιλήμονα. Καλλιέργω μὲ τὴν ἀγαπητὴν μου σύντροφον τὸν μικρὸν κῆπον, ὅστις περιτριγυρίζει τὰς καλύβας μας. Εἵμεθα πτωχοί, ἀλλὰ συνηθίσαμεν εἰς τὴν φτώχειαν. Σήμερα πρὸ πάντων λυπούμεθα διὰ τὴν νὰ μὴ εἵμεθα πλούσιοι νὰ περιποιηθῶμεν ὅπως πρέπει τοὺς ξένους ποῦ μας στέλλει ὁ Ζεὺς.

Ἐν τῷ μεταξύ ἡ φιλόξενος καὶ πρόσχαρος Βαῦκις στρώνει ὕφασμά τι ἐπὶ τοῦ ξηροῦ ξυλίνου καθίσματος διὰ νὰ καθίσουν οἱ ξένοι καὶ ἀναπαυθῶσι.

Τότε ἡ Βαῦκις λέγει εἰς τὸν Φιλήμονα·

— Τὸ φεγγάρι φωτίζει μιὰ χαρὰ τὸν κῆπον· πῆγαινε καὶ μάζεψ' μερικὰ χορταρικά, φέρε καὶ λίγα ξηρὰ ξύλα διὰ ν' ἀνάψω φωτιά καὶ ἐτοιμάσω φαγητὸν διὰ τοὺς καλοὺς μας ξένους.

Ἡ δραστηρία Βαῦκις ἀνασκαλεῖται τὴν στάκτην τῆς ἐστίας, θέτει ξηρὰ φύλλα καὶ φρύγανα καὶ φυᾶ μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς γεροντικῆς ἀναπνεύσεως τῆς· ἀφ' οὗ ἤναψαν αἱ φλόγες θέτει ἐπὶ τῆς πυρᾶς τὴν χαλκίνην χύτραν.

Ὁ Φιλήμων ἐπιστρέφει ἐκ τοῦ λαχανοκῆπου φέρων λαχανικὰ καὶ ξηρὰ ξύλα. Ἐν ᾧ δὲ ἡ γραῖα ἐκαθάριζε τὰ λαχανικὰ, ὁ γέρων μὲ ἐν διχαλωτὸν σιδηροῦν δίκρανον ἐξεκρέμασεν ἀπὸ τοὺς καπνισμένους δοκοὺς τῆς ὀροφῆς τὴν μάχιον ἀλατιστοῦ κρέατος, τὸ ὅποιον ἔμενε πολὺν καιρὸν ἐκεῖ κρεμασμένον, διὰ μεγάλην τινα ἐορτήν.

Οἱ δύο θεοὶ παρετήρουν μετ' ἐνδιαφέροντος τὰς ἐργασίας τοῦ ἀγαθοῦ ζεύγους καὶ συνεκινούντο ἀπὸ τὴν φιλόξενον προθυμίαν των.

Ἔως ὅτου δὲ ἐτοιμασθῇ τὸ φαγητόν, διὰ νὰ μὴ στενοχωροῦνται οἱ ξένοι, οἱ δύο ἀγαθοὶ γέροντες ἠνοῖξαν συνομιλίαν μὲ αὐτοὺς. Ὁ Φιλήμων διηγεῖται ὅλας τὰς συμφορὰς τῆς μακρᾶς ζωῆς του· λέγει πῶς ἰσχυροὶ καὶ ἄδικοι ἀνθρώποι τον κατεπίεσαν, ἤρπασαν τὴν περιου-

σίαν του, καὶ τον κατεδίωξαν, καὶ πῶς ἔφθασεν εἰς γῆρας βαθύ συγχωρῶν τοὺς κακοὺς, ἔχων πεποιοθῆσιν εἰς τὴν δικαιοσύνην τοῦ Διὸς, παρηγορίαν καὶ ὑποστήριξιν ἔχων τὴν ἀγάπην τῆς πιστῆς συντρόφου του.

Ἡ Βαῦκις εἶχε θερμάνῃ ὕδωρ καὶ ἔφερεν αὐτὸ ὅπως οἱ ξένοι πλύνωσι τοὺς πόδας των. Ἐν τῷ μεταξύ ἡ Βαῦκις ἠτοίμαζε τὴν τράπεζαν, ἀλλ' ὁ εἰς ἐκ τῶν ποδῶν τῆς τραπέζης ἦτο χωλὸς καὶ ἡ γραῖα τον ἐστερέωσε μὲ μίαν πέτραν. Ἐπειδὴ δὲν εἶχε ὥραϊον τι τραπέζομακνδύλον νὰ ῥίψῃ ἐπ' αὐτῆς, τὴν ἔστρωσε μὲ εὐώδη φύλλα.

Ἡ Βαῦκις ἔφερε τὰ φαγητά· ἦσαν δὲ ταῦτα ἐλαῖαι, ὁ καρπὸς τοῦ ἱεροῦ δένδρου τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ ὀξύγαλα καὶ ὠά, πάντα ἐντὸς πινακίων πηλίνων. Ἐφερε καὶ κρατῆρα, καὶ ποτήρια ἐκ ξύλου ὀξύας καὶ τὸ βραστόν φαγητόν.

Οἱ δύο ξένοι ἔτρωγον μὲ πολλὴν ὀρεξιν. Ἡ Βαῦκις ἐξαφνα παρατηρεῖ μὲ ἀνησυχίαν τὸν Φιλήμονα.

— Μετ' ὀλίγον θὰ τελειώσουν τὰ φαγητά, καὶ οἱ ξένοι μας δὲν θα χορτάσουν !

— Τὴν χῆνα ! ἀναφωνεῖ ὁ Φιλήμων.

Εἶχον μίαν χῆνα, μίαν μόνην, τὴν ὁποίαν ἐφύλαττον διὰ νὰ θυσιάσουν εἰς ἑκτακτόν τινα περίστασιν.

— Πῆγαινε νὰ τὴν πιάσῃς, ἀγαπητέ μου σύζυγε, καὶ φέρε μού την γρήγορα διὰ νὰ τὴν σφάξω καὶ φάγουν οἱ ξένοι μας. Κάμε γρήγορα, ὅσον νὰ τὴν μαδίσω, νὰ τὴν περάσω εἰς τὴν σοῦβλα θὰ περάσῃ ὦρα.

Ὁ Φιλήμων ἔτρεξεν ἀμέσως διὰ νὰ φέρῃ τὴν χῆνα, ἀλλὰ δὲν τῷ ἦτο εὐκόλον νὰ τὴν συλλάβῃ· τὸ πτηνὸν ἔτρεχεν εἰς τὸν κῆπον, ἐξέβαλλε κραυγὰς ὀξείας καὶ ἐκτύπα μὲ θόρυβον τὰς πτέρυγας του, ὁ δὲ γέρων Φιλήμων, τοῦ ὁποίου τοὺς πόδας εἶχον βαρύνῃ τὰ ἔτη, ματαίως ἠγωνίζετο νὰ τὴν προφθάσῃ.

Ἡ Βαῦκις ἠνοῖξε τὴν θύραν καὶ ἡ χῆν ἐσώρμησεν εἰς τὸ δωμάτιον καὶ κατέφυγε πλησίον τοῦ Διὸς, ὡς νὰ ἐζήτηι ἄσυλον.

— Καλοὶ καὶ σεβαστοὶ γέροντες, ἡ χῆν αὐτὴ, ἡ ὁποία κατέφυγε πρὸς ἡμᾶς δὲν πρέπει νὰ πάθῃ τίποτε. Ἄν καὶ πτηνὸν ἐνόησεν ὅτι εἵμεθα θεοί, καὶ κατέφυγε πλησίον τοῦ Διὸς, ὁ ὁποῖος προστατεύει ὅσους καταφεύγουν πρὸς αὐτόν καὶ ζητοῦν τὴν βοήθειάν του. Πράγματι

σας λέγω, ἐγὼ εἶμαι ὁ Ζεὺς καὶ αὐτὸς εἶνε ὁ υἱός μου Ἑρμῆς. Ἦλθαμεν νὰ δοκιμάσωμεν τὰ αἰσθήματα τῶν ἀνθρώπων που κατοικοῦν εἰς τὰ μέρη ταῦτα. Ἡ δοκιμὴ ἐγένεν· οἱ γείτονές σας θὰ τιμωρηθοῦν διὰ τὴν ἀσπλαγχνίαν των· μόνον σεῖς δὲν θὰ πάθετε τίποτε. Ἀφήσατε τὴν καλύβην σας καὶ ἔλθετε μαζί μας εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ καὶ μὴ ἀπορήσετε δι' ὅ,τι ἰδῆτε.

Ὁ Φιλήμων καὶ ἡ Βαῦκίς ἄφωνοι ἐκ τρόμου διευθύνονται μετὰ κόπου διὰ τῆς ἀνηφορικῆς ἀτραποῦ εἰς τὸ ὄρος. Ὅτε ἔφθασαν ἐπὶ τῆς κορυφῆς οἱ θεοὶ τοὺς διατάσσουν νὰ στρέψωσι τὸ βλέμμα των καὶ νὰ ἴδωσι.

Ἡ πόλις ἐξηφανίσθη, εἰς τὴν θέσιν της δὲ ἐφαίνεται κοιλάς τελματώδης μὲ βρύα καὶ καλάμους, πλήρης βατράχων κοαζόντων. Τοιούτοτρόπως ἐτιμωρήθησαν οἱ ἀφιλόξενοι κάτοικοι τῆς πόλεως.

Πρὶν συνέλθωσιν ἐκ τῆς ἐκπλήξεως των οἱ δύο γέροντες, βλέπουν ὅτι ἐκεῖ ὅπου ἦτο τὸ κηπάριον των καὶ ἡ καλύβη των, ὑψώθη ἑξαφνα μεγαλοπρεπῆς καὶ πολυτελὴς ναὸς μὲ μαρμαρίνους κίονας· παντοῦ λάμπει ὁ χρυσὸς καὶ τὸ μάρμαρον.

Τότε ὁ Ζεὺς λέγει πρὸς τοὺς ἐκπλήκτους γέροντας·

— Ἀκούσατε τοὺς λόγους μου, δίκαιε Φιλήμων καὶ εὐλαβὴς Βαῦκίς· τί ἐπιθυμεῖτε; εἰπέτε ἀνευ δισταγμοῦ τὴν ἐπιθυμίαν σας καὶ θὰ εἰσακουσθῇ.

— Ὡ, πάτερ ἀνδρῶν καὶ θεῶν! ἀνέκραξεν ὁ Φιλήμων, ἄφ' οὗ ἡ κατοικία μας μετεβλήθη εἰς ναόν, ἱερεῖς θέλομεν νὰ γίνωμεν εἰς τὸν ναὸν τοῦτον καὶ νὰ σε ὑπηρετήσωμεν μέχρι τῆς τελευταίας ἡμέρας τῆς ζωῆς μας. Ἀλλ' ὅταν ἔλθῃ ἡ ἡμέρα αὕτη—σὲ καθιτεύομεν, ὦ Ζεῦ, ὅταν ἔλθῃ ὁ καιρὸς ν' ἀποθάνωμεν, κάμε νὰ ἔλθῃ συγχρόνως καὶ εἰς τοὺς δύο ὁ θάνατος, καὶ μήτε ὁ θάνατος νὰ μὴ μας χωρίσῃ.

Ὁ Ζεὺς συγκατένευσεν εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ γέροντος· καὶ ἀπεφάσισαν οἱ δύο γέροντες νὰ γίνουν ἱερεῖς τοῦ ναοῦ του μέχρι τοῦ θανάτου των.

Ἡμέραν τινὰ ἐν ᾗ διηγοῦντο πῶς ὁ Ζεὺς καὶ ὁ Ἑρμῆς εἰσῆλθον εἰς τὴν καλύβην των, οἱ δὲ ἀνθρώποι τοὺς ἤκουον μετὰ θαυμασμοῦ, ἡ Βαῦκίς, στρέψασα τὸ βλέμμα της εἶδεν ὅτι

ὁ σύζυγός της ἐκαλύπτετο ὀλίγον κατ' ὀλίγον διὰ φύλλων· θέλει νὰ πλησιάσῃ πρὸς αὐτὸν ἀλλ' αἰσθάνεται ὅτι καὶ αὕτη καλύπτεται ὑπὸ πιασίνου φυλλώματος. Οἱ πόδες των μετεβλήθησαν εἰς ρίζας, τὸ σῶμά των εἰς κορμόν, αἱ χεῖρες καὶ ἡ κόμη των εἰς κλάδους.

Οἱ παριστάμενοι ἄφωνοι ἐκ θαυμασμοῦ τοὺς ἤκουον, ἐφ' ὅσον ἀκόμη ἠδύναντο νὰ ὁμιλῶσι, ν' ἀνταλλάσσωσι λόγους ἀγάπης· ἀλλὰ τέλος τὸ στόμα αὐτῶν ἐκαλύφθη συγχρόνως ὑπὸ τοῦ φλοιοῦ.

Ἐκτοτε πρὸ τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς ὑψοῦντο δύο ὑψηλὰ δένδρα, μία δρυς ἐγκλείουσα τὸ σῶμα τοῦ Φιλήμονος, καὶ μία φιλύρα ὑπὸ τὸν κορμόν τῆς ὁποίας εὐρίσκεται ἡ Βαῦκίς. Ὅταν δὲ πνέῃ ὁ ἄνεμος, ἡ δρυς καὶ ἡ φιλύρα κλίνουν πρὸς ἀλλήλας καὶ ὁ ψιθυρὸς τῶν φύλλων των ὁμοιάζει πρὸς γλυκεῖς λόγους τοὺς ὁποίους ἀνταλλάσσουν ἀκόμη πρὸς ἀλλήλους...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

ΗΡΑ.—Ο ΕΥΕΡΘΕΙΣΤΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΤΗΣ. — ΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΔΙΟΣ ΦΙΛΟΝΕΙΚΙΑΙ ΤΗΣ. — ΑΙ ΕΚΑΙΚΗΣΕΙΣ ΤΗΣ. — ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΙΟΥΣ ΤΗΣ ΘΥΓΑΤΡΟΣ ΤΟΥ ΙΝΑΧΟΥ. — Ο ΑΡΓΟΣ ΦΟΝΕΥΕΤΑΙ ΥΠΟ ΤΟΥ ΕΡΜΟΥ. — ΑΙ ΘΥΓΑΤΕΡΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΪΤΟΥ.

Σὲ χαιρετῶ, ὦ ἄνασσα Ἥρα, ἥτις κάθησαι ἐπὶ χρυσοῦ θρόνου.

Ὡ Μίδα, ἡ Ἥρα εἶνε ἡ σύζυγος τοῦ μεγάλου υἱοῦ τοῦ Κρόνου. Κάθηται ἐπὶ τοῦ θρόνου πλήρης μεγαλείου, ὠραιότητι. Ἡ πλουσία κόμη της εἶνε συνδεδεμένη κάτω ἀπὸ τὸν στέφανόν της· τὸ πρόσωπόν της εἶνε γαλήνιον καὶ σοβαρόν.

Ὅταν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καταβαίνει εἰς τὴν γῆν μεταβαίνει εἰς τὴν Σάμον, ἢ εἰς τὴν Σπάρτην, ἢ εἰς τὰς Μυκήνας καὶ τὸ Ἄργος.

Ἀλλ' ἡ θεὰ Ἥρα δὲν εἶνε πάντοτε ἡσυγῆς. Συχνὰ καταλαμβάνεται ἀπὸ ὀργήν, θυρωδῶδεις δὲ φιλονεικίαι συμβαίνουσι μετὰ αὐτῆς καὶ τοῦ Διὸς. Ὅταν ἡ βροχὴ πίπτῃ κρουνηδόν, ὅταν εἰς τὸν αἴθριον οὐρανὸν ἐκσπᾷ ἑξαφνα ἡ καταιγίς, αὐτὰ σημαίνουν ὅτι ἐπῆλθεν ἔρις μετὰ τῆς Ἥρας καὶ τοῦ Διὸς.

Ἡ Ἥρα ἦτο φιλόποπιος, ὁσάκις δὲ ἐβλεπε τὸν Δία συνομιλοῦντα πρὸς θεὸν τινα ἢ θεᾶν ἐπλησίαζε καὶ τῷ ἀπέτεινε πικροὺς λόγους.

— Ποῖος ἐκ τῶν θεῶν συνωμίλησε μαζί σου; Σοὺ ἀρέσει πάντα νὰ κάμνης μυστικὰ πράγματα, καὶ ποτὲ δὲν μου λέγεις τί σκέπτεσαι.

Ὁ δὲ Ζεὺς ἀπήντα εἰς αὐτήν·

— Ὡ Ἥρα, μὴ ἐλπίζης νὰ μάθῃς ὅλας τὰς σκέψεις μου· ὅ,τι ἐπιτρέπεται νὰ μάθουν καὶ οἱ ἄλλοι θεοὶ θὰ το μάθῃς σὺ πρώτη. Ἰπάρχουν ὅμως πράγματα τὰ ὁποῖα μόνος ἐγὼ πρέπει νὰ ἤξεύρω.

Ὁ Ζεὺς καταβὰς εἰς τὴν περιφήμον διὰ τὸ κάλλος αὐτῆς κοιλάδα τῶν Τεμενῶν, μετεμόρφωσεν εἰς λευκὴν δάμαλιν τὴν ὠραίαν Ἰὼ τὴν θυγατέρα τοῦ Ἰνάχου.

Ἡ Ἥρα, καθὼς εἶδεν ὅτι ὁ Ζεὺς ἦτο εἰς τὰ Τέμπη, κατέβη ὁμοίως. Τότε δὲ τῇ εἶπεν ὁ Ζεὺς·

— Ὡ Ἥρα, τί σε φέρει ἐδῶ; τί ζητεῖς εἰς τὴν Θεσσαλίαν;

Ἡ δὲ θεὰ ἀπήντησε·

— Πηγαίνω εἰς τὸ Ἄργος, τὴν εὐσεβῆ πόλιν τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοί μοι προσφέρουν ἀφρόνους θυσίας. Ἀλλ' ἄφ' οὗ σε συνήντησα ἐδῶ, θὰ ἀναβάλω τὸ ταξειδίόν μου, διὰ νὰ ἀναβῶμεν μαζί εἰς τὸν οὐρανόν. Ἀλλὰ βλέπω ἐκεῖ μίαν δάμαλιν ἐκτάκτου κάλλους ἡ ὁποία βόσκει μόνη εἰς τὸ λιβάδι. Περίμεινε ὀλίγον νὰ τὴν πάρω καὶ νὰ τὴν ὑπάγω εἰς τὸν πιστόν μου βοσκὸν Ἄργον.

Ἡ ὀργὴ συνεσωρεύετο εἰς τὰ στήθη τοῦ Διὸς, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα τίποτε νὰ εἴπῃ. Χωρὶς δὲ νὰ τὴν ἀπαντήσῃ ἀνεχώρησεν ὁρμητικῶς καὶ ἐκάθησε μακρὰν τῶν ἄλλων θεῶν.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἡ Ἥρα ἔφερε τὴν δάμαλιν εἰς τὸ Ἄργος καὶ συναντήσασα τὸν πιστὸν βουκόλον Ἄργον, τὴν ἔδωκε νὰ τὴν φυλάξῃ. Οὗτος τὴν ἔδεσεν ἀμέσως μὲ κλώνους ἐλαίας, καὶ σύρων ὠδήγησεν αὐτὴν εἰς παχὺ λιβάδιον.

Ὁ Ἄργος εἶχεν ἑκτακτον ρώμην· ἐτι δὲ εἶχεν ἑκατὸν ὀφθαλμούς, ὅταν δ' ἐκοιμᾶτο ἐκλείεν ἀλληλοδιαδόχως μόνον τοὺς πενήντα. Οἱ δὲ ἄλλοι ἔμενον ἀνοικτοί, ὡς ἀσφαλεῖς φρουροί. Ὅπου καὶ ἂν ἐκάθητο ὁ πιστὸς καὶ ἀκούρατος φύλαξ τὸ βλέμμα του ἐπιπτεν ἐπὶ τῆς Ἰῶς.

Τὴν ἡμέραν τὴν ἄφινε νὰ βόσκη χόρτον· ἀλλ' ὅταν ὁ ἥλιος ἔδωε τὴν ἐκλείεν εἰς σκοτεινὸν σταβλὸν καὶ ἔθετεν εἰς τὸν λαϊμόν της βάρβαρον δεσμά.

Δυστυχὴς Ἰὼ! Ψυχὴ ἀνθρωπίνη εὐρίσκετο ἐντὸς τοῦ σώματος τοῦ ζῴου! καὶ ὡς τροφήν εἶχε μόνον χόρτα τὰ ὁποῖα τὴν ἐφάνιντο πικρά, καὶ ὡς ποτὸν τὰ βορβορώδη ὕδατα τοῦ τέλματος. Ἦθελε νὰ παρακπονηθῇ· ἀλλ' ἀντὶ νὰ εἴπῃ θρηνώδεις λόγους ἐξέβαλλε φρικώδεις μνηθμούς, τῶν ὁποίων ὁ ἦχος ἐνέπνεε φρίκην καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἰδίαν.

Ἐν τούτοις ὁ Ζεὺς μὴ ἀνεχόμενος νὰ βρασινίζεται ἀδίκως ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἰνάχου, ἀπεφάσισε νὰ τὴν ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὸν σκληρὸν φύλακά της.

Προσεκάλεσε τὸν υἱὸν τοῦ Ἑρμῆν, τὸν πανούργον θεὸν τοῦ ὁποίου θὰ σοι διηγηθῶ μετ' ὀλίγον τὴν ἱστορίαν, ὦ Μίδα, — καὶ τον διέταξε νὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν ὅλην τὴν ἐπιδεξιότητά του διὰ νὰ φονεύσῃ τὸν ἄγρυπνον Ἄργον.

Ἀμέσως ὁ εὐφυὴς Ἑρμῆς ὤρμησεν εἰς τὴν γῆν καὶ λαβὼν μορφήν καὶ ἐνδυμα βοσκοῦ, παραλαβὼν δὲ μαζί του ἀγέλην αἰγῶν, καὶ ὀδηγῶν αὐτὴν διὰ μέσου τῶν ἀτραπῶν τῆς πεδιάδος, ἐπαιζε διὰ τοῦ αὐλοῦ του ἀγροτικὰς μελωδίας.

Φθάνει δὲ μετ' ὀλίγον εἰς τὴν εὐρείαν πεδιάδα ὅπου ἔβοσκεν ἡ δυστυχὴς Ἰὼ· ὁ Ἄργος ἐκάθητο ὑπὸ τὴν σκιὰν ἀγριελιάς· ζῶν δὲ μόνος ἐστενοχωρεῖτο καὶ ἐπεθύμει πολὺ συντροφίαν.

Μόλις τὰ ὄξυδερκῇ βλέμματά του διέκρινον τὸν αἰγοβοσκὸν εἰς τὸν δρόμον τὸν λευκὸν ἀπὸ κόνιν, μόλις τὰ ὦτά του ἤκουσαν τὸν εὐάρεστον ἦχον τοῦ αὐλοῦ, τρέχει πρὸς συνάντησιν τοῦ ξένου. Ὁ δυστυχὴς δὲν ἤξευρεν ὅτι προσεκάλει τὸν θεὸν ὅστις ἐμελλε νὰ τὸν θανατώσῃ.

— Ὡ αἰγοβοσκέ, ἀνέκραξεν, ὁποῖος καὶ ἂν εἴσαι, ἔλα νὰ καθῆσθαι πλησίον μου εἰς τὴν σκιὰν τῶν ἐλαίων τούτων, εἰς κανὲν μέρος δὲν θὰ εὕρῃ ἡ ἀγέλη σου καλλιτέραν βοσκήν.

Ὁ Ἑρμῆς κάθηται εἰς τὴν σκιὰν τῶν ἐλαίων εἰς μέρος ὅπου διαυγὴς πηγὴ ψιθυρίζεν ἡσύχως. Ὁ Ἄργος τῷ ἔδωκεν ἐλαίας καὶ μέγαν τυρόν· ἔπειτα ἔτεινε πρὸς αὐτὸν δοχεῖον πῆλινον, γεμάτον ἀπὸ προβάτειον γάλα. Ἀφ' οὗ ἔφαγεν ὁ ξένος βοσκός, εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἄργος·

— Ὡ αἰγοβοσκέ, ὅταν ἔφερεις τὸ ποίμνιόν σου σὲ ἤκουτα νὰ παίζῃς τὸν αὐλόν σου καὶ νὰ σκορπίζῃς τριγύρω μελωδίας πολὺ γλυκ-

τέρας από τὸν μορμορισμὸν τοῦ νεροῦ ὅταν πίπτῃ ἀπὸ τὴν κορυφὴν τῶν βράχων, γλυκυτέρως καὶ ἀπὸ τὸν ψίθυρον τῶν πευκῶν ὅταν τὰς σείῃ ὁ ἄνεμος. Παίξε μου καμμίαν ἀγροτικήν μελωδίαν καὶ θά σου δώσω — διότι δὲν εἶμαι ἀχάριστος, οὔτε φιλάργυρος — ἀγγεῖον ἐλαφρὸν καὶ βαθύ, χρυσμένον ἀπὸ μέσα μὲ εὐῶδες κηρίον καὶ ἀπέξω γλυμμένον μὲ μεγάλην τέχνην. Τὸ στόμα του περιτρέχει γραμμὴ κισσοῦ· κάτω ἐκτείνεται εὐλύγιστος ἄκανθα· τὰς δὲ πλευράς τοῦ δοχείου στολίζουν μορφαὶ θεῶν καὶ ἀνθρώπων. Αὐτὸ εἶνε τὸ ὥραϊον δῶρον, τὸ ὁποῖον θά σου δώσω ἂν παίξης ὥραϊα καὶ εὐχαριστηθῶ.

Ὁ Ἑρμῆς ἐμειδίασε γλυκά· διότι εἶχε τὴν τέχνην τοῦ νὰ θέλγῃ καὶ ἀποκοιμίζῃ τοὺς θελόντας νὰ τον ἀκούωσι διὰ τῶν ἤχων τοῦ αὐλοῦ του.

Ἀρχίζει νὰ αὐλῇ. Ἦδη ὁ Ἄργος ἀρχίζει νὰ παλαίῃ κατὰ τοῦ ὕπνου ὅστις τον κυριεύει· μολονότι δὲ οἱ πλείστοι τῶν ὀφθαλμῶν του κλείονται, οἱ ἄλλοι μένουν ἀνοικτοὶ καὶ ἄγρυπνοι.

Ἄλλ' ὁ ἀκούραστος θεὸς παίζει μὲ νέον ζῆλον· αἱ μελωδίαὶ διαδέχονται τὰς μελωδίας· ἐπὶ τέλους ὁ Ἄργος ὑποκύπτει εἰς ἀκατανίκητον νάρκην καὶ κλείει συγχρόνως ὅλους τοὺς ὀφθαλμούς του.

Παρευθὺς ὁ πανοῦργος Ἑρμῆς ἐξάγει κυρτὴν μάχαιραν τὴν ὁποῖαν ἐκράτει κρυμμένην ὑπὸ τὸν ποιμενικόν του μανδῦαν καὶ χτυπᾷ τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἀργου πρὸς τὸ μέρος ὅπου συνενοῦται μὲ τὸν τράχηλον. Ἡ κεφαλὴ του κυλίστα χαμαί. Τὸ φῶς τὸ ὁποῖον ἔλαμπεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του ἐσβέσθη διὰ παντός καὶ οἱ ἑκατὸν ὀφθαλμοὶ του ἐκαλύφθησαν ὑπὸ τοῦ σκότους.

Ὁ Ἑρμῆς εὐτυχῆς διότι ἐφόνευσεν τὸν τρομερὸν βουκόλον ἐπλησίασεν εἰς τὴν κατάλευκον δάμαλιν, διὰ νὰ τὴν συλλάβῃ ἀπὸ τοὺς κλόβους τῆς ἐλαίας τοὺς χρησιμεύοντας ὡς δεσμούς καὶ τὴν φέρῃ πρὸς τὸν Δία.

Ἀλλὰ τότε γίνεται κᾶτι παράδοξον.

Ἡ δάμαλις πηδᾷ ἐκβάλλουσα μυκηθμούς φρίκης καὶ πόνου. Κτυπᾷ μὲ τὴν κεφαλὴν τῆς τοὺς κορμούς τῶν δένδρων, οἱ πόδες τῆς ἐγείρουν κόνιν, ἀφρὸς δὲ αἱματηρὸς τρέχει ἀπὸ τὸ στόμα τῆς.

Ὁ Ἑρμῆς ἐκπληκτος βλέπει ἐν ἄγνωστον ἔντομον, εἶδος πελωρίας μυίας ἐχούσης ὀξὺ κέντρον — τὸ ὁποῖον ἦτο εἰς τὸν λαιμὸν τῆς δαμάλεως καὶ εἶχεν ἐμπήξῃ εἰς αὐτὸν τὸ δριμύ κέντρον τῆς.

Ἡ Ἥρα ἔστειλε τὸ φοβερὸν ἐκεῖνο ἔντομον, διότι οὐδεμία ἀπὸ τὰς πράξεις τοῦ Ἑρμοῦ ἐμεινεν ἄγνωστος εἰς τὴν Ἥραν.

Δὲν ἠμπόρεσε μὲν νὰ ἐμποδίσῃ τὸν θάνατον τοῦ Ἀργου, ἀλλὰ τοῦλάχιστον εὔρε μέσον νὰ βασανίσῃ ἐπὶ μακρὸν ἀκόμη τὴν Ἰώ.

Καὶ πράγματι ἡ δυστυχὴς κόρη τοῦ Ἰνᾶχου δὲν εὔρε πλέον ἡσυχίαν, ἀλλὰ διήρχετο τὰς ἡμέρας καὶ τὰς νύκτας τῆς περιπλανωμένη ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, περίτρομος καὶ ὑποφέρουσα φρικτοὺς πόνους.

Ὁ Ἑρμῆς κατ' ἀρχὰς παρηκολούθησε τὴν Ἰώ, ἀλλὰ ἀπελπισθεὶς ὅτι θά τὴν συλλάβῃ ἀναβαίνει εἰς τὸν οὐρανὸν ὅπως εἶπῃ εἰς τὸν Δία πῶς κατάρθωσε νὰ φονεύσῃ τὸν Ἀργον, ἀλλὰ πῶς δὲν ἠδυνήθη νὰ σώσῃ τὴν Ἰώ ἀπὸ τὴν ὀργὴν τῆς Ἥρας.

Ἡ Ἥρα εὐγνωμονοῦσα πρὸς τὸν πιστὸν αἰγυβοσκὸν ὅστις ἀπέθανεν ὑπηρετῶν αὐτὴν, συλλέγει τοὺς ὀφθαλμούς του οἵτινες ἦσαν τὸσον ἄγρυπνοι καὶ τοὺς σκορπίζει ἐπὶ τοῦ πετρώματος τοῦ προσφιλοῦς εἰς αὐτὴν πτηνοῦ· καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Ἀργου λάμπουν ὡς πολύτιμοι λίθοι ἐπὶ τῆς οὐρᾶς τοῦ ταῶ.

Ἐν τούτοις ἡ Ἰώ ἐξηκολούθει τὸν ὀδυνηρὸν τῆς δρόμον. Ὅταν ἤθελε ν' ἀναπαυθῇ, νὰ σβύσῃ τὴν δίψαν τῆς εἰς τὸ διαυγὲς ὕδωρ ρυακίου τινὸς ἢ νὰ πλαγιάσῃ εἰς τὸ χόρτον λιβαδίου τινὸς κατακουρασμένη, καὶ νὰ κοιμηθῇ, ἀμέσως ἡ φοβερά τερατώδης μυῖα τὴν ἐκέντα ἀσπλάγχχνως καὶ τὴν ἠνάγκαζε νὰ ἐπαναλάβῃ τὸν δρόμον τῆς.

Ἀπὸ τοὺς λειμῶνας τῶν Μυκηθῶν διῆλθε τὰς πεδιάδας τῆς Ἀττικῆς, ὅπου τερετίζουν οἱ τέτιγες, καὶ ἐπέρασε τὰ ὄρη τῆς Βοιωτίας καὶ διὰ τῶν ἀπεράντων πεδιάδων τῆς Θεσσαλίας ἐφθασεν εἰς τὰς ἀγρίας χώρας τῆς Θράκης. Ὁ τράχηλός τῆς ὅλος ἦτο πληγὴ· οἱ πόδες τῆς εἶχον καταϊματωθῇ ἐπὶ τῶν ὀξείων πετρῶν· τὸ σῶμά τῆς ἦτο καταξερσισμένον ἀπὸ τὰς ἀκάνθας· ἐρυθρὸς ἦτο καὶ ὁ ἀφρὸς ὅστις ἔτρεχεν ἀπὸ τὸ ρύγχος τῆς. Ἐπὶ τέλους ἀπέκαμε πλέον νὰ βαδίξῃ καὶ ἐξηπλώθη χα-

μαί. Ἐκεῖ δὲ ἀπέθανε, συλλογιζομένη τὸ ἥσυχον σπήλαιον ὅπου ἄλλοτε ἔζη τόσον εὐτυχῆς μετὰ τοῦ πατρὸς τῆς. . . .

Αὕτη εἶνε ἡ ἱστορία τῆς Ἰούς, τὴν ὁποῖαν ἐξεδικήθη ἡ Ἥρα διότι συνεπάθησε πρὸς αὐτὴν ὁ Ζεὺς.

Ἡ Ἥρα ἀποσύρεται πολλάκις μακρὰν τῶν ἀθναίων εἰς τὸ μεγαλοπρεπὲς δῶμα τὸ ὁποῖον κατεσκεύασε δι' αὐτὴν ὁ υἱὸς τῆς Ἥφαιστος. Ἐκεῖ κλεισμένη λούει τὸ πάγκαλον σῶμά τῆς μὲ ἀμβροσίαν· ἔπειτα τρίβεται διὰ τοῦ εὐώδους ἐλαίου, τοῦ ὁποῖο οὐτόσον δυνατὴ εἶνε ὁ ὁσμὴ ὥστε ἂν πέσῃ σταγὼν τις ἐκ τοῦ φιαλίδιου ἡ εὐωδία γίνεται αἰσθητὴ εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ Διὸς εἰς τὸν ἀπέραντον οὐρανὸν καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν γῆν.

Ἐπειτα κτενίζει τὴν κόμην τῆς, αἱ δὲ χεῖρες τῆς κάμνουν ὥραιας πλεξίδας. Φορεῖ δὲ θεῖαν στολὴν, τὴν ὁποῖαν ὕφανεν ἰδιοχείρως δι' αὐτὴν μετὰ τέχνης ἐξόχου ἡ Ἀθηνᾶ, κεντήσασα εἰς αὐτὴν παντὸς εἶδους θεσπεσίας μορφάς. Ἐπειτα ζώνεται ζώνην πολύτιμον μὲ χρυσοὺς κροσσούς· εἰς τὰ ὠτά τῆς κρεμᾷ ἐνώτια ἄξια θαυμασμοῦ, στολισμένα μὲ τρεῖς πολυτίμους λίθους, οἵτινες ρίπτουσι μακρόθεν ζωηρὰν λάμψιν. Θέτει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς μεγαλοπρεπῆ πέπλον, ὅστις ἀκτινοβολεῖ εἰς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου καὶ φορεῖ τὰ θεῖα σάνδαλά τῆς.

Ἀφ' οὗ στολισθῇ ἀνοίγει τὴν πύλιν καὶ μεταβαίνει εἰς τὴν συνέλευσιν τῶν θνητῶν. Οἱ θεοὶ μένουσιν ἐκθαμβοὶ καὶ λέγουσι πρὸς ἀλλήλους.

— Βεβαίως οὐδεμία γυνὴ θνητὴ, οὐδὲ θεὰ δύναται νὰ καυχῇθῃ ὅτι ἔχει κάλλος ὅμοιον πρὸς τὰ κάλλη τῆς θυγατρὸς τοῦ ἐνδόξου Κρόνου.

Ἡ καρδία τοῦ Διὸς καταπλημμυρεῖ ἀπὸ εὐτυχίαν καὶ ὑπερηφάνειαν· διότι χαίρει ὅτι ἔχει σύζυγον τὴν ὥραιότατην τῶν θεῶν. Ἡ Ἥρα θέλει πάντες νὰ ὁμολογῶσι τὸ κάλλος τῆς. Δυστυχία δὲ εἰς ἐκείνας αἵτινες τολμῶσι νὰ συγκρίνωσι νὰ θέλγητρά των πρὸς τὰ τῆς βασιλίσσης τῶν θεῶν!

Ἡ Ἥρα ἐξεδικήθη τὰς δύο θυγατέρας τοῦ Προΐτου τὰς παρθένους ἐκείνας αἵτινες ἤκτινοβόλουν ἐκ κάλλους, καὶ τὰς ὁποίας ὁ πατὴρ των εἶχεν ὀνομάσῃ Λυσιππὴν καὶ Ἰφιάνασσαν· αἱ ἀσυλλόγιστοι περιεφρόνουν τὴν Ἥραν

καὶ δὲν ἤθελαν νὰ τῇ ἀποδώσωσι κανένα σεβασμὸν.

Ἐν ᾧ ὠδήγουν τὸν χορὸν εἰς τὴν ὄχθην διαυγοὺς τινος ρυακος αἱ παρθέναι τῆς χώρας ἦλθον καὶ ἐτάχθησαν εἰς τὸ πλάγι των. Ἄλλ' αἱ θυγατέρες τοῦ Προΐτου ὑπερέβαινον πάσας κατὰ τὸ ἀνάστημα· χαρὰ δὲ ὑπερήφανοι ἔκαμε τὴν καρδίαν των νὰ σκιρτᾷ· ὑπερήφανος ἐν μέσῳ τῶν συντρόφων των, ἔλεγον πρὸς ἀλλήλας·

— Διατί, ἀδελφὴ μου, νὰ λατρεύωμεν τὴν δύναμιν τῆς Ἥρας; Διατί νὰ λιγύζωμεν τὰ γόνατά μας πρὸ τῶν βωμῶν τῆς; Ἄς ἔλθῃ νὰ συγκριθῇ μαζί μας, αὕτη ἡ ὁποία τόσον ὑπερηφανεύεται διὰ τὴν καλλονὴν τῆς. Ἡμεῖς μὲ τὰ μεγάλα μαῦρα μάτια μας, μὲ τὰς μαύρας πλεξίδας, μὲ τὸ λιγυρὸν ἀνάστημά μας εἴμεθα ὥραιότεραι ἀπὸ τὴν θεάν.

Ἡ Ἥρα ἤκουσε τοὺς ἀπερισκέπτους καὶ ἀσεβεῖς τούτους λόγους. Ἡ ὀργὴ συνεσωρεύθη ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς καὶ ἠθέλησε νὰ τιμωρήσῃ σκληρῶς τὰς θυγατέρας τοῦ Προΐτου.

Παραφροσύνη εἰσδύει εἰς τὴν ψυχὴν τῶν δύο παρθένων. Ἐμυκῶντο ὡς ἀγελάδες· ἐν τῇ παραφροσύνῃ των ἐφαντάζοντο ὅτι ἐπὶ τῶν λευκῶν μετώπων των εἶχον κέρατα, ἔτρεχον δὲ εἰς τοὺς ἀγρούς καὶ τὰ ὄρη.

Ὁ Ζεὺς ὅμως, μὴ ὑποφέρων καὶ τὴν δευτέραν ταύτην ἐκδίκησιν τῆς Ἥρας, ἐπέτρεψεν εἰς τὸν μάντιν Μελάμποδα νὰ ἰατρεύσῃ τὴν ἀσθένειαν τῶν δύο παρθένων.

Ὁ Μελάμπους ἐπῆγε πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν·

— ὦ Προΐτε, ἠμπορῶ νὰ ἰατρεύσω τὰς θυγατέρας σου, ἂν μὴ δώσης τὸ ἐν τρίτον τοῦ βασιλείου σου.

Ὁ φιλάργυρος βασιλεὺς δὲν ἐδέχθη τοὺς ὄρους τοῦ μάντεως. Ἄλλ' ἡ παραφροσύνη τῶν δύο θυγατέρων τοῦ Προΐτου ἤρξε καὶ μετεδίδοτο μάλιστα, ὡς κολλητικὴ ἐπιδημία· εἰς τὰς ἄλλας γυναῖκας τοῦ Ἀργους.

Τότε ὁ Προΐτος, πλήρης φρίκης, προσεκάλεσε τὸν μάντιν νὰ ἰατρεύσῃ τὰς θυγατέρας του καὶ τὰς ἄλλας γυναῖκας τοῦ βασιλείου του.

— Τὰς ἰατρεύω, εἶπεν ὁ Μελάμπους, ἂν εἰς ἐμὲ δώσης τὸ τρίτον τοῦ βασιλείου σου καὶ ἐν ἄλλο τρίτον δώσης εἰς τὸν Βίαντα, τὸν ἀδελφόν μου.

Ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν ἐσχάτην ἀνάγκην εὐ-
ρεθεὶς ἐδέχθη τοὺς ὄρους τοῦ μάντεως. Τότε
οὗτος μετέβη εἰς τὴν κοιλάδα ὅπου ἔδοσκον
ὄλαι αἱ γυναῖκες αἵτινες ἐνόμιζον τὸν ἑαυτὸν
τῆς ὡς ἀγελάδας. Διὰ μελωδικοῦ ὕμνου ἑνα-
νούρισε αὐτά· γλυκὰ γλυκὰ καὶ τὰς ἀπεκοίμι-
σεν. Ἐπειτα διὰ κλάδου τὸν ὅποιον ἔβρεξε δι'
οὐσίας μαγικῆς τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐτοιμάσῃ,
ἤλειψε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὅλων τῶν γυναικῶν.
Αὗται ἐδυθίσθησαν εἰς ὕπνον βαθὺν ὡς ὁ
θάνατος.

Ἄλλ' ὅταν ὁ ἥλιος ἀνέτειλε τὴν αὐγὴν
ἐξύπνησαν, εἶχον δὲ λησμονήσῃ ἐντελῶς τὴν
παραφροσύνην των καὶ ἦσαν ὑγίεσταται· καὶ
ἡ μὲν Λυσιππη ἔλαβε σύζυγον τὸν μάντιν
Μελάμποδα, ἡ δὲ Ἰφιάνασσα τὸν Βιάντα.

Ἐκτοτε αἱ γυναῖκες τοῦ Ἄργους σέβονται
τὴν Ἥραν καὶ ψάλλουν πρὸς τιμὴν τῆς με-
γαλοπρεπεῖς ὕμνους καὶ στολίζουν τοὺς βωμοὺς
τῆς μὲ πλοῦσια δῶρα. Ἡ Λυσιππη, καὶ ἡ Ἰφι-
άνασσα τιμῶσι μετὰ τῶν ἄλλων τὴν ἰσχυράν θεάν.

Ἡ Ἥρα δεικνύει πολλὴν εὐνοίαν εἰς ὅσους
τὴν τιμῶσιν, ἰδίως εἰς τὰς συζύγους καὶ εἰς τὰς
μητέρας, εὐχαριστεῖται δὲ ὅταν τελῶνται ἐορ-
ταὶ πρὸς τιμὴν τῆς. Ἀπὸ τοῦ ὕψους δὲ τοῦ οὐ-
ρανοῦ παρατηρεῖ τοὺς χοροὺς τῶν νεανίδων,
παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Εὐρώτα, καὶ τὰς πλου-
σίας θυσίας τὰς ὁποίας αἱ γυναῖκες τοῦ Ἄρ-
γους καὶ τῶν Μυκηναίων κάμνουν πρὸς τιμὴν τῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΑΡΗΣ. — Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ. —
Η ΑΘΗΝΑ ΘΕΑ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ. — Η ΑΙΓΙΣ,
ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΜΕΛΟΥΣΗΣ. — Ο ΑΡΗΣ, ΘΕΟΣ
ΑΓΡΙΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ, ΚΑΤΩΤΕΡΟΣ
ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΜΑΧΑΣ. —
Η ΑΘΗΝΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΕΙ ΤΑΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.
— ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΔΡΑΧΝΗΣ.

Χαῖρε ὦ πολεμικὴ Ἀθηνᾶ, προστάτις τῶν
ἰσχυρῶν πόλεων· μετὰ τοῦ Ἄρεως ἀσχολεῖσαι
εἰς τὰ πολεμικά, ἀρέσκεσαι εἰς τὰς κραυγὰς
τῶν μαχῶν καὶ τῶν αἱματηρῶν συμπλοκῶν·
βοηθεῖς τοὺς προχωροῦντας κατὰ τῶν ἐχθρῶν!

Χαῖρε ὦ Ἀθηνᾶ, ἣτις προστατεύεις τὰς χει-
ροτεχνικὰς ἐργασίας τῶν γυναικῶν, σὺ ἦτις
πρώτη ὕφανες καὶ ἐκέντησες διὰ τοὺς θεοὺς,

ἐνδύματα στολισμένα διὰ θαυμασίων κοσμη-
μάτων. Χαῖρε, ὦ σοφὴ Ἀθηνᾶ, ἣτις ἐμπνέεις
τὴν εὐγλωττίαν εἰς τοὺς ῥήτορας καὶ τὴν φρό-
νησιν εἰς τοὺς πολίτας, σὺ ἦτις ἐπενόησες τὸν
τροχὸν τοῦ ἀγγειοπλάστου καὶ τὴν ρυκάνην
τοῦ ξυλουργοῦ, σὺ ἦτις κατασκευάσας τὴν
Μοργά, τὸ πλοῖον τῶν Ἀργοναυτῶν, σὺ ἦτις
θέτεις ἰδέας γονίμους εἰς τὰς ψυχὰς τῶν γλυ-
πτῶν καὶ τῶν ζωγράφων.

Ἴδου τί λέγουν περὶ τῆς γεννήσεως τῆς
Ἀθηνᾶς.

Ἡμέραν τινά, ὁ πατὴρ τῶν θεῶν ἐβάδιζεν
ἀκαταπαύστως, ὑπὸ δὲ τοὺς πόδας τοῦ ὁ οὐ-
ρανὸς ἔτρεμε. Τέλος καθήσας διέταξε νὰ ἔλθῃ
πρὸς αὐτὸν ὁ Ἥφαιστος, ὁ θεὸς τοῦ πυρός,
κρατῶν πέλεκυν εἰς τὰς στιβαρὰς χεῖράς του.

Ὁ Ἥφαιστος ἦλθε καὶ εἶπεν εἰς τὸν Δία·
— Πανίσχυρε θεέ, τί θέλεις; ἦλθα ὅπως
διέταξες. Ὁ πέλεκυς μου εἶνε ἰκανὸς καὶ βρά-
χον νὰ κόψῃ εἰς δύο.

— Καλὰ, ὦ Ἥφαιστε, σὲ θέλω νὰ σχίσῃς
τὴν κεφαλὴν μου εἰς δύο.

— ὦ πάτερ τῶν θεῶν! ἀνεφώνησεν ἀνή-
συχος ὁ Ἥφαιστος.

— Σοῦ το εἶπα ἤδη· σχίσε μου τὴν κεφα-
λήν· κτύπα μὲ ὅλην τὴν δύναμίν σου, καὶ
ἀμέσως!

— Καὶ χωρὶς νὰ θέλω θά σε ὑπακούσω·
θά κτυπήσω, διότι τί νὰ κάμω ἀφ' οὗ ὁ πατὴρ
τῶν θεῶν με προστάσσει;

Οἱ ἄλλοι θεοί, καταληφθέντες ὑπὸ ἀνησυ-
χίας συνηθροίσθησαν περὶ τοῦ θρόνου ἐφ' οὗ
ἐκάθητο ὁ Ζεὺς· ὁ Ἥφαιστος ὕψωσε τὸν πέ-
λεκυν του καὶ ἐκτύπησε τὸ κρανίον τοῦ Διὸς
τὸ ὅποιον ἐσχίσθη· παρευθὺς ἐκ τῆς κεφαλῆς
τοῦ Διὸς ἕμοια πρὸς τὴν ἀστραπὴν ἦτις ἐξ-
ορμᾷ ἐκ τοῦ σκοτεινοῦ νέφους, ἐξεπήδησεν ἡ
θεᾷ, ἐνδεδυμένη τὴν πολεμικὴν στολὴν τῆς,
φοροῦσα τὴν περικεφαλαίαν εἰς τὴν κεφαλὴν,
σεῖουσα εἰς τὴν δεξιάν τῆς χεῖρα ὅξυ δόρυ.

Ἐκ τοῦ ἰσχυροῦ πηδήματος τῆς θεᾶς ὁ οὐ-
ρανὸς ἐσείσθη· ἡ γῆ ἀντήχησε καὶ ἡ θάλασσα
ἐταράχθη μέχρι τῶν σκοτεινῶν ἀβύσσων. Τοι-
ουτοτρόπως ἐγεννήθη ἡ Ἀθηνᾶ ἡ θυγάτηρ τοῦ
πανισχύρου Διὸς.

Ἡ θεὰ ἀρέσκεται εἰς τὰς πολεμικὰς ἐργα-
σίας ὅπως καὶ εἰς τὰ ἔργα τῆς εἰρήνης. Ὅτε
δπλίζεται διὰ τὰς αἱματηρὰς μάχας φορεῖ μα-

κρὸν ἐνδύμα τοῦ ὁποίου αἱ πτυχαὶ πίπτουσι
κατὰ μῆκος τοῦ σώματός της· τὸ στῆθος τῆς
προστατεῖται ἀπὸ τὴν αἰγίδα, ἣτις εἶνε φο-
λιδωτὴ· κράνος καλύπτει τὴν κεφαλὴν τῆς·
κρατεῖ τὴν ἀσπίδα διὰ τῆς ἀριστερᾶς, καὶ διὰ
τῆς δεξιᾶς σείει τὸ ἀκόντιον, ἐν ᾧ κατὰ τῶν
ἐχθρῶν ἐκσφενδονίζει τὴν ἀστραπὴν τοῦ βλέμ-
ματός της.

Εἶνε φοβερά εἰς τὸν πόλεμον. Εἶνε ἡ ἀλη-
θὴς θεὰ τοῦ πολέμου. Βεβαίως ὑπάρχουν θνη-
τοί, οἵτινες κινεῦντες εἰς τὸν πόλεμον ἰκετεύουν
τὸν Ἄρην, καὶ λέγουν πρὸς αὐτόν·

— ὦ Ἄρη, πανίσχυρε καὶ ἀκαταγώνιστε
θεέ, πάτερ τῆς νίκης, βάλλε ἀνδρείαν εἰς τὰ
στήθη μου.

Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἔχουν ἄδικον, διότι ὁ Ἄρ-
ρης δὲν δύναται νὰ τοὺς προστατεύῃ εἰς τὰς μά-
χας. Δὲν προσέρχεται εἰς τὰς μάχας ὅπως βοη-
θήσῃ τοὺς ἀνθρώπους ἢ τοὺς λαοὺς, τοὺς ὁποίους
ἀγαπᾷ, ὡς κάμνουσιν αἱ εὐεργετικαὶ θεότη-
τες. Ἀλλὰ ὁρμὴ ἀκατάσχετος τον φέρει ὅπου
ἡ μάχη εἶνε σφοδρά· παρασύρεται ἀπὸ τὴν
μανίαν τὴν ὁποίαν ἔχει πρὸς τὴν σφαγὴν, ἀπὸ
τὴν δίψαν τοῦ αἵματος· δὲν γνωρίζει οὔτε
φίλους οὔτε ἐχθροὺς· καταφέρει τὰ θανατη-
φόρα κτυπήματά του πότε ἀπὸ τὸ ἐν μέρος
πότε ἀπὸ τὸ ἄλλο.

Ὁ Ζεὺς τῷ λέγει συχνὰ παρατηρῶν διὰ
βλέμματος ὀργίλου αὐτὸν ἐπιστρέφοντα καθη-
μαγμένον ἀπὸ μάχην τινά, εἰς τὴν ὁποίαν ἐ-
μολύνθη ἀνωφελῶς δι' αἵματος ἀνθρωπί-
νου·

— ὦ, υἱέ μου, μοὶ εἶσαι ὁ μισιτότερος
ἐκ τῶν θεῶν, διότι ἀγαπᾷς τὸ μῖσος, καὶ τὴν
διχόνοιαν ἂν δὲν ἦσο υἱός μου θά σ' ἐκρήμνιζα
ἀπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὰ καταχθόνια ὅπου ἔχω
κλείσει τοὺς γίγαντας.

Ἄλλ' ἡ Ἀθηνᾶ ἡ προστατεύουσα τοὺς
φίλους τῆς καὶ στρέφουσα τὴν ὀργὴν τῆς κατὰ
τῶν ἐχθρῶν εἶνε ὑπερτέρα τοῦ θεοῦ τούτου εἰς
τὰς μάχας. Ἡμέραν τινά ὁ Ἄρης ἐφώρμησε
κατ' αὐτῆς θέλων νὰ διατρυνθῇ μετὰ τὴν μα-
κρὴν λόγχην του τὴν αἰγίδα τὴν ὁποίαν οὐδ'
αὐτὸς ὁ κεραυνὸς τοῦ Διὸς δύναται νὰ συντρί-
ψῃ. Ἡ Ἀθηνᾶ ἀρπάζει ὀγκώδη βράχον καὶ
ἐκσφενδονίζει αὐτὸν κατὰ τοῦ Ἄρεως καὶ τον
κτυπᾷ εἰς τὸν τράχηλον. Ὁ θεὸς πίπτει κα-
θημαγμένος, ἐκβάλλων ὠρυγὴν ὁμοίαν μετὰ τὴν

κραυγὴν χιλίων ἀνθρώπων φωναζόντων συγ-
χρόνως ἀπὸ πόνον.

Ἡ Ἀθηνᾶ τῷ εἶπε τότε·

— Ἀσυλλόγιστε διατὶ ἐτόλμησες ν' ἀγω-
νισθῇς μαζί μου; Δὲν ἤξεύρεις ὅτι εἶμαι ἰσχυ-
ροτέρα σου;

Ἐκτοτε οἱ θεοὶ καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀναγνωρί-
ζουσι τὴν Ἀθηνᾶν ὡς θεάν τῶν μαχῶν. Αὕτη
δίδει καλὰς συμβουλὰς εἰς τοὺς φίλους τῆς.
Ὅταν ἀρχίζῃ ἡ μάχη καταβαίνει ἀπὸ τὸν οὐ-
ρανόν, καὶ ἐμπνέει θάρρος εἰς τοὺς ἀγωνιζο-
μένους.

Μὴ φοβεῖσθε τοὺς ἐχθροὺς, τοῖς λέγει,
ἀλλὰ προχωρήσατε κατ' αὐτῶν ἀτρόμητοι.
Ὅστις πολεμεῖ εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τιμᾷ
καὶ τὸ ὄνομά του καὶ τὴν πατρίδα του. Ἄν
πέσῃ ὅλοι τον θρηνοῦν. Ἀνεγείρουν εἰς αὐτὸν
μνημεῖον, οἱ δὲ υἱοὶ του τιμῶνται ὑπὸ τῶν ἀν-
θρώπων. Ἀγωνισθῇτε λοιπὸν μετὰ γενναϊότη-
τος· ἀποθάνετε ἐν ἀνάγκῃ ὑπὲρ τῆς πατρίδος
σας καὶ τῶν τέκνων σας.

Ἄλλ' ἡ Ἀθηνᾶ δὲν προστατεύει μόνον
τοὺς πολεμιστὰς, προστατεύει καὶ τὰς πιστὰς
συζύγους αἵτινες μένουσιν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ
ἀσχολοῦνται εἰς τὰς οἰκιακὰς ἐργασίας, καὶ ἐ-
ποπτεύει ὅσας ὑφαίνουν ἢ κεντοῦν. Τὴν Ἀθη-
ναὶν ἐπικαλεῖται ἡ δυστυχὴς χήρα, ἣτις διὰ
τῆς ἐργασίας τῶν χειρῶν τῆς ζῇ τὰ ὀρφανὰ
τέκνα τῆς. Τῇ βοηθεῖα τῆς θεᾶς αἱ βασιλίσ-
σαι βοηθούμεναι ἀπὸ τὰς σκλάβας τῶν ὑφαί-
νουσι διὰ τοὺς συζύγους των τὰ ὠραῖα ἐκείνα
ἱμάτια.

Ἡ Ἀθηνᾶ χαίρει ὅταν βλέπῃ τὰς γυναῖ-
κας νὰ ἐργάζονται· ἀλλ' ἡ ἰσχυρὰ θεὰ ὀρ-
γίζεται ὅταν μανθάνῃ ὅταν θνητὴ τις γυνὴ
καυχᾷται ὅτι εἶνε ἐπιτηδειότερα ἀπὸ αὐτὴν εἰς
τὴν ὑφαντικὴν. Διὰ τοῦτο ἐτιμώρησε σκλη-
ρῶς τὴν ἀπερίσκεπτον Ἀράχνην.

Ἡ Ἀράχνη ἦτο κόρη πτωχῇ ἀλλὰ λαμπρᾷ
ἐργάτις καὶ ἐζῇ ὑφαίνουσα ἔριον. Κατῳκεῖ εἰς
μικρὸν χωρίον τῆς Λυδίας· ἀλλ' ἡ φήμη τῆς
ἐφθανε πολὺ μακρὰν· ἤρχοντο μακρόθεν διὰ νὰ
θαυμάσωσι τὴν ἐργασίαν τῆς. Ὅλοι δ' ἔλε-
γον·

— Ἡ κόρη αὕτη εἶνε μαθήτρια τῆς Ἀθη-
ναῖς!

Ἄλλ' ἡ ἀλαζὼν Ἀράχνη ἀπήντα·

— Ὅχι, ἐγὼ δὲν ἔχω ἀνάγκην ἀπὸ τὰς ὁ-

δηγίας τῆς Ἀθηνᾶς· ὁδηγίας ἡμπορῶ νά τη δώσω ἐγώ. Ἄς ἔλθῃ, ἂν τολμᾷ, νά συναγωνισθῇ μαζί μου· ἂν νικηθῶ (πράγμα τὸ ὅποιον δὲν φοβοῦμαι) ἄς με τιμωρήσῃ ὅπως δυνήθῃ.

Ἡ Ἀθηνᾶ ἤκουσε τοὺς ἀσεβεῖς τούτους λόγους. Παρευθὺς καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ διευθύνεται πρὸς τὴν κατοικίαν τῆς Ἀράχνης.

Ἀλλὰ διὰ νά την δοκιμάσῃ πρὶν τὴν τιμωρήσῃ λαμβάνει τὴν μορφήν γραίας γυναικός. Παρουσιάζεται εἰς τὴν ἐπιτηδεῖαν ὑφάντριαν βαδίζουσα μετὰ δυσκολίας, στηριζομένη εἰς βακτηρίαν, κλονιζομένη ἐπὶ τῶν ποδῶν της. Σταθεῖσα λοιπὸν πρὸ τῆς Ἀράχνης εἶπε·

— Τὰ γηρατεῖα δὲν φέρουν μόνον πόνους, ἀλλὰ δίδουν καὶ πείραν. Μὴ περιφρονῇς λοιπὸν τὴν γνώμην μιᾶς γραίας, τὴν ὁποῖαν κατέβαλον τὰ χρόνια ἀλλὰ καὶ τὴν ἐδίδαξαν πολλά. Καυχᾶσαι ὅτι ὑπερβαίνεις τὰς ἄλλας γυναῖκας· ἀλλὰ μὴ λέγῃς καὶ διὰ τὴν Ἀθηνᾶν. Ζήτησον συγγνώμην διὰ τοὺς λόγους σου.

Ἡ Ἀράχνη ἀκούσασα τοὺς λόγους τούτους ἔρριψεν ἐπὶ τῆς γραίας ὀργίλον βλέμμα· σηκωθείσα δὲ ἠτοιμάζετο νά κτυπήσῃ αὐτήν.

— Τὰ γηρατεῖα δὲν ἐξασθενοῦν μόνον τὸ σῶμα ἀλλὰ καὶ τὸν νοῦν. Ἐγὼ ἤξεύρω τί κάμνω καὶ δὲν ἔχω ἀνάγκην κανεὶς νά με συμβουλεύσῃ. Ἄν ἡ Ἀθηνᾶ με ζηλεύῃ διατί κρύπτεται καὶ δὲν τολμᾷ νά ἀγωνισθῇ μαζί μου, διὰ νά φανῇ ποία εἶνε καλλιτέρα; Ἀντὶ νά στείλῃ τὴν γρηᾷ αὐτὴ διατί δὲν ἔρχεται ἡ ἰδία ; . . .

— Ἦλθεν ! εἶπε τότε διὰ φωνῆς τρεμούσης ἐξ ὀργῆς ἡ φοβερά Ἀθηνᾶ, ἀναλαβοῦσα ἀμέσως τὴν μορφήν αὐτῆς ὡς θεᾶς, καὶ ρίπτουσα ἐπὶ τῆς Ἀράχνης βλέμμα ὁμοιάζον μὲ ἀστραπήν. Οἱ κάτοικοι οὔτινες συνώδευσαν τὴν γραίαν ἐγονυπέτησαν καὶ ἐπροσκύνησαν τὴν θυγατέρα τοῦ Διός. Μόνη ἡ Ἀράχνη δὲν ἐταράχθη· στραφεῖσα δὲ μὲ θράσος εἰς τὴν Ἀθηνᾶν·

— Ἀφ' οὗ θέλεις νά διαγωνισθῇς μαζί μου εἶμαι ἑτοιμος.

Ἡ Ἀθηνᾶ ἀρπάζει μίαν κερκίδα (σαΐταν) καὶ κτυπᾷ τρεῖς εἰς τὸ προσωπον τὴν Ἀράχνην.

Ἡ ὑπερήφανος ὑφάντρια, μὴ ὑποφέρουσα τοιαύτην προσβολήν, ἐκτὸς ἐαυτῆς, προσπαθεῖ νά κρεμασθῇ εἰς σχοινίον δεμένον εἰς μίαν ἐκ τῶν δοκῶν, αἵτινες ὑποστηρίζουν τὴν ὀροφήν.

Ἐν τούτοις ἡ θεὰ ἠσθάνθη συμπάθειαν.

— Θὰ ζήσης, τῇ εἶπε, θὰ ζήσης ! Ἀλλὰ θὰ ἦσαι πάντοτε κρεμασμένη· καὶ θὰ γεννήσῃς πολλοὺς ἀπογόνους, οἵτινες ὅλοι θὰ εἶνε κρεμασμένοι εἰς ἱστὸς ἀνωφελεῖς.

Ἀφ' οὗ εἶπε τὰς λέξεις ταύτας ἡ θυγάτηρ τοῦ Διός ἀπεμακρύνθη σκορπίσασα ἐπὶ τῆς Ἀράχνης τὸν χυμὸν δηλητηριώδους φυτοῦ. Διὰ μιᾶς ἡ κόμη τῆς νέας πίπτει, ἡ ρὶς καὶ τὰ ὠτὰ της ἐξαλείφονται, ἡ κεφαλὴ της καὶ τὰ μέλη της σμικρύνονται· λεπτοὶ δάκτυλοι προσαρμύζονται εἰς τὰς πλευράς της ἀντὶ χειρῶν καὶ ποδῶν, τὸ δὲ ὑπόλοιπον σῶμα μεταβάλλεται εἰς δύσμορφον κοιλίαν· ἐκ τῆς κοιλίας ταύτης ἐξάγει ἡ Ἀράχνη τὰ νήματα δι' ὧν ὑφαίνει τὸν διαφανῆ ἱστὸν της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ'.

ΑΘΗΝΑ.—ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΥΡΜΗΚΟΣ.—Ο ΛΟΙΜΟΣ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΗΣ.—ΑΙΑΚΟΣ ΚΑΙ ΜΥΡΜΗΔΟΝΕΣ.—Ο ΠΟΣΕΙΔΩΝ ΚΑΙ Η ΑΘΗΝΑ ΘΕΛΟΥΝ ΝΑ ΔΩΣΟΥΝ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ ΤΟΥ ΕΡΕΘΕΩΣ.—ΝΙΚΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ.—ΑΘΗΝΑΙ, ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ.

Ἡ Ἀράχνη δὲν εἶνε ἡ μόνη ἥτις ἐτιμωρήθη διότι περιφρόνησε τὴν Ἀθηνᾶν. Τὸ αὐτὸ ἔπαθε καὶ κόρη τις κατοικοῦσα εἰς τὴν νῆσον Οἰνοπίαν, ὅχι μακρὰν τῶν ἀκτῶν τῆς Ἀττικῆς, ὀνομαζομένη Μύρμηξ.

Ἡ Ἀθηνᾶ τὴν ἐπροστάτευε καὶ τὴν ἔμαθε νά ζεύγῃ τοὺς βόους εἰς τὸ ἄροτρον ἢ εἰς τὰ φορτηγὰ ἀμάξια· διότι ἕως τότε οἱ κάτοικοι τῆς Οἰνοπίας ἤξευραν μόνον νά ὁδηγῶσι τοὺς βόους εἰς τοὺς λειμῶνας καὶ νά τρώγῃσι τὴν θρεπτικὴν τροφήν των. Ἡ Ἀθηνᾶ ἐδίδαξε τὴν χρῆσιν τοῦ ἀρότρου εἰς τὴν Μύρμηκα, καὶ τῇ εἶπε νά καταστήσῃ τοῦτο γνωστὸν καὶ εἰς τοὺς συμπολίτας της.

[Ἐπεταὶ συνέχεια]

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΥΠΟ ANDRÉ LAURIE]

[Συνέχεια. Ἰδε σελίδα 113]

ΚΕΦ. Κ'.

ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

«Θεῖέ μου,» ἠρώτησεν ὁ Χάνδος μετὰ τινα ὥραν σιωπῆς, «πόσον κχιρὸν θέλει κανεὶς διὰ νάποθάνῃ τῆς πείνης;

— Δύσκολον νά δρίσῃ κανεὶς ἀκριβῶς. Ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἡλικίαν, ἀπὸ τὴν ιδιοσυγκρασίαν, ἀπὸ τὴν ὑγιεινὴν κατὰστασιν, ἀπὸ τὴν δύναμιν τοῦ σώματος.

— Ἡμεῖς π. χ. πόσας ἡμέρας θὰ εἰμπορέσωμεν νά ζήσωμεν χωρὶς τροφήν;

— Τέσσαρας ἢ πέντε ἡμέρας, νομίζω, ἴσως ὀκτώ, ἴσως καὶ δέκα.

— Τότε θὰ ἐλευθερωθῶμεν, θεῖέ μου, ἔσο ἡσυχος ! Οἱ φίλοι μας θὰ μας ἀναζητήσουν καὶ θὰ μας εὔρουν. Εἰς τὴν θέσιν των ἐγὼ θὰ ἔκαμνα ἄνω-κάτω τὴν νῆσον. . .

— Ναί, ἄς το ἐλπίσωμεν, θὰ

μας εὔρουν ! εἶπεν ὁ κ. Κλοακέν, προσποιούμενος ὅτι εἶχε πεποιθῆσιν περὶ τούτου. Ἀλλὰ πρὸς τὸ παρόν, τὸ καλλίτερον θὰ ἦτο νά σκεφθῶμεν πῶς νά χρησιμοποιήσωμεν τὸν καιρὸν μας ἐδῶ μέσῃ χωρὶς νά πλήξωμεν πολὺ. Πῶς θὰ σας ἐφαίνετο π. χ. μία ἀντιγραφὴ καὶ μία μετάφρασις τοῦ παλαιοῦ αὐτοῦ χειρογράφου;

ΕΤΟΣ 15ον—ΤΕΥΧΟΣ 24ον

Ἰδοὺ τῷ ὄντι ἐνασχόλησις σοβαρὰ καὶ εἰς ἄκρον ἐνδιαφέρουσα.

— ὦ, ναὶ ! μάλιστα ! Ἄς ἀντιγράψωμεν τὴν διαθήκην τοῦ ἀγαπητοῦ μας προπάππου ! ἀνέκραξαν ὁμοῦ ὁ Χάνδος καὶ ἡ Ἀνθή.

— Καὶ ὕστερον θὰ εἰμπορέσωμεν μὲ ἡσυχίαν νά γράψωμεν τὴν ἰδικήν μας καὶ νά τὴν ἀφῶσωμεν παρὰ τὴν ἰδικήν του, ἐὰν πέμπῃται ν' ἀποθάνωμεν πλησίον του ! » προσέθηκεν ἡ νεᾶνις μετὰ μοναδικῆς ψυχικῆς γαλήνης.

— Πρὸ παντός θὰ ἐκάμναμεν καλὰ νά σβύσωμεν δύο ἀπὸ τὰ κηρία μας, ὑπέλαβεν ὁ κ. Κλοακέν. Δὲν ἔχομεν παρὰ μόνον ἕξ καὶ πρέπει νά τὰ κάμωμεν νά διαρκέσουν ὥσθ' ὅσον δυνατόν περισσότερον. . .

Τοῦ προγράμματος οὕτω καλονισθέντος, ἐκάθησαν περὶ τὴν τράπεζαν, παραπλεύρως τοῦ σκελετοῦ, ὁ Χάνδος μὲ τὴν μολυβδίδα

ἀνὰ χεῖρας, πρὸ τῶν λευκῶν φύλλων χάρτου, τὰ ὁποῖα ἀπέσπασεν ἐκ τοῦ σημειωματαρίου του, ὁ δὲ κ. Κλοακέν μετὰ τῆς Ἀνθῆς, κύπτοντες ὁμοῦ ἐπὶ τοῦ χειρογράφου. Ὅσῳκις ὁ ἀρχαιολόγος θὰ ἐδίσταζεν ἐνώπιον λέξεως ἡμισοβισμένης ὑπὸ τοῦ χρόνου, οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς νεαρᾶς ἀνεψίας του θὰ ἐδύναντο οὕτω νά ἔλθουν εἰς βοήθειάν του.

ΤΟΜΟΣ 24ος—9

«ΕΚΑΘΕΣΑΝ ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑΝ ΠΑΡΑΠΛΕΥΡΩΣ ΤΟΥ ΣΚΕΛΕΤΟΥ» (Σελ. 129)

Ο κ. Κλοακέν ἤρχισε τὴν ἀνάγνωσιν. Ὁ Χάνδος ἔγραφε καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ κατόπιν ἤρχισαν νὰ μεταφράζουν. Ἴδου τί ἔλεγεν ἡ διαθήκη.

«Τὴν ὀγδόην ἡμέραν τοῦ Μαρτίου, ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1717, ὁ ὑποκινόμενος Ροβινσὼν Κροῦσος, ἐξ Ὑόρκης τῆς ἐν Ὑορκσίρη τοῦ βασιλείου τῆς Ἀγγλίας, ἐτῶν 84, ὑγιῆς τὸ τε σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα, ἂν καὶ λίαν ἐξησθάνημένος ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας, ἀπεφάσισα νὰ πορευτώσω τάπομνημονεῦματά μου, νὰ συμπληρώσω καὶ νὰ διορθώσω τὰ χειρόγραφα, τὰ ὅποια ἀφῆκα πρὸ 13 ἐτῶν, ἐν τῷ γενεθλίῳ μου τόπῳ.

«Διέπραξα ἐν ἔγκλημα καὶ το ἐξομολογούμαι. Ἐκ συμφέροντος, ἐγωῖσμού καὶ ἀπληστίας, ἠθέλησα νὰ πατήσω τὸν κόσμον περὶ τῆς ἀληθοῦς θέσεως τῆς νήσου μου. Ἐτῆρησα τὸ μυστικὸν δι' ἐμαυτὸν, λησμονῶν ὅτι πᾶσα ἀνακαλυψὶς ἀνήκει ὅχι εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἐγένετο τὸ ἀνάξιον αὐτῆς ὄργανον, ἀλλ' εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος, τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύει. Ἐξηπάτησα τοὺς συγχρόνους μου καὶ ἴσως δὲ καὶ τοὺς μεταγενεστέρους, τάξας τὴν νῆσον ταύτην εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν καὶ εἰς τὸ ἀρχιπέλαγος τῶν Καραϊβίων, ἐνῷ πραγματικῶς εἰς τὸ κέντρον τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ.

«Ὅποιοι καὶ ἂν εἴσθε σεῖς, οἱ ὁποῖοι θὰ εὑρετε, ἴσως μετὰ παρέλευσιν αἰῶνων, τὴν ὑπερτάτην ταύτην ἐνὸς ἐτοιμοθανάτου ἐξομολόγησιν, ἀναγνώσατέ τὴν μετὰ προσοχῆς καὶ ἴδετε ἐν αὐτῇ τὴν τιμωρίαν, τὴν ὁποῖαν πάντοτε ἐφελκύνει ὁ ἐγωϊσμός καὶ ἡ ἀπληστία.

«Διηγῆθην εἰς τὸ πρῶτον μέρος τῶν ἀπομνημονευμάτων μου πῶς ἐρρίφην διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν ἔρημον ταύτην νῆσον, πῶς ἔζησα εἰς αὐτὴν καὶ ὑπὸ ποίας περιστάσεις ἤλευθερώθην μετὰ 29 ἐτῶν αἰχμαλωσίαν. Εἶνε γνωστὸν ἀκόμη πῶς τὴν ἐγκατέλειψα εἰς ἀποικίαν ναυαγῶν ἰσπανῶν καὶ ἀγγλῶν ναυτῶν, πῶς ἀργότερα εὑρον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπανίδω ὅ,τι ἐκάλουν πομπωδῶς καὶ πῶς «βασιλείον μου» καὶ νὰ φέρω εἰς αὐτὸ διάφορα εἶδη ζώων καὶ σπόρων, εἰς ποῖαν κατὰστασιν τὴν εὐρήκα καὶ διὰ δευτέραν φοράν ἀφ' οὗ τῇ ἐδῶσα νόμους καὶ πῶς τέλος τὴν παρήτησα καὶ πάλιν χωρὶς σκοπὸν νὰ ἐπιστρέψω.

«Ὅ,τι ὅμως δὲν εἶπα, εἶνε πῶς κατώρθωσα

ὥστε τὸ μυστικὸν τῆς θέσεως τῆς νήσου μου νὰ μὴ διαδοθῇ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν μου καὶ ὁποίας ἔλαβον προφυλάξεις διὰ νὰ μὴ συμβῇ τοῦτο περισσότερον ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπισκέψεως ταύτης.

«Καὶ ἐν πρώτοις, οἱ ἀποστάται ναῦται οἱ ὁποῖοι ἐφθασαν ἐδῶ, ἀφ' οὗ κατέσφαξαν τοὺς ἀξιωματικούς των, ἦσαν ἀρκετὰ ἀμαθεῖς ὥστε νὰ μὴ εἰσπορέσουν νὰ προσδιορίσουν ἐπιστημονικῶς τὴν γεωγραφικὴν θέσιν. Ἡ τύχη τοῦ ἔκαμε νὰ προσορμισθῶν εἰς τὴν πρώτην γῆν, τὴν ὁποῖαν συνήντησαν. Μόνον ὁ πλοίαρχος, τοῦ ὁποῖου εἶχα σώτη τὴν ζωὴν ὑπὸ περιστάσεις τὰς ὁποίας γνωρίζετε, καὶ ὁ ὁποῖος ἔγεινε κατόπιν σωτὴρ μου καὶ αὐτός, ἐγνώριζεν ἀκριβῶς εἰς ποῖον σημεῖον τῆς γηίνης σφαίρας εὐρισκόμεθα. Πρῶτος αὐτός μοι ἐπρότεινε νὰ φυλάξωμεν τὸ μυστικόν, δι' ἡμᾶς τοὺς δύο, οὕτω δὲ εἰς τὸ ἐξῆς ἀπὸ κοινοῦ ἐλαμβάνομεν τὰ μέτρα μας. Ὅχι μόνον ἐφροντίσαμεν νὰ φίσωμεν εἰς τὴν νῆσον τοὺς εὐφυστέρους καὶ ἐπομένως κινδυνωδεστέρους ἀπὸ τοὺς ναύτας, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς τὸ Περού, ἀπελύσαμεν ὅλον τὸ ἐπίλοιπον τοῦ πληρώματος, καὶ το ἀντικατεστήσαμεν διὰ νέων ἀνδρῶν.

Οὕτως ἐκεῖνοι τοῦ ὁποῖου ἐφέραμεν εἰς τὴν Εὐρώπην, ἠγνόουν καθολοκληρίαν πόθεν ἤρχομεθα καὶ τί μᾶς εἶχε συμβῇ. Ἐκεῖνοι δὲ τοὺς ὁποῖους ἀρήκαμεν εἰς τὴν Ἀμερικὴν, διασκορπίζομενοι καὶ ὑφιστάμενοι νέας περιπλανήσεις καὶ περιπετείας, θὰ ἐλθόντων βεβαίως τὰς ἐπηκριβωμένας λεπτομερείας ἐκείνης, τὴν ὁποῖαν ἠθέλομεν νὰ τοὺς κρύψωμεν. Φόβος νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν Ἀγγλίαν δὲν ὑπῆρχεν ἄλλως τε κανεῖς, ἀφ' οὗ ἐδῶ τοὺς περιέμενεν ἡ τιμωρία τῆς ἀποστασίας των. Τοῦτο δὲ τῷ ὄντι καὶ συνέβη, εἰς τρόπον ὥστε ὁ πλοίαρχος καὶ ἐγὼ ἐμείναμεν οἱ μόνον κάτοχοι τῶν ἀληθῶν ἐπὶ τοῦ προκειμένου δεδομένων.

«Μόλις ὅμως εἶχομεν προσεγγίσῃ εἰς τὸ Λουάν, ὅπου ἐμείναμεν νὰ παρκαλώμεν ὕδωρ, ὁ καλὸς ἄνθρωπος ἀπέθανεν ἐκ πυρετοῦ κακοήθους, ἐκτοτε δὲ ἀπέμεινα ὁ μόνος κύριος τοῦ μυστικοῦ μου.

«Ἡ ματαιοδοξία μὲ ἤγαγεν εἰς τὸ νὰ το κοινολογήσω ἐν μέρει, δημοσιεύων διὰ τοῦ τύπου τὴν διήγησιν τοῦ ταξιδίου μου. Ἐφρόντισα ὅμως νὰ μὴ δώσω περὶ τῆς νήσου μου

παρὰ ψευδεῖς ἢ ἀορίστους πληροφορίες. Ὅταν δὲ ἀπεφάσισα νὰ ἐπιστρέψω πάλιν, ἔλαβα ὅλας τὰς ἀνγκαίαις προφυλάξεις. Ὅχι μόνον ἐξέλεξα ἕνα πρὸς ἕνα ὅλους τοὺς ἄνδρας τοῦ πληρώματός μου ἀγραμμάτους καθολοκληρίαν καὶ ἀνικάνους πρὸς πᾶν ἄλλο, ἐκτὸς τῶν ναυτικῶν χειρισμῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ δύο ἀξιωματικοί, οἱ ὁποῖοι μοῦ ἐχρησίμευσαν ὡς ὑποπλοίαρχοι καὶ τοὺς ὁποῖους ἐπὶ σκοπῷ ἐζήτησα μετὰ τῶν ὀλιγώτερον ἀνεπτυγμένων, προσελήφθησαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου ὑπὸ τοὺς ἐξῆς ὄρους: Δὲν θὰ εἶχον οὔτε χάρτας οὔτε ἄλλα ναυτικὰ ὄργανα, ἐπὶ τοῦ πλοίου δὲ δὲν θὰ ἔκαμνον ἄλλο, παρὰ νὰ ἐκτελοῦν τυφλῶς τὰς διαταγὰς μου. Ἐγὼ μόνος θὰ προσδιώριζα τὴν γεωγραφικὴν θέσιν καθεκάστην· ἐγὼ μόνος θὰ ἐσυμβουλευόμην τοὺς πῖνακας, κλεισμένοις εἰς τὸν θάλαμόν μου. Ὅμοιως ὁσάκις παρίστατο ἀνάγκη θὰ ὑπεδείκνυα τὴν μεταβολὴν τοῦ ὁρομολογίου, περιοριζόμενος νὰ σημειῶν ἐπὶ τοῦ ἀνεμοδείκτου τὴν διεύθυνσιν, τὴν ὁποῖαν ἤθελα νὰ κολουθῶμεν· ἀλλ' οὐδέποτε θὰ ἔλεγα τὸ ἀληθὲς τέμα τοῦ ταξιδίου, οὔτε θὰ παρῆχον τὴν ἐλαχίστην ἐνδειξιν, ἡ ὁποία θὰ ἐδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις ὑπολογισμοῦ εἰς τοὺς ὑπ' ἐμὲ ἄνδρας. Οὕτω, πλήρεις πεποιθήσεως καὶ ὑποταγῆς εἰς ἐμέ, ἐταξίδευσαν διὰ τῶν ὁκεανῶν ὡς τυφλοί, χωρὶς νὰ γνωρίζουν οὔτε ποῦ πηγαίνουν, οὔτε πόθεν διέρχονται. Ἐπιτηδὲς ἠκολουθοῦμεν τὰς ὀλιγώτερον συχνάζομενας θαλασσίας ὁδοὺς. Ὅστις ἐταξίδευσεν καὶ ἐγνώρισε τὴν ἀδιαφορίαν τῶν ναυτικῶν, οὗτος θὰ δυνήθῃ νὰ ἐννοήσῃ πόσον μοι ἦτο εὐκολον νὰ τοὺς ἀπατήσω.

«Μὴ ἀρκεοῖς εἰς τὸ νὰ πατήσω αὐτοὺς ὡς πρὸς τὴν ἀληθῆ διεύθυνσιν, τὴν ὁποῖαν ἠκολουθήσαμεν, ἠθέλησα νὰ πατήσω ὁμοίως καὶ τὸν κόσμον. Ἐπλάσα φανταστικὰς περιπετείας μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ παραπλανήσω τὰς ἐρεῦνας καὶ τὰς ὑποθέσεις. Κατεχόμενος ὑπὸ τοῦ διπλοῦ πόθου νὰ πασχαλίσω μὲν τὴν προσοχὴν τῶν συγχρόνων μου, νὰ τοὺς ἀποκρύψω ὅμως τὴν ἀλήθειαν, παρενέβαλον μυρίας φανταστικὰς λεπτομερείας εἰς τὴν πραγματικὴν βάσιν τῶν γεγονότων. Σχεδὸν δλόκληρον τὸ δεύτερον μέρος τῶν ἀπομνημονευμάτων μου εἶνε καθαρῶς πλᾶσμα τῆς φαντασίας μου. Καὶ αὐτὸς εἶνε ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον οἱ καλλίτεροι

κριτικοὶ τὸ εὖρον τόσῳ κατώτερον τοῦ πρώτου, ὅπου σχεδὸν ὅλα εἶνε ἀληθῆ.

«Ἐν τούτοις εἰς τὸ συνύφασμα τοῦτο τῶν ψευδολογιῶν ὑπάρχει καὶ ἐν μέρει ἀληθές· τὸ ἀφορῶν τὰ εἰς Ἀσίαν ταξιδία μου καὶ τὴν εἰς Ὑόρκην ἐπιστροφὴν μου τῷ 1705.

«Ἡμην τότε 72 ἐτῶν. Ἡμην πλούσιος καὶ πατήρ τριῶν τέκνων, μιᾶς κόρης καὶ δύο υἱῶν. Μετὰ τόσῳ πολυκύμαντον ζωὴν δὲν ἔπρεπε βέβαια νὰ ἔχω ἄλλην φροντίδα, παρὰ πῶς νὰ πολαύσω ἐν εἰρήνῃ τὴν διὰ τῆς ἐργασίας ἀποκτηθεῖσαν ἀνάπαυσίν μου καὶ νὰ τελειώσω τὰς ἡμέρας μου εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἐγεννήθην.

«Ἀλλὰ τὸ πάθος τῶν περιπλανήσεων καὶ τῶν ταξιδίων, τὸ ὁποῖον μοὶ ἐστοίχισε τόσας φοβεράς δοκιμασίας, δὲν ἀπεσβέσθη τελείως ἐντός μου. Χάρις εἰς τὸν ἀνέκαθεν ἐνεργητικὸν βίον μου καὶ εἰς τὴν λιτὴν διαίταν μου, διέτηρουν εὐρωστίαν καὶ ῥώμην ἕκτακτον διὰ τὴν ἡλικίαν μου. Δὲν ἠσθάνομην ὅτι εἰμαι γέρον. Ἐνόμιζα ἐμαυτὸν ἱκανὸν ἀκόμη διὰ τοὺς ἀγῶνας καὶ τοὺς κινδύνους καὶ συχνὰ μοὶ συνέβαινε, ἀντὶ νὰ πολαμβάνω τοῦ θελγῆτρου τοῦ εἰρηνικοῦ βίου, νὰ νατρέχω μετὰ ζωηροῦ πόθου εἰς τοὺς χρόνους τῶν μεγάλων συγκινήσεων.

«Ἐπάλαιον κατὰ τῶν κινδυνωδῶν τούτων ἀναμνήσεων καὶ περιώριζον ἐμαυτὸν, ὅσον ἡδυνάμην, εἰς τὰ καθήκοντα τοῦ οἰκογενειάρχου, προσπαθῶν νὰ καταπνίγω τὸν πρὸς τὰς περιπλανήσεις ἔρωτά μου.

«Ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν οἱ δεσμοὶ οἱ ὁποῖοι μὲ συνέδεον πρὸς τὴν πατρίδα, ἐθραύσθησαν ἢ ἐχαλαρώθησαν ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον. Πρὸ τοῦ τελευταίου μου ταξιδίου εἶχα χάσῃ τὴν ἀγαπημένην μου σύζυγον. Εἰς τῶν υἱῶν μου εἶχεν ἀναχωρήσῃ ὡς ἀξιωματικὸς ἐν τῷ στρατῷ τῆς ξηρᾶς διὰ τὰς δυτικὰς Ἰνδίας· ὁ ἄλλος ἀπέθανεν ἐκ πανώλους ἐν Λονδίῳ, ὅπου εἰργάζετο ὡς ὑπάλληλος ἐν τινὶ ἐμπορικῇ καταστάσει. Ἡ θυγάτηρ μου ὑπανδρεύθη ἀρκετὰ μακρὰν τῆς Ὑόρκης. Καὶ πάλιν εὐρέθην μόνος εἰς τὸν κόσμον καὶ ἐν τῇ ἀπομονώσει ὁ νοῦς μου ἐπέταξε μετὰ μεγαλητέρου πόθου πρὸς τὴν τεχνητὴν ἐκείνην οἰκογένειαν, τὴν ὁποῖαν εἶχα ἀφήσῃ εἰς τὴν νῆσόν μου. Πείθεται κανεῖς εὐκόλως ὅταν ἐπιθυμῇ ἕνα πρᾶγμα. Οὕτω καὶ ἐγὼ δὲν ἐβράδυνα νὰ θεωρήσω ὡς καθήκον μου, καὶ μάλιστα ἀπείγον, τὸ νὰ ἐπισκεφθῶ τοὺς «ὑπη-

κόους μου» ὡς ἀπεκάλουν ματαιοδόξως τοὺς ἀποίκους, τοὺς ὁποίους εἶχα ἐγκαθιδρύσει ἐκεῖ.

«Ἐπώλησα λοιπὸν τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ διὰ τῶν χρημάτων αὐτῶν ἠγόρασα ἐν βρίκιον, τὸ ὁποῖον ἐφόρτωσα ἀπὸ ἐπιπλα, μαγειρικὰ σκεύη, γεωργικὰ ἐργαλεῖα καὶ γεννήματα. Συνεκρότησα τὸ πλήρωμά μου ὅπως καὶ κατὰ τὸ προηγούμενον ταξειδίου, περιεβλήθην διὰ τοῦ αὐτοῦ μυστηρίου, καὶ τὴν 1ην Μαΐου 1716 ἀπέπλευσα. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἤμην πλέον τῶν ὀγδοήκοντα δύο ἐτῶν. Σεῖς οἱ ὁποῖοι μὲ ἀναγινώσκετε καὶ καταδικάζετε τὴν ἀφροσύνην μου, ἀκούσατε καὶ τὰς συνεπείας τῆς!

«Τὴν 9 Σεπτεμβρίου ἐφθάσα ἀπέναντι τῆς νήσου μου καὶ τὴν ἐπιούσαν ἀπεβιβάσθην ἐν μέσῳ τῆς εὐχαρίστου ἐκπλήξεως τῶν κατοίκων. Οὐδέποτε ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου τοὺς ἐπισκέφθη κανεῖς ἦσαν μόνοι καὶ ἔρημοι ἐν τῇ μέσῳ τοῦ Ὀκεανοῦ, ἀγνοοῦντες δὲ παντελῶς τὴν ναυπηγικὴν, δὲν εἶχον σκεφθῇ ποτὲ νὰ ἐγκαταλείψουν τὸν τόπον τῆς ἐξορίας των.

«Πολὺ ὀλίγοι μὲ ἀνεγνώρισαν, διότι ὅλοι σχεδὸν ἐκείνοι, οἱ ὁποῖοι μὲ εἶδον κατὰ τὸ τελευταῖόν μου ταξειδίου, εἶχον ἀποθάνῃ. Ἄλλ' ὅλοι εἶχον ἀκούσῃ νὰ γίνεταί λόγος περὶ ἐμοῦ καὶ κατ' ἀρχὰς μοὶ ἐξεδήλωσαν ἀληθῆ σεβασμόν. Ὁ σεβασμὸς οὗτος μετεβλήθη σχεδὸν εἰς λατρείαν, ὅταν ἐξήγαγον ἐκ τοῦ πλοίου καὶ τοῖς διένειμα τὰ πλούτη, τὰ ὁποῖα ἔφερα. Δυστυχῶς ὅμως ἐνόησα μετ' ὀλίγον ὅτι οὔτε εὐλικρινῆ οὔτε βελόα ἦσαν τὰ αἰσθήματα ταῦτα.

«Ἄλλ' ὥς διηγηθῶμεν τὰ γεγονότα μὲ τὴν σειράν των. Ὁ πληθυσμὸς τῆς νήσου ἀνῆρχετο τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἰς 136 πρόσωπα, τὸ τρίτον τοῦ ὁποίου ἦσαν γυναῖκες. Ἦσαν διηρημένοι εἰς τέσσαρα μικρὰ χωρία, τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν μέχρι σήμερον, καίτοι ἀκατοίκητα, καὶ ἐκαλλιέργουν σχεδὸν τὸ 1/15 τῆς ὅλης εὐφύρου ἐπιφανείας τῶν κοιλάδων, χάρις εἰς τὴν ἐκτακτὸν εὐνοίαν τοῦ οὐρανοῦ.

«Ἄλλ' ἀνεγνώρισα ἐκ τῶν περιοδειῶν μου, ὅτι αἱ εἰδικαὶ γνώσεις καὶ ἡ δραστηριότης τῶν ἀποίκων, μακρὰν τοῦ νὰ προσδεύῃ, ἀπειναντίας περιέπιπτεν εἰς παρακμήν. Φαίνεται ὅτι ἐβασίζοντο πολὺ εἰς τὸν πλοῦτον τοῦ ἐδάφους καὶ εἰς τὴν γενναιοδωρίαν τῆς φύσεως· ἐκτὸς τούτου ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῆς αἰωνίας

ἐκείνης ἀνοίξεως, τὸ θάρρος ἐχαλαροῦτο καὶ ἡ δύναμις ἐξησθενεῖτο. Οὕτω πολλὰ στρέμματα γῆς, ἡ ὁποία ἦτο ἄλλοτε καλλιεργημένη, ἤδη ἦτο χέρσος. Τοὺς κατοίκους κατεῖχε νωθρότης καὶ ὀκνηρία. Ἄλλο δὲν ἐσυλλογίζοντο παρὰ πῶς νὰ διοργανίσουν ἐορτάς, νὰ χορεύουν, νὰ διέρχωνται τὸν καιρὸν των μὲ παιδρὰς συναθροίσεις. Ἡ μέθη ἤκαμινε, ἡ πρὸς τὴν ἐργασίαν ὀρεξις μνησμένη. Τὰ ἐγκλήματα ἦσαν σπάνια, διότι καθεὶς σχεδὸν ἄνευ πόνου, εἶχε τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα. Ἀλλὰ κατὰ λογικὴν συνέπειαν, τὸ κράτος τοῦ νόμου εἶχαν ἐξασθενήσῃ· κανεῖς δὲν ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην κανόνος ἢ ἀρχῆς, ἐκ τῆς ἀδιαφορίας δὲ ταύτης προέκυψεν ἀληθὴς χαλάρωσις τῶν ἠθῶν καὶ τοῦ κοινωνικοῦ δεσμοῦ.

«Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου ἦσαν εὐτυχεῖς, ἀνδύναται τι νὰ ὀνομάσῃ εὐτυχίαν τὴν ἱκανοποίησιν ὅλων τῶν ὕλικῶν ὀρέξεων. Ἄλλ' ἐπληττον συγχρόνως διότι δὲν εἶχον οὔτε ἰδανικόν, οὔτε φιλοδοξίαν, οὔτε ἀγῶνας, ἡ δὲ πληθὺς αὕτη ἐξεδηλοῦτο δι' ἀκατασχετοῦ πρὸς τὰς διασκεδάσεις πάθους. Αἱ γυναῖκες ἀφιέρουν ὅλον των τὸν καιρὸν καὶ ὅλην των τὴν φροντίδα εἰς τοὺς καλλωπισμούς των. Οἱ ἄνδρες τὰς ἡκολούθουν ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ, λησμονοῦντες τὰς ἀσχολίας τοῦ φύλου των, χάριν τῶν ἀπολαύσεων ζωῆς μαλθακῆς καὶ ἀγόνου. Ἐν τούτοις ὅλοι των εἶχον ἓνα πόθον μυστικόν· νὰ ἴδουν τὸν ἔξω κόσμον· τὴν Εὐρώπην, τὰς ἡπείρους, τῶν ὁποίων ἠσθάνοντο ἐαυτοὺς χωρισμένους ὡσεὶ διὰ φραγμοῦ ἀνυπερβλήτου θαλασσῶν καὶ τρικυμιῶν. Περὶ τῶν μερῶν τούτων οἱ πολλοὶ δὲν ἐγνώριζον τίποτε ἀκριβές, δὲν ἤκουον παρὰ διηγήσεις ὑπερβολικὰς, ἀλλὰ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς ὁ πόθος των ἐξεκαίετο καὶ ἐξ ὧν τοὺς ἔλεγον οἱ πρεσβύτεροι ἐφαντάζοντο τὴν μεγάλην πατρίδα ὡς ἀληθῆ παράδεισον, θεωροῦντες ἐαυτοὺς ὡς ἐξορίστους, ἂν μὴ ὡς καταδικηκούς. Νὰ ἐπιβιβάσθωσιν εἰς πλοῖον, νὰ ἴδουν τοὺς πολιτισμένους τόπους, μὲ τὰ μαγαζεῖά των, τὰ βιομηχανικὰ των καταστήματα, τὰ θεάματά των, τὰς μεγάλας τῶν ἀνθρωπίνους συναθροίσεις, — ἦτο δι' αὐτοὺς ὄνειρον πόσον λαμπρόν, ὅσον καὶ ἀπραγμάτωποίητον.

[Ἐπεται συνέχεια].

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

[Συνέχεια ἴδε σελ. 116]

Ἄλλ' εἰς τὴν ψυχὴν τῆς Μύρμηκος εἰσῆλθεν ἀσυλλόγιστος ἀλαζονεία.

Ἀνεκοίνωσε τὸ σχέδιόν της εἰς ἄλλας κόρας, φίλας της, ὅλαι δὲ μαζί πηγαίνουν εἰς τὴν ἀγορὰν ὁδηγοῦσαι βούς σύροντας φορτηγὰ ἀμάξια καὶ ἄλλους σύροντα ἄροτρα καὶ φωνάζουν:

— Λατρεύσατε τὴν Μύρμηκα, ὡς θεὰν τοῦ οὐρανοῦ· ἰδοὺ τί ἐφεύρε· ἡμπορεῖτε χωρὶς κόπον μὲ τὰ ἀμάξια ταῦτα, τὰ ὁποῖα σύρουν βωμολέοι βόες νὰ μεταφέρετε ὅσα ξύλα θέλετε καὶ πέτρας μεγάλας διὰ νὰ κτίσετε οἰκίας. Τὰ δὲ ἄροτρα θὰ ἰδῇτε πόσον εὐκολὰ θὰ σὰς κάμουν τὴν ἐργασίαν τῶν ἀγρῶν.

Αἱ νεάνιδες ὠδήγησαν τοὺς βούς εἰς ἀγρὸν τινα καὶ ὥργωσαν τὸ ἔδαφος. Ὁ λαὸς παρητήρει μὲ θαυμασμόν, αἱ δὲ νεάνιδες ἐφώναζον:

« Δόξα εἰς τὴν Μύρμηκα. Αὕτη ἐφεύρε τὸ ἄροτρον, τιμᾶτε αὐτὴν ὡς θεὰν ἀθάνατον.

Ἡ Ἀθηνᾶ ἰδοῦσα τὴν ἀπιστίαν τῆς Μύρμηκος ὠργίσθη μεγάλως. Κατέβη ὀρηκτικῶς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀόρατος ἤγγισε μὲ τὸ δόρυ της τὴν ἀσυλλόγιστον κόρην καὶ τὰς φίλας της.

Οἱ κάτοικοι τῆς Οἰνοπίας ματαιῶς ἀναζητοῦν τὰς παρθένους· ἐξηφανίσθησαν, ἡ δὲ φωνὴ των εἰσῆλθεν αἰφνης. Ἀγέλη μυρμηκῶν ἀπομακρύνεται ἐκ τοῦ ἀγροῦ καὶ διεσθύνεται εἰς τὸν παρακείμενον λειμῶνα ὅπου εὐρίσκονται σπόροι τινες λησμονημένοι· λαμβάνουσιν αὐτοὺς καὶ μὲ πολὺν κόπον διὰ στενοῦ δρόμου, διὰ μέσον τῶν χόρτων βυθίζονται τέλος εἰς ὑπόγειον κατοικίαν. Τότε ἐμφανίζεται εἰς τὸν λαόν ἡ Ἀθηνᾶ καὶ λέγει διὰ τρομερὰς φωνῆς:

— Τοιοῦτοτρόπως τιμωροῦνται αἱ ἀσεβεῖς ὅσαι οἰκειοιοῦνται ἐφευρέσεις τὰς ὁποίας ἐδίδαξεν εἰς αὐτάς εὐμενὴς θεὰ!

Ὁ λαὸς γονυπετεῖ καὶ ἐννοεῖ ὅτι ἡ Μύρμηξ καὶ αἱ σύντροφοί της μετεβλήθησαν εἰς μυρμηκας ἐνεκα τῆς ἀλαζονείας των.

Ἄλλ' οἱ κάτοικοι τῆς Οἰνοπίας λυπούμενοι τοὺς μύρμηκας δὲν τοὺς κατέστρεφον· δι' ὃ μὲ τὸν καιρὸν τὸ γένος τῶν ἐντόμων τούτων ἡύξησε μεγάλως.

Πολλὰ ἔτη παρήλθον· πολλαὶ γενεαὶ ἀν-

θρώπων εἶχον διαδεχθῇ ἀλλήλας ἐπὶ τῆς νήσου Οἰνοπίας, ἥτις καὶ αὕτη μετέβαλεν ὄνομα.

Διότι ἀπὸ τὴν Αἰγίναν τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀσωποῦ, τὴν ὁποίαν ὁ Ζεὺς ἐγκατέστησε βασιλίσσαν ἐπ' αὐτῆς, ὀνομάσθη Αἰγίνα. Ὁ δὲ σοφὸς Αἰακός, ὁ υἱὸς τῆς Αἰγίνης καὶ τοῦ Διὸς ἐβασίλευεν ὅτε φοβερά νόσος ἐπῆλθε καὶ ἤρμωσε τὴν νῆσον.

Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπέθνησκον τὰ ζῶα σωρηδόν· οἱ βόες ἐξηπλοῦντο νεκροὶ εἰς τοὺς λειμῶνας, οἱ κύνες ἐξέπνευσαν ὀδυνηρῶς εἰς τὰς οἰκίας. Ὁ γεωργὸς ἄφινεν ἔρημον τὸ ἄροτρον τοῦ εἰς τοὺς ἀγρούς.

Ματαιῶς ὁ εὐλαβὴς Αἰακὸς προσεπάθει νὰ προσφέρῃ θυσίας εἰς τὸν Δία, τὸ θῆμα πρὶν νὰ φθάσῃ εἰς τὸν βωμὸν πίπτει βαρέως εἰς τὴν γῆν ἐκβάλλον φοβεροὺς μυκηθμούς.

Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἡ νόσος μεταδίδεται καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Φλόξ κατακαίει ὅλα τὰ σώματα. Δίψα ἀσβεστος βασανίζει τοὺς δυστυχεῖς κατοίκους, οἵτινες ὡς τρελλοὶ ὀρμῶσιν εἰς τοὺς ποταμούς, εἰς τὰ φρέατα τῶν ὁποίων τὸ ὕδωρ ἦτο μολυσμένον καὶ ἐθανάτωνεν ὡς δηλητήριον. Σωροὶ πτωμάτων ἐκάλυπτον τὰς ὁδοὺς τῆς Αἰγίνης· διότι οὐδεὶς ὑπῆρχεν ὅπως κηδεύσῃ, ὅπως κλαύσῃ τοὺς ἀποθνήσκοντας· ὅλοι εἶχον ἀποθάνῃ πλην μόνου τοῦ Αἰακοῦ, τῆς συζύγου του, καὶ τῶν δύο υἱῶν του Τελαμῶνος καὶ Πηλέως.

Ὁ Αἰακὸς παρακολουθούμενος ὑπὸ τῆς συζύγου του καὶ τῶν υἱῶν του ἐφθάσεν εἰς μεγάλην ὀρὴν, ἥτις ὑψουμένη εἰς τὸ μέσον τῆς ἐρήμου πεδιάδος, ἥτις ἐθεωρεῖτο ἱερὰ καὶ ἦτο ἀφιερωμένη εἰς τὸν Δία. Ἐναγκαλισθεὶς δὲ αὐτὴν ἀνεφώνησε:

— ὦ Ζεῦ, οὐδὲ θυσίαν δύναμαι νὰ σοῦ προσφέρω πλέον. Ἀφ' οὗ καταγόμαι ἐκ τοῦ θεοῦ γένους σου, πῶς μ' ἐγκαταλείπεις τόσο δεινῶς; Ὁ λαὸς μου ἀπέθανεν ὅλος· αἱ ἀγέλαι· μας κατεστράφησαν· τὰ σπαρτὰ μας ὁμοίως· ὦ θεέ, ἀπόδος μοι τὸν λαόν μου, καὶ πρόσταξεν' ἀποθάνω ἐγὼ μετὰ τῆς γυναίκός μου καὶ τῶν τέκνων μου.

Ὁ Ζεὺς συγκινηθεὶς ὑπὸ τῶν παρακλήσεων τούτων διέταξε τὴν ἀστραπὴν νὰ λάμψῃ καὶ τὸν κεραυνὸν νὰ βροντήσῃ. Ὁ Αἰακὸς λαβὼν θάρρος ἐκ τοῦ καλοῦ τούτου οἰωνοῦ, ἀφῆκε τὸν κορμὸν τῆς δρυὸς· ἀπομακρύνεται καὶ βλέπει πλῆθος πυκνὸν μυρμηκῶν νὰ καταβαίνωσιν ἐν τάξει ἐκ τοῦ δένδρου, διὰ τοῦ χονδροῦ καὶ ὀζώδους κορμοῦ. Διότι κατὰ θέλησιν τῆς Ἀθηνᾶς, ἐν ᾧ ὅλα τὰ ζῷα εἶχον ἀποθάνῃ ἐκ τοῦ λιμοῦ, μόνον οἱ μύρμηκες ἔζων.

Ὁ Αἰακὸς πλήρης ἐκπλήξεως τότε ἀνέκραξε·

— ὦ Ζεῦ σῶτερ, ὅσους μύρμηκας βλέπω εἰς τὸν κορμὸν τοῦ ἱεροῦ τούτου δένδρου, τόσους νέους πολίτας σὲ παρακαλῶ νὰ μοῦ δώσῃς!

Ὁ Αἰακὸς ἀπεκοιμήθη· εἰς τὸν ὕπνον του ἐνόμιζεν ὅτι ἦτο πλησίον τῆς ἱερᾶς δρυὸς. Οἱ κλάδοι ἦσαν γεμάτοι ἀπὸ μύρμηκας· ἀλλὰ μόλις ἤγγιζον τὴν γῆν προσελάμβανον κατὰ μικρὸν ἀνθρωπίνην μορφήν.

Ὁ Αἰακὸς παραχθὲς ἐκ τοῦ ὀνείρου τούτου ἐγείρεται ἐκ τῆς κλίνης του καὶ ὑψοῖ πρὸς τὸν οὐρανὸν ἱκετευτικὰς χεῖρας. Αἴφνης ὁ υἱὸς τοῦ Τελαμῶν προσέρχεται μετὰ μεγάλης σπουδῆς, ἀνοίγει τὴν θύραν καὶ φωνάζει·

— ὦ πάτερ, ἔλα νὰ ἰδῇς ἐν ἔκτακτον θαῦμα!

Πράγματι οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες, οἱ ὁποῖοι ἐγεννήθησαν ἐκ τῶν μυρμηκῶν πλησιάζουσι πρὸς τὸν Αἰακὸν καὶ τον χαιρετίζουσιν ὡς βασιλεῖς των. Ὁ σοφὸς βασιλεὺς ἐγκατέστησεν αὐτοὺς εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τὴν ἐξοχὴν, καὶ τοὺς ὠνόμασε μυρμηδῶνας πρὸς ἐνθυμῆσιν τῆς καταγωγῆς των ὑπὸ τὰς διχταγὰς τοῦ Ἀχιλλέως, υἱοῦ τοῦ Πηλέως καὶ ἐγγόνου τοῦ Αἰακοῦ, οἱ μυρμηδῶνες ἐδοξάσθησαν μεγάλοι, πολεμοῦντες κατὰ τῶν Τρώων.

Ἀλλ' ἡ πανίσχυρος Ἀθηνᾶ δὲν ἀσχολεῖται μόνον εἰς τὸν πόλεμον, εἰς τὰ γυναικεῖα ἔργα καὶ εἰς τὰς βιοτεχνικὰς ἐργασίας τῶν ἐργατῶν· ὑπαρασπίζεται πρὸ πάντων τοὺς λαούς, οἱ ὁποῖοι τῇ εἶναι προσφιλεῖς, καὶ οἵτινες διὰ τὴν νοσημοσύνην καὶ τὴν δραστηριότητα τοῦ πνεύματος των, εἶνε ἄξιοι τῆς βοηθείας τῆς θεᾶς. Τοιοῦτοτρόπως ἐγένεν ἡ προστάτις τῶν κατοίκων τῆς Ἀττικῆς καὶ ἔδωκε τὸ ὄνομά της εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἀλλοτε διηγῆθην πῶς ὁ Βάκχος

εὐηργέτησε τὴν Ἀττικὴν διδάξας τὴν καλλιέργειαν τῆς ἀμπέλου. Τώρα θὰ εἶπω πῶς ἡ Ἀθηνᾶ, πολὺ πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Βάκχου, ἐδίδαξεν εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Ἀττικῆς τὴν καλλιέργειαν τῆς ἐλαίας.

Τοὺς παλαιούς ἐκείνους χρόνους, ὁ βασιλεὺς Ἐρεχθεὺς ἤγειρε μικρὰν πόλιν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Κηφισοῦ. Ἡ πολίχνη ἦτο ἀκόμη χωρὶς ὄνομα, ὁ δὲ τόπος χωρὶς ὁρίζαν. Ἀλλ' ὁ λαὸς ὁ κατοικῶν τὴν χώραν ἐκείνην ἦτο πολὺ γενναῖος καὶ εὐφυής. Ὁ Ζεὺς λοιπὸν ἐν τῇ σοφίᾳ του εἶχε προῖδῃ ὅτι ἡ πόλις ἐκείνη θὰ γίνῃ ἡ ἐνδοξοτάτη ἀπὸ ὅλων δσαὶ εὐρίσκονται εἰς τὴν οἰκουμένην.

Ὅλοι οἱ θεοὶ ἤθελον νὰ τῇ δώσουν τὸ ὄνομά των, διὰ νὰ μὲν αἰώνιον. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ λαὸς τοῦ Ἐρεχθέως κατεγίνετο κυρίως εἰς τὴν κατασκευὴν πλοίων, καὶ ὠραίων ἀγγείων, εἰς τὴν οἰκοδομὴν κτιρίων ἐστολισμένων μὲ ὠραῖα ἀγάλματα, ὁ Ζεὺς ἀπεφάσισε μόνον ὁ Ποσειδῶν καὶ ἡ Ἀθηνᾶ νὰ διαγωνισθῶσιν ὅπως δώσωσι τὸ ὄνομά των εἰς τὴν νεόκτιστον πόλιν.

Ὅτε ἐφθασεν ἡ ἡμέρα τοῦ ἀγῶνος, ὅλοι οἱ θεοὶ ἦλθον καὶ ἐκάθησαν ἐπὶ χρυσῶν θρόνων παρὰ τὸν Κηφισόν. Ὑπεράνω τῶν ἄλλων ὑψούτο ὁ θρόνος τοῦ Διός, πατρὸς ἀνδρῶν τε θεῶν τε· πλησίον του ἐκάθητο ἡ μεγαλόφθαλμος Ἥρα. Καὶ ὁ Ἀπόλλων ἦτο ἐκεῖ, κρατῶν τὴν χρυσὴν του λύραν, καὶ ἡ ἀδελφὴ του Ἄρτεμις· καὶ ὁ Ἥφαιστος καὶ ἡ Ἀφροδίτη καὶ ἡ Δημήτηρ καὶ ὁ Πλούτων. Ὅπισθεν τοῦ θρόνου τοῦ Διὸς ἵστατο ὁ Ἑρμῆς, ὁ ἀγγελιαφόρος τῶν θεῶν.

Οἱ δύο θεοὶ ἀντίζηλοι ἵσταντο ἀκίνητοι ἐνώπιον τῆς ἡμετέρας τῶν θεῶν, περιμένοντες τὴν ἀπόφασιν τοῦ Διός. Καὶ ἡ μὲν Ἀθηνᾶ ἐκράτει τὸ δόρυ της, ὁ δὲ Ποσειδῶν τὴν τρίαινάν του τὴν διαχωρίζουσιν τὰ κύματα τῆς θαλάσσης.

Ὁ Ἑρμῆς, ὅστις ἑμιλεῖ ἐν ὀνόματι τοῦ Διός, ἀνεφώνησε·

— Ἀκούσατε τὴν ὑψηλὴν γνώμην τοῦ Διός, ὅστις θ' ἀποφασίσῃ μετὰ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ Ἀθηνᾶς. Ἡ πόλις τοῦ Ἐρεχθέως θὰ λάβῃ τὸ ὄνομα ἐκείνου ἐκ τῶν θεῶν, ὅστις θὰ ἀναδώσῃ ἐκ τῆς γῆς τὸ ὠφελιμώτερον δῶρον εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Ἀττικῆς.

Ὁ Ποσειδῶν ἀνηγέρθη καὶ διὰ τῆς τριαινῆς ἐκτύπησιν τὸ ἔδαφος. Τὸ ἔδαφος συνταραχθὲν μέχρι τῶν ἐγκάτων αὐτοῦ, ἠνοιχθὲν ἀμέσως, ἐκ τοῦ βάθους δὲ τῆς γῆς ἀνεπήδησεν ἵππος θαυμασίου κάλλους καὶ ῥώμης πρωτοφανούς. Λευκὸν ὡς χιὼν ἦτο τὸ σῶμά του, ἡ δὲ χαίτη του ἐκυμάτιζεν εἰς τὸν ἀέρα. Εὐθὺς ὠρμησεν εἰς τὴν πεδιάδα.

— Ἴδου τὸ δῶρόν μου, εἶπεν ὁ Ποσειδῶν· ἂν τὸ ἰδῇτε καλὰ, θὰ δώσετε τὸ ὄνομά μου εἰς τὴν πόλιν ταύτην. Καὶ πράγματι, ποῖος θεὸς ἠδύνατο νὰ δώσῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους καλλίτερον δῶρον.

Ἡ Ἀθηνᾶ προσέβλεψε τοὺς Ἀθανάτους, οἵτινες παρετήρουν τὸν θαυμάσιον ἵππον καὶ συνδιελέγοντο χαμηλοφώνως. Ἡ θεὰ ἔκυψεν ὀλίγον πρὸς τὴν γῆν, καὶ σκάψασα μὲ τὴν ἀριστερὰν χεῖρά της ἔρριψε μικρὸν σπῆρον τὸν ὁποῖον ἐκράτει εἰς τὴν δεξιάν. Δὲν ἐπρόφερε λέξιν· ἀλλ' ἡσυχος, παρετήρει μειδιῶσα τὴν ὁμήγυριν τῶν Ἀθανάτων. Ἐξαφνὰ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἔδαφους μικρὸς κλώνος ὅστις ἠῤῥησεν ἀμέσως εἰς εὐκάμπτους κλάδους καὶ ἀργυρόχροα φύλλα.

Τὸ δένδρον ὑψούτο ὁλονέν, γεμίζον ἀπὸ ὑποπρασίνους καὶ πλήρεις χυμοῦ καρπούς. Ἦτο ἡ ἐλαία.

— ὦ Ζεῦ, εἶπε τότε ἡ θεὰ, ἰδου τὸ δῶρόν μου· καὶ βεβαίως εἶνε καλλίτερον ἀπὸ τὸ δῶρον τοῦ ἰσχυροῦ Ποσειδῶνος. Ὁ ἵππος, πολεμικὸς καὶ θυμοειδὴς θὰ παρορμήσῃ εἰς ἀνθρωποκτόνους πολέμους τὸν λαὸν τοῦ Ἐρεχθέως. Ἐν ᾧ τὸ δένδρον μου, ἡ ἀργυρόφυλλος ἐλαία, ἡ παράγουσα τόσον εὐχύμους καρπούς, εἶνε τούναντίον σημεῖον τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀφθονίας, τῆς δυνάμεως καὶ τῆς υἱείας.

Τότε οἱ θεοὶ ἀνέκραξαν ὅλοι ὁμοφώνως·

— Τὸ δῶρον τῆς Ἀθηνᾶς εἶνε τὸ ἀριστον ἐξ ὅτων δύναται τις νὰ κάμῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὡς ὀνομασθῇ μὲ τὸ ὄνομά της ἡ πόλις τοῦ Ἐρεχθέως.

Ὁ Ζεὺς διὰ νὰ δείξῃ ὅτι ἐπιδοκιμαζει τὴν κρίσιν τῶν ἄλλων θεῶν ἔνευσε διὰ τῆς κεφαλῆς του.

Ἐπειτα ἠγέρθη ἀπὸ τὸν χρυσοῦν του θρόνον διὰ νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸ οὐράνιον ἀνάκτορόν του, ὅλοι δὲ οἱ θεοὶ τὸν ἠκολούθησαν· ἀλλ' ἡ Ἀθηνᾶ ἔμεινεν ὀπίσω, καὶ παρετήρησε πολλὴν

ᾠραν τὴν πολίχνην, ἥτις ἔμελλε νὰ φέρῃ τὸ ὄνομά της καὶ νὰ γίνῃ τόσον ἐνδοξος. Ἐκτείνασα δὲ τὴν λόγχην της ὑπεράνω τῶν οἰκιῶν τὰς ὁποίας εἶχε κατασκευάσῃ ὁ λαὸς τοῦ Ἐρεχθέως, εἶπε·

— Ἀφ' οὗ ἐγὼ ἐνίκησα, ἐδῶ θὰ ἔχω τὴν ἀγαπητὴν μου κατοικίαν. Οἱ Ἀθηναῖοι θὰ γίνωνται ὀνομαστότεροι διὰ τὰς τέχνας τῆς εἰρήνης ἢ διὰ τὰ πολεμικὰ ἔργα, καὶ οἱ ἄλλοι ἀνθρώποι θὰ ἐρχονται ἐδῶ νὰ μάθουν ὅ,τι ἡμποροῦν νὰ μάθουν ὅταν τοὺς βοηθῇ ἡ θεότης.

Ἐκτοτε ἡ Ἀθηνᾶ προστατεύει τοὺς Ἀθηναίους· ὅσας καταβαίνει ἀπὸ τὸν οὐρανὸν διευθύνεται πρὸς τὴν ἀγαπητὴν της πόλιν. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς πρὸς εὐγνωμοσύνην τελοῦσι διαρκεῖς ἐορτὰς πρὸς τιμὴν της. Ἐπισημοτάτη εἶνε ἡ τῶν Παναθηναίων.

Ἐννέα μῆνας πρὸ τῆς ἐορτῆς ἡ ἱερεὶα συναθροίζει τὰς νεάνιδας καὶ τὰς γυναῖκας τὰς περισσότερον ὀνομαστὰς εἰς τὸ νὰ ὑφαίνωσι καὶ νὰ κεντῶσι. Ἐπὶ ἐννέα ὁλοκλήρους μῆνας αἱ δραστήριαι ἐργασίδες ὑφαίνουσι μέγα ὕφανσμα, ὅπου καλλιτεχνικὰ κεντήματα παριστῶσιν ὅλην τὴν ἱστορίαν τῆς θεᾶς, ἀπὸ τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἐξῆλθε πάνοπλος τῆς κεφαλῆς τοῦ Διός.

Ὅταν ἔλθῃ ἡ ἡμέρα τῆς ἐορτῆς ἐκτείνουσι τὸν πολυτίμον πέπλον ὡς ἱστὶον ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ πλοίου, τὸ ὁποῖον διὰ μηχανήματος μὴ φαινομένου κινούμενον, διέρχεται τὰς δόους. Ὁπίσω τοῦ πλοίου τούτου βαδίζουσιν οἱ ἱερεῖς, αἱ κόραι αἵτινες φέρουσιν ὑδρίας καὶ ἄλλα πράγματα προσωρισμένα διὰ τὴν θυσίαν, οἱ μουσικοὶ παίζοντες λύραν ἢ καὶ αὐλόν, σεβαστοὶ γέροντες, οἵτινες κρατοῦν εἰς τὰς χεῖρας των κλάδους ἐλαίας. Ἐπειτα ἐρχονται τὰ ἄρματα, καὶ ἡ σείρα τῶν ἵππων, οἵτινες ἐπιβαίνουσιν ἐπὶ τῶν ἀτιθάσων ἵππων. Ἡ μεγάλη πομπὴ παρακολουθεῖ τὸ πλοῖον μέχρι τοῦ Παρθενῶνος.

Ἐπειτα οἱ νέοι ἀσκοῦνται εἰς παντὸς εἶδους ἀσκήσεις, διότι ἡ θεὰ ἀγαπᾷ τοὺς ἀγῶνας ὅπου δεικνύεται ἡ δύναμις καὶ ἡ εὐκίνησις.

Τὴν νύκτα ἡ πόλις ὅλη λάμπει ἀπὸ τοὺς καιουμένους πυρσούς· ἐν τῇ θαυμασίᾳ δὲ φωταψία πανταχοῦ ἀντηχεῖ ὁ ὕμνος ὁ ψαλλόμενος πρὸς τιμὴν τῆς Ἀθηνᾶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΕΝ ΔΗΛΩ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ.—ΑΙ ΕΟΡΤΑΙ ΤΗΣ ΔΗΛΟΥ.—ΑΠΟΛΛΩΝ ΚΑΙ ΤΕΛΦΟΥΣΑ.—Ο ΔΡΑΚΩΝ ΠΥΘΩΝ.—Ο ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΠΥΘΟΥΣ.—Ο ΑΠΟΛΛΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΚΡΗΤΕΣ ΝΑΥΤΑΙ.—Η ΠΟΛΙΣ ΤΩΝ ΔΕΛΦΩΝ.—ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΔΑΦΝΗΣ.—ΑΙ ΜΟΥΣΑΙ.

Πρὸ πολλοῦ ἡ ὠραία Λητώ περιπλανᾶτο ἀνήσυχος, πλήρης τρόμου καὶ ἀγωνίας. Κανεὶς δὲν τὴν ἐδέχετο· πάντες τὴν ἀπεδιώκον καὶ ὅσοι κατόικουν εἰς τὰς πόλεις καὶ ὅσοι ἔζων εἰς τὰς πεδιάδας, καὶ ὅσοι ἔζων εἰς τὰς νήσους τῶν ὁποίων τὰς ἀκτὰς φιλοῦσι τὰ ἀλμυρὰ κύματα τῆς θαλάσσης.

Ἡ δυστυχὴς Λητώ κατεδιώκετο σκληρῶς ὑπὸ τῆς Ἥρας. Ἐκ τῆς Κρήτης ἦλθεν εἰς τὴν Ἀττικὴν καὶ ἐκ τῆς Ἀττικῆς μετέβη εἰς τὴν Αἰγίνα· ἔπειτα διέτρεξε τὰς πολυαριθμούς νήσους τοῦ Αἰγαίου, τὴν Εὐβοίαν, τὴν Ὀνομαστήν διὰ τὰ πλοῖά της, τὴν Σαμοθράκην, τὴν Δῆμον, τὴν Ἰμβρον, τὴν Σάμον, τὴν Χίον, τὴν εὐφορωτάτην τῶν νήσων τὴν Κάρπαθον, τὴν ὠραίαν Νάξον καὶ τὴν Πάρον τὴν περίφημον διὰ τὰ μάρμαρα της. Ἐζήτει ἄσυλον· ἀλλὰ μταίως παρεκάλει ἐκάστην τῶν νήσων τούτων νὰ τὴν δεχθῇ· ὅλαι ἦσαν περίτρομοι συλλογιζόμεναι τὴν φοβεράν ὀργὴν τῆς Ἥρας.

Τέλος ἐλθοῦσα εἰς τὴν Δῆλον, εἶπε πρὸς αὐτήν·

— Ἄν με δεχθῇς, ὁ υἱός μου θὰ γεννηθῇ ἐπὶ τοῦ εὐτυχοῦς ἐδάφους σου. Ἄν του ἀνεγείρῃς ναόν, δὲν θὰ ἔχῃς ἀνάγκην πλέον νὰ λυπῇσαι διότι δὲν εἶσαι γόνιμος, διότι δὲν ἔχεις λιβάδια ὅπου νὰ βόσκουν βόες καὶ πρόβατα. Διότι ὅλοι ὅσοι θὰ ἔρχονται νὰ λατρεύσωσι τὸν θεὸν θὰ σοι φέρουν ἀπειρα δῶρα.

Ἡ Δῆλος τότε ἀπεκρίθη·

— Μετὰ μεγίστης χαρᾶς θὰ δεχθῶ τὸν Ἀπόλλωνα· εἶμαι περιφρονημένη ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους διὰ τὸ ἄγονον ἐδάφός μου, ἀλλ' ἂν γίνω κατοικία θεοῦ, οἱ ἄνθρωποι θὰ με τιμῇσιν. Θέλω ὅμως νὰ εἶμαι ἡσυχος ὅτι δὲν θὰ με ἐγκαταλείψῃ νὰ ὑπάγῃ εἰς ὠραιότεραν χώραν. Ἄν θέλῃς λοιπὸν νὰ σε δεχθῶ, ὀρκίσου μοι ὅτι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μου θὰ εἶνε ὁ μέγας

ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅπου θὰ ἔρχονται μακρόθεν οἱ ἄνθρωποι μὲ πλούσια δῶρα.

Ἡ Λητώ ὀρκίσθη εἰς τὰ ὕδατα τῆς Στυγός, ὅτι ὁ ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος θὰ εἶνε πάντοτε εἰς τὴν Δῆλον.

Τότε ἡ Λητώ εὗρεν ἄσυλον εἰς τὴν νῆσον ταύτην καὶ ἐγέννησε τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἀρτεμιν. Μεγάλην χαρὰν ἡσθάνθησαν οἱ Ἀθάνατοι, οἱ κατοικοῦντες τὸν οὐρανόν· ὅλαι δὲ αἱ θεαὶ ἦλθον εἰς τὴν Δῆλον διὰ νὰ ἰδῶσι τὸ τέκνον τῆς Λητοῦς, ἐκτὸς τῆς Ἥρας ἥτις ἐκάθητο μόνη ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ τῆς θρόνου, πλήρης ὀργῆς καὶ συλλογιζομένη σχέδια ἐκδικήσεως.

Ὁ Ἀπόλλων ἀρέσκειται νὰ διατρίβῃ εἰς τὴν Δῆλον· εἶνε τὸ προσφιλέστερον εἰς αὐτὸν μέρος τῆς γῆς. Τοῦτο το γνωρίζει καὶ ἡ Ἀρτεμις, ἡ ἀκούραστος κυνηγός, ἡ ὁποία διατρέχει τὰ δασώδη βουνὰ κρατοῦσα τὸ χρυσὸν της τόξον εἰς τὴν χεῖρα. Αἱ κορυφαὶ τρέμουσι· τὰ βαθέα δάση ἀντηχοῦσιν ἀπὸ τὰς θρηνώδεις κραυγὰς τῶν πληγωμένων ζώων. Ἀλλ' ἡ θεὰ ἀφ' οὗ κουρασθῇ νὰ κυνηγῇ, τρέχει φαιδρὰ ν' ἀναπαυθῇ εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ ἀγαπητοῦ ἀδελφοῦ της. Ἀφῆσασα δὲ τὰ ὅπλα καὶ ἐνδυθεῖσα τὸ πολῦτιμον ἐνδυμὰ της κάθηται παρὰ τὸν Ἀπόλλωνα, ἐν τῷ μεγαλοπρεπεῖ ναῷ του.

Καὶ οἱ δύο, ἀόρατοι εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν θνητῶν, παρίστανται εἰς τὴν μεγάλην εορτὴν τῶν Δηλίων. Διότι ἐκάστην τετραετίαν, οἱ κάτοικοι τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν νήσων, τῆς Μυκόνου, τῆς Κέω, τῆς Ἀνδρου καὶ τῆς Τήνου ἀποστέλλουσιν εἰς τὸν ναὸν τῆς Δήλου μεγαλοπρεπὴ πομπὴν καλουμένην θεωρίαν. Τὴν ἐδηγοῦσιν οἱ πρῶτοι πολῖται τῶν Ἀθηνῶν· ὅσοι λάβουν μέρος εἰς τὴν θρησκευτικὴν αὐτὴν πομπὴν φέρονται εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Δήλου διὰ τοῦ ἱεροῦ πλοίου τῶν Ἀθηναίων, τὸ ὁποῖον λέγεται *Δηλία ναὺς*· ἀπὸ τῆς ἡμέρας κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπέπλευσεν ἐκ Πειραιῶς τὸ πλοῖον τοῦτο μέχρις ὅτου ἐπιστρέψῃ οὐδεὶς κατάδικος καταδικάζεται ἐν Ἀθήναις.

Οἱ ἀπεσταλμένοι τῶν Ἀθηνῶν εὐθὺς ὡς φθάσωσιν εἰς Δῆλον, φέρουσι θαψνοστεφεῖς δῶρα καὶ θύματα εἰς τὸν θεόν.

[Ἐπεται συνέχεια]

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΥΠΟ ANDRÉ LAURIE]

[Συνέχεια. ἴδε σελίδα 129]

Διότι δὲν εἶχον τὴν ἱκανότητα νὰ ἐπινοήσουν αὐτοὶ τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας, νὰ κατασκευάσουν πλοῖα. Ἡ ἀμάθειά των τοὺς ἐχώριζεν ἐκ τοῦ παλαιοῦ κόσμου περισσότερον ἀπὸ τοὺς Ὁκεανούς.

«Ἀλλ' ὁ ἀληθὴς ἐνοχος τῆς ἐξορίας των ἤμην πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν των ἐγώ, ἐγώ, ὁ ὁποῖος τοὺς εἶχον ῥίψῃ εἰς τὴν νῆσον ἐκείνην καὶ ἡμέλησα ἐπὶ τόσα ἔτη νὰ τοὺς ἐπαναφέρω εἰς συγκοινωνίαν μετὰ τῆς οἰκουμένης. Τοῦτο ἐπρόκειτο νὰ μάθω μετ' ὀλίγον εἰς βάρος μου.

Ἡ πρώτη μου φροντίς, ἅμα ἔφθασα ἦτο νὰ κατασκευάσω ἕνα ξύλινον οἰκίσκον καὶ νὰ ἐγκαθιδρυθῶ ἐκεῖ, ὅπως μελετήσω ἐν ἡσυχίᾳ τὴν κατάστασιν τῆς μικρᾶς ἐκείνης κοινωνίας καὶ τὰς βελτιώσεις καὶ τὰς μεταρρυθμίσεις αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἀναγκαῖαι. Εἶδον κατόπιν ὅτι μοι ἦτο ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ ἔχω εἰς τὴν κατοικίαν ταύτην τὴν μόνωσιν καὶ τὴν ἡσυχίαν, τὴν ὁποίαν ἐχρειάζομην. Κάθε στιγμὴν με διέκοπτον αἱ ἀτελεύτητοι ἐπισκέψεις τῶν μεγάλων ἐκείνων παιδιῶν, τὰ ὁποῖα δὲν ἀνεγνώριζον κανένα περιορισμὸν ἢ ἡγνόουν ἐντελῶς τοὺς φραγμούς, τοὺς ὁποίους ἡγείρεν ἡ εὐγένεια τοῦ πολιτισμένου κόσμου. Τότε ἀπεφάσισα νὰ ζητήσω ἄλλο ἄσυλον, περισσότερον ἀπομεμακρυσμένον καὶ ἀσφαλές, φυσικῶς δὲ ὁ νοὺς μου ἐπάτη πρὸς τὸ σπήλαιον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εἶχον ἀνακαλύψῃ ἄλλοτε εἰς τὸ ἀπροσιτώτερον μέρος τῆς νήσου. Ἐβála τοὺς ἐργάτας τοῦ βρικόου μου καὶ μοὶ το ἠτοίμασαν, ἐπλάτυναν τὰς διόδους καὶ τὸν κύριον διάδρομον, ἔκαμαν μίαν θύραν εἰς τὴν εἴσοδον, μετεκόμισαν ἐπιπλα κ. τ. λ. Αἱ ἐργασίαι ὅμως αὗται ἐπέπρωτο νὰ ἔχουν συνέπειαν τόσον ὀλεθρίαν, ὅσον καὶ ἀπροσδόκητον.

«Εἰς τῶν ἐργατῶν, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐργασθῇ ἄλλοτε ἐν Ἀμερικῇ ἐν τινι χρυσωρυχείῳ, παρετήρεσεν ὅτι τὰ τοιχώματα τοῦ σπηλαίου μου, τὴν φύσιν τῶν ὑποίων ποτὲ δὲν εἶχον ἐξετάσῃ προσεκτικῶς, ἦσαν ἐκ πυρίτου χρυσομιγοῦς. Ἐπεσκόπησε τὰ πέριξ, περιῆλθε τὸν λόφον, ὑπὸ τὸν ὁποῖον ὑπάρχει τὸ φυσικὸν αὐτὸ ὑπόγειον καὶ ἀνεκάλυψεν, ὀλίγον ὑπὸ τὴν ἐπιφά-

νειαν τοῦ ἐδάφους, φλέβα χρυσοῦ ἀμιγοῦς ἐν καταστάσει χρυσοκόνεως.

«Ἐν τῇ πρώτῃ του χαρᾷ ἀνεκοίνωσε τὴν ἀνακάλυψιν του εἰς ἕνα τῶν συντρόφων του. Οὕτω τὸ πρᾶγμα ἐκοινολογήθη καὶ ἐγένετο μετ' ὀλίγον γνωστὸν εἰς τὸ πλήρωμα τοῦ βρικόου μου καὶ εἰς ὅλοκληρον τὴν ἀποικίαν. Φαινόμενον παράδοξον! Ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι οὐδέποτε ἐσυλλογίσθησαν τὸν χρυσὸν οὔτε τον μετεχειρίσθησαν ποτέ, διότι τὸ νόμισμα ἦτο πρᾶγμα ἄγνωστον ἀκόμη εἰς τὴν νῆσον, κατελήφθησαν ἐξαίφνης ὑπὸ ἐξάλλου χαρᾶς. ἐπὶ τῇ ιδέᾳ ὅτι κατεῖχον μεταλλεῖον ὀλόκληρον τοῦ τόσον πολυτίμου ἐν τῷ παλαιῷ κόσμῳ μετάλλου. Ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον, ἄνδρες, γυναῖκες, παιδία, προσέτρεξαν μὲ ἀξίνας, μὲ πτύα, μὲ παντὸς εἶδους ἐργαλεῖα, διὰ νὰ σκάψουν τὸ ἐδαφος περὶ τοῦ σπηλαίου μου καὶ νὰ τῷ ἀφαιρέσουν τὸν πλοῦτόν του. Ἐν τῶν ὀρυγμάτων, τὰ ὁποῖα ἔκαμον εἰς διάστημα ὀλίγων ὥρων ἐπὶ τοῦ λόφου, πρὸς τὸ ἀντίθετον τῇ εἰσόδῳ τοῦ σπηλαίου μέρος, ἦτο τόσῳ βαθύ, ὥστε σχεδὸν ἔφθασε μέχρι τοῦ τοιχώματος καὶ ἤκουον ἐν τῷ ἀσύλῳ μου τὰ κτυπήματα τῶν μεταλλευτῶν.

«Ὅλοι εὗρισκον χρυσὸν ἐν ἀφθονίᾳ καὶ ἐγέμιζαν ἐξ αὐτοῦ σάκκους, τοὺς ὁποίους μετέφερον εἰς τὰς οἰκίας των. Ἐδοκίμασα νὰ τοὺς ὑποδείξω τὸ ἀνωφελές τοῦ κόπου των καὶ νὰ τοὺς ἀποτρέψω ἐκ τῆς ἀπληστίας πρὸς μέταλλον, τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἤξευραν τί νὰ το κάμουν. Ἀλλὰ προσέκοψα κατ' ἀπροόπτων δυσχερειῶν. Μὲ ἠρώτησαν ἂν ἐνόμιζα ὅτι ὁ παλαιὸς κόσμος δὲν ἦτο καλὸς δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καὶ ὅτι ἄνθρωποι κατέχοντες μεταλλεῖον χρυσοῦ ἔπρεπε νὰ μένουν ἀκόμη εἰς μίαν ἐρημὴν νῆσον.

«Ὑψωσα κ' ἐγὼ τότε τὴν φωνὴν καὶ ἐκήρυξα ὡς ἀτομικὴν μου ἰδιοκτησίαν τὸ μεταλλεῖον ἐκεῖνο, τὸ ἀνακαλυφθὲν ἐν τῇ νήσῳ μου, ἐπὶ γῆς ἰδικῆς μου, παρ' αὐτὸ τὸ σπήλαιον, τὸ ὁποῖον μοὶ ἐχρησίμευεν ὡς κατοικία. Ἡ ἀπάντησις ἦτο ἀπροκάλυπτος ἐπανάστασις.

Τὴν φρόνησιν, τὴν μετριοπάθειαν, τὸν πεφωτισμένον πρὸς τοὺς ἀποίκους ἔρωτα, ἐξέλαβον ὡς ἐγωῖσμόν. Παρεξήγησαν τοὺς λόγους μου καὶ ἐξηγέρθησαν ὅλοι ἐναντίον μου. Ἐσκέφθησαν νὰ με δικάσουν καὶ νὰ με θανατώσουν ὡς ἐγκληματίαν, ἐπιβουλευθέντα τὴν ἐλευθερίαν 136 ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων. Μόλις καὶ μετὰ βίας οἱ μετριοπαθέστεροι κατῴρωσαν νὰ τοὺς πείσουν ὅτι ἔπρεπε μόνον νὰ φυλακισθῶ ὑπὸ αὐστηρὰν ἐπίβλεψιν ἐν τῷ σπηλαίῳ μου.

«Ἐζήσα ἐν αὐτῷ τρεῖς μῆνας ἐν ἄκρῃ ἀπομονώσει. Ἐπὶ τέλους ἔμαθα τὰς ὀριστικὰς ἀποφάσεις τῶν στασιαστῶν. Ἀφ' οὗ ἐξήγαγον ἐκ τοῦ μεταλλείου ὅσον χρυσὸν ἠδυνήθησαν καὶ ἐφόρτωσαν τὸ βρικόκιόν μου τῇ βοθηίᾳ καὶ συνεργείᾳ τοῦ πληρώματος, ἀπεφάσισαν νὰ ἐπιβιβασθῶσιν ὅλοι, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιὰ, νάναπετάσουν τὰ ἱστία καὶ νάποπλεύσουν εἰς Εὐρώπην. Ἐμὲ δὲ ὅστις ἠθέλησα νὰ τοὺς καταδικάσω νὰ μένουν αἰωνίως εἰς τὴν νῆσον μου, ἄγοντες βίον ἀγρίων ζώων, θὰ ἐγκατέλειπον ἐκεῖ μόνον καὶ ἐλεύθερον νὰ ζήσω μέχρι τέλους τὴν ἀρχέγονον ζωὴν, ἣ ὅποια τόσα θέλητρα ἐφαίνετο ἔχουσα δι' ἐμὲ.

«Μὲ εἶχεν ἐξαντλήσῃ τόσον ἡ μακροχρόνιος φυλάκισις καὶ ἡ λύπη διὰ τὸ οἰκτρὸν τέλος τοῦ ἔργου μου, ὥστε οὔτε εὖρον λέξιν νάποκριθῶ, οὔτε ἐδοκίμασα νὰ διαμαρτυρηθῶ κατὰ τῆς ἀποφάσεως. Ἀπῆλθον. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης δὲν εἶδον πρόσωπον ἀνθρώπου, οὔτε ἤκουσα πλέον ἤχον ἐνάρθρου φωνῆς.

«Τὴν ἐπομένην ἀφοῦ συνῆλθον ὀλίγον ἀναπνεύσας καθαρὸν ἀέρα, κατῴρωσα νάναβῶ μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου, ὅθεν ἐφάνετο ἡ θάλασσα, καὶ εἶδα εἰς τὸν ὀρίζοντα, πρὸς τὴν δύσιν, ἐξαφανιζόμενα τὰ λευκὰ ἱστία τοῦ βρικού μου. Παρῆλθον ἔκτοτε δύο ἔτη.

«Διὰ δευτέραν φοράν εὐρισκόμενος μόνος εἰς τὴν νῆσον μου, ἣ ὅποια ἐγένετο καὶ πάλιν ἔρημος. Ἀλλὰ ποία διαφορά μετὰ τῆς πρώτης καὶ τῆς παρούσης ἀπομονώσεως! Τότε τῇ ἀληθείᾳ ἐστερούμην τὰ πάντα καὶ εἰς μόνος κόκκος ὀρύζης ἢ σίτου μοι ἐστοίχιζε μυρίου πόνους· μία σάνις ἀπῆτει τριῶν ἡμερῶν ἔργασίαν, ἐν σκαμνίον ξύλινον μιᾶς ἐβδομάδος. Ἀλλ' ἤμην νέος καὶ ἰσχυρός, εἶχα τὴν δύναμιν καὶ τὴν ὑγίειαν, ἣ δὲ ἐλπίς, ἣ τόσον θερμὴ εἰς τὰ νεανικά στήθη, δὲν με εἶχεν ἐγκατα-

λείψῃ. Οὕτω κατῴρωσα ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ συνειθίσω τὴν ζωὴν ἐκείνην, χωρὶς ποτὲ νάποβάω τὴν εὐγενῆ φιλοδοξίαν τοῦ νὰ τὴν βελτιώσω.

«Τώρα φεῦ! οὔτε ἐνδύματα, οὔτε ἐπιπλά, οὔτε βιβλία, οὔτε τρόφιμα μοῦ λείπουν! Ἐγὼ ἀσπρόρουχα ἐν ἀφθονίᾳ, μίαν βιβλιοθήκην καὶ πλῆθος πραγμάτων χρησίων εἰς τὸν βίον, κοιμῶμαι ἐπὶ κλίνης μαλθακῆς καὶ κάτωθεν μεταλλείου ἐκ τοῦ πολυτιμοτέρου μετάλλου, τὸ ὁποῖον γνωρίζει ἡ ἀνθρωπότης... Ἀλλ' εἶμαι γέρων καὶ ἀδύνατος. Τὸ βάρος τῶν ἐτῶν, τὸ ὁποῖον ἐβράδυνε τόσον νὰ ἐπέλθῃ, μὲ βαρύνει ἤδη σκληρῶς καὶ μοῦ λείπει τὸ μόνον τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο ἱκανὸν νὰ με ἀνακουφίσῃ,—ἡ οἰκογενειακὴ περίθαλψις καὶ ἀγάπη. Ἡ ἐλπίς ἀπέπτυ ἄνεπιστρεπτί. Τί εἶχα νὰ ἐλπίζω πλέον ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, εἰς τὴν θέσιν ὅπου εὐρισκόμεν; Οἱ κακοῦργοι οἱ ὅποιοι με κατεδίκασαν εἰς τὴν ἐξορίαν αὐτήν, ὅχι μόνον δὲν θὰ ἐσκέπτοντο ποτὲ νὰ ἐπιστρέψουν, ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἤθελον, δὲν θὰ ἠμποροῦσαν.

«Ὅπως εἶπα προηγουμένως, τὸ πλήρωμα τοῦ βρικού ἀπετελεῖτο ἀπὸ ναύτας καὶ ἀξιοματικῶς ἀμαθεῖς, μόλις ἱκανοὺς νὰ ταξειδεύουν, ἂν δὲν ἐκυβερνῶντο καλῶς, κατὰ μῆκος τῶν ἀγγλικῶν ἁκτῶν, μετὰξὺ δύο λιμένων γνωστῶν εἰς αὐτοὺς. Ὡς πρὸς τοὺς ἐπιβάτας τώρα, οἱ γεννηθέντες εἰς τὴν νῆσόν μου ἢ οἱ ζήσαντες ἐν αὐτῇ ἐπὶ τριακονταετίαν, ἠγνοοῦν καθολοκληρίαν τὴν γεωγραφικὴν αὐτῆς θέσιν. Οὔτε εἰς μετὰξὺ αὐτῶν ἦτο εἰς κατάστασιν ὅχι νὰ προσδιορίσῃ τὸ γεωγραφικὸν σημεῖον, ἀλλὰ καὶ νάντιληφθῇ καθαρῶς τί σημαίνει ὁ ὅρος οὗτος. Καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι οἱ ἄθλιοι θὰ εὕρισκαν ψηλαφητεῖ μίαν ὁδὸν πρὸς κατωκνημένην γῆν, θὰ ἦτο ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ εὕρισκον πάλιν τὴν ἄγουσαν πρὸς τὴν νῆσόν μου.

«Ἄλλως τε κατὰ πάντα τὰ φαινόμενα ἐπνίγησαν κατὰ τὴν πρώτην τρικυμίαν, ἣ δὲ θάλασσα κατεκάλυψε μετ' αὐτῶν τὸ ἀτελὲς μυστικὸν τὸ ὁποῖον ἀπέφερον.

«Ὅχι μόνον ὁ κόσμος θάγροζ' ἐπὶ πολὺ — διὰ παντὸς ἔσως, ποῦ κεῖται ἡ νῆσός μου· ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπαρξίς της ἀκόμη καθὼς καὶ ἡ ἰδική μου, θάμφοισθητοῦν πιθανῶς μετὰ παρέλευσιν μιᾶς γενεᾶς.

«Καὶ ὅμως εἶνε γεγονός... εὕρισκομαι

ἐδῶ ἐν τῇ νήσῳ μου, γράφων διὰ τρεμούσης χειρὸς τὸ τελευταῖον κεφάλαιον τῆς ἱστορίας μου, μόνος, διὰ παντὸς μόνος αὐτὴν τὴν φοράν, διότι τὸ τέλος μου πολὺ μακρὰν δὲν εἶνε...

«Ἡδὴ αἰσθάνομαι τὸ ψῦχος τοῦ θανάτου, ἐγγιζόντός με διὰ τῆς πτέρυγός του. Σβύνω ὀλίγον κατ' ὀλίγον. Ἡ ἀσθενὴς φλόξ ἡ ὁποία μὲ ζωογονεῖ ἀκόμη, δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ σβεσθῇ. Αἱ αἰσθήσεις μου εἶνε ἀμβλεῖαι, τὰ μέλη μου ἀδρανῆ, ἡ ὄρεξις μου σχεδὸν μηδέν. Μετ' ὀλίγον βεβαίως ἡ καρδιά μου θὰ παύσῃ νὰ πάλῃ καὶ τότε ἡ ἀπελευθέρωσις...

Τὸ χειρόγραφον ἐτελείωνε μὲ τὴν λέξιν αὐτήν. Ὁ Χάνδος καὶ ἡ Ἀνθὴ ἐξεργάγησαν εἰς λυγμοὺς καὶ ἀπέτισαν οὕτω ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ πάππου των, τοῦ ὁποίου εἶχον πλησίον των τὸ ἐξηραμένον πτώμα, φόρον δακρύων, τὰ ὁποία δὲν ἔχυσαν ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ των συμφορᾷ. Τοῖς ἐφαίνετο ὅτι τὰ πράγματα ἐκεῖνα ἦσαν χθεσινὰ, ὅτι εἶχον γνωρίσῃ καὶ ἀγαπήσῃ τὸν δυστυχῆ ἐκεῖνον πρόγονον. Καὶ μήπως δὲν ἦτο ἀληθές; Διὰ τῶν ἀπομνημονευμάτων του μήπως δὲν τον ἐγνώρισαν, ὅσον ὀλίγα παιδιὰ τὸν ἰδικόν των πάππον;

Καὶ ὁ κ. Κλοακὲν ἦτο ἐπίσης βαθέως συγκινημένος. Ἀλλ' ἠύλογε ἐνδομύχως τὸν περισπασμὸν τοῦτον, ὅστις ἠμποδίζε τοὺς προσφιλεῖς του προστατευομένους νὰ ἔχουν συναίσθησιν τῆς φρικώδους αὐτῶν θέσεως.

Ἡ ἀντιγραφὴ τῆς περγαμηνῆς καὶ ἡ μεταφράσις τοῦ ἀγγλικοῦ κειμένου ἀπῆτησαν πολὺν χρόνον. Ἦτο σχεδὸν ἡ ἐνδεκάτη τῆς ἐσπέρας ὅταν ὁ κ. Κλοακὲν ἐπεισε τὴν ἀναψιάν του νὰ ἐξαπλωθῇ ὑπὸ τὰ μεγάλα παραπετάσματα τῆς κλίνης, ἐν ᾧ αὐτὸς καὶ ὁ Χάνδος ἐλάμβανον θέσιν διὰ τὴν νύκτα ἐπὶ καθεδρῶν.

Κατόπιν ἐσβυσαν τὸ κηρίον, ὁ δὲ ὀφθαλμὸς τοῦ Ρανᾶ ὁ ὁποῖος ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, ἐπεσκόπει κατευχαριστημένος τὰ θύματά του, διὰ τῆς ἡμιανοίκτου θυρίδος, — δὲν διέκρινε πλέον τίποτε ἐντὸς τοῦ ὑπνώττοντος σπηλαίου.

ΚΕΦ. ΚΑ'

Ο ΠΑΥΛΟΣ! Ο ΠΑΥΛΟΣ!

Θὰ ἦτο βέβαια πρὸ πολλοῦ ἡμέρα, ὅταν οἱ φυλακισμένοι ἀφύπνισθησαν, διότι εἶνε πε-

ριττὸν νὰ εἰπώμεν ὅτι οὐδὲν ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῖς το ἐμαρτύρει. Τὸ σκότος ἦτο ἐπίσης βαθὺ τὴν ἡμέραν, ὡς καὶ τὴν νύκτα, καὶ ἄνευ τοῦ ὥρολογίου τοῦ κ. Κλοακὲν, τὸ ὁποῖον ἐδείκνυε τὴν ἐννάτην, καθὼς εἶδον, ἀφ' οὗ ἤναψαν ἐν κηρίον, θὰ τοῖς ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐννοήσουν ἂν ἦτο πρωΐα, ἢ ἂν ἦτο ἐσπέρα. Ὅπως δὴποτε οἱ νυγμοὶ τοῦ στομάχου ἀρκετὰ ζωηροί, ἤρχισαν νὰ γγέλλουν εἰς τὸν Χάνδον ὅτι ἡ ὥρα τοῦ προγεύματος εἶχε φθάσῃ καὶ καθὼς εἶχεν ἤδη ἀναγκασθῇ νὰ παραιτηθῇ τοῦ γεύματος τῆς προτεραίας, ἡ πείνά του ἐγένετο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀκατανίκητος.

«Λέτε νὰ μας ἐφύλαξε τίποτε φαγώσιμον ὁ παπποῦς μέσα εἰς αὐτὸ τὸ ἐρμάριον;» εἶπε πλησιάζων, μὲ ἀόριστόν τινα ἐλπίδα τὸ δρῦνον ἐπιπλόν, πλήρες σκευῶν ἀργυρῶν.

Ἦνοιξε καὶ τα δύο φύλλα καὶ εὗρε λειψανά τινα ἀπεξηραμένα πραγμάτων, τὰ ὁποῖα πιθανὸν νὰ ἦσαν ποτὲ κερποὶ ἢ κρέατα, ἀλλὰ τὰ ὁποῖα ἦσαν σήμερον ἀγνώριστα ἐντελῶς. Δύο ἢ τρεῖς κρυστάλλιναι φιάλαι, αἱ ὁποῖαι πιθανὸν νὰ περιεῖχον ἄλλοτε οἶνον πνευματώδη ποτά, ἦσαν κεναί, εἴτε διότι εἶχον πῖν τὸ περιεχόμενον, εἴτε διότι ἐξητμίσθη τοῦτο βραδέως εἰς τὸ διάστημα τῶν δύο αἰώνων, ἐλλείψει πωμάτων.

Ἀπογοητευμένος ὀλίγον ὁ Χάνδος, ἐστράφη πρὸς τὴν βιβλιοθήκην. Τὰ πάντα ἐκεῖ ἦσαν εἰς τὴν θέσιν των, τὰ μεγάλα εἰς φύλλον βιβλία, δεδεμένα διὰ μοσχείου δέρματος, τὰ εἰς τέταρτον κομψότερα, δεδεμένα διὰ περγαμηνῆς καὶ τὰ μικρὰ εἰς δωδέκατον μὲ τὴν φιλάρεσκον ἐκ μαροκίνου περιβολὴν των.

«Ἐμπρός! ἀντὶ μπιφτεκίων, ἄς τραγανίσωμεν τὰ παλαιὰ αὐτὰ βιβλία!» ἀνέκραξε τὸ παιδίον, μὲ τὴν ἀναλλοίωτον εὐθυμίαν του. «Ἀλλὰ τί διάβολο! θὰ ἐπρωτιμώσῃς ἕνα κομματάκι ζαμπόν... Πεινᾷς, Ἀνθὴ; — Ἄν πεινῶ; ὅχι ἀκριβῶς. Ἀλλ' ὁμολογῶ ὅτι δὲν θὰ ἐπρογευματίζα μὲ δυσἀρέσκειάν μου,» ἀπεκρίθη ἡ νεᾶνις. Ἀλλ' οὔτε καὶ σὺ θὰ πεινᾷς πραγματικῶς. Ἀρκεῖ νὰ ἡξεύρῃ κανεὶς ὅτι δὲν εἶνε δυνατόν νὰ φάγῃ, διὰ νὰ αἰσθανθῇ ἀμέσως ὄρεξιν. Αὐτὸ μοῦ συνέβη πολλὰς φορές εἰς τὸν σιδηρόδρομον καὶ εἰς τὰ βουνά.

— Ὅχι! ὅχι! σὲ βεβαίῳ ὅτι ἡ πείνά μου δὲν εἶνε φανταστικὴ!» διεμαρτυρήθη ὁ Χάνδος

«Αίσθάνομαι ὅρεξιν διαβολεμένην νὰ φάγω... νὰ φάγω ἕνα μπουτί ἀρνίσιο.. ναι, ἀκριβῶς ἕνα μπουτί! Ἔ, Ἀνθή, τί λές; Ἡθελες νὰ εἶχες καὶ σὺ ἕνα μπουτί, ἕνα ὠραῖο μπουτί, ὄχι πολὺ ψημένο, ἔτσι μὲ το αἷμα του, μὲ πατάτες γύρω-γύρω καὶ μὲ μιὰ καλὴ σαλάτα;

— Ὡς το ἤθελα καλλίτερα καλοψημένο, ἀφ' οὗ ἐπιμένεις.

— Δὲν εἶνε ζῶν αὐτὸς ὁ παλαιο-Ρανᾶ νὰ μας ἐμποδίζῃ νὰ πραγματοποιήσωμεν ἐν ὄνειρον τόσῳ μέτριον; . . . Καὶ τί θὰ κερδίσῃ, σὰς παρακαλῶ, νὰ μας κάμῃ νὰ πεθάνωμεν ἀπὸ τὴν πείναν; Ἔ, Ρανᾶ, ἀνόητε Ρανᾶ, κακὲ Ρανᾶ, τί κάμνεις ἐστὶ σπηλιά σου, τίγρις;»

Ὁ Χάνδος εἶχε πλησιάσῃ τὴν θύραν καὶ ὁμιλῶν, ἔκρουε διὰ τῆς πυγμῆς, χάριν ἀστεί-
ότητος.

Ἡ θυρίς ἠνοιχθή. Ἦτο μικρὰ τετράγωνος ὀπὴ ἐπὶ τοῦ χονδροῦ δρυῖνος θυροφύλλου, κατασκευασθεῖσα ἴσως καθ' ὃν χρόνον καὶ ὁ Ροβινσὼν ἦτο φυλακισμένος· εἰς τὴν περιστά-
σιν δὲ ταύτην ὀφείλετο βεβαίως καὶ τὸ ὅτι ἡ θύρα ἐδύνατο νὰ κλείεται διὰ μοχλοῦ ἐξωθεν. Τὰ σιδηρικά ἄλλως τε διετηροῦντο ἐν λαμπρᾷ καταστάσει, ὅπως πᾶν ὅ τι εὕρισκετο ἐντὸς τοῦ σπηλαίου, χάρις εἰς τὴν παντελῆ ἀπουσίαν ὑδρατμῶν καὶ ὑγραμετρικῶν ἀλλοιώσεων ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ ἐκείνῃ, τῇ ὅλως ἰδιαιτέρᾳ, ὑπὸ θόλον ἐκ πυρίτου.

Καὶ ἀνοιχθείσης τῆς θυρίδος, ἐπεφάνη ἡ κεφαλὴ τοῦ Ρανᾶ, τρωγαλίζοντος βραδέως κάτι τι ἐδώδιμον, καρπὸν ξηρὸν ἢ γλύκισμα. Πά-
ραυτα, μὲ κίνημα ταχὺ ὡς ἡ σκίψις, ὁ Χάν-
δος ἐρρίφθη ἐπ' αὐτοῦ, τὸν ἤρπασεν ἐκ τῆς κόμης καὶ ἐδοκίμασε νὰ σύρῃ διὰ τῆς θυρίδος τὴν τερατώδη ἐκείνην κεφαλὴν.

Ἡ ιδέα ἦτο εὐφυής, ὅσον ἡρωϊκὴ, καὶ ἂν ἠδύνατο νὰ πραγματοποιηθῇ, τὸ ζήτημα θὰ ἦτο λυμένον— ὁ Ρανᾶ θὰ συνελαμβάνετο ὡς λύκος εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ παγίδα.

Δυστυχῶς τὸ ἀνοιγμα ἦτο πολὺ στενόν. Ἡ κεφαλὴ δὲν ἐχωροῦσε νὰ διέλθῃ. Δι' ἰσχυρᾶς προσπάθειας ὁ Ἀφγανὸς τὴν ἀπέσπασε πλη-
γωμένην ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Χάνδου, ἀφήσας εἰς τοὺς δακτύλους του δύο δέσμας αἱμασσοῦσας τριχῶν μελανῶν..

Ὁ Χάνδος, περιμένων νὰ τον ἴδῃ ἀνοίγοντα ἀμέσως τὴν θύραν καὶ ἐφορμῶντα κατ' αὐτοῦ,

ἐζήτησε γύρω διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἀντικείμενόν τι, διὰ τοῦ ὁποίου νὰ ἠδύνατο νὰ ὀπλισθῇ. Παρετήρησε κατὰ γῆς τὴν ἀξίνην, τὴν ὁποίαν ἐλάβανεν μεθ' ἑαυτοῦ ἀπὸ ὀκτῶ ἡμερῶν κατὰ τὰς ἐκδρομὰς του, καὶ τὴν ἐδραξεν ἀμέσως.

Ἄλλ' ὁ Ρανᾶ δὲν ἐκινεῖτο. Ἰσως δὲν εἶχεν ὄπλα καὶ δὲν ἤθελε νὰ ριψοκινδυνεύσῃ, ἴσως πάλιν ἤθελε νὰ μείνῃ πιστὸς μέχρι τέλους εἰς τὰ παραγγέλματα τῆς αἰρέσεώς του, τὰ ὁποῖα τῷ ἀπηγόρευον νὰ προσβάλλῃ ἀπ' εὐθείας τὰ θύματά του. Ἡθελε νὰ τα ἴδῃ θνήσκοντα τῆς πείνης.

Τὸ αἷμα τοῦ Χάνδου ἀνέβραζεν εἰς τὰς φλέβας του. Ἡσθάνετο τὴν ἀνάγκην νὰ πα-
λαίσῃ, ὅσον καὶ τὴν ἀνάγκην νὰ φάγῃ. Ἡ-
θελε νὰ κάμῃ κάτι τι διὰ νὰ σώσῃ τὸν θεῖόν του καὶ τὴν ἀδελφὴν του. Περιέτρεχε τὸ σπῆ-
λαιον ὡς νεαρὸς κέλῃς, ζητῶν τι νὰ ἐκσφεν-
δονίσῃ κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ Ρανᾶ.

Ἀλλὰ τὰ βλήματα δὲν ἦσαν ἀφθονα ἐκεῖ μέσα, ἐκτὸς ἂν ἤθελέ τις θεωρήσῃ ὡς τοιαῦτα τοὺς εἰς δωδέκατον τόμους τῆς Βιβλιοθήκης.

«Διατί νὰ μὴ ἔχωμεν ἕνα τουφέκι ἢ τοῦλάχιστον ἕνα ρεβόλβερ!» ἐψιθύριζεν ὁ Χάνδος. «Θὰ τον ἐσχότονα τὸν ληστὴν σὰν τζακάλι μέσα ἐστὶν τρύπα του.»

Τῷ ἐπῆλθε μία ιδέα.

«Ὡς βάλω φωτιά ἐστὶν πόρτα!» ὑπέλαβε δι' ὑποκόφου φωνῆς. «Ὡς ἐπιπέσωμεν κατὰ τοῦ ἀθλίου καὶ θὰ τον στραγγαλίσωμεν!»

Καὶ ἤρχισε νὰ ἐκτελῇ τὴν ἀπειλήν του, προ-
σπαθῶν μὲ τὸ κηρίον νὰ θέσῃ πῦρ εἰς τὸ παλαιὸν δρυόξυλον τῆς θύρας. Ἀλλὰ μετὰ προσπάθειαν ἑνὸς τετάρτου, μόλις κατάρθρωσε νὰ μαυρίσῃ ὀλίγον πρὸς τὰ κάτω τὸ βαρὺ θυρόφυλλον. Τὸ ξύλον ἐκεῖνο, σκληρὸν ὡς σίδηρος, ἤρνετο νὰ γίνῃ παρανάλωμα τοῦ πυρός.

«Ἡμπορούσαμεν καλλίτερα νὰ σκάψωμεν ἕνα ὑπόνομον καὶ νὰ βγοῦμε ἐξω» ὑπέβαλεν ἡ Ἀνθή.

Καὶ ὁ Χάνδος, παραδεχόμενος τὴν ιδέαν τῆς, ἤρχισε νὰ κτυπᾷ ἰσχυρῶς διὰ τῆς ἀξίνης τὸ ἔδαφος τοῦ σπηλαίου. Δέκα μόλις ἑκατο-
στόμετρα, ὑπὸ τὴν λεπτὴν ἄμμον, ἡ ὁποία τὸ ἐκάλυπτε, συνήντησε τὸν βράχον—τὸν αὐτὸν χρυσοφόρον πυρίτην, ἐκ τοῦ ὁποίου ἀπετελεῖτο καὶ ὁ θόλος. Ἡ ἀξίνη δὲν ἐδόουλε πλεόν.

Τὸ πρόβλημα ἐφαίνετο πραγματικῶς ἄλυ-

τον. Εἰς μάτην οἱ τρεῖς φυλακισμένοι συνήνω-
σαν τὰς ἐφευρετικὰς αὐτῶν δυνάμεις! δὲν εἶ-
χον πλέον τὴν ἐλαχίστην ἐλπίδα νὰποφύγουν τὴν τρομερὰν αὐτὴν λύσιν: ἀπὸ τοῦ βάθους τοῦ κρησφυγέτου του, ὁ Ρανᾶ θὰ παρηκολούθει τὴν βραδείαν τῶν ἀγωνίων.

Ἐμπνευσὶς ὑπερτάτη ἐπῆλθε τότε εἰς τὸν Χάνδον.

«Θεῖέ μου» ἀνέκραξεν ἐξαίφνης «θέλετε ἀ-
κόμη τὴν χρυσὴν ἐκείνην πλάκα:

—Τὸ ξραῖμφ; Τὸ θέλω βεβαίως, ἀλλ' ὄχι τόσον πολὺ. Δὲν με ἤκουσες χθὲς ποῦ το ἐ-
πρότεινα ὡς λύτρον εἰς τὸ ἄγριον ἐκεῖνο θηρίον;

—Δοιπόν, θεῖέ μου, δώσατέ μου το, σὰς παρακαλῶ. Νομίζω ὅτι ἔχομεν τὸ μέσον νὰ σωφρονίσωμεν τὸν ἄθλιον ἐκεῖνον».

Ὁ κ. Κλοακὲν ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ θυλακίου του τὸ περιαπτον καὶ το παρέδωκεν, ὅχι ἄνευ λύπης, πρὸς τὸν Χάνδον. Ἀμέσως οὗτος ἐπα-
νῆλθε παρὰ τὴν θυρίδα καὶ εἶπε:

«Ρανᾶ, κύτταξε 'δῶ!»

Ὁ Ρανᾶ ἐκύτταξεν, ἀλλὰ φρονίμως ποιῶν ἀπέφυγε νὰ πλησιάσῃ μέχρι τοῦ σημείου, ὅπου ἐδύνατο νὰ φθάσῃ αἱ χεῖρες τοῦ Χάνδου τὸ τριχωτὸν αὐτοῦ δέρμα. . . .

«Βλέπεις αὐτὴν τὴν πλάκα, ποῦ τὴν ὀνομά-
ζεις ξραῖμφ καὶ τὴν νομίζεις φυλακτόν, ἔχον δύναμιν ὑπερφυσικὴν;» ὑπέλαβε τὸ παιδίον. «Καλὰ! Ἄν δὲν μου δώσῃς εἰς τὴν στιγμὴν φαγητόν διὰ τὴν ἀδελφὴν μου, νὰ μὴ με λέ-
γουν Χάνδον Ροβινσῶνα, ἂν δὲν τὴν ρίξω κάτω καὶ τὴν κάμω τρίψαλα μὲ το τακοῦνί μου τὴν πλάκα σου!»

Ὁ χροῖτης πελιδνὴ ἐκάλυψε τὴν μορφήν τοῦ Ρανᾶ καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐξέπεμψαν φλόγας. Τὸ ξραῖμφ! . . . κομμάτια! . . . ἐμπρὸς του! . . . Ἡ ιδέα αὕτη ἦτο τόσον τρομερὰ, ὥστε τον παρέλυσεν. Δὲν ἤξευρε τί νὰποφασίσῃ καὶ δὲν εὕρισκε τί νὰποκριθῇ.

Ἐπηκολούθησε στιγμὴν σιωπῆς τραγικωτάτης.

Τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἀκριβῶς κραυγὴ τῆς Ἀνθῆς ἀνεκάλεσε τὸν Χάνδον εἰς τὸ βάθος τοῦ σπηλαίου.

«Ἀκούσε, καλὲ» εἶπε «δὲν ἀκούεις εἰς τὸν τοῖχον σὰν κτυπήματα κανονικά; . . . Τὰ ἀκούω τώρα πρὸ ἑνὸς ἢ δύο λεπτῶν. . . .»

Ὁ Χάνδος ἐστήριξε τὸ οὖς του ἐπὶ τοῦ

βράχου, καθὼς ὁ κ. Κλοακὲν καὶ ἡ νεανίς· Ἡκροάσθησαν. Μετ' ὀλίγον δὲν τοὺς ἔμενε πλέον ἀμφιβολία. Κτυπήματα πολυάριθμα, ἰσόχρονα, κανονικά, διεδέχοντο ἄλληλα ἀδια-
κόπως. Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι πληθὺς σκαπανῶν κατεφέροντο κατὰ τῆς πλευρᾶς τοῦ λόφου, ὑπὸ τὸν ὁποῖον εὕρισκετο τὸ σπῆλαιον.

«Ἐρχονται πρὸς βοήθειάν μας. Οἱ φίλοι μας ἀνεκάλυψαν τὴν φυλακὴν μας!» εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ ὁ κ. Κλοακὲν. Ἀλλὰ πῶς εἶνε τοῦτο δυνατόν χωρὶς νὰνακαλύψουν τὴν εἰσόδον τοῦ σπηλαίου; Μόνῃ ἡ εἰσόδος αὕτη, μὲ φαίνεται, ἐδύνατο νὰ προδῶσῃ τὴν ὑπαρξίν του.

— Ἄς μὴ σπεύσωμεν πολὺ νὰ ἐλπίσωμεν» εἶπεν ἡ Ἀνθή. Ἰσως οἱ κρότοι οὗτοι δὲν εἶνε ὅ,τι νομίζομεν. Φαίνονται τόσον μακρο-
σμενοί!

— Ὅχι! ἀπήντησεν ὁ Χάνδος, ὁ ὁποῖος ἐξηκολούθει νὰκροᾷται. «Εἶνε κτυπήματα σιδη-
ρῶν ἐργαλείων καὶ ἀρκετὰ πλησίον. Θὰ ἐστει-
χηματίζα ὅτι δὲν ἀπέχουν περισσότερον ἀπὸ τριάκοντα πόδας. . . οἱ φίλοι μας εὕρισκον-
ται ἐκεῖ, ἄς μὴ ἀμφιβάλλωμεν! Ἄν εἶχαν μάλιστα τὴν πρόνοιαν νὰ στρέψουν τὰς ἐνερ-
γείας των πρὸς τὸ χρυσορυχεῖον, περὶ τοῦ ὁποίου κάμνει λόγον ἡ περγαμηνή, τί καλὰ! Δὲν λέγει ὅτι κάπου σκάπτοντες οἱ μεταλλευταὶ εἶχον φθάσῃ σχεδὸν μέχρι τοῦ τοιχώματος τοῦ σπηλαίου; Καὶ νὰ μὴ ἠξέυρωμεν εἰς ποῖον μέ-
ρος, καὶ νὰ μὴ ἠμπορῶμεν νὰνοῖξωμεν μίαν ὀπὴν.» Ὡ! ἐκεῖ θὰ μας ἦτο πολὺ εὐκόλον!

— Ἄν ὁ Παῦλος εἶνε μαζί των θὰ το ἔχῃ εὐρὴ τὸ μέρος!» ἐβεβαίωσεν ἡ Ἀνθή, πλήρης πεποιθήσεως.

Καὶ ὡς ἠχῶ εἰς τοὺς λόγους τούτους, κρότος κτυπημάτων πλησιεστέρων καὶ πολυαριθμοτέ-
ρων ἀνταπεκρίθη τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀπὸ τὴν ἄλλην πλευρὰν τοῦ σπηλαίου. Θὰ ἔλεγέ τις ἀληθῶς αὐτὴν τὴν φορὰν ὅτι οἱ σκαπανεῖς ἐργάζοντο εἰς ὄρυγμά τι, ὀπισθεν τοῦ τοιχώ-
ματος μικροῦ πάχους, εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων ἑκατοστομέτρων μόλις ἀπὸ τοὺς φυλακισμένους. Καὶ τὰ κτυπήματα ἀντήχουν δλονὲν ἄλλεπάλ-
ληλα, ἰσχυρά, σταθερά,

[Ἐπεταὶ συνέχεια].

ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

[Συνέχεια ἴδε σελ. 133]

Ἄλλ' ὁ υἱὸς τῆς Λητοῦς δὲν μένει διαρκῶς ἐπὶ τῆς Δήλου.

Ἄφ' οὗ ἐμεγάλωσε περιῆλθε διάφορα μέρη τῆς γῆς· βεβαίως δὲν ἤθελε νὰ ἀφήσῃ τὴν ἀγαπητὴν τοῦ Δήλου, ἀλλ' ἐσκέφθη ὅτι θὰ ἦτο καλὸν νὰ ἔχῃ ναοὺς καὶ εἰς ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος.

Ἐφθασε καὶ εἰς τὴν Βοιωτίαν· διέβη τὰ ὑψηλὰ ὄρη καὶ ἀνεπαύθη εἰς τὰς χλοερὰς κοιλάδας τῆς· δὲν ὑπῆρχον ἀκόμη οὔτε ἀτραποί, οὔτε δρόμοι, καὶ ἡ θηβαικὴ γῆ ἦτο σκεπασμένη μὲ δάση. Ὁ θεὸς δὲν ἐσταμάτησεν εἰς τὰς Θήβας ἀλλὰ διὰ βουνῶν καὶ δασῶν ἔφθασεν εἰς ἥρεμον κοιλάδα, παρὰ τὴν Κωπαΐδα λίμνην, ἥτις τῷ ἔρῳ πολὺ κατὰλληλος πρὸς ἀνέγερσιν μεγαλοπρεποῦς ναοῦ. Πηγὴ δροσερὰ ἔτρεχε διὰ μέσον τῆς κοιλάδος ταύτης, ὁ Ἀπόλλων πλησιάσας εἰς τὴν Τέλφουσαν τὴν ἰσχυρὰν νύμφην τῆς πηγῆς καὶ κυρίαν τοῦ τόπου, τὸν ὁποῖον ἐδρῶσιζε τὸ ρεῦμά της, εἶπεν·

— ὦ Τέλφουσα, θὰ σταθῶ εἰς τὴν ὠραίαν κοιλάδα σου διὰ νὰ κτίσω ναόν. Οἱ ἄνθρωποι θὰ ἔρχονται διὰ νὰ μανθάνουν τὰς προρρήσεις μου, καὶ θὰ θυσιάζουν εἰς τοὺς βωμοὺς μου ἅπαντα θύματα.

Ἄλλ' ἡ Τέλφουσα δυσηρεστήθη βλέπουσα ὅτι ὁ Ἀπόλλων ἔθετεν ἤδη τὰ θεμέλια τοῦ ναοῦ· διότι ἐκείνη ἤθελε νὰ εἶνε κυρία τῆς κοιλάδος ἐκείνης. Ἀπήντησε λοιπὸν εἰς τὸν υἱὸν τῆς Λητοῦς·

— ὦ Ἀπόλλων, ἄκουσε τὴν συμβουλὴν μου. Ἡ πλατεῖα κοιλάς μου θὰ γίνῃ πεδίον τῶν μαχῶν τῶν ἀνθρώπων καὶ ὁ ποδοβολητὸς τῶν ἵππων, αἱ κραυγαὶ τοῦ πολέμου θὰ ταράξουν τὴν ἡσυχίαν τοῦ ναοῦ σου, καὶ θὰ ἐμποδίσουν τοὺς ξένους νὰ ἔρχονται νὰ σοι προσφέρουν θυσίας.

Πήγαινε, ὅχι μακρὰν ἀπ' ἐδῶ, εἰς τὴν κοιλάδα τῆς Κρίσης· ἐκεῖ θὰ εὕρῃς λαμπρὰν θέσιν· κτίσε μεγαλοπρεπὴ ναόν καὶ οἱ ἄνθρωποι θὰ ἔρχονται ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς οἰκουμένης νὰ φέρωσι τὰ πλοῦσιά των δῶρα.

Ὁ Ἀπόλλων ἐπίσθη ἀπὸ τοὺς λόγους τούτους καὶ ἔφθασε μετ' ὀλίγον εἰς τὸν χιονο-

σκεπῇ Παρνασσόν· ὑποκάτω ἐξετείνετο κοιλὰς τραχεῖα, ἐκεῖ δὲ ἀπεφάσισεν ὁ θεὸς νὰ κτίσῃ τὸν ναόν του· ἐχάραξε τὴν θέσιν καὶ ἔβαλε τὰ θεμέλια τοῦ ναοῦ· ἐπὶ τῶν θεμελίων δὲ τούτων ὁ Τροφώνιος καὶ ὁ Ἀγαμήδης κατεσκεύασαν τὴν λιθίνην φλιάν, οἱ δὲ ἐργάζονται τοὺς ὁποίους εἶχον ὑπὸ τὰς διαταγὰς των ἐκτίσαν εὐρὺ κτίριον, τὸ ὁποῖον ἐμελλε νὰ εἶνε διὰ παντὸς σεβαστὸν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.

Ἄλλ' ὁ θεὸς προχωρήσας εἰς βαθύ τι σπήλαιον τοῦ δάσους, ἤκουσεν ἰσχυροὺς συριγμοὺς πελωρίου δράκοντος ὅστις ἠθέλησε νὰ ἐφορμήσῃ κατ' αὐτοῦ. Τὸ φοβερὸν τοῦτο τέρας, ἀπὸ τὸ ἄντρον τοῦ Παρνασσοῦ, ὅπου κατ' ὥκει, ὥρμα εἰς τὰ πέριξ καὶ ἐπέφερε μεγάλας καταστροφὰς εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἰς τὰ ποίμνια. Ὁ Ἀπόλλων ἐτάνυσε τὴν νευρὰν τοῦ τόξου του, καὶ ἐξηκόντισεν ἐν ἐκ τῶν φοβερῶν βελῶν του. Ὁ δράκων θανάσιμως πληγωθεὶς ἐσύρετο ἐπὶ τοῦ χόρτου, τὸ ὁποῖον ἐρράντιζε μὲ τὸ αἷμά του· ἐξέβαλλε κραυγὰς, αἱ ὁποῖαι ἀντήχουν εἰς ὅλα τὰ πέριξ βουνὰ καὶ δάση· ἀφ' οὗ δὲ συνεστράφη πολλὴν ὥραν ἀπὸ τὸν φρικτὸν πόνον ἐξέπνευσε.

Τότε εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀπόλλων.

Τώρα σάπισε αὐτοῦ ὅπου ἀπέθανες. Δὲν θὰ τρομάξῃς πλέον τοὺς ἀνθρώπους· ἄφοβοι καὶ ἡσυχοὶ θὰ ἔρχονται ὅλοι διὰ νὰ μοῦ προσφέρουν θυσίας.

Ὁ δράκων οὗτος ὠνομάζετο ὑπὸ τῶν κατοίκων Πύθων, ἔκτοτε δὲ ὁ Ἀπόλλων φέρει τὸ ὄνομα Πύθιος, ἡ δὲ χώρα πέριξ ὠνομάσθη Πυθώ· βραδύτερον ὅμως ἀντὶ τοῦ ὀνόματος τούτου ἔλαβε τὸ ὄνομα Δελφοί.

Ἄλλ' ὁ Ἀπόλλων εἶχεν ἐννοήσῃ ὅτι ἡ Νύμφη ἐδειξε δόλον ἀποστείλασα αὐτὸν πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἐκρύπτετο ὁ φοβερὸς δράκων· ὠργίσθη διότι ἠθέλησε τὸν ὀλεθρόν του καὶ ἐπέστρεψε μετὰ σπουδῆς πρὸς τὴν Τέλφουσαν.

— ὦ Τέλφουσα, τῇ εἶπε, ἀφ' οὗ ἠθέλησες νὰ μὲ ἀπατήσῃς μὲ τοὺς δολίους λόγους σου, πρέπει νὰ τιμωρηθῇς· δὲν θὰ τρέχῃς πλέον εἰς τὴν θελκτικὴν αὐτὴν κοιλάδα.

Διὰ τῆς ῥωμαλέας χειρὸς του ἔσεισε τὸν

βράχον ἐκ τοῦ ὁποῖου ἀνέθρῳσκε τὸ ὕδωρ· τὰ τμήματα τοῦ βράχου ἐσκέπασαν τὸ ρεῦμα καὶ ἡ Τέλφουσα ἔχασε τὴν δόξαν της.

Ἐν τούτοις ὁ Ἀπόλλων ἐσκέπτετο εἰς ποῖον νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν φύλαξιν τοῦ μεγαλοπρεποῦς ναοῦ του, καὶ ποίους ἀνθρώπους νὰ κατηχήσῃ εἰς τὰ ἱερὰ μυστήριά του, ὥστε νὰ τοὺς κάμῃ ἱερεῖς του.

Εὗρίσκετο τότε ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὑψηλοῦ βράχου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον διέκρινε μακρὰν πλοῖον, ἐφ' οὗ εὗρίσκοντο κρήτες μεταβαίνοντες εἰς Πύλον.

Τότε ταχύτερος τῶν βελῶν του ὁ θεὸς ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ βράχου ὤρμησεν εἰς τὴν βαθεῖαν θάλασσαν· ἔλαβε τὴν μορφήν μεγάλου δελφίνος, διέσχιζε δὲ τὰ κύματα μὲ καταπληκτικὴν ταχύτητα καὶ εὗρεθῃ πλησίον τοῦ πλοίου, τὸ ὁποῖον δὲν εἶχεν ἀκόμη ἀπομακρυνθῇ τῆς Κρήτης. Ὁ δελφὶν ἐπήδησεν εἰς τὸ πλοῖον· οἱ ναῦται ἄφωνοι ἐκ τρόμου ἐκάθηντο εἰς τὰ ἐδῶλια αὐτῶν ἀκίνητοι παραιτήσαντες τὰς κώπας των.

Ὁ δελφὶν ὠδήγει ἀσφαλῶς τὸ πλοῖον διὰ τῶν ὑγρῶν δρόμων τῆς θαλάσσης. Ἐφθασεν εἰς τὰ Κύθηρα, παρέκαμψε τὸ Ταίναρον καὶ οἱ ναῦται διέκρινον ἤδη τὰς λευκὰς οἰκίας τῆς Πύλου ὅπου ἐσκόπευον νὰ προσορμισθῶσι.

Ἀλλὰ ματαίως ἀναλαμβάνουν πάλιν τὰς κώπας· τὸ πλοῖον δὲν ὑπακούει εἰς τὸ πηδάλιον καὶ ὁ δελφὶν παρασύρει τὸ πλοῖον πρὸς τὰς ἀκτὰς τῆς Πελοποννήσου. Οἱ ναῦται κατὰπληκτοὶ παρατηροῦν τὸν δελφῖνα μὲ θρησκευτικὸν θυμασμόν, διότι μαντεύουν ὅτι ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ θαλασσίου ἐκείνου τέρατος ὑποκρύπτεται θεὸς τις. . . . Ἐξαφνα ἐν ᾧ τὸ πλοῖον ἔφθασεν εἰς τὴν παραλίαν, ὁ δελφὶν ὤρμησεν εἰς τὴν θάλασσαν· λάμψις θεῖα διεχύθη εἰς τὰ πέριξ. Ὁ Ἀπόλλων τοῦ ὁποῖου τὰ βέλη ἀπήστραπτον εἰς τὸν ἥλιον διηυθύνθη εἰς τὸν ναόν του καὶ ἐστάθη πρὸ τοῦ βωμοῦ του.

Ἐπειτα πορευθεὶς εὗρεθῃ εἰς τὴν ἄμμον τῆς παραλίας ἐνώπιον τοῦ πλοίου, τὸ ὁποῖον δύναμις ἀκατανίκητος ἐκράτει εἰς τὸν λιμένα μοιόαζε πρὸς νέον ῥωμαλέον καὶ πλήρη χάριτος, οἱ δὲ πλόκαμοι τῆς χρυσοῦς του κόμης ἐκυμάτιζον ἐπὶ τῶν ὤμων του.

Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς κρήτας·

— ὦ ξένοι, ποῖοι εἰσθε; Πόθεν ἔρχεσθε; εἰσθε ναῦται ἢ πειραταὶ ἀπογυμνοῦντες τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν περιουσίαν των;

Ὁ πλοίαρχος λαβὼν ὀλίγον θάρρος, ἀπεκρίθη·

— Χαῖρε, ἐνδοξε θεέ, (σὲ ἀποκαλῶ θεὸν διότι μοὶ φαίνεσαι ἀνώτερος ἀνθρώπου καὶ διὰ τὸ κάλλος τῆς μορφῆς σου καὶ διὰ τὴν ρώμην τοῦ σώματός σου). Εἰπέ μας ποῦ εἴμεθα. Διηυθυνόμεθα ἀπὸ τὴν Κρήτην εἰς τὴν Πύλον· Ἀλλὰ Ἀθανάτος τις μᾶς ἔφερεν ἐδῶ. Δὲν ἀποβιβάζόμεθα, διότι ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐπιστρέψωμεν τὸ ταχύτερον εἰς τὴν ἀγαπητὴν πατρίδα μας.

Ὁ θεὸς εἶπε τότε·

— Ξένοι, γνωρίζω ὅτι κατοικεῖτε τὴν Κνωσσόν. Ἀλλὰ κανεὶς ἀπὸ σᾶς δὲν θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του. Σᾶς ὠδήγησα ἐδῶ διὰ νὰ σᾶς κάμω φύλακας τοῦ ναοῦ μου καὶ νὰ σᾶς τιμῶσιν οἱ ἄνθρωποι. Διότι εἶμαι ὁ Ἀπόλλων, ὁ υἱὸς τῆς Λητοῦς καὶ τοῦ Διὸς. Σπεύσατε λοιπὸν ἀποβιβασθῆτε καὶ ἀκολουθήσατέ με εἰς τὴν κατοικίαν μου.

Οἱ ναῦται ἀνείλκυσαν τὸ πλοῖόν των εἰς τὴν ξηράν. Ὁ δὲ Ἀπόλλων παίζων τὴν κιθάραν τοῦ ὠδήγησεν αὐτοὺς εἰς τὸν ναόν του μὲ τὴν μελωδίαν τῶν θαυμασίων ὕμνων του. Οἱ κρήτες παρηκολούθουν τὸν θεόν, ὠθούμενοι ὑπὸ ἀνωτέρας δυνάμεως. Τοιουτοτρόπως ἔφθασαν εἰς τὸν ἱερὸν τόπον ὅπου ἐμελλε τοῦ λοιποῦ νὰ εἶνε ἡ κατοικία των.

Ὁ Ἀπόλλων εἶπε τότε·

— Ἐδῶ θὰ ὑπηρετῆτε εἰς τὸν ναόν μου καὶ ἔπειτα οἱ υἱοὶ σᾶς καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν σᾶς. Φυλάττετε τὸν ναόν, πιστοὶ καὶ εὐπειθεῖς εἰς τὰς διαταγὰς μου· δέχεσθε μὲ φιλοφρόνησιν τοὺς ξένους, οἵτινες ἔρχονται νὰ ἐρωτήσουν τὸ μαντεῖόν μου. Τοιουτοτρόπως θὰ ζήσετε βίον εὐτυχῇ.

Ἐκτοτε οἱ κρήτες καὶ οἱ υἱοὶ των φυλάττουσι τὸν ναόν τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ ναῦται εἶχον κατ' ἀρχὰς ἰδῆ τὸν θεόν ὑπὸ τὴν μορφήν δελφίνος, τὸν ὠνόμασαν Ἀπόλλωνα Δελφίνιον, ἡ δὲ πόλις ἡ κτισθεῖσα πέριξ τοῦ ναοῦ ὠνομάσθη Δελφοί.

Οἱ ἄνθρωποι ἔρχονται πανταχόθεν μετὰ πολυτίμων δῶρων νὰ ἐρωτήσωσι τὸ μαντεῖόν· τὴνδὲ ἀπάντησιν δίδει ἡ ἱέρεια, ἡ κλυομένη Πυθία.

Ἐκεῖνοι εἰς τοὺς ὑποίους ἡ Πυθία προαναγγέλει δυστύχημά τι ἐπιστρέφουσιν εἰς τὴν πατρίδα των με φορέματα πένθους καὶ κλαίοντες.

Ἐκεῖνοι δὲ οὔτινες ἔλαβον εὐνοϊκὴν ἀπάντησιν ἀπέρχονται φειδροὶ καὶ ζωηροὶ ἔχοντες τὴν κεφαλὴν στεφανωμένην με δάφνην.

Ὁ Ἀπόλλων δὲν κατοικεῖ πάντοτε εἰς τὴν Δῆλον· ἀγαπητὴ πατρίς του εἶνε ὁ Παρνασσός, πλησίον τοῦ περιφήμου ναοῦ του. Ἐνίοτε ἀναβαίνει εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ καταθέλγει διὰ τῆς κιθάρης του τὴν καρδίαν τῶν ἀθανάτων· ἄλλοτε περιέρχεται ὅλας τὰς χώρας εἰς τὰς ὁποίας ἔχουν ἐγερθῆ νאוὶ πρὸς τιμὴν του.

Ἀλλ' ὑπῆρξεν ἐποχὴ τις, καθ' ἣν ὁ Ἀπόλλων ἐξορίσθης ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ ἀπὸ τὰς προσφιλεῖς του χώρας ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς Θεσσαλίαν καὶ νὰ ὑπηρετήσῃ πλησίον ἐνὸς θνητοῦ.

Ὁργισθεὶς κατὰ τῶν Κυκλώπων Βρόντη, Στερόπη καὶ Ἀργητος αἵτινες κατεσκεύασαν τοὺς κεραυνούς τοῦ Διὸς τοὺς θανατώσαντας τὸν Ἀσκληπιόν, διηυθύνθη εἰς τὴν Λῆμνον καὶ ἐκεῖ διὰ τῶν βελῶν του ἐφόρευεν αὐτούς.

Μεγάλῃ ὑπῆρξεν ἡ ὀργὴ τοῦ Διὸς, ὅστις διέταξεν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα νὰ μὲν διὰ παντός ἐξόριστος εἰς τὸ βάθος τοῦ σκοτεινοῦ βυθίου τοῦ Πλούτωνος. Ἀλλ' ἡ Λητώ καθικέτευσε τὸν Δία ὅστις συγκατένευσε νὰ ὑπηρετήσῃ ὁ υἱὸς του ἐννέα ἔτη πλησίον τοῦ Ἀδμήτου, ἐν Θεσσαλίᾳ.

Ὁ Ζεὺς ἀνεκάλεσεν εἰς τὴν ζωὴν τοὺς τρεῖς Κύκλωπας, ὁμοίως δὲ καὶ τὸν Ἀσκληπιόν. Οὗτος ὡς θεὸς σωτὴρ τιμώμενος ἔχει ναοὺς μεγαλοπρεπεῖς ἐκτὸς τῶν πόλεων, εἰς ὑψηλὰ καὶ ὑγιεινὰ μέρη, παρὰ τὰς δροσερὰς πηγὰς, ἐν μέσῳ τῶν ἱερῶν ἁλῶν, τῶν ὁποίων τὰ πράσινα φυλλώματα καταθέλγουν τοὺς ὀφθαλμούς. Οἱ ἀσθενεῖς, πανταχόθεν συνέρρεον νὰ ἐρωτήσωσι τὸν Ἀσκληπιόν εἰς τὴν Κῶν καὶ εἰς τὴν Ἐπίδαυρον.

Ἀλλὰ πολὺ πρὶν ἀνεγερθῶσιν εἰς τὸν Ἀσκληπιὸν ναοί, ὁ Ἀπόλλων λαβὼν μορφήν καὶ ἔνδυμα δούλου μετέβη εἰς τὰς Φεράς, πρὸς τὸν Ἀδμήτην.

Ὁ Ἀδμήτης ἐδέχθη μετὰ χαρὰς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ ἀνέθεσεν εἰς αὐτὸν τὴν φύλαξιν τῶν βοῶν του· ἀλλὰ δὲν τον μεταχειρίζετο ὡς

δοῦλον, τὸν ἐκάλεε εἰς τὴν τράπεζάν του ὡς φίλον τὸν ὁποῖον ἐτίμα· ὁ Ἀπόλλων καθήμενος εἰς τὴν σκιὰν μεγάλης δρυὸς κατέθελγε τοὺς ἀνθρώπους διὰ τῆς γλυκυτάτης μελωδίας τῆς μουσικῆς του. Τὴν ἐσπέραν ἀφ' οὗ ἔτρωγεν ἐξαίρετα φαγητὰ ἀνεπαύετο εἰς τὸν θάλαμον τὸν ὁποῖον τῷ εἶχε παραχωρήσῃ ὁ Ἀδμήτης.

Ὁ Ἀπόλλων πλήρης εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Ἀδμήτην, παρέσχεν εἰς αὐτὸν ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας μόνον θεὸς τις δύναται νὰ παράσχῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Τὰ πάντα ἠύξανον καὶ ἤκμαζον εἰς τὰς Φεράς· τὰ πρόβατα καὶ αἱ ἀγελάδες εἶχον ἀξιοθαύμαστον γονιμότητα, οἱ ἀγροὶ καὶ αἱ ἄμπελοι ἐδίδον ἑκατονταπλάσιον καρπὸν. Ἐτι δὲ ὁ Ἀπόλλων εἶπεν εἰς τὸν Ἀδμήτην ὅτι ὅταν προσεγγίσῃ τὸ τέλος τοῦ δὲν θ' ἀποθάνῃ ἂν εὐρεθῇ ἄλλος συγγενὴς του νὰ καταβῇ ἀντ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ἅδην.

Ὁ Ἀδμήτης ἔλαβε σύζυγον τὴν Ἀλκηστίην τὴν ὡραίαν θυγατέρα τοῦ Πελίου. Ἦτο δὲ καθ' ὅλα εὐτυχής· ἀλλ' ἡμέραν τινὰ ἐν ᾧ ἐκάθητο εἰς τὴν τράπεζαν ἔγινε κάτωχρος καὶ ἐτοιμοθάνατος. Ἀλλ' ἡ Ἀλκηστὶς ἠναγκαλισθεῖσα αὐτὸν εἶπε μετὰ θρήνων:

— «ὦ, εἴθε ν' ἀπέθνησκον ἐγὼ ἀντὶ σοῦ!

Διὰ μιᾶς ἡσθάνθη ἐκλειπούσας τὰς δυνάμεις της καὶ κατέπεσε χαμαί· θανάσιμος ὠχρότης διεχύθη ἐπὶ τῆς μορφῆς της. Ἡ Ἀλκηστὶς ἔμελλε ν' ἀποθάνῃ· ὁ δὲ Ἀδμήτης ματαίως ἡγωνίζετο ν' ἀνακαλέσῃ εἰς τὴν ζωὴν ἐκείνην, ἥτις ἐθυσίασε τὴν ζωὴν της ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ἀλλ' ὁ Ἀπόλλων εἶδε τὴν θυσίαν τῆς Ἀλκηστίδος· Ταχύς ὡς ἀστραπὴ ἐφορμαξὲ ἐπὶ τοῦ Θανάτου, ἤρπασε τὸ θυμὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ καὶ ἡ Ἀλκηστὶς ὁδηγούμενη ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐνεφανίσθη πάλιν ἐνώπιον τοῦ Ἀδμήτου. Χαρὰς φωναὶ ἀντήχησαν πάλιν εἰς τὸ λαμπρὸν ἀνάκτορον καὶ μελωδικὰ ᾄσματα ἔψαλλον τὸ εὐτυχὲς γεγονός.

Ἡ Ἀρτεμις, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Ἀπόλλωνος ἀρέσκειται νὰ ζῇ εἰς τὰ σκιερὰ δάση ἢ ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἀπροσίτων ὄρεων· Ἡ ἀτρόμητος παρθένος τρέχει κατόπιν τῶν ὑλακτούντων κυνῶν της. Ὅταν ταυῦν τὸ τόξον της καὶ ῥίπτῃ τὸ βέλος θαυμάζουσιν ὅσοι τὴν βλέπουσιν· ἀλλὰ δὲν εἶνε πάντοτε ἐπιτετραμμένον νὰ βλέπῃ τις τὴν Ἀρτεμιν. [Ἐπεταί συνέχεια]

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΥΠΟ ANDRÉ LAURIE]

[Συνέχεια. ἴδε σελίδα 137]

«Στάσου» ἀνέκραξεν ὁ Παῦλος. «Ἀφ' οὗ τοὺς ἀκούωμεν, θά μας ἤκουον κ' ἐκεῖνοι ἐπίσης. Θὰ κτυπήσω τὸν τοῖχον. Τοῦτο πάντοτε θὰ τοὺς ὁδηγήσῃ!»

Ἐξέβαλε τὸ φόρεμά του καὶ ἄνευ ἀναβολῆς, ἤρχισε νὰ κτυπᾷ διὰ τῆς ἀξίνης τὸ τοῖχωμα τοῦ βράχου, εἰς τὸ μέρος ὅθεν ἤκούετο πλησιεστέρᾳ ἢ ἐργασίᾳ. Ἀλλ' ἐξαφνα ἐγένετο ἄκρα σιγὴ. Τὰ κτυπήματα ἔξωθεν εἶχον πύση. Δὲν ἤκούετο πλέον οὐτε ἓν.

Παρήλθον κάμποσα λεπτά. Ἡ ἀπελπισία κατέλβε τὴν καρδίαν τῶν φυλακισμένων. Εἶχον λοιπὸν ἀπατηθῇ; Ἡ μήπως οἱ φίλοι των εἶχον ἐγκαταλείψῃ τὸ μέρος ἐκεῖνο διὰ νὰρχίσουν τὴν ἐργασίαν εἰς ἄλλο;

Ἀλλ' ἐξαίφνης κρότος ὑπόκωφος, ὡσεὶ βροντῆς ὑποχθονίου, συνοδεύομενος ὑπὸ ἐκρήξεως, ἐπῆλθε πρὸς ἐπεξήγησιν. Ἡ-

κουσαν εὐκρινῶς τὸν θόρυβον τῶν συντριμμάτων τοῦ βράχου, ἐπαναπεσόντων δίκην βροχῆς. Δὲν ὑπῆρχε πλέον ἀμφιβολία. Ὁ Παῦλος προσέτρεξεν εἰς τὴν πυρίτιδα διὰ νὰποτελειώσῃ τὸ ἔργον του.

«Θὰ μας ἀνατινάξῃ εἰς τὸν ἀέρα!» εἶπεν ὁ κ. Κλοακὲν γελῶν.

ΕΤΟΣ 15ον—ΤΕΥΧΟΣ 23

Κατὰ βάθος δὲν ἦτο ἀνήσυχος καὶ ἤξευρεν ὅτι ὁ Παῦλος, καλῶς γνωρίζων τὸ ἐπάγγελμά του, δὲν μετεχειρίζετο παρὰ μικρὰν ποσότητα πυρίτιδος καὶ τοποθετημένην εἰς τρόπον, ὥστε νὰνατινάσσωνται πρὸς τὰ ἔξω μόνον τὰ ἤδη χωρισμένα τεμάχια τοῦ βράχου.

«Δὲν εἶνε ἄλλος ἀπ' αὐτόν, γιὰ τέτοιες ιδέες!» εἶπεν ἡ Ἀνθὴ μέσπινθηρσβολοῦν—τὰς ὀφθαλμούς. «ὦ! τὸ ἤξευρα ἐγὼ καλὰ ὅτι δὲν θὰ μας ἐγκατέλειπε!»

Σχεδὸν ἀμέσως ἤκουσαν πατήματα, ψιθυρον φωνῶν καὶ κρότον ἐργαλείων, τὰ ὁποῖα τώρα κατεφέροντο τὸσον πλησίον, ὥστε θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν ὁ τοῖχος θὰ ἐτρυπᾶτο.

Ὁ Χάνδος ἐπήδα ἀπὸ τὴν χαρὰν του, ἐκρότει τὰς χεῖρας.

«Θάρρος, Παῦλε!... Ἐδῶ εἴμεθα, σὲ περιμένουμεν,» ἐφώναζε, κολλῶν τὸ

στόμα ἐπὶ τοῦ βράχου, ὡς ἐὰν ἡ φωνὴ του ἐδύνατο νὰ τον διαπεράσῃ, χωρὶς νὰ καταπνιγῇ ἀπὸ τὸν θόρυβον τῶν скапанῶν.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ὁ κ. Κλοακὲν, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε παύσῃ νὰ βλέπῃ πρὸς τὸ μέρος τῆς θύρας, ἤκουσε κριγμὸν κλειδὸς ἐν τῷ κλείθρῳ καὶ κατόπιν ἤχον συρομένου μοχλοῦ.

ΤΟΜΟΣ 24—11

«ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΣ Ο ΠΑΥΛΟΣ ΔΙΕΛΕΘΗΝ...» (Σελ. 246)

«Ὁ Ρανᾶ! » ἀνέκραζεν ἐγειρόμενος καὶ ἐφορμῶν πρὸς τὴν θύραν. «Ὁ Ρανᾶ θὰ ἐπιπέσῃ ἐναντίον μας. Ἀνθὴ, Χάνδε, βοήθειαν!... Νὰ τον ἐμποδίσωμεν νάνοιξῃ!...»

Ἦτο καιρός. Ἦδη ἐσύρετο καὶ ὁ δεύτερος μοχλός. Μίαν στιγμὴν ἀκόμη καὶ ἡ θύρα θὰ ἦνοιγε. Ἀλλὰ τρεῖς ὧμοι τὴν ἐκράτουν κλειστήν, ἐν ᾧ ὁ Χάνδος, χρησιμοποιοῦν τοὺς δύο ἐσωτερικοὺς μοχλοὺς, ἐσπευδε νὰ τους σύρῃ.

Τοῦτο κατορθώθη ταχέως. Τώρα καὶ ὁ Ρανᾶ ἦτο φυλακισμένος. Ἀναμφιβόλως ἡ ἐκρήξις τὸν εἶχεν ἀποσπάσῃ ἐκ τοῦ θάμβους, εἰς τὸ ὅποιον τὸν εἶχε βυθίσῃ ἡ ἀπειλὴ τοῦ Χάνδου. Τὰ πρῶτα κτυπήματα τῶν σκαπανῶν, τὰ ὅποια εἶχεν ἀκούσῃ καὶ αὐτός, δὲν τὸν εἶχον ἀνησυχήσῃ πολὺ, διότι ἐνόμιζε τὸν βράχον ἰσχυρὸν καὶ ἀδιαπέραστον. Ἀλλ' εἰς τὸν κρότον τῆς πυρίτιδος, ἐνόησεν ὅτι τὰ θύματα τοῦ θὰ διέφευγον· καὶ εὐθὺς ἐσκέφθη νάνοιξῃ τὴν θύραν, νὰ ἐπιπέσῃ κατ' αὐτῶν, νὰ προλάβῃ ἐκείνους ὅτινες θὰ ἤρχοντο πρὸς βοήθειάν των, —τούλάχιστον διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀποκτησιν τοῦ πολυτίμου ἐκείνου ραίμφ, τὸ ὅποιον πρὸ μικροῦ ἀκόμη τῷ εἶχον ἐπιδείξῃ.

Ὅποιος τρομερὰς πάλῃς τὸ σπήλαιον ἐκείνο θὰ ἐγίνετο θέατρον, ἐὰν ἡ θύρα δὲν ἐκλείετο ἐν καιρῷ καὶ ἐὰν, κατασκευασθεῖσα κατ' ἀρχὰς μὲν πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ Κρούσου, κατόπι δὲ χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν ἀκαθαρσίαν του, δὲν ἦτο ἐφωδιασμένη διὰ διπλοῦ συστήματος μοχλῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν!... Ἀλλ' ἡ ψυχραιμία καὶ ἡ ἐτοιμότης τοῦ κ. Κλοακὲν κατενίκησε τὰ πάντα. Εἰς τὸ ἐξῆς ὁ Ρανᾶ δὲν ἦτο πλέον ἐπιφοβός. Ἀσπλος, φυλακισμένος, εἶχεν αἰσθῆναι καὶ αὐτὸς τὴν ἡττάν του, τὴν ἀδυναμίαν του, καὶ ἐπανεκλείσει ἀπελπιστὴν τὴν θυρίδα.

Ὁ Χάνδος τὴν ἦνοιξε δι' ἐνὸς κτυπήματος τῆς ἀξίνης. Οἱ δύο ἀντίπαλοι εὐρέθησαν πάλιν ἀντιμέτωποι... Ἐξωθεν αἱ σκαπάναι ἐξηκολούθουν ἀντηχοῦσαι ὅλον ἐν πλησιέστερον. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐπαυον, ἠκούοντο μικραὶ ἐκρήξεις καὶ πάλιν ἡ ἐργασία ἐπανελαμβάνετο. Μετ' ὀλίγον ἐφθασε τόσον πλησίον τοῦ σπηλαίου, ὥστε ἀκροασθεῖσθαι μετὰ προσοχῆς ἡ Ἀνθὴ ἀνεγνώρισε τὴν φωνὴν τοῦ Παύλου.

«Ἀπ' ἐδῶ!... Δεξιὰ!... Βλέπετε ὅτι

ἐδῶ ὁ βράχος εἶνε ὀλιγώτερον σκληρός! » Ἐλεγε πρὸς τοὺς ἐργάτας του.

«Παῦλε!... σὲ περιμένομεν!... Ἐδῶ εἴμεθα!...» ἀνέκραξε τότε ἡ Ἀνθὴ δι' ἰσχυρὰς καὶ διαπεραστικῆς φωνῆς. Συγχρόνως ὁ Χάνδος ἐκτύπησεν ἐπανελημμένως διὰ τῆς ἀξίνης του τὸν βράχον.

Οὐρρὰ παρατεταμένον ἀνταπεκρίθη ἐξωθεν, ἀναδοθὲν ἐκ τετρακοσίων στηθῶν. Ἡ συνενόησις ἐγένετο. Ἡ σωτηρία δὲν ἦτο τοῦ λοιποῦ ἢ ζήτημα χρόνου.

Δύο ὥρας βραδύτερον, τὸ ρῆγμα συνετελέσθη. Ὅπῃ ἀρκετὰ μεγάλη, ὥστε νὰ διέρχεται δι' αὐτῆς εἰς ἄνθρωπος, εἶχεν ἀνοιχθῇ ἐξ ὀδῆς ὑπεράνω τοῦ ἐδάφους ἐπὶ τοῦ τοιχώματος, καὶ πρῶτος ὁ Παῦλος διελθὼν ἐπάτησεν ἐπὶ τῆς λεπτῆς ἄμμου τοῦ σπηλαίου.

«Ἀνθὴ... ποῦ εἶσαι;» ἀνέκραξε.

Μόνον ἀφ' οὗ ἐθλίψεν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ τὴν νεκρὰν κόρην καὶ ἐβεβιασμένη πλέον ὅτι τὴν ἐπαναβλέπει ζῶσαν, ἠξίωσε νάντιληφθῇ καὶ τῆς παρουσίας τοῦ κ. Κλοακὲν καὶ τοῦ Παύλου.

«Φθινὰ τὴν ἐγλυτώσαμεν! » εἶπεν ὁ ἀρχαιολόγος, σφίγγων ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ τὸν Παῦλον.

— Εἰς τὸ δράμα ἡμεῖς εἴμεθα κομπάρσοι, δευτερεύοντα καὶ ἀσήμαντα πρόσωπα! » εἶπε καὶ ὁ Χάνδος.

Οἱ ὕγροι ὀφθαλμοὶ τοῦ Κάζη, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀκολουθήσῃ τὸν Παῦλον καὶ ὁ ὁποῖος ἠσπάζετο κλαίων τὸν υἱὸν τοῦ ἡγαπημένου του συταγματάρχου, διέψευδον προφανῶς τὴν κρίσιν ταύτην.

«Καὶ ὁ Ρανᾶ;» ἠρώτησεν ὁ ἀπόμαχος, καθ' ὃν χρόνον ὁ πλοίαρχος Μανκαρὺ, ὁ συνταγματάρχης Οὐγγὼν καὶ ὁ ταγματάρχης Ὁμολλοᾶ εἰσῆρχοντο διαδοχικῶς διὰ τῆς ὀπῆς.

Ὁ Χάνδος ἐδείξε διὰ τοῦ δακτύλου τὴν θύραν τῆς εἰσόδου καὶ ὁ Κάζης λαβὼν τὸ κηρίον διηυθύνθη πρὸς τὰ ἐκεῖ.

Οἱ ἀσπασμοὶ καὶ τὰ συγχαρητήρια δὲν εἶχον τελειώσῃ ἀκόμη, ὅταν πυροβολισμὸς ἀντηχήσας ἐξαφνα εἰς τὸ βάθος τοῦ σπηλαίου, ἐνεποίησε φρικίαν εἰς ὅλους. Παρετήρησαν μετ' ἐκπλήξεως, κατόπιν μετὰ τρόμου.

Ὁ Κάζης εἶχεν ἐξοφλήσῃ τὸν λογαριασμὸν τοῦ Ρανᾶ.

Διὰ τῆς ἀνοικτῆς θυρίδος τὸν εἶχεν ἴδῃ ἐξηπλωμένον εἰς τὸ βάθος τοῦ προδόμου, μελαγχολικόν, ἄγριον, σιωπηλόν. Οἱ δύο ἄνδρες ἀντήλαξαν βλέμμα μίσους. Καὶ πρηνεὺς σκοπεύσας τὸν ἐχθρόν του εἰς τὸ μέτωπον, χωρὶς λέξιν, χωρὶς δισταγμόν, ὁ γηραιὸς στρατιώτης ἐπυροβόλησε.

«Κάζη! πῶς ἐτόλμησες χωρὶς διαταγὴν;» ἀνέκραζεν ὁ πλοίαρχος Μανκαρὺ, ἀποσπῶν ἐκ τῶν χειρῶν του τὸ ὄπλον.

— Ἰσως ἐπρεπε νὰ περιμένω νὰ παγγωνισθῇ! » ἀπήντησεν ἡσύχως ὁ Ἰνδός «Προτιμῶ καλλίτερον νὰ φυλακισθῶ, πλοίαρχέ μου!»

Ἐσπευσαν ναὺτοσχεδιάσουν μίαν κλίμακα διὰ τὴν Ἀνθὴν, τῇ βοηθείᾳ τῆς τραπέζης καὶ ἐνὸς καθίσματος. Διὰ τῆς κλίμακος ταύτης ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ σπηλαίου. Κατόπιν αὐτῆς ἐξῆλθον ὅλοι οἱ ἄλλοι. Ἦνοιξαν τότε τὸν κάλαθον τῶν ζωοτροφῶν, τὰς ὁποίας εἶχε στείλῃ ἡ κυρία Ὁμολλοᾶ, καὶ ὁ Χάνδος ἐπιτέλους ἔφαγε μπουττί! Ἦτο ὀλίγον κρύον, εἶνε ἀληθές, ἀλλὰ ἡ πείνα τὸ ἐκαμνε τόσῳ ζεστόν!

Τρώγοντες ἡ μᾶλλον καταβροχθίζοντες, ἔδιδον καὶ ἐλάμβανεν ἐξηγήσεις περὶ τῶν διαδραματισθέντων.

Εἰς τὸν Κάζην οἱ φυλακισμένοι ὤφειλαν τὴν σωτηρίαν των. Ἀνευ αὐτοῦ, οὐδέποτε θ' ἀνεκαλύπτοντο εἰς τὸν τάφον, ὅπου ὁ Ρανᾶ τοὺς εἶχε κλείσῃ ζῶντας. Ἀλλ' εὐτυχῶς ὁ Κάζης ἠγρύπνει.

Ἀφ' ἧς ἡμέρας εἶχεν ἴδῃ ἐπὶ τῆς βορείου ἀκτῆς τὰ ἔχνη ἐκεῖνα τῶν τόσῳ παραδόντων ποδῶν, εἶχε σχηματίσῃ ἐνδομύχως τὴν πεποιθισιν ὅτι ὁ Ρανᾶ εἶχεν ἐπιζήσῃ, ὅτι εἶχε σωθῇ ἐκ τοῦ πνιγμοῦ κολυμβῶν, ὅτι εὐρίσκετο εἰς τὴν νῆσον, εἰς τὴν ὁποίαν τὸν ἔφεραν τὰ κύματα, καὶ ὅτι ἐκρύπτετο ἐκεῖ μελετῶν νέα ἐγκλήματα καὶ τρεφόμενος μὲ ρίζας καὶ καρπούς. Τὸ μήκος τοῦ ποδός, ἡ χαρακτηριστικὴ θέσις τοῦ μεγάλου δακτύλου, ἀπομεμαρυσμένου ὡς ὁ τῶν πιθήκων, τὰ πάντα ἐπειθον τὸν Κάζην ὅτι τὰ βήματα ἐκεῖνα ἐπὶ τῆς ἄμμου ἦσαν βήματα τοῦ Ρανᾶ. Ὁ μέγας τοῦ τύπου δάκτυλος δὲν ἦτο αὐτὸς ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖον εἶχε στρέψῃ τὴν στρόφιγγα τῶν βιτίων καὶ ὑπογράψῃ τὴν καταδίκην εἰς θάνατον διὰ δίψης ὅλου τοῦ πληρώματος τῆς λέμβου; Ὁ Κάζης τὸν εἶχε ζωντανὸν ἀκόμη πρὸ τῶν ὀφθαλ-

μῶν τὸν πόδα ἐκείνον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἠγρύπνησε τόσας ἡμέρας, καθὼς καὶ ὁλόκληρον τὸ ἔστωμον τοῦ τέρατος. Περὶ τῶν ὑπονοιῶν του δὲν εἶπε τίποτε οὔτε εἰς τὸν πλοίαρχον Μανκαρὺ, οὔτε εἰς κανένα ἄλλον ὁ Ἰνδός. Ἀλλ' ἐκτοτε ἤρχετο νὰ παρακολουθῇ ἄγρυπνος εἰς ὅλας τὰς ἐκεδρομάς τὸν κ. Κλοακὲν καὶ τὰ δύο τέκνα τοῦ Ροβινσώνας, μ' ὅλας τὰς ρητὰς ἀπαγορεύσεις τοῦ Χάνδου, τὸν ὅποιον ἠνώχλει ἡ περιττὴ ἐκείνη φρουρήσις.

Οὕτως ἠναγκασμένος νὰ κρύπτεται, διὰ νὰ μὴ τον βλέπῃ ἐκεῖνος, ὠλισθαίνειν, εἶρπεν ἀπὸ θάμνου εἰς θάμνον καὶ ἀπὸ δένδρου εἰς δένδρον. Δις ἢ τρίς, μεθ' ὅλας τὰς προφυλάξεις ἠννοήθη ὑπὸ τοῦ Χάνδου. Ἀλλ' ὁ σκοπὸς του, γενικῶς, ἐξεπληροῦτο καὶ διέτρεχε τὴν νῆσον ἐξερευνῶν αὐτὴν καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, ἐν ᾧ συγχρόνως δὲν ἐπαυεν ἐπαγρυπνῶν ἐπὶ τῶν προσφιλῶν του.

Τὴν ἡμέραν ἀκριβῶς καθ' ἣν ἡ Ἀνθὴ παρετήρησε τὰς ἐντομὰς ἐκεῖνας ἐπὶ τῶν δένδρων, αἵτινες ὠδήγησαν αὐτὴν, τὸν κ. Κλοακὲν καὶ τὸν Χάνδον εἰς τὸ σπήλαιον, ὁ Κάζης πρῶτος εἶχε παρατηρήσῃ καὶ ἀκολουθήσῃ τὸν δρόμον τοῦτον. Εἶχε φθάσῃ εἰς τὸ σπήλαιον, εἶχεν εἰσῶσῃ, ἀλλὰ μὴ ἔχων φῶς, δὲν εἶδεν ἄλλο παρὰ τὴν εἰσόδον καὶ τὸν διάδρομον. Τῷ ἦλθεν ἡ σκέψις ὅτι ἐκεῖνο ἡδύνατο νὰ εἶνε τὸ καταφύγιον τοῦ Ρανᾶ, ἀλλὰ δὲν ἦτο βέβαιος. Ἐν ᾧ ἐξήρχετο, εἶδεν ἐρχομένους τὸν κ. Κλοακὲν καὶ τὰ παιδιὰ. Ἐβόησε νὰ πομακρυνθῇ τὸ ταχύτερον καὶ νὰ κρυβῇ ὑπὸ τοὺς θάμνους.

Περιέμενεν ἐκεῖ ἐπὶ ὥρας, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἐξήρχετο ἐκ τοῦ σπηλαίου. Ἐχασε πλέον τὴν ὑπομονὴν καὶ ἠθέλησε νὰ εἰσέλθῃ. Ἀλλ' ἡ εἰσόδος ὡς ἐκ θαύματος εἶχε κλεισθῇ, εἶχεν ἐξαφανισθῇ... Δὲν ἐξεπλάγη πολὺ ἀναγνωρίσας εἰς τοῦτο τὴν μαγικὴν χεῖρα τοῦ Ρανᾶ... Ἐσπευσε νὰ δώσῃ εἰδοσίαν εἰς τὸν πλοίαρχον Μανκαρὺ καὶ εἰς τὸν Παῦλον, οἱ ὁποῖοι εἶχον ἀρχίσῃ νάνησυχον πολὺ διὰ τὴν παρατεινόμενην ἀπουσίαν τοῦ κ. Κλοακὲν. Τὰ κατόπι τὰ ἐννοεῖτε εὐκόλως.

Η ΝΗΣΟΣ ΚΡΟΥΣΟΣ. — ΣΥΓΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ.

Κατὰ τὸ διάστημα τῶν ἐργασιῶν, αἱ ὁποῖαι

εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν φυλακισμένων, ὁ Παῦλος ἦτο τόσον ἀπερροφημένος· ὑπὸ τῆς ιδέας νὰ ἐπανεύρῃ τὴν Ἀνθὴν, τὸν κ. Κλοακὲν καὶ τὸν Χάνδον, ὥστε δὲν ἔδωκε τὴν ἐλαχίστην προσοχὴν εἰς τὴν φύσιν τοῦ βράχου, τὸν ὁποῖον εἶχον διατρυνθῇ οἱ ἐργάται του. Ἐν τούτοις, τὸ ἐνστικτικὸν τοῦ γεωλόγου καὶ τοῦ μηχανικοῦ ἦτο τόσον ἰσχυρὸν ἐν αὐτῷ, ὥστε σχεδὸν μηχανικῶς καὶ χωρὶς νὰ το ἐννοήσῃ, εἶχε λάβῃ μίαν δράκα γῆς ἐρυθρᾶς, ἣ θεὰ τῆς ὁποίας προσέβαλεν ἰδιαιτέ-

ρως τὴν ὄρασίν του, καὶ τὴν εἶχε κρύψῃ εἰς τὸ θυλάκιόν του.

Τὴν εὖρε βραδύτερον, ὅταν ἐζήτησε τὸ μανδύλιόν του καὶ τὴν ἐξήτασε μετ' ἐκπλήξεως, ἐρωτῶν ἑαυτὸν πῶς εὐρέθη ἄραγε ἐκεῖ.

— Τί εἶν' αὐτὸ ; Γῆ χρυσοφόρος καὶ κόκκι-
και ἄμμου χρυσοῖτου !

[Ἐπεται τὸ τέλος].

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΡΙΑΚΟΣΥΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Πρὸς εὐρεσίν τῶν λύσεων τῶν ἐν τοῖς φυλλαδίοις Μαΐου, Ἰουνίου, Ἰουλίου καὶ Αὐγούστου τοῦ 1892 δημοσιευθεισῶν 144 πνευματικῶν ἀσκήσεων.

[Ὁ μετὰ τὸ ὄνομα ἀριθμὸς δηλοῖ πόσας ὁρθὰς λύσεις ἀπέστειλεν ἕκαστος ἐμπροθέσμως.]

ΤΑΞΙΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ (16 ἐτῶν καὶ ἄνω)

Πρῶτον βραβεῖον: Λέων τῆς Νεμέας, 132.

Δεύτερον βραβεῖον: Πολιοῦχος Ἀθηνᾶ, 116.—Τριπτόλεμος, 109.

Τρίτον βραβεῖον: Ἑλένη Ε. Μάνου, 97.—Διάτων Ἀσπὴρ, 93.—Ξιφίας, 89.
Ἐπαινος: Ἀρχηγὸς τῶν Ἱερολοχιτῶν, 80.—Στρατηγὸς Γόρδων, 77.—Προμηθεὺς Δεσμώτης, 58.—

Εὐφημος μνεῖα: Δουρυκλειτὸς Ἰδομενεύς, 36.—Θεμ. Χριστοφίδης 31.—

Πρῶτον βραβεῖον: Δευκὴ Χιών, 124.

Δεύτερον βραβεῖον: Ἀγγελος Ξυδιᾶς, 110.—Αἴλιος Ἀριστείδης 98.

Τρίτον βραβεῖον: Φιλόπατρις Κόδρος, 93.—Ἀγησίλαος Γαλανόπουλος, 88.—
Ἀλιεύς τῆς Βρεττάνης, 87.

Ἐπαινος: Λύρα τοῦ Ὀρφέως, 66.—Ἀνδρεῖος Σρατιώτης, 65.—Ἀττικὴ Νύξ, 48.—Μαρίκα Καπίρη, 45.—Παναγιώτης Καραγιάννης, 44.

Εὐφημος μνεῖα: Πέτρος Α. Γεωργιάδης, 38.—Ἀγρία Ἀμερικανία, 33.—Βριάρεως, 28.—Γ. Δ. Σιδηροκανέλλης, 27.—Ἀλέξ. Α. Φαραζουλῆς, 22.

Πρῶτον βραβεῖον: Πάτροκλος Ἀγέλαστος, 106.

Δεύτερον βραβεῖον: Κυανόπεπλος Νύμφη, 82.—Κωνστ. Α. Σοιλέδης 81.

Τρίτον βραβεῖον: Προμηθεὺς Πυρφόρος, 76.—Ἡρωϊκὴ Πάργα, 75. Σεμίρα-
μις, 63.

Ἐπαινος: Ρόδον τοῦ Ἀπριλίου. 58.—Ἐν Βουλγαρίᾳ Ἑλληνισμός, 53.—Πάτρο-
κλος Α. Παπανδρέου, 45.—Μεσολογγοπούλα, 44.—Δευκὴ Περιστερά, 36.—
Γεώργιος Π. Ζευγώλης, 36.—Ἀνθισμένη Ἀμυγδαλιά, 32.

Εὐφημος μνεῖα: Χιονοσκεπὴς Αἴμος, 25.—Γεώργιος Σαχίνης, 22.—Αἰσχύλος ὁ Τραγῶδός, 18.—Οὐράνιον Τέξον, 16.

Πρῶτον βραβεῖον: Χαλασμός Κόσμου, 81.

Δεύτερον βραβεῖον: Λυκοῦργος, 64.—Λιλίκα Κεφάλαι, 52.

Τρίτον βραβεῖον: Βασίλισσα τῶν Μελισσῶν, 43.—Ἴρις, 38.—

Ἐπαινος: Ὀλγα Παρασχίδου, 21.—Ἀντώνιος Κλάρας, 20.

Εὐφημος μνεῖα: Βιβλιοφάγος, 14.—Σεισπογίς, 12.

ΕΣΤΕΙΛΑΝ ΠΡΟΣΕΤΙ
14.—Σοφία Δ. Ἀράπη, 8.—Ἀργυροῦς Πέλεκος, 4.—Ἀτρόμητος Ἀχιλλεύς, 9.—Ἀτρόμητος Εὐζωνος, 12.
—Ἀῶς ὁ Ὀμιχλῶδης, 6.—Δόξα, 16.—Δευκὸς Κρίνος, 5.—Μαύρη Θάλασσα, 2.—Ὀλύμπιος Ζεὺς, 3.—
Πηλεὺς, 5.—Πιστὴ τῆς Ἰοκάστης, 2.—Γεώργιος Ε. Σιγάλας, 2.—Στήριγμα τῆς Μητρός, 5.—Πλάτων
Σω, 9.—Τέκνον τῶν Μούγων, 9.—Ἀμαλία Τσιμωνίδου, 2.—Ὑπερήφανος Μονάρχης, 8.—Φαῖαξ, 2.—
Α. Γ. Φλώρης, 8.—Ἰωάννης Ψάλτης, 2.

ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

[Συνέχεια καὶ τέλος ἴδε σελ. 142]

Ἡμέραν τινὰ ἡ θεὰ, περικυκλωμένη ὑπὸ τῶν προσφιλῶν τῆς νυμφῶν, κατεδίωκεν ἀγριο-
χοίρους καὶ ἐλάφους ἐπὶ τοῦ Κιθαίρωνος. Ὁ Ἀκταίων, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ πεντήκοντα ζεύγη κυνῶν, ἐθήρει καὶ αὐτὰς. Περὶ τὴν μεσημβρίαν κατὰβληθεὶς ὑπὸ τῆς θερμότητος, ἐκάθησεν ὑπὸ τὴν σκιάν, πλησίον βέοντος ῥυακίου, ἐπὶ τῇ χλόῃ· ὁ Ἀκταίων ἀπεκοιμήθη· ἐκεῖ πλησίον ἦλθεν ἡ Ἀρτεμις μετὰ τῶν συντρόφων τῆς νύμφης. Ὁ Ἀκταίων ἀρυπνισθεὶς ὑπὸ τῶν ἁσμάτων αὐτῶν ἐπλησίασε πρὸς τὰς λουομένας. Αἱ νύμφαι ἀκούσασαι τὸν κρότον τῶν σειομένων κλάδων ἐτρέπησαν εἰς φυγὴν μετὰ κραυγῶν. Ἡ δὲ Ἀρτεμις φλογερὰ βλέμματα ὀργῆς ἐξέκοντίσασα κατ' αὐτοῦ, μακρὴν ζητεῖ τὸ τόξον τῆς διὰ νὰ τον θανατώσῃ. Μὴ εὐρούσα αὐτὸ τὸν καταρᾶται νὰ μεταμορφωθῇ εἰς ἐλάφον.

Οἱ κύνες του ἀκούσαντες τὰ βήματα τρεχούσης ἐλάφου, ἐφορμῶσι κατ' αὐτοῦ καὶ τον κατασπράττουσι χωρὶς νὰ ἐννοήσωσιν ὅτι ἦτο ὁ κύριός των.

Ἄλλ' ἡ Ἀρτεμις μόνον τοὺς ἀσεβεῖς τιμωρεῖ. Κατὰ τοὺς μακροὺς δρόμους τῆς ὑποστηρίζει καὶ ἀνταμείβει τοὺς ἀγαθοὺς γεωργούς. Οἱ ἀγροὶ τῶν γίνονται γόνιμοι καὶ τὰ ζῶα των πολλαπλασιάζονται. Ὑμνος δὲ λατρείας πρὸς τὴν θεὰν ἀκούεται ἐκ τῶν στομάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'

ΕΡΜΗΣ.—ΕΠΙΝΟΕΙ ΤΗΝ ΛΥΡΑΝ.—ΤΟ ΚΗΡΥΚΕΙΟΝ.—
Ο ΕΡΜΗΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΕΙ ΤΟΥΣ ΟΔΟΠΟΡΟΥΣ ΚΑΙ
ΤΟΥΣ ΠΟΙΜΕΝΑΣ.—ΗΦΑΙΣΤΟΣ.—Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ
ΤΟΥ.—ΕΝ ΤΩΙ ΑΝΤΡΩΙ ΤΗΣ ΘΕΤΙ-
ΔΟΣ.—ΑΝΟΔΟΣ ΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ
ΟΛΥΜΠΟΝ.—ΕΝ ΑΗΜΝΩΙ.

Ὁ Ἑρμῆς ἦτο υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Μαίας. ἦτο μικρὸν παιδίον, ἀλλὰ δὲν εἶχε σκέψεις παιδίου, ἀλλ' ἀνθρώπου ἐμπείρου. Ἡ μήτηρ του ἀφῆκε τὸν Ἑρμῆν μόνον, οὗτος δὲ στενοχωρηθεὶς, ἔλυσε τὰ σπάργανά του καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ σπηλαίου.

Πρὸ αὐτοῦ εἶδε χελώνην προχωροῦσαν βραδέως· τὴν ἤρπασε, τὴν ἔφερεν εἰς τὸ σπήλαιον, ἐκένωσε τὸ ὄστροκόν τῆς καὶ προσήρμωσεν εἰς αὐτὸ στέλεχος καλάμου, ἔπειτα δὲ ἐτένυσεν ἐπ' αὐτὸ χορδὰς ἐντέρων προβάτου. Τοιοῦτοτρόπως ἐφεύρε τὴν λύραν, ὑπὸ δὲ τοὺς εὐκινήτους δακτύλους του αἱ χορδαὶ ἀντήχησαν ἁρμονικαὶ ἐν ᾧ ἔψαλλεν ὕμνους θαυμασίους.

Ὁ Ἑρμῆς ὅτε ἐμεγάλωσε κατεσκεύασε μεγαλοπρεπὴ σανδάλια, τὰ ὁποῖα τὸν φέρουν διὰ μέσον τοῦ αἵματος μετὰ ταχύτητα καταπληκτικὴν, προσήρμωσεν ἐλαφρὰς πτέρυγας εἰς τὰ σανδάλια ταῦτα, ἐφόρεσε δὲ καὶ πλατύγυρον πῖλον, ὅστις τὸν προστατεύει κατὰ τῆς θερμότητος τοῦ ἡλίου. Ὅταν ὁ Ζεὺς τὸν ἀποστέλλει εἰς μακρινὴν τινα παραγγελίαν, παραλαμβάνει καὶ τὸ κηρύκειον· εἶνε δὲ τοῦτο πτερωτὴ βλάβδος περὶ τὴν ὁποίαν περιστρέφονται δύο ὄφεις, τῶν ὁποίων αἱ κεφαλαὶ εἶνε πρὸς ἀλλήλας ἐστραμμέναι.

Ἡμέραν τινὰ ὁ θεὸς συνήντησε δυὸ ὄφεις, οἵτινες ἐπάλαιον μανιωδῶς· ὁ θεὸς κόψας κλάδον δένδρου τὸν ἔρριψεν εἰς τὸ μέσον τῶν ὄφειων· οὗτοι δὲ περιετυλίχθησαν περὶ αὐτὸν καὶ παρετήρουν ἀλλήλους ὡς φίλοι. Ἐκτοτε ὁ Ἑρμῆς κρατεῖ ὡς σύμβολον τῆς εἰρήνης τὸ κηρύκειον.

Ὁ Ἑρμῆς ἔχει καὶ ἄλλην ὑπηρεσίαν, ὁδηγεῖ εἰς τὸν Ἄδην τὰς ψυχὰς, διὰ τοῦτο ὀνομάζεται ψυχοπομπός· ἀφ' οὗ δὲ τὰς ἀφήσῃ ἐκεῖ, ἀναβαίνει πρὸς τὰς χώρας τοῦ παρηγόρου φωτός.

Ὁ Ἑρμῆς εὐχαριστεῖται νὰ ὁδοιπορῇ τὴν νύκτα καὶ προστατεύει τοὺς ὁδοιπόρους καὶ τοὺς ἐμπόρους, οἵτινες εἶνε ἡναγκασμένοι διὰ τὰς ἐργασίας των νὰ ὁδοιπορῶσι τὴν νύκτα. Οἱ δὲ ἄνθρωποι πρὸς τιμὴν του ἐστήσαν πετρίδους στήλας, αἵτινες φέρουσι τρεῖς ἢ τέσσαρας κεφαλὰς τοῦ Ἑρμοῦ κατὰ τὰς διαφόρους διευθύνσεις. Οἱ δὲ διαβάται στέφουσι τοὺς Ἑρμῆς μετὰ χόρτα ἢ ἄνθη.

Κατὰ τοὺς ἐπανειλημμένους δρόμους του ὁ Ἑρμῆς φροντίζει περὶ τῶν βοῶν καὶ τῶν αἰγῶν καὶ τῶν προβάτων, τὰ ὁποῖα ἀπεπλά-

νήθησαν· τὰ λαμβάνει ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ τὰ φέρει πρὸς τὸν ἀνήσυχον ποιμένα. Διὰ τοῦτο οἱ βοσκοὶ καὶ βουκόλοι προσφέρουσιν ἐξ εὐγνώμοσύνης θυσία· εἰς τὸν Ἑρμῆν.

Ὁ Ἡφαιστος εἶνε υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας. Ἡ μήτηρ του ἰδοῦσα πόσον δυσειδὴς ἦτο τὸν ἐξεφενδόνησεν ἀπὸ τὸν οὐρανόν. Ὁ μικρὸς Ἡφαιστος ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν, δύο θαλάσσιαι θεαί, ἡ Θέτις καὶ ἡ Εὐρυνόμη τὸν παρέλαβον εἰς τὸ θαλάσσια ἄντρα των καὶ ἐκεῖ ἔμεινεν ἐπὶ μακρὰ ἔτη. Ὀλίγον δὲ κατ' ὀλίγον ἐγίνετο πολὺ ἐπιτήδειος· κεκρυμμένος ὑπὸ θόλον βράχων, ἐν ᾧ τὰ κύματα ἐκυλίσσοντο καὶ ἐρρόχθουν ὑπεράνω αὐτοῦ, κατεσκεύαζε διὰ τὴν Εὐρυνόμην καὶ τὴν Θέτιδα καὶ διὰ τὰς ἀδελφὰς των παντοειδῆ κομψοτεχνήματα, πολύτιμα καὶ περικαλλῆ.

Ἄλλ' ἐβάρυνθη νὰ ζῇ αἰωνίως μόνος εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης. Τότε κατεσκεύασε θρόνον χρυσοῦν ἀξιοθαύμαστον, συγχρόνως δὲ ἐσφυρηλάτησε δεσμά, λεπτά, ἀρχαιοειδῆ ὅποια οὐδ' αὐτοὶ οἱ ἰχθυόεντες θεοὶ ἠδύνατο νὰ ἰδῶσιν· ἐτοποθέτησε δὲ αὐτὰ οὕτως ὥστε ὅστις ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ θρόνου ἐκείνου δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ κινηθῇ ἄνευ τῆς βοηθείας τοῦ κκτασκευαστοῦ αὐτοῦ. Τότε παρεκάλεσε τὰς δύο θαλασσίους θεὰς νὰ φέρωσι πρὸς τὴν Ἥραν τὸ μεγαλοπρεπὲς δῶρον.

Ἡ Ἥρα, μὲ ἀγαλλίασιν ἰδοῦσα τὸ ἀριστούργημα ἐκεῖνο ἐκάθησεν ἀμέσως ἐπὶ τοῦ θρόνου. Ἄλλ' οἱ ἄορατοι δεσμοὶ τὴν συνέσφιγγαν πανταχόθεν καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ κινηθῇ. Ἐνόησεν ὅτι θὰ ἔμενεν αἰωνίως ἐκεῖ δεσμευμένη, ἂν δὲν ἤρχετο νὰ τὴν λύσῃ ὁ Ἡφαιστος, καὶ παρεκάλεσε τὸν Δία νὰ καλέσῃ αὐτὸν εἰς τὸν Ὀλυμπον, ὁπόθεν ἀδίκως ἐξεδιόχθη.

Ὁ Ἡφαιστος ἀναβὰς εἰς τὴν κατοικίαν τῶν θεῶν ἱδρυσεν ἐκεῖ τὸ ἐργαστήριόν του. Ἀλλὰ τολμήσας ποτὲ νὰ ὑπερασπίσῃ πρὸ τοῦ Διὸς τὴν μητέρα του ἐκρημνίσθη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέπεσεν εἰς τὴν Λήμνον, ἀπὸ τὴν πτώσιν δὲ ἐγινε χωλὸς καὶ κατὰ τοὺς δύο πόδας. Τότε δὲ ἐγκατέστησε τὸ ἐργαστήριόν του εἰς τὰ βάθη ἀσπληγία τῶν ὄρεων τῆς Λήμνου· ἐργάτας εἶχε τοὺς Κύκλωπας· κατεργάζονται δὲ οὗτοι ἀκαταπαύστως τὸν χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.—ΑΜΦΙΤΡΙΤΗ.—ΑΙΟΛΟΣ ΚΑΙ ΑΝΕΜΟΙ.—
ΠΛΟΥΤΩΝ—Η ΑΡΠΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΣΕΦΟΝΗΣ—
ΔΗΜΗΤΗΡ.

Ὁ Ποσειδῶν κατοικεῖ μετὰ τῆς συζύγου του Ἀμφιτρίτης εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης, εἰς τὸ μεγαλοπρεπὲς ἀνάκτορον τὸ ὁποῖον κατεσκεύασε δι' αὐτὸν ὁ Ἡφαιστος. Ὄταν θέλῃ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν συνέλευσιν τῶν θεῶν ζεύγει τοὺς ὀρηκτικούς ἵππους του εἰς τὸ ἄρμα του καὶ διασχίζει μετ' αὐτοῦ τὰ κύματα. Εἰς ὑποδοχὴν του σπεύδουσιν οἱ Τρίτονες, αἱ Νηρηίδες, οἱ Δελφίνες.

Τὸ πρόσωπον καὶ τὸ παράστημα τοῦ Ποσειδῶνος ἔχουσι βασιλικὴν μεγαλοπρέπειαν. Ἡ γενειὰς του εἶνε πυκνὴ καὶ τραχεῖα, ἡ κόμη του ἐν ἀταξίᾳ, τὸ βλέμμα του ἀνήσυχον. Ὄταν κάθηται ἐν τῷ συνεδρίῳ τῶν θεῶν ἀκούει ἀπομακρυσμένους ἤχους, τοὺς ὁποίους δὲν ἀκούουσιν οἱ ἄλλοι θεοί. Τότε ἐγείρεται σκυθρωπός, κρατῶν δὲ τὴν τρίαιναν τρέχει πρὸς τὸ σπήλαιον ὅπου τὸν περιμένουσιν οἱ ἵπποι του. Διευθύνεται δὲ ἐν σπουδῇ εἰς μακρινὸν μέρος τῆς θαλάσσης ὅπου οἱ σφοδροὶ ἄνεμοι ἐξήγηραν τρικυμίαν παρὰ τὰς διατάγας του.

Διότι πρέπει νὰ καταπέλλῃ τὴν ὁρμὴν τοῦ θεοῦ Αἰόλου, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Ζεὺς ἀνέθηκε τὴν φύλαξιν τῶν ἀνέμων. Ὁ Αἰόλος κατοικεῖ ἐπὶ πλευστῆς νήσου, ἥτις περιβάλλεται ἀπὸ ὑψηλὸν τοῖχος χαλκοῦν. Ἐκεῖ εἰς τὸ βάθος σκοτεινοῦ καὶ μεγάλου σπηλαίου κρατοῦνται αἰχμαλῶτοι οἱ κκκοὶ ἄνεμοι καὶ αἱ καταιγίδες. Ἔργον τοῦ Αἰόλου εἶνε νὰ καταστέλλῃ τὴν φοβεράν αὐτῶν ὁρμὴν ἥτις θὰ ἐξωλόθρευε τὸν κόσμον.

Εἰς τὸ ἄλλο μέρος τοῦ ὅρους ἐντὸς ἡσύχου σπηλαίου ἀναπαύονται ἥρεμοι οἱ εὐεργετικοὶ καὶ κανονικοὶ ἄνεμοι. Ὁ Βορρᾶς, ὅστις ἐξυγιαίνει τὸν ἀέρα ὅταν εἶνε βεβαρυμένος ἀπὸ τοὺς ὑδρατμούς τοῦ θέρους· ὁ Ζέφυρος, τοῦ ὁποῦ ἡ γλυκεῖα πνοὴ αὐξάνει τὴν ἐαρινὴν βλάστησιν, καὶ ὠριμάζει, κατὰ τὸ θέρος, τοὺς εὐχύμους καρπούς· ὁ Εὐρὸς καὶ ὁ Νότος, οἱ ὁποῖοι φουσκόνουσι τὰ ἱστία τῶν πλοίων καὶ τὰ ὁδηγοῦσιν εἰς τοὺς λιμένας.

Ἐνίοτε ὁμως ὁ Αἰόλος ἀπολύει τοὺς ἀνέμους

οἵτινες ἐφορμῶντες εἰς τὴν θάλασσαν τὴν συνταράττουν καὶ ὑψώνουν ὑπερνέφελα κύματα. Τότε ἔρχεται ὁ Ποσειδῶν· δι' ἐνὸς βλέμματός του ὀργίλου κκτευνάζει τὴν ὁρμὴν τῶν κυμάτων, τοὺς δὲ ἀνέμους εἰσάγει καὶ πάλιν εἰς τὸ σπήλαιόν του. Οὕτω κυβερνᾷ ὁ Ποσειδῶν τὸ θαλάσσιον κράτος του.

Ὁ Πλούτων, ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου καὶ ἀδελφὸς τοῦ Διὸς, ὡς βασιλεῖον του ἔλαβε τὸ σκοτεινὸν κράτος τῶν νεκρῶν, ἐκεῖ κάτω ἐστενοχωρεῖτο, ἦτο δὲ καὶ μόνος, διότι οὐδεμία ἐκ τῶν θεῶν συγκατετίθη νὰ συγκατοικήσῃ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν ἀπαίσιον Ἄδην· διὰ τοῦτο λοιπὸν ἐζήτησε τὴν ἄδειαν τοῦ Διὸς ν' ἀρπάσῃ τὴν Περσεφόνην, τὴν θυγατέρα τῆς Δήμητρος, ἐν ᾧ δ' αὕτη ἔδρεπε ρόδα καὶ ἴα μετὰ τῶν φίλων της Νυμφῶν ἰδοῦσα νάρκισσον ἀπεμακρύνθη διὰ νὰ τὸν δρέψῃ· τότε ὁ Πλούτων ἀρπάσας αὐτὴν ἔφερε διὰ ταχείας ἁρματός του εἰς τὸν Ἄδην.

Ἡ Δημήτηρ κατοικεῖ ἐπὶ ὠραίας καὶ γονίμου νήσου, μακρὰν τῶν ἀκτῶν τῶν κατοικουμένων ὑπ' ἀνθρώπων. Ἐπ' αὐτῆς παρήγαγεν ἡ θεὰ τὸν σῖτον, τὸν ὁποῖον δὲν ἐγνώριζαν ἀκόμη οἱ θνητοί, διότι ἐτρέφοντο μόνον διὰ βαλάνων καὶ ἀγρίων καρπῶν. Ἡ ξανθὴ Δημήτηρ, μακρὰν ἐσθῆτα λευκὴν φοροῦσα, κρατοῦσα δρέπανον· ἀνὰ χεῖρας, περιέρχεται τοὺς σιτοφόρους ἀγρούς. Ἄλλ' ἡ ἡσυχία αὐτῆς ἐξηφανίσθη ἄφ' ἑῃς στιγμῆς ἀπώλεισε τὴν θυγατέρα της. Ὄτε αἱ Νύμφαι ἀνήγγειλαν εἰς αὐτὴν ὅτι ἡ Περσεφόνη ἀνηρπάγη, ἡ Δημήτηρ ρίψατο εἰς τοὺς ὤμους της μαῦρον κάλυμμα ἔτρεχεν ἐρωτῶσα θεοὺς καὶ ἀνθρώπους. Ἄλλ' οὐδεὶς τὴν ἔλεγε τίποτε. Τότε ἀπετάθη εἰς τὸν Ἥλιον, τὸν ἐπιβλέποντα τὰ πάντα· οὗτος δὲ τὴν ἀπήντησε:

— Σεβαστὴ θεά, ὁ Πλούτων ἤρπασε τὴν Κόρην, μὲ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ Διὸς.

Τότε ἡ Δημήτηρ ὀργισθεῖσα κατὰ τοῦ Διὸς ἔλαβε μορφήν γραιίας καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἀναζητήσῃ τὴν θυγατέρα της ἄγνωστος μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἄδου ἀκόμη.

Μετὰ πολλὰς περιπλανήσεις ἐφθασεν εἰς τὴν Ἑλευσίνα, καὶ ἐκάθησε πλησίον πηγῆς σκιαζομένης ὑπὸ ἐλαίας· αἱ θυγατέρες τοῦ βασιλέως Κελεοῦ ἐλθοῦσαι ν' ἀντλήσουν ὕδωρ συνεπάθησαν πρὸς αὐτήν, ἡ δὲ μήτηρ των Με-

τάνειρα τὴν παρέλαβε καὶ ἀνέθεσεν εἰς αὐτὴν τὴν ἀνατροφήν τοῦ μικροῦ υἱοῦ της Δημοφῶντος. Ἡ θεὰ ἔτρεφε τὸ παιδίον μὲ ἀμβροσίαν, τὸν δὲ ἔδιδεν εἰς αὐτὸ νέκταρ, τὴν δὲ νύκτα ἐπαράχωνεν αὐτὸ εἰς τὸ πῦρ ὡς δαυλὸν ὅπως καύσῃ τὰς θνητὰς σάρκας του καὶ καταστήσῃ αὐτὸ ἀγήρατον. Καὶ θὰ ἐγίνετο τοῦτο, ἂν νύτιν ἡ μήτηρ του δὲ μετέβαινε πρὸς τὸ τέκνον της· ἰδοῦσα αὐτὸ εἰς τὸ πῦρ ἐξέβαλε φωνάς: «ὦ τέκνον μου, ἡ ξένη σε καίει!

Ἡ Δημήτηρ μετέβαλε διὰ μιᾶς μορφήν καὶ παράστημα, ἐφάνέρωσε μὲ ὀργὴν ὅποια ἦτο καὶ διέταξε νὰ τὴν ἀνεγείρωσι ταχέως ναὸν εἰς τὴν Ἑλευσίνα ὅπως ἐξευμενισθῇ ἡ ὀργή της. Ἐντὸς τοῦ ναοῦ τούτου κατῴκει ἡ θεὰ· ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀγροὶ δὲν ἀνέιδον πλέον καρπούς, ξηρασία δὲ καὶ ἐρήμωσις ἠπείλει τὸν κόσμον, ὁ Ζεὺς προσεκάλεσεν ἐπανελημμένους τὴν θεὰν εἰς τὸν Ὀλυμπον ἄλλ' αὕτη δὲν ἤκουσε· τότε ἀπέστειλε τὸν Ἑρμῆν ὅστις, παραλαβὼν τὴν θυγατέρα της ἐκ τοῦ Ἄδου, ἔφερεν αὐτὴν πρὸς τὴν Δήμητραν· ἀπεφασίσθη δὲ τὸ μὲν ἔαρ, τὸ θέρος καὶ τὸ φθινόπωρον ἡ Περσεφόνη νὰ μένῃ μετὰ τῆς μητρὸς της, τὸν δὲ χειμῶνα νὰ καταβαίνει εἰς τὸν Ἄδην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'—ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Ὅτε ὁ Σιληνὸς ἐπεράτωσε τὴν διήγησιν τοῦ ἥτο ἥδη νύξ καὶ πάντες οἱ προσκεκλημένοι ἀπῆλθον ν' ἀναπαυθῶσι. Ὁ δὲ Μίδας ὠδήγησε τὸν Σιληνὸν μέχρι τῆς κλίνης του.

Τὴν αὐγὴν κρότος αἰφνιδίος καὶ ἰσχυρὸς ἠκούσθη πλησίον τοῦ ἀνακτόρου τοῦ Μίδα. Ὁ Σιληνὸς μολονότι ἦτο καταβεβλημένος ἀφύπνισθη καὶ ἔτρεξεν ἐκτός, διότι ἀνεγνώρισε τὰ ἄσματα καὶ τοὺς χοροὺς τῶν Σατύρων καὶ τῶν Νυμφῶν καὶ εἶχεν ἀκούσῃ τοὺς ἤχους ἀγαπητῆς φωνῆς.

Πράγματι ὁ Βάκχος ἐπέστρεφεν ἐκ τοῦ ταξιδίου του ἀμπελοστεφῆς, ἀκτινοβολῶν ἐκ κάλλους. Ἡ ἀκολουθία του ἐσκήρτα μετ' εὐθύμων κραυγῶν· οἱ γεωργοὶ καὶ οἱ ποιμένες ἐκραύγαζον, Εὐοῖ, Βάκχε!

Ὁ Μίδας ἠτοιμάζετο νὰ κατὰβῃ ὅτε ἤκουσε νέας κραυγὰς: Ἰὼ, Παιάν, Δόξα εἰς τὸν Ἀπόλλωνα. Θανάσιμος ὠχρώτης ἐπεχύθη εἰς τὸ πρόσωπόν του, ἐσύρθη μέχρι τοῦ παραθύρου.

καὶ εἶδε τὸν Ἀπόλλωνα δαφνοστεφῆ, κρατοῦν
τα εἰς τὴν δεξιάν τὴν κιθάραν.

Ὁ Ἀπόλλων εἶπεν εἰς τὸν Βάκχον ὅτι
καλὰ θὰ ἦτο νὰ εἰδοποιηθῇ ὁ Μίδας ὅτι οἱ
θεοὶ ἤλθον πρὸ τῆς κατοικίας του. Ὁ Μίδας
προσῆλθε περίτρομος.

— Ὡ ἐνδοξε ἡγεμὼν τῆς Φρυγίας, τῷ εἶπεν
ὁ Ἀπόλλων. Γνωρίζω ὅτι ἱατρεῦθης ἀπὸ τὴν
ἀλλαζονείαν σου καὶ ὅτι ὁ Σιλινὸς σοι διηγῆθη
τὴν ἱστορίαν τῶν ἀθανάτων θεῶν. Ἡ φωνή
του ἔφθασε μέχρις ἐμοῦ καὶ ἦλθα ἐδῶ. Σὲ συγ-
χωρῶ.

Ταῦτα εἰπὼν ἤγγισε διὰ τῆς χρυτῆς κι-

θάρας τὸ ὑψηλὸν κάλυμμα τῆς κεφαλῆς τοῦ
Μίδας, τὸ ὁποῖον ἐσκέπαζε τὰ ὦτα τοῦ ὄνου· τὸ
κάλυμμα ἔπεσε, καὶ ἡ κεφαλὴ του ἐφάνη ὡς
ρχία καὶ μεγαλοπρεπής. Ὁ λαὸς ἐκραύγασεν
ἐκ θαυμασμοῦ, ὁ δὲ Μίδας ἤθελησεν ἐκ σεβας-
μοῦ νὰ ἀσπασθῇ τὰ ἐνδύματα τοῦ Ἀπόλλω-
νος, ἀλλ' οὗτος ἐν μέσῳ θεοῦ φωτὸς ἐξηφα-
νίσθη.

Τότε ὁ Μίδας διέταξε πολυτελεῖς θυσίας
πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τοὺς ἄλλους θεοὺς.

Ἐκτοτε δ' ὁ Μίδας ἔζησεν εὐτυχῆς, φροντίζων
περὶ τῆς εὐτυχίας τοῦ λαοῦ του, τὸν ὁποῖον
ἐκυβέρνηα ὡς πατὴρ.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Πρὸς εὐρεσίαν τῶν λύσεων τῶν ἐν τοῖς φυλλαδίοις Σεπτεμβρίου, Ὀκτωβρίου, Νοεμβρίου,
καὶ Δεκεμβρίου τοῦ 1892 δημοσιευθεῖσιν 142 πνευματικῶν ἀσκήσεων.

[Ὁ μετὰ τὸ ὄνομα ἀριθμὸς δηλοῖ πόσας ὁρθὰς λύσεις ἀπέστειλεν ἕκαστος ἐμπροθέσμως.]

ΤΑΞΙΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ Πρῶτον βραβεῖον : Ἀστρον τῶν Μάγων, 139.

(16 ἐτῶν καὶ ἄνω) Δεύτερον βραβεῖον : Διαυγὴς Ρύαξ, 121. — Ζηλιάρα, 119.

Τρίτον βραβεῖον : Στοιχειωμένος Πύργος, 103. — Π. Κ. Πρεβεζάνος, 96. — Ἀ-
κύμαντος Θάλασσα, 85.

Ἐπαινος : Ὑάκινθος, 65. — Ἀρτεμῖς Γρυπάρη, 60. — Εὐτύχιος Π. Βασιλειάδης,
51. — Τέκνων τῶν Μούγλων 45.

Εὐφημος μνεῖα : Χριστίνα Ε. Γεωργιάδου, 33. — Δουρουκλειτὸς Ἰδομενέας, 27. —
Καλλιόπη Γ. Γαλάτη, 24. — Στρατηγὸς Γόρδων, 23.

Πρῶτον βραβεῖον : Κρυσταλλένια Βρύσι, 112.

Δεύτερον βραβεῖον : Φιλόπατρις Κόδρος, 103. — Κόρη τῆς Δοξασμένης Ἰδης, 89.

Τρίτον βραβεῖον : Ἄνθος τῆς Ἀνατολῆς, 86. — Γεώργιος Π. Ζευγώλης, 86. — Ἀ-
γησίλαος Γαλανόπουλος, 83.

Ἐπαινος : Γεώργιος Δ. Μοσχίδης, 71. — Νικόλαος Α. Παππᾶς, 65. — Μαρία Στου-
άρτ, 56. — Ἀνδρεῖος Στρατιώτης, 41.

Εὐφημος μνεῖα : Ἐνδοξος Ἡμέρα, 80. — Ἀτρόμητος Εὐζωνος, 25. — Μχευμένη
Ἀσπίς, 22. — Μαρία Γ. Τσιγαδᾶ, 21.

Πρῶτον βραβεῖον : Σεμίραις, 107.

Δεύτερον βραβεῖον : Μεγάθυμος Κεφαλὴν, 90. — Λευκὴ Περιστερά, 81.

Τρίτον βραβεῖον : Ἰωάννα δ' Ἀρκ, 78. — Ξεν. τεμένο Πουλί, 75. — Ἡρωϊκὴ Πάρ-
γα, 74.

Ἐπαινος : Ρόδον τοῦ Ἀπριλίου, 70. — Ἀνθισμένη Ἀμυδαλιά, 69. — Κύνκειον
Ἄσμα, 52. — Μυροδόλος Ἰτέα, 45. — Οὐράνιον Τόξον, 44. — Ἐν Βουλγαρίᾳ Ἑλ-
ληνισμός, 43. — Ἀλέξανδρος Χ. Κιοσέογλους, 43.

Εὐφημος μνεῖα : Ἀντώνιος Νικολαΐδης, 35. — Βιομήχανος Ἑλλην, 24. — Ἀσπα-
σία Ἐένου, 22.

Πρῶτον βραβεῖον : Λυκοῦργος, 66,

Δεύτερον βραβεῖον : Πολυζένη Ἐλευθερίου, 59. — Λυκαυγές, 55.

Τρίτον βραβεῖον : Ἑλληνοπούλα, 51. — Ψάρι τῆς Λίμνης, 48. — Γαλανομάτα, 47.

Ἐπαινος : Φιφὴ Σταυρίδου, 27. — Καλὸ Παιδί, 22.

Εὐφημος μνεῖα : Μικρὸς Καλλιτέχνης, 20. — Νορμάντης, 18.

ΕΣΤΕΙΛΑΝ ΠΡΟΣΕΤΙ ὁρθὰς λύσεις καὶ οἱ ἐπόμενοι, ἀναμῖξ ἐκ τῶν τεσσάρων τάξεων : Χρυσάνθη Δημητριά-
δου, 10. — Ζιζάνιον, 11. — Ζωή Φλόξ, 8. — Ἑλένη Καθβαδία, 6. — Κυπριακὸς Ἀστὴρ, 6. — Ἀνδρέας Α.
Λεοντόπουλος, 3. — Λευκὸς Κρίνος, 4. — Ἰωάννης Α. Μεσσηνήτης, 6. — Ὀλυμπιονίκης, 14. — Παλούμματος
Ἄργος, 16. — Ρωμύλος, 6. — Ἀλέξανδρος Φραζουλῆς, 8. — Χαϊδεμένη Κόρη, 17. — Ψιττακὸς Πολύγλωσσος, 9.

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΥΠΟ ANDRÉ LAURIE]

[Συνέχεια καὶ τέλος ἴδε σελ. 245]

Ὁ κ. Κλοακέν τῷ ἐξήγησε τὸ μυστήριον,
ἀνακρινώσας εἰς αὐτὸν τὴν σπουδαιστάτην
πληροφορίαν, τὴν ἀναγραφομένην ἐν τῇ δια-
θήκῃ τοῦ Ῥοβινσῶνος Κρούσου. Ἦτο ἡ στιγμή
τῶν ἀποκαλύψεων καὶ τῶν ἐκπλήξεων· ὅλοι
ἤκουσαν μετὰ συγκινήσεως τὴν ἐκθεσιν τῶν
ἀλλεπαλλήλων
ἀνακαλύψεων, τῶν
γενομένων ὑπὸ τοῦ
ἀρχαιολόγου καὶ
τῶν δύο τέκνων
τοῦ Ῥοβινσῶνος,
αἱ ὁποῖαι ἐπιστο-
ποῖουν ἀναντιρ-
ρήτως ὡς ἱστορι-
κὸν πλέον γεγο-
νός, ὑπαρξίν το-
σοῦτον χρόνον θε-
ωρηθεῖσαν μυθι-
κὴν, ἐκτὸς τοῦ
μεγάλου γεωγρα-
φικοῦ γεγονότος,
τῆς ταυτότητος
τῆς νήσου.

Ὁ Χάνδος ἐ-
θριάμβευεν ἀπὸ
ἄκρου εἰς ἄκρον.
Πρῶτος αὐτὸς ἀ-
ναγνώσας ἐπανει-
λημμένως τὴν
αὐτογραφίαν τοῦ
ἐνδόξου του προ-
πάππου, εἶχε προ-
αισθανθῇ οὕτως
εἰπεῖν τὸ ἀληθές
τέλος τῆς ἱστο-
ρίας του.

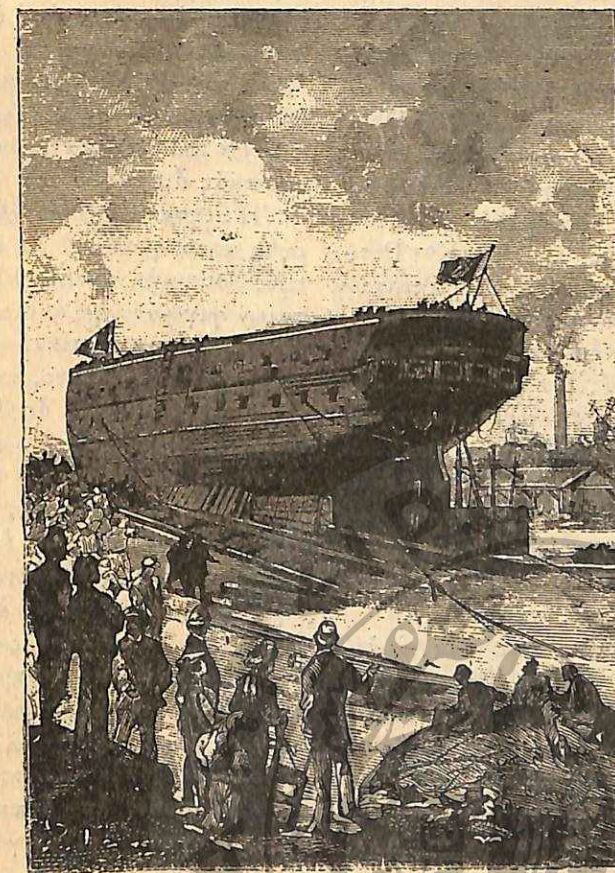
Ἀφ' οὗ ἤκουσαν ἐν σιγῇ τὴν δραματικὴν
ἐκείνην διήγησιν, ὁ πλοίαρχος Μανκαρὺ ἠγέρθη
ἐν μέσῳ γενικῆς προσοχῆς, καὶ ἐπρότεινε νὰ
δοθῇ εἰς τὴν φιλόξενον ἐκείνην γῆν τὸ ὄνομα
τοῦ πρώτου, ὁ ὁποῖος τὴν εἶχε γνωρίσει καὶ
κατοικήσει.

«Τοῦ λοιποῦ ἂς καλεῖται νῆσος Κροῦσσος, εἰ-
ΕΤΟΣ 15ον—ΤΕΥΧΟΣ 24

πεν· Ἀς τὴν σημειώσωμεν ἐπὶ τοῦ χάρτου μὲ
τὸ ἐνδοξὸν τοῦτο ὄνομα καὶ ἂς μὴ ἐξαλειφθῇ
ποτέ πλέον ἐκεῖθεν. Τὸ ἀνατολικὸν ἀκρωτή-
ριον ἂς διατηρήσῃ τὸ ὄνομα ἀκρωτήριον τῆς
Σωτηρίας, ἀλλὰ τὸ δυτικὸν ἂς ὀνομασθῇ
ἀκρωτήριον τοῦ Φόε ! Εἶνε δίκαιον νὰ συμ-

μερισθῇ ὁ ἐκδότης
τῶν ἀθανάτων ἐ-
κείνων ἀπομνημο-
νευμάτων τὴν δό-
ξαν ἐκείνου, τοῦ
ὁποῖου κατέστησε
γνωστὰς τὰς πε-
ριπετείας... Λαμ-
βάνω κατοχὴν τῆς
νήσου ταύτης ἐν
ὀνόματι τῆς Γαλ-
λίας... Εἶθε καὶ
εἰς τοὺς μέλλοντας
ν' ἀποικήσωσιν ἐν
αὐτῇ νὰ φανῇ τό-
σον γλυκεῖα καὶ
μητρική, ὅσον εἰς
τὸν πρῶτον αὐτῆς
κάτοικον καὶ εἰς
ἡμᾶς.»

Ὁμόθυμοι ἐ-
πευφημῆται ἐπεκύ-
ρωσαν τὰς προ-
τάσεις ταύτας.
Ἡ Κα. Ὁμολοᾷ
μόνη ἦτο ἐτίμιμη
νὰ διαμαρτυρηθῇ
καὶ νὰ ζητήσῃ
ὑπὲρ τῆς Μεγά-
λης Βρεττανίας
τὴν προτεραιότη-
τά τῆς κατοχῆς. Ἀλλ' εἶδεν ὅτι ἡ ψήφος τοῦ
ταγματάρχου, ἡ μόνη τὴν ὁποίαν εἶχε βε-
βαίαν, δὲν ἀπετέλει μειοψηφίαν ἱκανὴν νὰ
παλαίσῃ ὁπωσδήποτε εὐπροσώπως πρὸς τὸ
ῥεῦμα τῆς κοινῆς γνώμης καὶ εἶχε τὴν φρό-
νησιν νὰ περιορισθῇ εἰς σιγὴν ἢ ὁποία δὲν ἐ-
στερεῖτο ἀξιοπρεπείας.

« Η ΝΑΥΠΗΓΗΣΙΣ ΤΗΣ ΦΡΕΓΑΤΗΣ ΠΡΟΔΡΑΥΕ ΓΙΓΑΝΤΙΟΙΣ
ΒΗΜΑΣΙ » (Σελ. 246)

Τὴν στιγμήν ἐκείνην ἐπιφανείς καὶ ὁ κ. Ρετύ μὲ τοὺς ὑπ' αὐτὸν μουσικούς, τοὺς διέταξε ν' ἀνακρούσωσι τὸν *Γουλιέλμον Τέλον*, τὸν ὁποῖον, ὡς γνωστὸν, εἶχε συνθέσῃ ὁ ἴδιος... Ὁ δυστυχὴς ἄνθρωπος ἦτο ἀπαρηγόρητος, διότι εἶχε σπουδαίους λόγους νὰ φοβῆται μήπως ἡ συναυλία ἐκείνη θὰ ἦτο τὸ κύκνειόν του ἔσχατον. Ἀκριβῶς τὴν προτεραίαν ὁ Παῦλος τῷ εἶχε παραστήσῃ τὴν ἀπόλυτον ἀνάγκην τῆς ἐν τῷ χωνευτηρίῳ παραδόσεως τῶν χαλκῶν αὐτοῦ ὀργάνων, τὰ ὁποῖα θὰ μετεβάλλοντο οὕτως ἄνευ ἀναβολῆς εἰς σωλῆνας, εἰς κομβία καὶ εἰς ἐπιστόμια διὰ τὴν ἀτμομηχανὴν τῆς φρεγάδος. Φαντάζεσθε λοιπὸν πόσον εὐχαρίστως ἐξεπλάγη ὅταν, μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ τεμαχίου τοῦ ὁ Παῦλος ἠγέρθη διὰ νὰ τῷ ἀναγγείλῃ τὴν εὐαρεστοτάτην τῶν εἰδήσεων:

«Κυρίαὶ καὶ κύριοι, εἶπε· μετὰ χαρᾶς σὰς ἀναγγέλω, καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὸν Κον Ρετύ, ὅτι αἱ ἀνάγκαι τοῦ Δημοσίου δὲν ἀπαιτοῦν πλέον τὴν θυσίαν τῶν μουσικῶν ὀργάνων. Ἡ πρὸ μικροῦ γενομένη ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἀνακάλυψις μεταλλείου χρυσοῦ, θὰ μας ἐπιτρέψῃ νὰ ἀντικαταστήσωμεν διὰ τοῦ μεταλλείου τούτου τὸν χαλκόν, πρὸς κατασκευὴν τῶν λεπτῶν ὀργάνων τῆς ἀτμομηχανῆς μας. Οὕτω ὁ ἔντιμος ἀρχιμουσικός μας δὲν θὰ στερηθῇ τῶν σημαντικωτέρων καὶ εὐηχοτέρων του βοηθῶν. Σὰς παρακαλῶ ὅθεν νὰ τον συγχαρῆτε μετ' ἐμοῦ ὅσον ἀξίζει θερμῶς καὶ ἐγκαρδίως.»

Ὁ δυστυχὴς Ρετύ δὲν ἤξευρε πῶς νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του. Ἐλλείπει λέξεων ἠθέλησε νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν μουσικὴν ἐκφρασιν τῶν αἰσθημάτων του· καὶ νὰ ἐκτελέσῃ ἕνα σόλο μὲ τὸ φλάουτὸν του, ἐν τῷ μέσῳ τῆς μεγάλης συμφωνίας τῶν *Οὐγενότων*, τὴν ὁποίαν διέτρεξε εἰς τὴν ὀρχήστραν του. Ἀλλ' ἡ συγκίνησις τοῦ ἦτο τόσῳ μεγάλη, ὥστε μόνον παραφωνίας ἀνέδωκε τὸ ἄλλοτε τόσον ἡδύλαλον ὄργανόν του. Εὐτυχῶς τὴν στιγμήν ἐκείνην τὸ ἀκροατήριόν του, ὅχι ὀλιγώτερον συγκινημένον ἐκ τῶν προσφάτων γεγονότων, δὲν εἶδε προσοχὴν εἰς τοιαῦτα μικρολογήματα.

Ἐπέστρεψαν εἰς τὸν ὄρμον ὑπὸ τοὺς ἀρρενωπούς ἤχους στρατιωτικοῦ ἐμβατηρίου, ἐκτελεσθέντος ὑπὸ τῶν χαλκίνων ὀργάνων μετ' ὀρέξεως ἀσυνήθους.

Ὁ πλοίαρχος Μανκαρὺ παραδειγματισθεὶς ἐκ τοῦ παθήματος τοῦ Ροβινσῶνος Κρούσου καὶ θέλων νὰ ἀποφύγῃ τὰς ὀχληροτάτας συνεπειάς, τὰς ὁποίας ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἡ ἀνακάλυψις τοῦ χρυσοῦ, ἔταξεν ἀμέσως παρὰ τὸ μεταλλεῖον φρουρὰν καὶ ἐτοιχοκόλλησε καὶ εἰς τὰς δέκα κώμας ἡμερησίαν διάταξιν δι' ἧς ἀνεκρύσσεται ἐθνικὴ ἰδιοκτησία καὶ ἐτίθετο ὑπὸ τὴν φύλαξιν καὶ τὴν προστασίαν ὄλων· θὰ το ἐξεμεταλλεύοντο μόνον οἱ ὑπὸ τοῦ Παύλου ὀριζόμενοι ἐργάται ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἀποικίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ πρὸς παρασκευὴν φορτίου χρυσοῦ διὰ τὴν φρεγάδα. Ἀμα τῇ εἰς Γαλλίαν ἀφίξει τῆς, τὸ φορτίον θὰ διανεμέτο μεταξὺ ὄλων τῶν ναυτῶν, στρατιωτῶν καὶ ἀξιωματικῶν, συμφώνως πρὸς τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ ναυτικοῦ κώδικος.

Ἡ διαταγὴ ἐπεκροτήθη ὁμοθυμῶς καὶ ἐτηρήθη κατὰ γράμμα. Αἱ ἐργασίαι τῆς ἀποικίας πρὸς στιγμήν ἀναβληθεῖσαι ἐκ τῶν τελευταίων γεγονότων, ἀνέλαβον μετ' ὀλίγον τὴν κανονικὴν των πορείαν. Ὡς ὑπὸ νέαν ὥθησιν μάλιστα ἐπισπεύδοντο, περισσότερον τοῦ συνήθους. Ἐργάται καὶ διευθυνταί, ἀνυπομόνουν, ἐνόμιζες, νὰ φύγουν, νὰ ἀποπλεύσουν πρὸς τὸν πολιτισμένον κόσμον, διὰ νὰ τῷ ἀνακοινώσουν τὰς σπουδαιότητας ἀνακαλύψεως, αἵτινες ἦλθον ὡς φῶς εἰς τὴν ἔρημον ἐκείνην νήσον. Τὰ πάντα ἄλλως τε ἔβαινον κατ'εὐχὴν. Ἡ δευτέρα συγκομιδὴ τῶν δημητριακῶν ὑπερέβη ὄλων τὰς ἐλπίδας. Εἰς τὸ ἐξῆς ἠδύνατο ὅχι μόνον νὰ κάμνουν καθημερινῶς διανομὴν ἄρτου, ἀλλὰ νὰ προετοιμάζουν καὶ προμήθειαν ἀλεύρου καὶ διπύρων διὰ τὸ ταξείδιον. Πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἐπάστοναν κρέατα καὶ ἑκάμαναν κονσέρβες ἀπὸ ὄσπρια καὶ λαχανικά. Ἡ δὲ ναυπήγησις τῆς φρεγάδος προώδευε γιγαντιαίως βήμασιν. Ἀπὸ τῆς εἰκοστῆς Ἰουλίου, ἐπτά μόλις μῆνας ἀφ' ἧς ἤρχισεν ἡ κατασκευὴ, τὸ σκάφος ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐπέπλευσεν ἐπὶ τῶν ἡρέμων ὑδάτων τοῦ ὄρμου. Τὴν ἐπομένην ἐβαπτίσθη, κατὰ τὰ εἰωθότα, διὰ φιάλης οἴνου ἐγχωρίου καὶ ἔλαβε παρὰ τῆς Ἀνθῆς καὶ τοῦ Χάνδου, τῶν ἀνάδοχῶν του, τὸ ὄνομα *Ἡβη*.

Ὁ κ. Κλοακὲν ἐξήγησε τότε εἰς τὸν ταγματάρχην Ὁμολλοᾶ, ὁ ὁποῖος κατ' ἀρχὰς δὲν ἔβλεπε τὸν λόγον τῆς μυθολογικῆς ταύτης ὀνο-

σίας, ὅτι ἡ *Ἡβη* ἦτο θυγάτηρ τῆς *Ἡρας*. Ἡ κατασκευὴ τῶν ἰστῶν καὶ ἡ ἐξάρτισις ἐγένετο μετὰ πυρετώδους ἐνεργείας, ἐν ᾧ τὰ ὑφαντήρια εἰργάζοντο νυκτὸς καὶ ἡμέρας πρὸς παραγωγὴν τοῦ διὰ τὰ ἰστία ἀναγκαίου ὑφάσματος. Ἡ ἀτμομηχανὴ δὲν ἔμενεν ὀπίσω. Ἡ δὲ φόρτωσις τῶν προμηθειῶν, τῆς χρυσοκόνεως καὶ τοῦ ξύλου, τὸ ὁποῖον θὰ ἐχρησίμευεν ὡς καύσιμος ὕλη μέχρι τῆς ἀμερικανικῆς ἀκτῆς, ἐγένετο ὀλίγον κατ' ὀλίγον, χωρὶς νὰ παραμελῇται οὐδεμία τῶν κυρίων ἀσχολιῶν. Τὰ πάντα διηυθύνοντο τόσῳ μεθοδικῶς, μετὰ τοιούτου ζήλου καὶ πόθου γενικοῦ νὰ τελειώσουν ὅσῳ τὸ δυνατόν γρηγορώτερον, ὥστε περὶ τὰ μέσκα τοῦ Αὐγούστου ἡ *Ἡβη* ἦτο ἤδη εἰς κατὰστασιν νὰ παραλάβῃ τὸ πλήρωμά της καὶ τοὺς ἐπιβάτας της καὶ νὰ ἀναχθῇ εἰς τὸ πέλαγος.

Πειράματα ἐκτελεσθέντα εἰς τὸν ὄρμον, ἀπέδειξαν ὅτι ἡ ἀντοχὴ τῆς, ἡ στερεότης τῆς ἦτο λαμπρὰ καὶ ἡ πορεία τῆς ἐξαισία. Βεβαίως ὑπελείπετο ὑπὸ τὴν ἐποψιν τῆς τελειότητος ἐν τῇ ἐπὶ μέρει ἐπεξεργασίᾳ καὶ τῆς διακοσμῆσεως ἐν γένει· ἀλλ' ὡς ἐκ τοῦ ὠραίου τῆς σχήματος, τῶν κομφῶν τῆς γραμμῶν, τῶν σπανίων καὶ πολυτίμων ξύλων ἐκ τῶν ὁποίων ἦτο κατεσκευασμένη, τῆς στερεότητός της καὶ τῆς ἐλαφρότητος, τοῦ χρυσοῦ, ὁ ὁποῖος εὐρίσκετο ἀφθονος, ὅχι μόνον εἰς τὴν ἀποθήκην της ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς μηχανάς της, ἡ *Ἡβη* θὰ διηγωνίζετο νικηφόρως πρὸς τὰ πλέον ἐκτακτα σκάφη ἐξ ὧν ἡ χεὶρ τοῦ ἀνθρώπου ἐρρίψε ποτε εἰς τὴν θάλασσαν.

Δι' ἐργασίας καθημερινῆς, κανονικῆς καὶ καλῶς διευθυνομένης, οἱ τετρακόσιοι ἐκεῖνοι ἄνδρες, ἐν διαστήματι δέκα μόλις μηνῶν, κατάρθωσαν νὰ ἐπανορθώσουν τὴν ἀπώλειαν τῆς φρεγάδος των καὶ νὰ κατασκευάσουν ἐξ ἀρχῆς ἄλλην, ἐκτὸς πλέον τῶν τόσων ἐργῶν τὰ ὁποῖα εἶχον συντελέσῃ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς. Παράδειγμα ἀξιωματικῶν περὶ τοῦ τι θὰ ἦσαν ἱκαναὶ νὰ κατάρθωσαν αἱ ἀνθρώπινοι δυνάμεις εἰς διηυθύνοντο καλῶς πρὸς σκοπὸν χρήσιμον καὶ πρὸς τὰς τέχνας τῆς εἰρήνης, ἀντὶ νὰ ἐξοδεύωνται ἐπὶ ματαίῳ εἰς ἐνεργείας κατὰ μέγα μέρος ἀγόνους ἢ καὶ καταστρεπτικὰς. Διὰ τοῦτο εἶχε δίκαιον ὁ κ. Κλοακὲν, ἀναμετρῶν τὸ συντελεσθὲν ἔργον, ν' ἀναφωνήσῃ: «Ὡ ἀνθρώπινον

γένος, καὶ τί δὲν θὰ ἠδύνασο εἰς ὅλοι οἱ τακτικοὶ στρατοὶ σου εἰργάζοντο εἰρηνικῶς πρὸς τὴν κοινὴν εὐημερίαν, ἀντὶ νὰ προπαρασκευάζονται διαρκῶς πρὸς ἀμοιβαῖον σπαραγμόν!»

Ὁκτῶ ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνέυρεσιν των τὰ λείψανα τοῦ Ροβινσῶνος κατετέθησαν εὐλαβῶς, τῇ φροντίδι τοῦ Χάνδου καὶ τῆς Ἀνθῆς, ἐν τῷ τάφῳ, ἀνωρυχθέντος ὑπὸ τοῦ Κάζη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σπηλαίου. Ἀπλοῦν μνημεῖον ἐστήθη ἐπ' αὐτοῦ μὲ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν:

Ἐνταῦθα κεῖται

ΡΟΒΙΝΣΩΝ Ο ΚΡΟΥΣΟΣ

Ὁ πρῶτος κάτοικος τῆς νήσου ταύτης.

Ἐγεννήθη ἐν Ὑόρκῃ τῷ 1634

Ἀπέθανεν ἐν τῷ σπηλαίῳ τούτῳ τῷ 1718

Καὶ ὁ Ρανᾶ ὁμοίως ἐτάφη παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ σπηλαίου.

Ἐν ἄλλῳ μνημεῖον ἐστήθη ὑπὸ τοῦ πλοίαρχου Μανκαρὺ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βράχου τοῦ Ἠλιακοῦ ὠρολογίου. Ἀπετελεῖτο ἀπὸ πυραμίδα ἀπλὴν ἐκ γρανίτου, φέρουσαν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τὴν ἐθνικὴν σημαίαν καὶ κάτωθεν ἐντελεισμένην πυξίδα ἐκ χρυσοῦ, περιέχουσαν μετὰ τῆς λεπτομεροῦς ἐκθέσεως τῶν συμβάντων ἐν τῇ νήσῳ τὸ πρακτικὸν τῆς κατοχῆς ἐπ' ὀνόματι τῆς Γαλλίας.

Τὴν 21 Αὐγούστου ἡ *Ἡβη*, παραλαβοῦσα ὅλους τοὺς ἀποίκους ἀνεξαιρέτως, ἤρε τὴν ἄγκυραν καὶ ἐστρεψε τὴν πρῶραν πρὸς ἀνατολὰς. Μετὰ πλοῦν εὐτυχῇ τριῶν ἐβδομάδων ἔφθασεν εἰς Βαλπαρέζον, ὅθεν, ἀφ' οὗ ἔκαμε τὴν ἀναγκαίαν προμήθειαν ἄνθρακος, ἐπλευσε πάλιν πρὸς τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Χόρν, προσήγγισεν εἰς τὴν Βραζιλίαν, κατόπιν εἰς τὴν Σενεγάλην καὶ ἐκεῖθεν κατ' εὐθείαν εἰς Βρέστην, ὅπου ἔφθασε μετὰ 82 ἡμέρας, τὴν 11 Νοεμβρίου.

Ὁ πλοίαρχος Μανκαρὺ, ὁ ὁποῖος ἐπανεφέρειν εἰς Βρέστην φρεγάδα νέαν καὶ θαυρακισμένην διὰ χρυσοῦ, ἀντὶ τῆς παλαιᾶς καὶ διὰ χαλκοῦ θαυρακισμένης, τὴν ὁποίαν εἶχε παραλάβῃ ἐν Τουλῶν, ἔτυχε δικαίως μεγάλων τιμῶν καὶ περιποιήσεων μετ' ὀλίγον δὲ ἐτιμήθη καὶ ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως διὰ τοῦ παρασῆ-

μου τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς. Ὅμοιως δὲ καὶ πολλοὶ τῶν ὑπ' αὐτὸν ἀξιωματικῶν ἐτυχον ἀμοιβῶν καὶ διακρίσεων. Ἐκ τῶν ναυτῶν καὶ τῶν στρατιωτῶν μετὰ τὴν διανομὴν τοῦ χρυσοῦ, ἄλλοι μὲν ἐπωφελήθησαν τοῦ μικροῦ των κεφαλαίου καὶ ἔκαμαν διαφόρους ἐπικερδοεῖς ἐργασίας· ἄλλοι ἠσώτευσαν ἀφρόνως καὶ ἀσπλάγχυνως τὸ προῖον τόσων κόπων καὶ μόχθων καὶ τέλος ὀλίγοι ἐζήτησαν καὶ ἔλαβον τὴν ἄδειαν νὰ ἐπιστρέψουν οἰκογενειακῶς καὶ νὰ ἐγκατασταθοῦν ὡς ἄποικοι εἰς τὴν νῆσον τοῦ Κρούσου.

Ἡ θέσις τῆς νήσου ταύτης, ἀκριβῶς ὁρισθεῖσα ὑπὸ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φρεγάδος καὶ ἀποδεκτὴ γενομένη ὑπὸ τῶν ἐπιγενομένων, εἶνε σήμερον κοινῶς ἀνεγνωρισμένη. Ἐὰν τινες ἐκδύται γεωγραφικῶν χαρτῶν δὲν ἔδωσαν ἀκόμη εἰς τὴν νῆσον τοῦ Κρούσου, πρὸς τὰ νότια τοῦ Εἰρηνικοῦ, τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν διακαίουται νὰ λάβῃ, τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ πρόοδος εἶνε πάντοτε βραδεία ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ καὶ ὅτι παντοῦ καὶ πάντοτε εὐρίσκονται πνεύματα δύσκολα καὶ δύσπιστα, ἱκανὰ νὰ μπισθῇσιν καὶ τὴν φαινοτέραν ἀνακάλυψιν. Ἄλλως τε θὰ ἦτο ἀνάγκη νὰ χαρᾶχθῃσι νέοι χάρται, ἐνῷ ἀπλούστερον καὶ ὀλιγώτερον βέβαια δαπανηρὸν θὰ ἦτο νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ χρῆσις τῶν παλαιῶν — ὅπως καὶ ἐγένετο.

Ὁ κ. Κλοακὲν, ἀφ' οὗ διέσωσεν, ἐν μέσῳ τόσων κινδύνων καὶ περιπετειῶν, τὴν πλάκα τοῦ Κανδαχάρ καὶ τὴν μετέφερεν εἰς τὴν σοφὴν Εὐρώπην, ἐδοκίμασε τὰς μεγαλητέρας δυσκολίας διὰ νὰ καταστήσῃ ἀποδεκτὰ τὰ συμπεράσματα τῶν εὐσυνειδήτων ἐπὶ τοῦ μνημείου τούτου μελετῶν του. Ὅχι μόνον πολλοὶ τῶν ἀρχαιολόγων, ἐκ πνεύματος μουσαροῦ φθόνου ἠρνήθησαν νὰ παραδεχθῶσι τὴν ὁμοιότητα τῶν ἀστρονομικῶν σημείων τοῦ Ζωαῖμφ πρὸς τὰ ἐπὶ τινος τῶν δρυϊδικῶν νομισμάτων, ἀλλ' εὐρέθη καὶ εἰς, ὁ ὁποῖος ἐτόλμησε νὰ μπισθῇσιν τὴν μετὰφρασιν τῆς ἐν τῷ μέσῳ ἐπιγραφῆς καὶ νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ἡ γραφὴ τῆς ἦτο ἐντελὴς νέα, οὐδεμίαν ἔχουσα σχέσιν πρὸς τὴν χαλδαϊκὴν γραφὴν. Ἄλλος δὲ κατήντησε νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ ἀρχαιότης τῆς πλακὸς δὲν ἦτο ἀρκούντως ἀποδεδειγμένη, καὶ ὅτι εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του ἐφαίνετο ἔργον νεώτερον, ὅπως φανταστικόν, — περσικὴ τῆς πόρπη, παραδείγματος χάριν, ἢ κάλυμμα ταμβακοθήκης!

Εἶνε περιττὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ κ. Κλοακὲν

περιφρονεῖ τὰς ἐμπαθεῖς ταύτας ἐπιθέσεις καὶ ἀναμένει νὰ δικαιωθῇ ὑπὸ τοῦ χρόνου ὁ ὁποῖος ἀναντιλέκτως θὰ κατατάξῃ τὸ Ζωαῖμφ μετὰ τῶν πρώτων ἀρχαιολογικῶν μνημείων τοῦ κόσμου.

Ἐκτὸς τῶν μεγάλων τούτων ἱστορικῶν καὶ γεωγραφικῶν ἀποτελεσμάτων, τὸ ναυάγιον τῆς Ἡρας ἔσχε καὶ ἄλλα, τὰ ὁποῖα μας ἐνδιαφέρουν ἐπίσης. Ἐκαμε τὴν Ἀνθὴν Ροβινσῶν, ἀποβαλοῦσαν τὴν προτέραν ματαιότητα καὶ ἐλαφρότητα, οἰκοκυρὰν καλὴν, δηλαδὴ πρότυπον γυναικός, διότι εἶχεν ἤδη ὅλα τὰ ἄλλα προτερήματα, τὴν ἐδίδαξε νὰ γαπᾷ καὶ νὰ θαυμάζῃ τὸν Παῦλον, — καὶ τέλος τῇ τον ἔδωκεν ὡς σύζυγον, διότι ὁ γάμος των εἶνε ἤδη ἀποφασισμένος καὶ θὰ τελεσθῇ λίαν προσεχῶς.

Ἀφ' ἑτέρου καὶ ὁ Παῦλος, χωρὶς νὰ ποδᾷ λη οὐδὲν τῶν ὑγιῶν καὶ σοβαρῶν αὐτοῦ προτερημάτων, ἀπέκτησεν ἐκ τῆς ἐπιδράσεως τῆς χαριέσεως μνηστῆς του, καὶ ἄλλα ἐλαφρότερα μὲν ἀλλ' ἀναγκαῖα διὰ τὸν κλόν κόσμον εἰς τὸν ὁποῖον ἔζη. Ἐγένετο πλέον κομψός, πλέον φιλόκοσμος. Ἐμαθε νὰ ἱππεύῃ καὶ ἀκόμη νὰ χορεύῃ. Ἄλλως τε ἔμεινε, ὡς ἦτο, μηχανικὸς διακεκριμένος, μὲ πρακτικὸν πνεῦμα ἀνώτερον τῆς ἡλικίας του.

Ὁ Χάνδος προετοιμάζεται δραστηρίως διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Στρατιωτικὴν Σχολήν. Ὁ Κάζης δὲν τον ἐγκατέλειψε, προτίθεται δὲ νὰ τον ἀκολουθήσῃ πιστῶς εἰς τὰς ἐκστρατείας του, ὅταν θὰ γίνῃ ἀξιωματικὸς, ὡς ἠκολούλησε πάντοτε καὶ τὸν μακαρίτην συνταγματάρχην Ροβινσῶνα.

Ἡ κυρία Ὁμολλοᾶ εὐχαριστεῖται πολὺ διατρίβουσα ἐν Παρισίῳ. Φαίνεται μάλιστα ὅτι ἀπέβηκε καὶ αὐτὴ μερικὰς τῆς προλήψεως περὶ τῆς ὑπεροχῆς τῶν ἀγγλοσαξωνικῶν φυλῶν, ἐὰν κρίνωμεν ἐκ τῆς ἀξιοσημειώτου βελτιώσεως, τῆς παρατηρουμένης εἰς τὸ σχῆμα τῶν πῖλων τῆς. Ὁ ταγματάρχης εἶνε ὁρατὸς καθεκαστὴν ἐσπέραν εἰς τὸ βουλευτάρτον τῶν Καπουκίνων. Σκοπεῖ νὰ ποκατασταθῇ ὁριστικῶς ἐν Γαλλίᾳ. Ἀφ' ἧς εὐρίσκεται εἰς τὴν χώραν τοῦ καμπανίτου πίνει πολὺ ὀλιγώτερον καὶ τὸ λάϊβέρ του πηγαίνει καλλίτερα.

Αὐτὰ περὶ τοῦ κυριωτέρου προσώπου τῆς ἱστορίας μας.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ

Ἀριστείδης ὁ Ἀθηναῖος ἦτο υἱὸς τοῦ Λυσισμάχου. Τόσον δὲ παροιμιώδης κατέστη ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ, ὥστε ἐπεκαλεῖτο Ἀριστείδης ὁ δίκαιος. Ἦτο ἀνὴρ εὐγενὴς τοὺς τρόπους καὶ πρῶτος, ἀλλ' αὐστηρὸς εἰς τὸ καθήκον. Ὑπηρετήσε δὲ μέχρι τέλους τοῦ βίου του τὴν Πατρίδα, οὐδόλως ἀποβλέπων εἰς τὸ ἴδιον ὄφελος, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸ μεγαλεῖον αὐτῆς. Τόσον δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ἐτίμων αὐτόν, ὥστε ἐν τῷ θεάτρῳ κατὰ τινα παράστασιν, ὅτε ὁ ὑποκριτὴς εἶπε τὸν στίχον

Οὐ γὰρ δοκεῖν δίκαιος, ἀλλ' εἶναι θέλει
(ὅχι νὰ φαίνεται δίκαιος, ἀλλὰ νὰ εἶνε θέλει)
πάντες ἀπέβλεψαν πρὸς τὸν Ἀριστείδην, διότι κατὰ τὴν γνώμην πάντων εἰς ἐκεῖνον μάλιστα ἤρμοζεν ὁ τοιοῦτος ἔπαινος.

Κατὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην ὁ Ἀριστείδης ἦτο εἰς ἐκ τῶν δέκα στρατηγῶν. Ἐδειξε δὲ θυμαστὸν παράδειγμα φιλοπατρίας καὶ αὐταπαρνησίας, πείσας τοὺς συστρατῆγους του νὰ παραχωρήσωσι τὴν ἀρχιστρατηγίαν εἰς τὸν Μιλτιάδην· διέπραξε δὲ διοικῶν τοὺς ὀπλίτας τῆς φυλῆς αὐτοῦ. Ὅτε δὲ μετὰ τὴν νίκην ἐσπευσαν οἱ Ἀθηναῖοι εἰς Ἀθήνας ν' ἀποκρούσωσι τοὺς Πέρσας ἐπιπλέοντας, διὰ νὰ κυριεύσωσι τὴν πόλιν, εἰς αὐτὸν ἀνετίθη ἡ φύλαξις τῶν πολυτίμων λαφύρων καὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ὁ Ἀριστείδης ἐδικαίωσε τὴν πρὸς αὐτὸν ἐμπιστοσύνην. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τιμῶντες τὸν ἄνδρα ἐξέλεξαν αὐτὸν ἄρχοντα.

Πολιτικὸς ἀντίπαλος τοῦ Ἀριστείδου ἦτο ὁ Θεμιστοκλῆς, οὗτος δὲ διὰ τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ κατῴρθησε νὰ τον ἐξοστρακίσῃ. Ἦτο δὲ ὁ ὀστρακισμὸς δεκαετὴς ἐξορία, ἐπιβαλλομένη εἰς ἐκεῖνους ἐκ τῶν πολιτῶν, οἵτινες ἐφαίνοντο ἐπικίνδυνοι εἰς τὴν πολιτείαν, εἴτε διὰ τὸν πλοῦτον αὐτῶν εἴτε διὰ τὴν δημοτικότητα. Ἐλέγετο δὲ ὀστρακισμὸς, διότι τὸ ὄνομα τοῦ μέλλοντος νὰ ἐξορισθῇ ἐγράφετο ἐπὶ ὀστράκου. Ἐν ᾧ δ' ἐγράφοντο τὰ ὀστρακα διὰ τὸν Ἀριστείδην, ἀγράμματος χωρικός, μὴ γνωρίζων αὐτόν, παρεκάλει τὸν Ἀριστείδην νὰ γράψῃ ἐπὶ τοῦ ὀστράκου του τὸ ὄνομα Ἀριστείδης. «Καὶ τί κακὸν σ' ἔκαμεν ὁ Ἀριστείδης; — Τίποτε, οὐδὲ κἄν τον γνωρίζω· ἀλλ' ἐνοχλοῦμαι ν' ἀκούω ἀκατάπαυστα νὰ τον ὀνομάζουν

δίκαιον». Ὁ Ἀριστείδης οὐδὲν εἶπεν· ἀλλὰ λαβὼν τὸ ὀστρακον ἔγραψε τὸ ὄνομα του. Ἀπερχόμενος δὲ εἰς τὴν ἐξορίαν, ἀνέτεινε τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἠυχθήθη μηδέποτε οἱ Ἀθηναῖοι νὰ περιέλθωσιν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐνθυμηθῶσιν αὐτόν.

Ὁ Ἀριστείδης ἐφρόνει ὅτι ὁ πολίτης, καὶ ἂν ἀδίκως κακοπαθῇ ὑπὸ τῆς Πατρίδος, καὶ ἔχῃ νὰ τὴν ἀγαπᾷ ἀγογγύστως καὶ νὰ κινδυνεύῃ ὑπὲρ αὐτῆς. Διὰ τοῦτο, ὅτε ὁ Περσικὸς στόλος περιέζωσε τὸν Ἑλληνικὸν ἐν Σαλαμῖνι, ὁ Ἀριστείδης ἰδὼν τοῦτο ἐξ Αἰγίνης, ὅπου ἔμενεν ἕως τότε ἐξόριστος, σπεύδει νὰ συμμερισθῇ τὸν κίνδυνον τῶν συμπολιτῶν του καὶ ν' ἀγωνισθῇ ὑπὲρ Πατρίδος. Ἐπιβαίνει πλοιαρίου καὶ κινδυνεύων ἐρχεται διὰ μέσων τῶν ἐχθρικῶν πλοίων εἰς Σαλαμῖνα. Καλέσας δὲ κατ' ἰδίαν τὸν Θεμιστοκλέα, τὸν παλαιὸν αὐτοῦ ἀντίπαλον, ἀνήγγειλε τὴν εἴδησιν, καὶ τῷ εἶπε τοὺς μεγαλόφρονες τούτους λόγους· «ὦ Θεμιστόκλεις, ἄς ἀφήσωμεν τὴν παιδαριώδη ἔριν, καὶ ἄς ἀρχίσωμεν σωτήριον καὶ ἀξίεπαινον φιλονικίαν, ἀμιλλώμενοι πρὸς ἀλλήλους πῶς νὰ σώσωμεν τὴν Πατρίδα.»

Ὁ Ἀριστείδης ἠγωνίσθη γενναίως ἐν Σαλαμῖνι. Καταλαβὼν μετ' Ἀθηναίων ὀπλιτῶν τὴν Ψυττάλειαν καὶ συνάψας μάχην πρὸς τοὺς ἐπ' αὐτῆς πολυαριθμούς Πέρσας, κατεφόνευσεν πάντας καὶ ἤγειρε τρόπαιον.

Ὁ Ἐρέξης, φεύγων ἐκ τῆς Ἑλλάδος, κατέλιπε τὸν ἄριστον τῶν στρατηγῶν αὐτοῦ Μαρδόνιον μετὰ 300 χιλ. ἐκλεκτοῦ στρατοῦ διὰ νὰ καθυποτάξῃ τὴν Ἑλλάδα. Οὗτος, διαχειμάζων ἐν Θεσσαλίᾳ, ἐπεχείρησεν ἐκ παντός τρόπου νὰ ποσπάσῃ τὰς Ἀθήνας ἀπὸ τῆς συμμαχίας τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Ἐστειλε δὲ πρέσβεις προτείνων καὶ τὰς Ἀθήνας ν' ἀνοικοδομήσῃ, καὶ χρήματα πολλὰ νὰ δώσῃ, καὶ ἡγεμόνας τῶν Ἑλλήνων ν' ἀναδείξῃ τοὺς Ἀθηναίους, ἐὰν μείνωσιν οὐδέτεροι.

Φοβηθέντες οἱ Σπαρτιάται μήπως πεισθῶσιν οἱ Ἀθηναῖοι, ταχέως ἐπεμψαν πρέσβεις εἰς Ἀθήνας διὰ νὰ τοὺς ἀποτρέψωσι· προτείναν δὲ εἰς αὐτοὺς ν' ἀποστείλωσιν εἰς τὴν Σπάρτην τὰς οἰκογενείας των καὶ ὅτι αὐτοὶ ἀναλαμβάνουσι νὰ τὰς διατρέψωσιν. Οἱ Ἀθη-

ναῖοι ἦσαν εἰς δεινὴν θέσιν, ἔνεκα τῆς ἐρημώσεως τῆς χώρας τῶν ἄλλ' ὅμως ἔδωκαν θαυμαστὴν ἀπόκρισιν συνταχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἀριστείδου. «Δὲν ἀποροῦμεν ἐὰν οἱ ἐχθροὶ νομίζωσιν ὅτι τὰ πάντα δύναται τις ν' ἀγοράζῃ διὰ χρημάτων· αὐτοὶ δὲν ἐξεύρουσιν ἄλλο πρᾶγμα πολυτιμότερον τῶν χρημάτων. Ἀλλ' ὅμως ὀργιζόμεθα κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων, οἵτινες βλέπουσι μόνον τὴν σημερινὴν πενίαν ἡμῶν, καὶ λησμονοῦσι τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν φιλοτιμίαν, καὶ προσφέρουσιν εἰς ἡμᾶς ἄρτον διὰ νᾶγωνισθῶμεν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος». Δείξας δὲ ὁ Ἀριστείδης τὸν ἥλιον εἰς τοὺς πρόσωπους τοῦ Μαρδονίου εἶπεν· «Ἐφ' ὅσον οὗτος πορεύεται τὴν πορείαν του, οἱ Ἀθηναῖοι θὰ πολεμῶσι τοὺς Πέρσας ὑπὲρ τῆς γῆς αὐτῶν, τὴν ὁποίαν οἱ Πέρσαι ἐληλάτησαν, καὶ ὑπὲρ τῶν ἱερῶν, τὰ ὁποῖα ἀσεβῶς κατέκαυσαν καὶ ἐθεβήλωσαν». Ὁ Μαρδόνιος ὀργισθεὶς διότι οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέρριψαν τὰς προτάσεις του, εἰσέβαλεν εἰς τὴν Ἀττικὴν· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καὶ πάλιν ἐγκατέλιπον τὴν πόλιν, ἣν εἶχον ἐν μέρει ἀνοικοδομήσει, καὶ μετέβησαν εἰς Σχλαμῖνα σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις.

Ἑλληνικὸς στρατὸς ἐξ Ἀθηναίων, Λακεδαιμονίων καὶ ἄλλων συμμάχων ἐστάλη ν' ἀποκρούσῃ τὸν Μαρδόνιον. Οὗτος, μὴ θελήσας νὰ συνάψῃ μάχην ἐν Ἀττικῇ, ἐπανῆλθεν εἰς Βοιωτίαν. Ἐκεῖ δὲ συνήθη ἡ περιώνυμος ἐν Πλαταιαῖς μάχη (479), καθ' ἣν ὁ Ἀριστείδης ἐδείξεν ἔκτακτον φρόνησιν. Ἐνῶ παρετάσσετο ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς εἰς μάχην, ἐγινε φιλονικία τίς θὰ καταλάβῃ τὰς καλλιτέρας θέσεις· ὁ δὲ Ἀριστείδης εἶπε πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας· «Τὴν ἀνδρείαν οὔτε δίδει οὔτε ἀφαιρεῖ ὁ τόπος· ὅπου καὶ ἂν μας παρατάξῃτε, θὰ προσπαθήσωμεν νὰ μὴ καταισχύνωμεν τοὺς προ-

τέρους ἀγῶνας ἡμῶν. Ἡμεῖς εἴμεθα ἐδῶ οὐχὶ διὰ νὰ φιλονικῶμεν, ἀλλὰ διὰ νὰ πολεμήσωμεν· οὐδὲ διὰ νὰ ἐπαινέσωμεν τοὺς ἡμετέρους προγόνους, ἀλλ' ἡμεῖς αὐτοὶ νὰ φανῶμεν εἰς τὴν Πατρίδα ὠφέλιμοι».

Μετὰ δύο ἔτη ὁ Ἀριστείδης, εὐρισκόμενος μετὰ τοῦ συμμαχικοῦ στόλου ἐν Βυζαντίῳ, διὰ τοῦ μελιχίου τρόπου του προσεῖλκυσε πρὸς τὸ μέρος τῶν Ἀθηναίων τοὺς συμμάχους, οἵτινες ἦσαν δυσηρεστημένοι κατὰ τοῦ στρατηγοῦ τῶν Σπαρτιατῶν Πausανίου, διὰ τὸν ἀγέρωχον αὐτοῦ τρόπον. Διὰ τοῦτο οἱ στρατηγοὶ τῶν συμμάχων, προσελθόντες πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, παρεκάλουν αὐτοὺς νὰ ἀλλάξωσι τὴν κατὰ θάλασσαν ἡγεμονίαν, ἣν εἶχον ἕως τότε οἱ Σπαρτιάται. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν οἱ σύμμαχοι προσέφερον εἰς τοὺς Ἀθηναίους πλοῖα, ἄνδρας καὶ χεῖματα διὰ νὰ ἐξακολουθήσωσι τὸν κατὰ τῶν Περσῶν πόλεμον. Ἀλλὰ βραδύτερον ἀπαρσίσθη νὰ προσφέρωσι μόνον χρήματα· τόσην δὲ ὑπόληψιν εἶχον οἱ σύμμαχοι εἰς τὸ φιλοδίκαιον καὶ τὸ ἀκέραιον τοῦ Ἀριστείδου, ὥστε πάντες ὁμοφώνως αὐτὸν ἐζήτησαν νὰ προσδιορίσῃ τί ὤφειλε νὰ εἰσφέρῃ ἐκάστη πόλις κατὰ τὴν δύναμίν της. Τόσον δὲ δικαίως καὶ ἀμερολήπτως προσδιώρισε τοὺς φόρους, ὥστε ἀπαξάπασαι αἱ πόλεις ἐπεδοκίμασαν τὴν ἀπόφασίν του. Εἰς τὸν Ἀριστείδην ἀνετέθη καὶ ἡ διαχείρισις τοῦ συμμαχικοῦ ταμείου. Ἐν ᾧ δὲ διεχειρίζετο ἑκατομμύρια, ἀπέθανε πένης, ὥστε οὐδὲ τὰ ἔξοδα τῆς κηδείας του ἀφῆκε. Ἐζῆσε δὲ μέχρι γῆρατος τιμώμενος καὶ θυμαζόμενος ὑπὸ πάντων διὰ τὴν ἀρετὴν του.

Ὅτε δὲ ἀπέθανεν, ἡ Πατρίς ἐκένδυσεν αὐτὸν δημοσίᾳ δαπάνῃ, ἀνεγείρασα καὶ μνημεῖον ἐν Φαλήρῳ, τὰς δὲ θυγατέρας του ἐπροίκισε.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟΥ ΕΒΔΟΜΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

τοῦ προταθέντος τὴν 31 Ἰανουαρίου 1893 πρὸς σύνθεσιν παιδικοῦ πνεύματος

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Ἀνθισμένη Λυγαριά.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Κόρη τῆς Δοξασμένης Ἰδης.

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Κωμικὸς Ἀριστοφάνης. — Ἀργεῖα Τελέσιλλα.

ΕΠΑΙΝΟΣ: Ἀτρόμητος Πολεμιστής. — Ι. Θ. Δημητρόπουλος — Κυανόπεπλος Νύμφη. — Λύρα τοῦ Ὀρφέως — Μεγάθυμος Κεφαλλην. — Μέλλων Ναύαρχος. — Ξενιτεμένο Πουλί. — Γεώργιος Τ. Οικονόμου.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Ἀνδρείος Στρατιώτης. — Ἀνθισμένη Ἀμυγδαλιά. — Βλαδίμηρος ὁ Μονομάχος. — Βοσκοπούλα. — Βόσπορος. — Ἐν Βουλγαρίᾳ Ἑλληνισμός. — Ἑρμῆς του Πραξιτέλους. — Λευκὴ Περιστερά. — Λευκὸν Τριαντάφυλλον. — Λυκοῦργος ὁ Νομοθέτης. — Πολυμήχανος Ὀδυσσεύς. — Πρασινὴ Χλόη. — Σεμίραμις. — Ἀλ. Ἀθ. Φαραζουλῆς. — Φιλόδοξος Ἑλλην. — Χιονοσκεπὴς Αἶμος. — Θεμ. Χριστοφίδης.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟΥ ΕΚΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Πρὸς εὐρεσιν τῶν λύσεων τῶν ἐν τοῖς φυλλαδίοις Ἰανουαρίου, Φεβρουαρίου, Μαρτίου, Ἀπριλίου, Μαΐου καὶ Ἰουνίου τοῦ 1893 δημοσιευθεῖσων 250 πνευματικῶν ἀσκήσεων.

[Ὁ μετὰ τὸ ὄνομα ἀριθμὸς δηλοῖ πόσας ὁρθὰς λύσεις ἀπέστειλεν ἑκαστος ἐμπροθέσμως.]

ΑΝΩΤΕΡΑ ΤΑΞΙΣ
(16 ἐτῶν καὶ ἄνω)

Πρῶτον βραβεῖον: Ἀνθισμένη Λυγαριά, 197.

Δεύτερον βραβεῖον: Ἀκαδημαϊκὸς Πολίτης, 171. — Ἀρτεμῆσις, 144.

Τρίτον βραβεῖον: Βόσπορος, 113. — Γενναῖος Θησεύς, 103. — Ὑψηλὴ Κορυφή, 100.

Ἐπαινος: Ἀλέξανδρος Φαραζουλῆς, 98. — Πυθία, 74. — Καλλιτέχνης Φειδίας, 52. **Εὐφημος μνεία:** Λεωνίδας ἐν Θερμοπύλαις, 43. — Φιλιανγνώστης, 40. — Λευκὴ Νεφέλη, 31.

ΜΕΣΑΙΑ ΤΑΞΙΣ
(12—15 ἐτῶν)

Πρῶτον βραβεῖον: Κωμικὸς Ἀριστοφάνης, 191.

Δεύτερον βραβεῖον: Κ. Λαδόπουλος, 180. — Ἀνδρείος Στρατιώτης, 175.

Τρίτον βραβεῖον: Βλαδίμηρος ὁ Μονομάχος, 173. — Θεμιστοκλῆς Χριστοφίδης, 169. — Ξενιτεμένο Πουλί, 168.

Ἐπαινος: Φιλόπατρις Κόδρος, 161. — Λυκοῦργος ὁ Νομοθέτης, 160. — Μεγάθυμος Κεφαλλην, 149. — Ἡρωικὴ Πάργα, 144. — Ἀττικὴ Νύξ, 135. — Οὐράνιον Τόξον, 135. — Δουρυκλειτὸς Ἰδομενεύς, 129. — Ροδοπαῖα Αὔρα, 123. — Ἀστὴρ τοῦ Ναυπλίου, 122. — Λύρα τοῦ Ὀρφέως, 120. — Μυροδόλος Ἰτέα, 118. — Ἑλληνὶς τῆς Ῥοδόπης, 111. — Ἑαρινὴ Μυρσίνη, 99. — Ἠχώ τοῦ Δάσους, 89. — Καρυάτις, 88. — Ἀθήναιος, 87. — Λύρα τῆς Σαπφούς, 84. —

Εὐφημος μνεία: Ἀρχαῖος Ἑλλην, 62. — Ἑλένη Λευίτου, 58. — Βιργινία Α. Σιμοπούλου, 57. — Ἀτρόμητος Πολεμιστής, 56. — Ἀθηνᾶ Κανελλοπούλου, 53. — Ἰριγένεια Πληκιάδου, 50. — Καρυοφίλι τοῦ Διάκου, 44.

ΜΙΚΡΑ ΤΑΞΙΣ
(11 ἐτῶν καὶ κάτω)

Πρῶτον βραβεῖον: Τρελλὴ Πεταλούδα, 173.

Δεύτερον βραβεῖον: Σεμίραμις, 162. — Ἑαρινὴ Πρωία, 153.

Τρίτον βραβεῖον: Γεώργιος Α. Θεοφιλόπουλος, 150. — Ἀνθισμένη Ἀμυγδαλιά, 127. — Λευκὴ Περιστερά, 122.

Ἐπαινος: Ἀστὸν τῆς Αὐγῆς, 109. — Ἀργεῖα Τελέσιλλα, 97. — Τατιανὴ Π. Ζαδὲ, 76. — Ἀγγελικὴ Α. Καραβιά, 76. — Ἐν Βουλγαρίᾳ Ἑλληνισμός, 73. — Ἀρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων, 72. — Ζωηρὸς Νεβρὸς καὶ Λευκὸ Περιστεράκι, 71. — Κυανόπεπλος Νύμφη, 70. — Ῥόδον τοῦ Ἀπριλίου, 63.

Εὐφημος μνεία: Τιταρήσιος, 44. — Ἀνθρωποφάγος Γορύλλας, 41. — Εὐαίσθητος Καρδία, 37. — Εὐσκαῖος Πλάτανος, 36. — Λευκὴ Μαργαρίτα, 33. — Δρόσος τῆς Πρωίας, 32.

ΕΣΤΕΙΛΑΝ ΠΡΟΣΕΤΙ Ὅρθας λύσεις καὶ οἱ ἐπόμενοι, ἀναμὶξ ἐκ τῶν τριῶν τάξεων: — Ἀγγλικὸς Ὀρίζων, 9. — Βασιλικὴ Ἀλεξοπούλου, 6. — Ἀτρόμητος Ἀχιλλεύς, 28. — Μ. Α. Βάλλας, 36. — Ἀντιγόνη Βεροισπούλου, 9. — Βερονίκη, 3. — Βιβλιοφάγος, 20. — Βιομήχανος Ἑλλην, 6. — Βουκέφαλος, 36. — Γαλήνη τῆς Ψυχῆς, 2. — Ἰωάννης Χ. Γεωργιάδης, 3. — Δελαβάρους Ὀγκας, 14. — Ἡρακλῆς, 10. — Ἰωάννα δ' Ἀρχ, 24. — Καλλιτέχνης τοῦ Παρθενῶνος, 10. — Κατσεβρέστο, 14. — Εἰρήνη Κέπετση, 30. — Ν. Α. Κουτσογιάννης, 5. — Γ. Φ. Κωτισιούτης, 4. — Εὐτέρπη Λευίτου, 7. — Στέφανος Λιμπερόπουλος, 5. — Λυκοῦργος, 29. — Δημοσθένης Π. Μαζαράκης, 3. — Ὀμηρος Μαραγκός, 3. — Μικρὸς Κεφαλλην, 14. — Ξανθὴ Ἑλληνοπούλα, 22. — Γεώργιος Α. Πάλιος, 4. — Παφία Ἀφροδίτη, 28. — Πλατανίτης, 15. — Πορθμὸς τοῦ Εὐρίπου, 3. — Ποταμὸς Κερυνίτης, 34. — Ὀμηρος Ποῦπος, 2. — Πυραμίδες τῆς Αἰγύπτου, 9. — Γ. Α. Σιδηροκανέλης, 14. — Ἀριάδνη Γ. Σκλιά, 35. — Χ. Στράγκας, 2. — Στρατηγὸς Γόρδων, 23. — Τρικυμῶδης Θάλασσα, 6. — Μαρία Τσιγαδᾶ, 29. — Τυρταῖος, 4. — Φιλόδοξος Ἑλλην, 15. — Ἑλένη Α. Φραγκοπούλου, 9.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟΥ ΕΝΝΑΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Ὁ τριακοστὸς ἑνατος διαγωνισμὸς πρὸς εὐρεσιν τῶν λύσεων τῶν πνευματικῶν ἀσκήσεων τῆς δευτέρας ἐξαμηνίας τοῦ 1893 θεωρεῖται ὡς μὴ προταθείς, διότι μόνον εἰς τὰ τρία πρῶτα φυλλάδια ἐδημοσιεύθησαν ὀλίγισται πνευματικαὶ ἀσκήσεις, οἱ δὲ ἀποσταλνάντες λύσεις τινὰς οὔτε εἰς δέκα δὲν ἀνέρχονται.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟΥ ΟΓΔΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

τοῦ προταθέντος τὴν 31 Ἰανουαρίου 1893 πρὸς σύνθεσιν πνευματικῶν ἀσκήσεων

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Βλαδίμηρος ὁ Μονομάχος.

ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Ἀτρόμητος Ὑψηλάντης.—Κωμικὸς Ἀριστοφάνης.

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Αἴλιος Ἀριστείδης.—Ἀνθισμένη Λυγαριά.—Ξενιτεμένο Πουλί.—Θεμ. Χριστοφίδης.

ΕΠΑΙΝΟΣ: Ἀνδρέας Στρατιώτης.—Ἀνθισμένη Ἀμυδαλιά.—Ἀτρόμητος Εὔζωνος.—Ι. Θ. Δημητρά-
πουλος.—Δρόσος τῆς Πρωίας.—Ἐν Βουλγαρίᾳ Ἑλληνισμός.—Τατιανὴ Π. Ζαδέ.—Ι. Θεοφιλόπουλος.—
Καρυῆτις—Κόρη τῆς Δοξασιμένης Ἰδης.—Λευκὴ Περιστερά.—Λυκοῦργος ὁ Νομοθέτης.—Μέλλων Ναύ-
αρχος—Σοφριανὸς Ν. Νεράντης.—Σεμίραμις.—Ἀριάδνη Γ. Σκλιᾶ.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Αἰτχύλος ὁ Τραγωδός.—Ἀνθρωπόμορφος Γορύλλας.—Ἀργεῖα Τελέσιλλα.—Ἀρχηγὸς
τῶν Ἱερολοχιτῶν.—Ἄστρον τῆς Αὐγῆς.—Ἀτρόμητος Λεωνιδίας.—Ἀτρόμητος Πολεμιστής.—Ἀττικὴ
Νύξ.—Βόσπορος.—Δούλη Ἑλλάς.—Ἐαρινὴ Μυρσίνη.—Ἑλλην Ναύτης.—Ἑλληνίς τῆς Ροδόπης.—Ἐν
Ἀυστρίᾳ Ἑλληνισμός.—Ἐρμῆς τοῦ Πραξιτέλους.—Εὐαίσθητος Καρδία.—Εὐσμον Κρίνον.—Ἰωνικὸς
Ἀστήρ.—Καλλιτέχνης Φειδίας.—Π. Καραβίας.—Κεφάλων.—Κ. Γ. Κουμεντής.—Ν. Κουτσογιάννης.
—Κυανόπεπλος Νύμφη.—Ἐλένη Λεῖτου.—Λευκὴ Μαργαρίτα.—Λεσβία Ἀηδὼν.—Λυκοῦργος.—Λύρα
τοῦ Ὀρφέως.—Μεγάθυμος Κεραλλήν.—Ναυτοπαῖς Ὑδραῖος.—Σοφοκλῆς Ι. Νικολαΐδης.—Γ. Τ. Οἰ-
κονόμου.—Οὐράνιον Τόξον.—Πικουλῖνος.—Ἰάκωβος Πολίτης.—Πολύμητις Ὀδυσσεύς.—Πορμὸς τοῦ
Εὐρίπου.—Βιργινία Α. Σιμπούλου.—Β. Κ. Στεφανίδης.—Στρατηγὸς Γόρδων.—Φιλόδοξος Ἑλλην.—
Φιλόπατρις Κόδρος.—Χρυσάλλης.

ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΦΥΛΛΑΔΙΟΙΣ ΙΟΥΝΙΟΥ ΚΑΙ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

1. Πίθηκος (Π, Θ, Κως).—2. Μνήμη, κνήμη.—
3. Χιτών, χιών.—4. Μισθός, μισός, μίσος, ἰσμός.—
5. Μούρα, μουρμούρα.—6. Ἦλθον οἱ ἄλεις καὶ πε-
ριεκύκλωσαν τὴν θάλασσαν καὶ οἱ μὲν θάλασσα ἐ-
ξέφυγεν ἀπὸ τὰ δίκτυα, οἱ δὲ ἰχθῦς συνελήφθησαν
καὶ ἐτέθησαν εἰς τὸ πῦρ.—7.

8. Ὁ ἀριθμὸς 30. — 9-10. Α') ΜΕΝ
Κέως. Β') Ἰος.—11-13. Α') ΠΕΥΚΗ
Σάμος, ἄμμος, ἄλλος, λάλος, Ο Δ Η Σ Σ Ο Σ
λάρος, Λέρος.—Β') Χίος, χάος, χάρος, Πάρος, πά-
τος, Πάτμος.—Γ') Πάρος, φάρος, φόρος, κόρος, Κῦ-
ρος, Σκύρος.—14-18. Ἡ ἀνταλλαγή γίνεται διὰ τοῦ
γράμματος χ. Σχηματίζονται δὲ αἱ λέξεις: ἔχνος.
τάχος, χρέος, στίχος, χάος.—19. Ὁ ἄνθρωπος ἐνα-
σχολούμενος αἰώνως εἰς τὸ νὰ ἐποφθαλμιᾷ ὅσα δὲν
ἔχει καὶ νὰ θρηνῇ ὅσα πρὶν εἶχεν, ὀλίγας εὕρισκε·
στιγμὰς ἵνα χαρῇ ὅσα ἔχει.

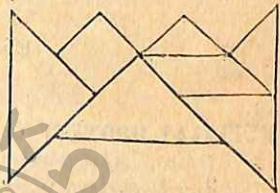
20. Οἰωνός (ἴον, ὄς).—21. Σύμη (Σύ, μή).—22.
Ὡτίς, τίς.—23. Ὁ τῶς.—24. Εἶνε 200 ἵππεῖς,
600 πυροβολισταί, καὶ 1800 πεζοί.—25. Ἡ πενία
τέχνας κατεργάζεται.

26. Φ Ι Σ 27-31. 1, Ἀλώπηξ. 2, Ἐ-
Α Σ Ο λαφος. 3, Κόνικλος. 4, Κά-
Α Π Ν μηλος. 5, Χοῖρος.—32-35
Κ Ε Ρ Α Σ Ε Α Α') Χίος.—Β') Κῶς.—Γ')
Ρ Ν Ι Πάρος.—Δ') Τήνος.—36-39
Ε Ι Ν Ἡ ἀντικατάστασις γίνεται
Γ Α Α διὰ τῶν γραμμάτων θ καὶ ι
αἱ δὲ σχηματίζονται λέξεις εἶναι: ἀθλία, κριθή, αἰ-
θήρ, Αἶθρα.—40. Ὁ Ἀλέξανδρος Ραγκαβῆς ἐν Ἀ-
θήναις.—41. ΠΕΛΟΨ (1, Πλούταρχος. 2, Ἐποψ.
3, Λυδία. 4, Ὀνυξ. 5, Ψέλλιον).—42. ΣΑΜΟΣ,

ΡΗΝΟΣ, ΩΡΙΩΝ (1, ΣαρδΩ. 2, Αντίνωρ. 3, Μο-
Ναί. 4, Ολιγολαῶ. 5, ΣτασίωΝ).—43. Ἄλλα
μὲν βουλαὶ ἀνθρώπων, ἄλλα δὲ Θεὸς κελεύει.—44.
Ἡ πατρίς ἐστὶ κοινὴ μήτηρ ἡμῶν ἀπάντων.—45.
Αἱ πολλαὶ ὑποσχέσεις καὶ αἱ πολλαὶ προφάσεις εἶνε
ἀχάριστοι τοῦ ψεύδους.

46. Ὁθώνειον (Ὁθων ἴον).—47. Ἦρος, ἦλος.—
48. Τὸ ὦν.—49. Ὁ ἅγιος.—50. Ἦθη.

51 Α 52
Α Π Ο
Α Π Ο Χ Η
Α Π Ο Λ Ω Ν
Ο Χ Δ Ο Σ
Η Ω Σ
Ν

53. Ἐζητεν 84 ἔτη.—54. Διότι ἔχουν ἡγεμόνα τὴν
εὐσέβειαν (Πασῶν τῶν ἀρετῶν ἡγεμὼν ἐστὶν ἡ εὐ-
σέβεια).—55-58. Α') Ὅσσα.—Β') Αἶμος.—Γ') Οἰ-
τη.—Δ') Ὀχη.—59-63. Ἡ ἀντικατάστασις γίνεται
διὰ τῶν γραμμάτων α καὶ σ, σχηματίζονται δ' αἱ
λέξεις: σαῦρα, Θαλῆς, ἄσωτος, ἱσμός, ἀδίαμας.—
64-67. Πειραιεύς. 2, Τεργεστή. 3, Μασσαλία. 4. Ὁ-
δησός.—68-70. Α') Βῶλος, βέλος, ἔλος, ὄλος, ὄρος,
πόρος, Πύρρος, Πύργος.—Β') Πάδος, Πάρος, πάγος,
ἄγος, Ἄργος, Ἄργος.—Γ') Χίος, Ἰος, ἴσος, ὄσος,
ὄρος, κόρος, Κῦρος, Κύπρος.—71. Ζεστό κολλᾷ τὸ
σίδηρο.—72. ΒΕΛΛΕΡΕΦΟΝΤΗΣ, Ἐβρος, Λέσβος.
Ρήνος, Ὀλορας, Φενεός, Νεφέλη, Τέλλην, ἥπτον,
στόνος.—73. Μὴ τραβᾷς παρὰ πολὺ τὸ σχοινὶ διότι
κόπτεται.